

Управління освіти та науки Волинської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА:
ОРГАНІЗАЦІЯ, ДОСВІД, РЕКОМЕНДАЦІЇ

Луцьк - 2023

УДК 378.147.091.33-027.22-373.2(075.8)

П70

Практична підготовка здобувачів освіти спеціальності 012 дошкільна освіта: організація, досвід, рекомендації /Уклад. С.І. Боярчук, А.О. Бубін, Є.А. Дурманенко, М.І. Замелюк, С.О. Міліщук, А.М. Циплюк. – Луцьк, 2024. 275 с.

Посібник узагальнює досвід організації всіх видів педагогічної практики – одного із важливих етапів професійної підготовки фахівців у галузі дошкільної освіти. Містить зміст, організаційні засади, критерії оцінювання, методичне забезпечення проходження різних видів практики, а також вимоги до звітності та підведення її підсумків.

У посібнику висвітлюються організаційні умови підготовки та проходження студентами різних видів педагогічної практики у закладах дошкільної, подано зразки оформлення документації, схеми аналізу режимних моментів, занять, форм організації життєдіяльності дітей, інструктивні матеріали.

Методичні матеріали будуть корисними здобувачам освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, викладачам, методистам педагогічної практики, директорам, вихователям закладів дошкільної освіти.

Рецензенти:

Крутий К.Л., доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти, Маріупольський державний університет;

Швардовська О.О., директор Комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №40 Луцької міської ради Волинської області».

Розглянуто на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол № 4 від 12.01.2024р.).

Друкується за ухвалою Вченої ради Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №4 від 21.02.2024 р.)

УДК 378.147.091.33-027.22-373.2(075.8)

© С.І. Боярчук, А.О.Бубін, Є.А. Дурманенко, М.І.Замелюк,
С.О.Міліщук С.О., А.М.Циплюк, 2024

© Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради , 2024

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО

РОЗДІЛ 1. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ

1.1. Зміст практики

1.2. Організація практики

1.3. Критерії оцінювання

1.4. Методичне забезпечення проходження практики

1.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

РОЗДІЛ 2. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

2.1. Зміст практики

2.2. Організація практики

2.3. Критерії оцінювання

2.4. Методичне забезпечення проходження практики

2.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

РОЗДІЛ 3. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

3.1. Зміст практики

3.2. Організація практики

3.3. Критерії оцінювання

3.4. Методичне забезпечення проходження практики

3.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

РОЗДІЛ 4. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

4.1. Зміст практики

4.2. Організація практики

4.3. Критерії оцінювання

4.4. Методичне забезпечення проходження практики

4.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ДОДАТКИ

Додаток А. Нормативні документи

Додаток Б. Фрагменти робочих навчальних програм

Додаток В. Методичний супровід організації педагогічної практики (схеми аналізу режимних моментів, занять, форм організації життєдіяльності дітей у дошкільному навчальному закладі)

Додаток Г. Звітна документація

Додаток Д. З досвіду організації практичної підготовки здобувачів освіти

ВСТУПНЕ СЛОВО

Сучасний ринок праці вимагає від випускника закладу вищої освіти вміння використовувати набуті теоретичні знання у нестандартних ситуаціях і ситуаціях, що постійно зазнають змін. У цьому ж контексті В.Кремень зауважує, що сьогоденню потрібні фахівці з широкими за обсягом і глибокими за змістом знаннями та вміннями, які здатні їх застосовувати в нетиповій ситуації й разом із тим прагнуть до критичного осмислення буття, тобто є всебічно компетентними в галузі своєї професійної діяльності та суспільного життя (В.Кремень). Мова йде насамперед про сформованість інтегральної компетентності як здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ОПП «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 012 Дошкільна освіта).

Аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що на сьогодні всі програми професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти в Україні та за кордоном містять практичний компонент, до якого входить не лише ознайомлення здобувачів освіти із прийомами та методами роботи, але й безпосереднє залучення їх до практичної діяльності під керівництвом досвідчених педагогів-наставників і викладачів-консультантів. Практика є невід'ємною складовою підготовки фахівців, яка забезпечує поєднання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти з їх практичною педагогічною діяльністю в умовах закладів дошкільної освіти, специфіка якої полягає в самостійному виконанні здобувачами освіти – практикантами повноцінної професійної навчально-виховної діяльності.

Педагогічна практика – найбільш ефективна форма підготовки майбутнього вихователя до професійної діяльності, провідна ланка в системі оволодіння майбутнім фахівцем професійними вміннями та навичками. Під

час практики студент глибоко і повно осмислює вікові й індивідуально-психологічні особливості дітей раннього та дошкільного віку та формує власні, особистісні якості, характер; цілеспрямованість, організаторські здібності, витримку, такт, уміння будувати взаємостосунки з дітьми та батьками.

Практика у системі професійної підготовки фахівців з дошкільної освіти забезпечує їхню готовність до постійного вдосконалення, професійного росту, збагачує творчий потенціал та професійну компетентність.

Основні *завдання* практичної підготовки майбутніх вихователів дошкільного навчального закладу полягають в: ознайомленні з проблемами педагогічної діяльності; поєднанні набутих знань із розв'язанням відповідних завдань; формуванні й розвитку професійно важливих якостей, набутті умінь і навичок, необхідних майбутнім вихователям закладу дошкільної освіти.

Педагогічна практика є цілісним процесом, невіддільним від теоретичного складника системи професійної підготовки. Основними умовами її ефективності є суспільна спрямованість, теоретична обґрунтованість, навчально-виховний характер, комплексний підхід до її змісту й організації, безперервність, наступність, систематичність, послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітнього рівня «бакалавр». Організацію практичної педагогічної підготовки майбутніх вихователів регламентують положення та накази про проведення практики студентів. (Додаток А).

Різні види практики спрямовані на формування у майбутніх вихователів дітей дошкільного віку фахової компетентності щодо реалізації Базового компонента дошкільної освіти в умовах гуманізації педагогічного процесу, що базується на особистісно орієнтованій взаємодії дитини і педагога. Під час практики студентам доводиться розв'язувати різнопланові

педагогічні завдання, в конкретних ситуаціях прогнозувати хід навчально-виховного процесу і знаходити оптимальні шляхи управління ним. Іншими словами, відбувається не тільки ознайомлення з сучасним станом освітньої роботи в дошкільному закладі, з передовим педагогічним досвідом, але й надання допомоги закладу дошкільної освіти. Загалом це інтенсивна самоосвітня і самовиховна робота майбутніх вихователів, перевірка їхньої готовності до адаптації в умовах реальної дійсності щодо розвитку дошкільної освіти.

Всі види практики взаємопов'язані, починаючи з педагогічної практики в групах раннього віку (пробної практики) і закінчуючи творчим застосуванням отриманих знань та вмінь у самостійній діяльності під час переддипломної педагогічної практики.

Кожна з практик є важливим складником у формуванні професійної компетентності й чітко визначає мету та завдання. До прикладу, *метою педагогічної практики в групах раннього віку* є підготовка студентів до цілісного виконання функцій вихователя в групах дітей раннього віку, формування вмінь організовувати освітню роботу в закладах дошкільної освіти різного типу, розвиток творчого підходу до педагогічної діяльності. Ця практика передбачена для здобувачів освіти другого курсу (III, IV семестр) й передбачає проведення практикантами різнопланової роботи, обумовленої виконанням посадових обов'язків помічника вихователя закладу дошкільної освіти. Самостійному проведенню освітнього процесу у групах дітей раннього віку передують ознайомлення з роботою закладу дошкільної освіти, його керівником, ознайомлення з нормативними документами, які регулюють освітню діяльність у ЗДО.

За час навчання здобувачі освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради проходять такі *види педагогічної практики*:

- педагогічна практика у групах раннього віку – III–IV семестри, 12 кредитів (360 год.);
- педагогічна практика у групах дошкільного віку – V–VII семестри, 19 кредитів (570 год.);
- педагогічна практика в літній період – VI семестр, 9 кредитів (270 год.);
- переддипломна педагогічна практика – VII семестр, 8 кредитів (240 год.).

Матеріал з кожного виду практику структуровано за єдиним алгоритмом: *Зміст практики; Організація практики; Критерії оцінювання; Методичне забезпечення проходження практики; Вимоги до звітності та підведення підсумків практики.*

Аналіз результатів практичної підготовки здобувачів освіти свідчить про те, що у процесі проходження різних видів педагогічної практики (педагогічна практика в групах дітей раннього віку, педагогічна практика в групах дітей дошкільного віку, педагогічна практики в літній період) у здобувачів освіти формуються вміння: діагностувати рівні розвитку дітей, сформованості психічних процесів, різних видів діяльності; ураховувати результати діагностики в освітньо-виховній, оздоровчо-профілактичній роботі, планувати її; створювати навчально-розвивальне, предметно-ігрове, мовленнєве середовище в закладах дошкільної освіти; організовувати ігрову діяльність дітей як засіб їх розвитку та виховання; забезпечувати всебічний гармонійний розвиток дитини; здійснювати педагогічний процес у різних типах закладів дошкільної освіти; вести контроль ефективності освітнього процесу, коригувати його; проводити просвітницьку діяльність серед батьків тощо. Під час проходження переддипломної педагогічної практики здобувачі освіти набуті фахові компетентності реалізують у практичній діяльності.

Також встановлено, що існують певні труднощі, пов'язані з умовами проходження педагогічної практики, а саме: визначення реальних можливостей, які може надати той чи інший ЗДО практиканту відповідно до освітніх потреб кожної з практик; створення належних умов для творчої діяльності здобувачів освіти; розробка індивідуального плану-завдання;

надання практикантам можливостей працювати в різних структурних підрозділах закладу дошкільної освіти; здійснення контролю і надання допомоги в ході практики, необхідність підтримувати і активно спрямовувати практикантів, залишаючи право вибору і право на власну думку, допомагати критично оцінювати свій досвід і узагальнювати отримані знання; оцінювання практикантів.

З огляду на вище вказане, базами проходження різних видів педагогічних практик є заклади дошкільної освіти Луцької територіальної громади, приватні ЗДО, центри розвитку дитини, з якими укладено двосторонні договори. Для здобувачів освіти, які навчаються за індивідуальним графіком та які навчаються з використанням елементів технології дистанційного навчання, є можливість проходження практики у закладах дошкільної освіти за місцем проживання.

До керівництва практикою здобувачів освіти залучаються досвідчені науково-педагогічні працівники випускової кафедри та керівники, методисти,

Посібник містить додатки, в яких відображені нормативні документи організації практичної підготовки здобувачів освіти, фрагменти робочих програм для всіх видів педагогічної практики, методичний матеріал, який забезпечує виконання педагогічних завдань, зразки виконання й оформлення завдань педагогічної практики студентами; приклади оформлення звітної документації, а також узагальнено досвід проходження здобувачами освіти різних видів практик і оформлення документації.

РОЗДІЛ 1.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ РАННЬОГО ВІКУ

1.1. Зміст практики

Мета практики – підготовка здобувачів освіти до цілісного виконання функцій вихователя в групах дітей раннього віку, формування вмінь організовувати освітню роботу в закладах дошкільної освіти різного типу, розвиток творчого підходу до педагогічної діяльності.

Педагогічну практику в групах раннього віку здобувачі освіти проходять на другому курсі (в 3-му та 4-му семестрах).

Програма педагогічної практики передбачає проведення практикантами різнопланової діяльності, обумовленої виконанням посадових обов'язків вихователя закладу дошкільної освіти та його помічника безпосередньо в закладі дошкільної освіти. Практичні заняття проводить методист практики від Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі Коледж) відповідно до розкладу занять та графіка практики.

Під час проходження педагогічної практики в групах раннього віку здобувачі освіти виконують такі види робіт:

1. Ознайомлення з базою практики та методично-інструктивними документами щодо здійснення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти.
2. Спостереження та аналіз роботи помічника вихователя в групах дітей раннього віку.
3. Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя в групах дітей раннього віку.
4. Проведення пробних ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку.
5. Спостереження та аналіз пробних ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку, проведених практикантами підгрупи.
6. Виконання самостійної роботи.
7. Ведення документації практики.
8. Виготовлення наочного, дидактичного матеріалу, необхідного для проведення ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку.

Під час проходження педагогічної практики кожен здобувач освіти повинен здійснити 2 спостереження за помічником вихователя, 12 спостережень за вихователем-наставником, самостійно провести 11 ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку та здійснити 11

спостережень за проведенням форм роботи, проведених практикантами підгрупи.

Педагогічна практика в групах раннього віку завершується здачею заліку.

Ознайомлення з базою практики та методично-інструктивними документами щодо здійснення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти

В перший день практики в групах раннього віку відбувається знайомство здобувачів освіти з керівником закладу дошкільної освіти, який в ході бесіди ознайомлює їх із матеріально-технічним забезпеченням та особливостями функціонування закладу на період дії правового режиму воєнного стану в Україні. Практиканти закріплюються за групами раннього віку, знайомляться з дітьми групи, вивчають їх вікові та індивідуальні особливості. Вихователі-наставники ознайомлюють здобувачів освіти з методичним та дидактичним забезпеченням групи (при цьому практиканти проєктують можливі умови їхнього використання у своїй подальшій діяльності під час педагогічної практики).

Методист від Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (надалі Коледж) ознайомлює здобувачів освіти з робочою програмою практики (метою, завданнями, змістом практики), графіком практики, строками оформлення звітної документації практики, критеріями оцінювання та рекомендованою навчально-методичною літературою.

Спостереження та аналіз роботи помічника вихователя в групах раннього віку

Студент-практиканти спостерігають та аналізують роботу помічника вихователя у першу та другу половину дня у групах раннього віку: ранковий прийом дітей, підготовку до сніданку, сніданок, підготовку до прогулянки, прогулянку, обід, сон, поступове пробудження дітей, загартувальні процедури, туалет, вечеря. Спостерігають за формуванням культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час процесів життєдіяльності дітей, прибиранням приміщень (щоденним, генеральним), дотриманням повітряного режиму, гігієнічних вимог до іграшок, дезінфекцією приміщень, організацією харчування (отримання їжі, сервіровка столу, роздача їжі, допомога вихователю під час годування), участю помічника вихователя в організації ігор-занять, прогулянок тощо. Крім того, практиканти спостерігають та аналізують дії помічника вихователя під час евакуації дітей в укриття та під час повернення дітей в групу після відбою повітряної

тривоги.

*Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя
в групах дітей раннього віку*

Самостійній організації освітнього процесу в групі передують спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя-наставника практикантами. Програмою педагогічної практики для здобувачі освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта передбачено спостереження та аналіз за проведенням різнопланової організаційно-педагогічної та методичної роботи вихователя закладу дошкільної освіти в групі дітей раннього віку, обумовленої виконанням його посадових обов'язків. Зокрема практиканти ознайомлюються з освітньою програмою та планом освітньої роботи, яким керується вихователь, спостерігають показові ігри-заняття\форми організації життєдіяльності, проведені вихователем-наставником та пробні ігри-заняття, проведені здобувачами освіти. Крім того, здобувачі обов'язково спостерігають та аналізують дії вихователя під час евакуації дітей в укриття, в укритті та під час повернення дітей в групу після відбою повітряної тривоги.

Результати спостережень фіксуються у щоденнику практики та детально аналізуються. У щоденнику практикантам необхідно ретельно зазначати всі важливі для аналізу і власного використання аспекти педагогічного процесу. При цьому варто звертати увагу на своєрідність організації педагогічного процесу: комплектування групи, організацію інтер'єру групових приміщень, стиль педагогічного спілкування вихователя, розподіл обов'язків між персоналом групи тощо.

Під час проходження практики здобувачі освіти залучаються до процесу підготовки ігор-занять/форм організації життєдіяльності (разом з вихователем створюють в групі необхідні умови для їх проведення, допомагаючи у підготовці та розміщенні дидактичного матеріалу тощо). Всі проведені форми роботи, за якими велося спостереження, обов'язково обговорюються з вихователем-наставником та методистом практики. У щоденнику практики фіксується розгорнутий аналіз проведеної гри-заняття/форми організації життєдіяльності дітей. Під час аналізу використовуються відповідні схеми. Спостерігаючи за організацією показових форм організації/ігор-занять, здобувачі освіти детально аналізують ефективність застосування вихователем-наставником наявних у групі ігрових матеріалів, наочних дидактичних посібників, технічних засобів навчання, фіксують який дидактичний матеріал з методичного кабінету закладу дошкільної освіти застосовується під час організації освітнього процесу в

групі. Крім того, зазначаються власні творчі ідеї практиканта щодо розвитку та виховання дітей раннього віку, що виникли у процесі спостереження та обговорення.

Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя

Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя-наставника поєднується з самостійним виконанням здобувачами освіти обов'язків вихователя. Програмою педагогічної практики в групах раннього віку передбачено самостійне проведення здобувачами освіти ігрової діяльності, організації життєдіяльності дітей в першу та другу половину дня (ранковий прийом, сніданок, прогулянки, ігрова діяльність, обід, денний сон, ранкову гімнастику та гімнастику пробудження, вечерю) та проведення ігор-занять з сенсорного розвитку, фізичного розвитку, художньо-мовленнєвої діяльності, ознайомлення із природним та суспільним довкіллям, зображувальної діяльності. Усі зазначені форми роботи проводяться здобувачами освіти відповідно до графіка практики. Під час самостійного проведення ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей практикантом обов'язково мають бути присутні методист практики від Коледжу та вихователь-наставник.

Підготовка здобувача до проведення пробних форм роботи передбачає такі етапи: ознайомлення з календарно-тематичним планом роботи групи базового закладу дошкільної освіти, затвердження вихователем-наставником теми та змісту гри-заняття\форми організації життєдіяльності дітей, проектування конспекту заняття та орієнтовний підбір необхідного дидактичного матеріалу (за необхідності практикант самостійно виготовляє матеріал, необхідний для проведення гри-заняття/форми організації життєдіяльності дітей). Конспекти освітньої роботи повинні бути затверджені вихователем-наставником та методистом практики не пізніше, ніж за два дні до їх проведення.

Готуючись до занять, здобувачі освіти удосконалюють навички роботи з методичною літературою, дидактичними матеріалами, наочними посібниками, вчиться аналізувати отриману інформацію, адаптувати її до рівня розвитку дітей. Під час проведення освітньої діяльності з дітьми практиканти навчаються налагоджувати взаємини з вихованцями, забезпечувати позитивну емоційну атмосферу педагогічного спілкування, виявляти інтерес та доброзичливе ставлення до дітей, проявляти любов до них; під час спілкування з дітьми – бути уважним до їхніх потреб, проявляти здатність до реалізації індивідуально-диференційованого підходу у вихованні дітей раннього віку.

Ігри-заняття та форми організації життєдіяльності дітей, проведені практикантами, обговорюються здобувачами освіти, вихователем-наставником та методистом практики. Під час аналізу визначається відповідність змісту та завдань проведених форм організації/ігор-занять вимогам освітньої програми в даній віковій групі, доцільність обраних форм і методів, їх ефективність тощо. Обов'язково висловлюють зауваження, розглядаються різні варіанти розв'язання поставлених освітніх завдань. Результати обговорення фіксуються в щоденниках практики. Здобувачі освіти, які проводили ігри-заняття/форми організації життєдіяльності дітей, здійснюють самоаналіз проведеної роботи. Під час оцінювання проведених практикантами ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей, методист практики від Коледжу враховує оцінку вихователя-наставника та фіксує її в обліку практики та журналі обліку практики.

Оцінку за спостереження та аналіз проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку методист практики від Коледжу оцінює самостійно після перевірки щоденників здобувачів освіти, фіксуючи її в журналі обліку практики. В обліку практики виводиться і вноситься загальна сума балів за спостереження окремо за кожен семестр.

Самостійна робота

Програмою практики в групах раннього віку передбачено самостійну роботу, яка полягає у виконанні різнопланових завдань, пов'язаних з підготовкою до організації та проведення гри-заняття/форми організації життєдіяльності дітей раннього віку, а саме: опрацювати нормативно-правові акти та методично-інструктивні документи, ознайомитися з переліком ігрового та навчально-дидактичного обладнання для груп раннього віку, виготовити атрибути для рухливих ігор дітей раннього віку, виготовити наочний матеріал для дидактичних ігор дітей раннього віку, виготовити театри для організації театралізованої діяльності дітей раннього віку, переглянути вебінари, підібрати руханки та вправи для зняття напруження дітей раннього віку, підібрати дитячий фольклор (казки, потішки, лічилки, заклички, забавлянки, колискові), аудіозаписи творів для дітей раннього віку, підібрати та виготовити наочний матеріал до гри-заняття тощо. Практиканти виконують самостійну роботу у вільний від аудиторних занять час.

Фрагмент програми освітнього компонента, його структуру, а також зміст практичної, самостійної роботи здобувачів освіти та консультацій подано у робочій програмі (Додаток Б).

1.2. Організація практики

Педагогічна практика в групах раннього віку проводиться на II курсі у 3-му та 4-му семестрах. Практика організовується один раз на тиждень згідно

із розкладом занять у час, вільний від теоретичного навчання. В дні практики у розклад навчальні заняття (теоретичне навчання) не вносяться.

Даний вид практики організовується у групах раннього віку базових закладів дошкільної освіти і триває 36 тижнів (по 18 тижнів у 3-му та 4-му семестрах). Програмою практики передбачено практичні заняття (144 год), СРС (194 год) та консультації (22 год). Здобувачі освіти виконують програму педагогічної практики в групах раннього віку відповідно до графіка практики.

Керівниками практики від Коледжу призначаються досвідчені викладачі кафедри дошкільної освіти. Роботу з дітьми раннього віку практиканти здійснюють під постійним контролем вихователя-наставника, який несе безпосередню відповідальність за життя і здоров'я дітей групи, їх розвиток, виховання. Зі своєї сторони здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку закладу дошкільної освіти, виконувати розпорядження директора закладу. Однак, передусім, практикант повинен виконувати вказівки та розпорядження заступника директора з виробничого навчання, методиста практики, без погодження з якими здобувач освіти не може бути переведений в іншу групу, залучений до видів діяльності в закладі дошкільної освіти, які не передбачені програмою практики та звільнений від виконання будь-яких видів педагогічної діяльності, які заплановано програмою практики.

Для оптимальної організації практики здобувачі освіти кожної академічної групи об'єднуються у мікрогрупи по шестеро (п'ятеро) осіб та закріплюються за віковою групою базового закладу дошкільної освіти, у яких вони працюють відповідно до графіка практики. Практиканти, які проходять практику в одній групі, працюють почергово, розподіляючи роботу таким чином: спостереження за показовими іграми-заняттями/формами організації життєдіяльності дітей раннього віку проводять одночасно обидва здобувачі підгрупи, а самостійне проведення пробних форм роботи – почергово – один з здобувачів освіти проводить освітню роботу з дітьми, інший – спостерігає і навпаки.

Кількість годин тижневого навантаження практиканта на II курсі (3-й, 4-й семестри) під час практики становить 6 год і включає таку форми роботи: практичні заняття в закладі дошкільної освіти, консультації та самостійна робота здобувача освіти. Практичні заняття проводяться на базі закладу дошкільної освіти та проводяться відповідно до графіка практики в першу половину дня в період з 08 години 30 хвилин до 12 години 30 хвилин, а в другу половину дня – з 14 години 30 хвилин до 18 години 30 хвилин. Методист практики заздалегідь узгоджує графік практики з керівником та

вихователями закладу дошкільної освіти. Консультації проводяться згідно графіка консультацій, а самостійна робота – у вільний від занять час.

Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти знайомлять практикантів з базою практики, комплектуванням груп, особливостями планування освітньої роботи вихователя, аналізують і оцінюють роботу здобувачів освіти. Викладачі коледжу, які керують практикою, надають здобувачам освіти методичну допомогу, проводять інструктажі, групові та індивідуальні консультації, а також здійснюють контроль за роботою практикантів. В кінці семестру перевіряють документацію, виставляють оцінку.

По закінченню педагогічної практики в групах раннього віку здобувачі освіти подають таку звітну документацію: облік успішності, звіт про проходження педагогічної практики, щоденник, конспекти проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей. У 4-му семестрі практиканти складають диференційований залік.

*Практична підготовка здобувачів освіти, які навчаються за
індивідуальним графіком*

Виконання індивідуального навчального плану з освітнього компонента Педагогічна практика в групах раннього віку в окремих випадках може здійснюватися за індивідуальним графіком, що встановлюється здобувачеві освіти деканатом факультету. За виконання ІНПЗО персональну відповідальність несе здобувач освіти.

Практична підготовка здобувачів освіти, які працевлаштовані за фахом та навчаються за індивідуальним графіком, відбувається за місцем роботи. В усіх інших випадках, передбачених Положенням про навчання за індивідуальним графіком у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, практична підготовка здобувачів освіти, яким надано дозвіл на навчання за індивідуальним графіком, відбувається в базових закладах дошкільної освіти.

Перед проходженням педагогічної практики в групах раннього віку здобувач освіти отримує погодження методиста практики від Коледжу на відвідування занять за індивідуальним графіком та разом з викладом складає індивідуальний план роботи. В індивідуальному плані роботи в зазначаються всі види робіт, передбачені програмою практики (проведення ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку, спостереження та аналіз (самоаналіз) проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей; виконання СРС, оформлення звітної документації та залік) та вказуються терміни їх виконання. Крім того, методист практики ознайомлює здобувача освіти з критеріями оцінювання

всіх видів робіт, вимогами до звітної документації практики та погоджує форму спілкування з викладачем під час консультацій протягом всього періоду проходження даного виду практики. Здобувач освіти несе персональну відповідальність за виконання індивідуального плану роботи з освітнього компонента Педагогічна практика в групах раннього віку.

Звітна документація:

- щоденник практики;
- конспекти ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку;
- звіт;
- облік роботи під час проходження педагогічної практики в групах раннього віку;
- характеристика (для здобувачів освіти, які працевлаштовані за фахом та навчаються за індивідуальним графіком).

Підсумкова оцінка з освітнього компонента Педагогічна практика в групах раннього віку ставиться методистом практики від Коледжу за результатами поточного контролю знань здобувача освіти, які він отримав під час контрольних заходів протягом семестру (оцінок за проведення ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку; оцінок за аналіз (самоаналіз) проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей, виконання СРС, оформлення звітної документації) та підсумкового контролю (заліку).

Під час оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти, які навчаються за індивідуальним графіком беруться до уваги оцінки, виставлені педагогічними працівниками базових закладів дошкільної освіти та методистом практики від Коледжу. Так, вихователі-наставники базових закладів дошкільної освіти оцінюють проведення здобувачами освіти всіх ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку. Методист практики від Коледжу виставляє оцінку за аналіз проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку та оформлення звітної документації. Залік з педагогічної практики в групах раннього віку здобувачі освіти складають методисту. Здобувачі освіти допускаються до заліку з педагогічної практики в групах раннього віку за умови, що всі види робіт, передбачені індивідуальним планом роботи, виконані, а кількість накопичених здобувачем освіти балів відповідає критеріям оцінювання з освітнього компонента. Під час оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти, які працевлаштовані за фахом та навчаються за індивідуальним графіком, враховується оцінка, вказана в характеристиці, наданій керівником закладу дошкільної освіти.

Результати захисту здобувачем освіти педагогічної практики в групах дошкільного віку заносяться до ІНПЗО.

Організація педагогічної практики для здобувачів освіти заочної форми навчання

Педагогічну практику в групах раннього віку здобувачі освіти проходять на другому курсі (в 3-му та 4-му семестрах). Програма педагогічної практики передбачає практичні заняття та проведення практикантами різнопланової діяльності, обумовленої виконанням посадових обов'язків вихователя закладу дошкільної освіти та його помічника безпосередньо в закладі дошкільної освіти. Практичні заняття проводить методист практики від Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі Коледж) відповідно до розкладу занять.

Практика в закладі дошкільної освіти проходить в групах раннього віку в два етапи – перший етап (спостереження ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей) в 3-му семестрі, другий етап (самостійне проведення ігор-занять/ форм організації життєдіяльності дітей) в 4-му семестрі. Тривалість кожного етапу – 10 робочих днів. Під час проходження практики кожен практикант закріплюється за однією групою в ЗДО. Студент проходить практику в одну зміну разом зі своїм вихователем-наставником.

На першому етапі практики в 3-му семестрі здобувачки освіти під керівництвом вихователя-наставника виконують такі види робіт:

1. Ознайомлення з базою практики та методично-інструктивними документами щодо здійснення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти.
2. Спостереження та аналіз роботи помічника вихователя в групах дітей раннього віку.
3. Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя в групах дітей раннього віку.
4. Виконання самостійної роботи.
5. Оформлення звітної документації.

На першому етапі практики здобувач освіти спостерігає за роботою помічника вихователя та педагогічною діяльністю вихователя наставника, фіксуючи результати спостережень у щоденнику практики. Під час практики вихователі-наставники має провести всі форми організації життєдіяльності та ігри-заняття, вказані в графіку, а практикант – спостерігати та аналізувати їх. Порядок спостереження форм організації життєдіяльності/ігор-занять у графіку практики вказано орієнтовно.

Спостереження форми роботи та ігор-занять, вказаних в графіку практики, проводиться згідно графіка роботи вихователя наставника та розподілу організованих видів діяльності (розкладу занять) групи, в якій здобувачі освіти проходять практику.

Щодня вихователь-наставник ставить оцінку за проведене здобувачем освіти спостереження (максимальна кількість балів – 2 бали) в облік успішності практики (за 3-й семестр). Всього має бути проведено 10 спостережень, максимальна кількість балів за проходження першого етапу практики – 20 балів (10 спостережень по 2 бали). Облік завіряється печаткою закладу, директор ставить в обліку свій підпис.

На другому етапі практики в 4-му семестрі передбачено виконання таких видів робіт:

1. Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя (відповідно до графіка практики).
2. Виконання самостійної роботи.
3. Оформлення звітної документації практики.

В 4-му семестрі практиканти самостійно проводять 10 ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку відповідно до програми практики. Порядок проведення ігор-занять у графіку практики вказано орієнтовно. Ігри-заняття, вказані в графіку практики, проводяться згідно розподілу організованих видів діяльності (розкладу занять) групи, в якій здобувачки освіти проходять практику.

Оцінювання проведених здобувачками освіти пробних ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей здійснюється вихователем-наставником, закріпленим за практикантом. Максимальна кількість балів за проходження другого етапу практики – 50 балів (10 пробних ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей по 5 балів).

Крім того здобувачі освіти ведуть звітну документацію, яку по завершенню кожного з етапів практики здають на перевірку та оцінювання методисту практики від Коледжу. Методист практики від Коледжу виставляє в журнал обліку практики оцінки, зафіксовані в обліку успішності здобувача освіти за перший та другий етап практики та оцінює ведення звітної документації. Під час оцінювання практики методист враховує оцінку, вказану в характеристиці за весь період проходження здобувачем освіти практики в групах раннього віку.

Педагогічна практика в групах раннього віку завершується здачею заліку.

*Організація педагогічної практики з використанням технологій
дистанційного навчання*

У випадках, передбачених законодавством України, згідно з наказом ректора на певний період організація освітнього процесу, зокрема й практична підготовка здобувачів освіти, регламентується Положенням про порядок використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. В такому випадку зміст педагогічної практики в групах раннього віку адаптується. Зокрема, в програму практики включаються завдання, орієнтовані на забезпечення запланованих програмових результатів навчання, які враховують можливість їх виконання здобувачами освіти в умовах використання технологій дистанційного навчання. Так, замість завдання «спостереження за організацією та проведенням вихователем форм роботи з дітьми (ігор-занять, прогулянок тощо)», яке проводилось на базі закладу дошкільної освіти, здобувачі освіти переглядають відео-фрагменти форм роботи з дітьми та аналізують їх; замість завдання «самостійне проведення форм роботи з дітьми раннього віку» практиканти моделюють фрагменти форм роботи. Під час організації практики з використання технологій дистанційного навчання здобувачі освіти аналізують та вивчають можливості онлайн-сервісів, які можуть бути використані для проведення занять різних типів у дистанційному режимі. Для забезпечення виконання програми практики обсяг завдань не зменшується.

Навчальні заняття з використанням технологій дистанційного навчання проводяться відповідно до розкладу занять, графіка практики та відповідно до календарно-тематичних планів роботи базових закладів у таких формах: практичне заняття, консультації викладачів, самостійна робота здобувачів освіти, контрольні заходи.

Практичне заняття передбачає виконання здобувачами освіти практичних завдань в синхронному режимі:

- перегляд відеофрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку та їх аналіз;

Практичне заняття, яке передбачає перегляд відео-фрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку та їх аналіз передбачає:

- аналіз сайту базового закладу дошкільної освіти та інших сайтів, на яких представлено відео форм роботи з дітьми раннього віку;
- перегляд відеофрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку (відповідно графіка практики); фіксація змісту переглянутого відео в щоденниках спостереження;

- детальний аналіз переглянутих відеофрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку; ведення записів виявлених позитивних та негативних аспектів переглянутих фрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку у відповідності до запропонованих схем аналізу;

- оцінювання роботи здобувачів освіти на практичному занятті.

Оцінювання на практичному занятті здійснюється викладачем після того, як здобувачі освіти прикріплять у відповідне завдання фото з зображенням сторінки щоденника з детальним описом змісту спостереження та аналізом ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку, переглянутих на відео.

Здобувачі освіти переглядають відеофрагменти ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей та роблять відповідні записи у щоденниках спостережень. Кількість переглянутих відеофрагментів не може бути меншою, ніж кількість занять, запланованих графіком практики.

Практичне заняття, яке передбачає моделювання фрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку організовується за такою послідовністю:

- ознайомлення в онлайн форматі з календарно-тематичним планом роботи групи базового закладу дошкільної освіти, за якою закріплено практиканта, затвердження вихователем-наставником теми та змісту форм роботи/теми заняття, орієнтовний підбір необхідного дидактичного матеріалу;

- надання методистами практики від Коледжу консультацій в онлайн форматі для підготовки конспектів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей; підбір та виготовлення дидактичних посібників, створення електронних засобів;

- перевірка методистами практики від Коледжу конспектів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей;

- демонстрування фрагментів та моделювання ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку здобувачами освіти з допомогою платформи для відеоконференцій;

- самоаналіз, оцінювання змодельованих практикантом ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей.

Здобувачі освіти, які згідно графіка практики не моделюють проведення форм роботи/занять з дітьми дошкільного віку в цей день, виконують такі завдання:

- перегляд в онлайн форматі усіх змодельованих практикантами фрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей, внесення відповідних записів у щоденник практики (зміст переглянутих відео);

- участь в аналізі змодельованих форм роботи з внесенням відповідних записів у щоденник практики (фото відповідної сторінки щоденника необхідно завантажити Google Classroom для перевірки та оцінювання методистом практики від Коледжу).

Консультації методистами практики від Коледжу проводяться дистанційно згідно графіка консультацій.

Самостійна робота виконується здобувачами освіти асинхронно відповідно до графіка практики.

Контрольний захід здійснюється в останній день проходження педагогічної практики в групах раннього віку у формі заліку дистанційно у синхронному режимі.

Керівник практики від закладу вищої освіти забезпечує навчально-методичний супровід педагогічної практики в групах раннього віку з використанням технологій дистанційного навчання. Практична підготовка здобувачів освіти за освітньою програмою 012 Дошкільна освіта з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється по підгрупах. Для забезпечення ефективної комунікації здобувачів освіти з методистами практики використовуються корпоративні електронні поштові скриньки (персональна адреса методиста практики та персональні адреси здобувачів освіти ВУЗу, що входять до підгрупи практики, керівником якої є методист тощо). Застосовуючи Web-сервіс Google Classroom, методисти практики забезпечують своєчасне інформування здобувачів освіти про онлайн зустрічі; забезпечують зберігання та обмін файловою інформацією, використовуючи різноманітні сервіси (Google Календар, Google Диск, Google Документи, Google Таблиці, Google Форми, Google Презентації, Google Meet тощо); налагоджує контакти з базовими закладами дошкільної освіти у віртуальному середовищі.

Методисти практики від Коледжу розміщують на Google Диску силабус та графік практики, відомості про оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти, надають доступ до необхідних дидактичних матеріалів (текстових файлів, відео та аудіозаписів, фотоматеріалів тощо) шляхом використання хмарних сховищ.

Підсумкова оцінка з педагогічної практики в групах раннього віку виставляється на підставі:

- поточних оцінок за проведення форм організації життєдіяльності дітей /занять в групах дошкільного віку;

- оцінок за аналіз (самоаналіз) проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку;
- оформлення звітної документації;
- заліку (у 4-му семестрі).

Під час оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти беруться до уваги оцінки, виставлені педагогічними працівниками базових закладів дошкільної освіти.

1.3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання (денна форма навчання)

		III семестр		IV семестр	
		Розподіл балів	Кількість балів	Розподіл балів	Кількість балів
Критерії	Спостережен-ня та аналіз форм організації життєдіяль-ності дітей	4*13	52	3*12	36
	Самостійне проведення форм організації життєдіяль-ності дітей, самоаналіз освітньої роботи	7*5	35	5*6	30
	Оформлення документації		13		4
	Залік				30
	Всього балів:		100		100

Критерії оцінювання (заочна форма навчання)

		III, IV семестр	
		Розподіл балів	Кількість балів
Критерії	Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності дітей	2*10	20
	Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи	5*10	50
	Оформлення документації . Залік		30
	Всього балів:		100

№	Критерії оцінювання практики	Зміст критеріїв
1.	Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності	- володіння педагогічною термінологією; - вміння визначати позитивні сторони; - вміння знаходити помилки, недоліки та обґрунтовувати їх; - вміння формулювати висновки і пропозиції;
2.	Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи	Підготовка до проведення: - самостійний пошук та підбір методичних матеріалів; - виготовлення наочності, створення (підбір) електронних засобів навчального призначення; - структурування форм організації життєдіяльності дітей, написання конспекту; - отримання консультації вихователя; - отримання консультації методиста Самостійне проведення: - реалізація поставленої мети, завдань; - раціональність обраної структури для реалізації освітніх завдань; - ефективність підібраних форм і методів; - психологічна атмосфера, спілкування з дітьми; - раціональність використання часу під час проведення форм організації життєдіяльності дітей; - самоаналіз проведеної освітньої роботи
3.	Оформлення документації	- наявність записів спостережень; - своєчасність ведення записів; - аналіз освітньої роботи; - оформлення обліку успішності; - складання звіту
4.	Залік	- завдання практики виконано в повному обсязі; - виявлено вміння планувати та організовувати види діяльності дітей, заняття відповідно до сучасних вимог

1.4. Методичне забезпечення проходження практики

Денна форма навчання

**Графік
педагогічної практики в групах раннього віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у III семестрі 2023-2024 н.р. (2 курс)**

Дата	Зміст практики
1-й тиждень перша половина дня	Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану, щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», листами Міністерства освіти і науки України «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти під час карантину», «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році», Інструкцією з безпеки діяльності

	працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Професійним стандартом (вихователь закладу дошкільної освіти), Посадовими обов'язками вихователя закладу дошкільної освіти, Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Типовими правилами внутрішнього трудового розпорядку, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей
2-й тиждень перша половина дня	Ознайомлення з роботою помічника вихователя в першу половину дня в групах раннього віку: зустріч дітей, підготовка до сніданку, сніданок, підготовка до прогулянки, прогулянка, підготовка до обіду, обід, підготовка до сну. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час організації життєдіяльності дітей. Ознайомлення з організацією харчування в групі (отримання їжі, сервіровка столу, роздача їжі, допомога вихователю під час харчування). Ознайомлення з Посадовою інструкцією помічника вихователя закладу дошкільної освіти, Інструкцією організації харчування в закладі дошкільної освіти.
3-й тиждень друга половина дня	Ознайомлення з роботою помічника вихователя в другу половину дня в групах раннього віку: поступовий підйом дітей, оздоровчі заходи, підготовка до вечері, вечерея, прогулянка. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час організації життєдіяльності дітей. Ознайомлення з графіком прибирання (щоденним, генеральним), дотриманням повітряного режиму, гігієнічних вимог до іграшок, дезінфекцією приміщень
4-й тиждень перша половина дня	Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: рухливі ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати рухові дії, виховувати бажання дотримуватися правил гри, використовувати ігровий матеріал за призначенням
5-й тиждень перша половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: рухливі ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати рухові дії, виховувати бажання дотримуватися правил гри, використовувати ігровий матеріал за призначенням (перша підгрупа). Посадовою інструкцією вихователя закладу дошкільної освіти
6-й тиждень перша половина дня	Ознайомлення з матеріально-технічним та методичним забезпеченням групи. Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: рухливі ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати рухові дії, виховувати бажання дотримуватися правил гри, використовувати ігровий матеріал за призначенням (друга підгрупа)
7-й тиждень перша половина дня	Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: дидактичні ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, закріплення та розширення знань про природне та суспільне довкілля, формування вміння використовувати ігровий матеріал за призначенням
8-й тиждень перша половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: дидактичні ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, закріплення та розширення знань про природне та суспільне довкілля, формування вміння використовувати ігровий матеріал за призначенням (перша підгрупа)
9-й тиждень перша половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: дидактичні ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, закріплення та розширення знань про природне та суспільне довкілля, формування вміння використовувати ігровий матеріал за призначенням (друга підгрупа)
10-й тиждень	Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації,

друга половина дня	інсценівки, театралізації). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати елементарні рольові дії, використовувати ігровий матеріал за призначенням
11-й тиждень друга половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації. Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати елементарні рольові дії, використовувати ігровий матеріал за призначенням (перша підгрупа)
12-й тиждень друга половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати елементарні рольові дії, використовувати ігровий матеріал за призначенням (друга підгрупа)
13-й тиждень перша половина дня	Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, харчування, ігри, прогулянка. Освітній напрям «Особистість дитини»: виконання гігієнічних процедур та оздоровчих заходів, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітній напрям «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва»
14-й тиждень друга половина дня	Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня: оздоровчі заходи, харчування, прогулянка, ігри, спілкування з дорослими та дітьми. Освітня лінія «Особистість дитини»: виконання гігієнічних процедур, оздоровчих заходів, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва»
15-й тиждень перша половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, гігієнічні процедури, харчування, ігри, прогулянка. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва» (перша підгрупа)
16-й тиждень друга половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, оздоровчі заходи, харчування, ігри, прогулянка. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва» (друга підгрупа)
17-й тиждень перша половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, гігієнічні процедури, харчування, ігри, прогулянка. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва» (друга підгрупа)
18-й тиждень друга половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, оздоровчі заходи, харчування, ігри, прогулянка. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва» (перша підгрупа)

Графік
педагогічної практики в групах раннього віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у IV семестрі 2023-2024 н.р. (2 курс)

Дата	Зміст роботи
------	--------------

1 тиждень перша половина дня	Спостереження ігор-занять з сенсорного розвитку. Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»
2 тиждень перша половина дня	Проведення ігор-занять, ігор, вправ, самостійної діяльності з сенсорного розвитку. Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»: ознайомлення з властивостями предметів (колір, форма, величина), навчання предметних дій (перша підгрупа).
3 тиждень перша половина дня	Проведення, ігор-занять, ігор, вправ, самостійної діяльності з сенсорного розвитку. Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»: ознайомлення з властивостями предметів (колір, форма, величина), навчання предметних дій (друга підгрупа).
4 тиждень перша половина дня	Спостереження ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі мистецтва».
5 тиждень перша половина дня	Проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі мистецтва»: оволодіння елементарними технічними навичками, удосконалення вміння використовувати різні зображувальні матеріали та знаряддя, відтворення нескладних предметів та явищ (перша підгрупа).
6 тиждень перша половина дня	Проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі мистецтва»: оволодіння елементарними технічними навичками, удосконалення вміння використовувати різні зображувальні матеріали та знаряддя, відтворення нескладних предметів та явищ (друга підгрупа).
7 тиждень перша половина дня	Спостереження ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі мистецтва».
8 тиждень перша половина дня	Проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі мистецтва»: ознайомлення дітей з різножанровими художніми текстами: різноманітні жанри дитячого фольклору (казки, потішки, лічилки, заклички, забавлянки, колискові); розігрування змісту добре знайомих забавлянок, віршів, колискових (перша підгрупа).
9 тиждень перша половина дня	Проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі мистецтва»: ознайомлення дітей з різножанровими художніми текстами: різноманітні жанри дитячого фольклору (казки, потішки, лічилки, заклички, забавлянки, колискові); розігрування змісту добре знайомих забавлянок, віршів, колискових (друга підгрупа).
10 тиждень перша половина дня	Спостереження занять з фізичного виховання дітей. Освітня лінія «Особистість дитини».
11 тиждень перша половина дня	Проведення занять з фізичного виховання дітей. Освітня лінія «Особистість дитини»: забезпечення охорони та зміцнення здоров'я дітей; опанування дитиною необхідними рухами; розвиток активності і самостійності дітей в процесі виконання фізичних вправ (перша підгрупа).
12	Проведення занять з фізичного виховання дітей. Освітня лінія «Особистість

<i>тиждень перша половина дня</i>	дитини»: забезпечення охорони та зміцнення здоров'я дітей; опанування дитиною необхідними рухами; розвиток активності і самостійності дітей в процесі виконання фізичних вправ (друга підгрупа).
<i>13 тиждень перша половина дня</i>	Спостереження ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям. Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі».
<i>14 тиждень перша половина дня</i>	Проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям. Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через елементи дослідницько-пошукової діяльності, виховання екологічної культури (перша підгрупа).
<i>15 тиждень перша половина дня</i>	Проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям. Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через елементи дослідницько-пошукової діяльності, виховання екологічної культури (друга підгрупа).
<i>16 тиждень перша половина дня</i>	Спостереження ігор-занять з ознайомлення із соціумом. Освітня лінія «Дитина в соціумі».
<i>17 тиждень перша половина дня</i>	Проведення ігор-занять з ознайомлення із соціумом. Освітня лінія «Дитина в соціумі»: збагачення чуттєвого досвіду дитини; ознайомлення з якостями та властивостями предметів; розширення знань про предмети; розвиток умінь об'єднувати речі за певними ознаками; використання предметів у власній діяльності (перша підгрупа).
<i>18 тиждень перша половина дня</i>	Проведення ігор-занять з ознайомлення із соціумом. Освітня лінія «Дитина в соціумі»: збагачення чуттєвого досвіду дитини; ознайомлення з якостями та властивостями предметів; розширення знань про предмети; розвиток умінь об'єднувати речі за певними ознаками; використання предметів у власній діяльності (друга підгрупа).

Графік
педагогічної практики в групах раннього віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у III семестрі 2023-2024 н.р. (2 курс)
(заочна форма навчання)

Дата	Спостереження за організацією життєдіяльності дітей в групах раннього віку
1-й день	Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану, щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», Професійним стандартом (вихователь закладу дошкільної освіти), Посадовими обов'язками вихователя закладу дошкільної освіти, Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, з Типовими правилами внутрішнього трудового розпорядку, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення з роботою помічника вихователя в першу половину дня в групах раннього віку: зустріч дітей, підготовка до сніданку, сніданок, підготовка до прогулянки, прогулянка, підготовка до обіду, обід, підготовка до сну. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час організації життєдіяльності дітей. Ознайомлення з організацією харчування в групі (отримання їжі, сервіровка столу, роздача їжі, допомога вихователю під час харчування). Ознайомлення з Посадовими обов'язками помічника вихователя закладу дошкільної освіти, Інструкцією організації харчування в закладі дошкільної освіти.
2-й день	Ознайомлення та аналіз роботи помічника вихователя в другу половину дня в групах раннього віку: поступовий підйом дітей, оздоровчі заходи, підготовка до вечері, вечеря, прогулянка. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час організації життєдіяльності дітей. Ознайомлення з графіком прибирання (щоденним, генеральним), дотриманням повітряного режиму, гігієнічних вимог до іграшок, дезінфекцією приміщень.
3-й день	Спостереження та аналіз ігрової діяльності (ігри з правилами: дидактичні ігри, рухливі ігри). Освітній напрям «Особистість дитини»: виконання гігієнічних процедур та оздоровчих заходів, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітній напрям «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва»
4-й день	Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня: оздоровчі заходи, харчування, прогулянка, ігри, спілкування з дорослими та дітьми. Спостереження та аналіз творчих ігор (сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації). Освітній напрям «Особистість дитини»: виконання гігієнічних процедур та оздоровчих заходів, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітній напрям «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва»
5-й день	Спостереження та аналіз ігор-занять з сенсорного розвитку. Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».
6-й	Спостереження та аналіз ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання,

день	ліплення) та конструювання. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»
7-й день	Спостереження та аналіз ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»
8-й день	Спостереження та аналіз занять з фізичного розвитку дітей. Освітній напрям «Особистість дитини».
9-й день	Спостереження та аналіз ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям. Освітній напрям «Дитина у природному довкіллі».
10-й день	Спостереження та аналіз ігор-занять з ознайомлення із соціумом. Освітній напрям «Дитина в соціумі».

Графік
педагогічної практики в групах раннього віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у IV семестрі 2023-2024 н.р. (2 курс)
(заочна форма навчання)

<i>Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, ігор-занять в групах дітей раннього віку</i>	
1-й день перша половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку в першу половину дня (ігри з правилами: дидактичні ігри). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, закріплення та розширення знань про природне та суспільне довкілля, формування вміння використовувати ігровий матеріал за призначенням.
2-й день друга половина дня	Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку в другу половину дня (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації). Освітній напрям «Гра дитини»: збагачення ігрового досвіду дітей, формування вміння виконувати елементарні рольові дії, використовувати ігровий матеріал за призначенням.
3-й день перша половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, гігієнічні процедури, харчування, ігри, прогулянка. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва».
4-й день друга половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, гігієнічні процедури, харчування, ігри, прогулянка. Освітні напрями «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у світі мистецтва».
5-й день перша половина дня	Проведення ігор-занять, ігор, вправ, самостійної діяльності з сенсорного розвитку. Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»: ознайомлення з властивостями предметів (колір, форма, величина), навчання предметних дій.
6-й день перша половина дня	Проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»: оволодіння елементарними технічними навичками, удосконалення вміння використовувати різні зображувальні матеріали та знаряддя, відтворення нескладних предметів та явищ.
7-й день перша половина дня	Проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»: ознайомлення дітей з різножанровими художніми текстами: різноманітні жанри дитячого фольклору (казки, потішки, лічилки, заклички, забавлянки, колискові); розігрування змісту добре знайомих забавлянок, віршів, колискових.
8-й день перша половина дня	Проведення занять з фізичного розвитку дітей. Освітній напрям «Особистість дитини»: забезпечення охорони та зміцнення здоров'я дітей; опанування дитиною необхідними рухами; розвиток активності і самостійності дітей в процесі виконання фізичних вправ.
9-й день перша половина дня	Проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям. Освітній напрям «Дитина у природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через елементи дослідницько-пошукової діяльності, виховання екологічної культури.
10-й день перша половина дня	Проведення ігор-занять з ознайомлення із соціумом. Освітній напрям «Дитина в соціумі»: збагачення чуттєвого досвіду дитини; ознайомлення з якостями та властивостями предметів; розширення знань про предмети; розвиток умінь об'єднувати речі за певними ознаками; використання предметів у власній діяльності.

*Примітка** Порядок проведення ігор-занять у графіку вказано орієнтовно. Ігри-заняття проводяться у дні, вказані в графіку практики, згідно розподілу організованих видів діяльності (розкладу занять) групи, в якій здобувачки освіти проходять практику. Під час практики проводяться всі вказані форми роботи та ігри-заняття, вказані в графіку.

1.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

Вимоги до звітності та підведення підсумків практики (денна форма навчання)

По закінченню педагогічної практики в групах раннього віку здобувачі освіти подають таку звітну документацію:

- облік успішності;
- звіт про проходження педагогічної практики;
- щоденник практики;
- конспекти проведених ігор-занять/форм організації

життєдіяльності дітей.

Здобувачі освіти, які працевлаштовані за фахом та навчаються за індивідуальним графіком, крім зазначеної вище звітної документації, здають характеристику від закладу дошкільної освіти, завірену підписом директора та печаткою закладу.

У 4-му семестрі, по завершенню практики, здобувачі освіти складають залік з освітнього компонента Педагогічна практика у групах раннього віку.

Вимоги до звітності та підведення підсумків практики (заочна форма навчання)

Після проходження кожного з етапів педагогічної практики в групах раннього віку здобувачі освіти заочної форми навчання подають на перевірку та оцінювання звітну документацію.

По завершенню першого етапу практики:

- облік успішності (за 3-й семестр);
- щоденник спостережень.

По завершенню другого етапу практики:

- облік успішності (за 4-й семестр);
- звіт про проходження педагогічної практики в групах раннього віку (за весь період практики);

- характеристику від закладу дошкільної освіти (за весь період практики);

- конспекти проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей (у щоденнику практики) з самоаналізом.

У тому випадку, коли здобувач освіти заочної форми навчання проходить кожен з етапів педагогічної практики в групах раннього віку в різних закладах дошкільної освіти, то він подає два звіти та дві

характеристики – звіт та характеристику за перший та другий етап практики. Звіт та характеристика мають бути завірені печаткою закладу та підписом директора того закладу, в якому здобувач проходив відповідний етап практики.

По завершенню проходження практики у 4-му семестрі здобувачі освіти заочної форми навчання складають залік з освітнього компонента Педагогічна практика у групах раннього віку.

РОЗДІЛ 2.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

2.1. Зміст практики

Мета практики – підготовка студентів до цілісного виконання функцій вихователя в групах дітей дошкільного віку, формування вмінь організовувати освітню роботу в закладах дошкільної освіти різного типу, розвиток творчого підходу до педагогічної діяльності.

Педагогічна практика в групах дошкільного віку проходить на третьому курсі (IV, V, VI семестр). VI семестр практики завершується здачею заліку.

У процесі проходження практики студенти повинні виконати такі види діяльності:

1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку.
2. Написання конспектів занять та інших форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку.
3. Проведення пробних занять та інших форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку.
4. Спостереження та аналіз пробних занять та інших форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку, проведених студентами підгрупи.
5. Ведення документації практики.
6. Виготовлення наочності, дидактичного матеріалу.
7. Вивчення вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку.

Протягом V, VI, VII семестрів кожен студент повинен провести 17 занять та інших форм організації життєдіяльності дітей.

На початку даний вид практики передбачає ознайомлення з нормативними актами, які регламентують діяльність ЗДО період дії правового режиму воєнного стану в Україні, ознайомлення з Посадовою інструкцією помічника вихователя закладу дошкільної освіти, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей; ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями, прогулянки. Освітні лінії «Особистість дитини» та «Гра дитини». Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня.

Спостереження та аналіз роботи вихователя в групах дошкільного віку

У процесі педагогічної практики студенти спостерігають та аналізують роботу вихователя в групах дошкільного віку: ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартовувальні процедури), харчування, ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітня лінія «Особистість дитини»: спостереження за оздоровчими заходами, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітні лінії «Дитина у світі культури», «Гра дитини»; спостереження та аналіз занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі культури»: навчання предметного, сюжетного та декоративного зображення засобами технік малювання, ліплення, аплікації, конструювання; оволодіння способами роботи з різними художніми матеріалами, елементарною художньою майстерністю; творче застосування виражальних можливостей лінії, кольору, композиції, ритму для реалізації власного задуму; спостереження та аналіз мовленнєвих занять в різних вікових групах; спостереження і аналіз організації різних форми організації трудової діяльності дітей (трудова доручення, чергування, колективна праця) в другу половину дня. Аналіз обладнання для організації дитячої праці; спостереження та аналіз показових занять з методики формування елементарних математичних уявлень; спостереження та аналіз показових занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності; спостереження і аналіз показових занять з методики фізичного виховання дітей дошкільного віку; спостереження і аналіз показових занять з методики музичного виховання; ознайомлення з нормативними актами, які регламентують діяльність ЗДО на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, з Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення зі змістом і формами роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю; спостереження та аналіз занять з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям у різних вікових групах; спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з громадянського виховання; спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з економічного виховання; спостереження та аналіз занять з використанням інноваційних

технологій у різних вікових групах; спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з валеологічної освіти у різних вікових групах.

Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя

Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя-наставника поєднується з самостійним виконанням здобувачем освіти обов'язків вихователя. Програмою практики в групах дітей дошкільного віку передбачено самостійне проведення здобувачами освіти: організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня. Самостійне проведення занять з методики ознайомлення дітей з природою. Самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Самостійне проведення мовленнєвих занять. Організація самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: образотворчої, художньо-мовленнєвої, театралізованої. Самостійна організація і керівництво трудовою діяльністю дітей дошкільного віку в другу половину дня. Самостійне проведення заняття з методики формування елементарних математичних уявлень. Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Самостійне проведення фізкультурних занять, ранкової гімнастики, рухливих ігор, фізкультхвилинок. Самостійне проведення музичних занять. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: заняття, екскурсії, ігри, спостереження в довкіллі. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання: заняття, ігрова діяльність, театралізації з економічної тематики, творчі завдання, читання художньої літератури. Самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій: психолого-педагогічне проектування (ПЗ), ТРВЗ, ситуація створення успіху (ССУ), методика навчання дітей ранньому читанню, методика Л. Шульги, «театр фізичного виховання» М. Єфименка, елементи музейної педагогіки. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти: заняття, еко-прогулянки валеологічного змісту, краєзнавчий туризм.

Усі зазначені форми роботи проводяться здобувачами освіти відповідно до графіка практики. Під час самостійного проведення занять/форм організації життєдіяльності дітей практикантом обов'язково мають бути присутні методист практики від Коледжу та вихователь-наставник.

Оцінку за спостереження та аналіз проведених занять/форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку методист практики від Коледжу оцінює самостійно після перевірки щоденників здобувачі освіти, фіксуючи її

в журналі обліку практики. В обліку успішності практики та в журналі практики фіксується загальна сума балів за спостереження за кожен семестр.

Самостійна робота

Програмою педагогічної практики в групах дошкільного віку передбачено самостійну роботу, яка полягає у виконанні здобувачками освіти різнопланових завдань, пов'язаних з підготовкою до організації та проведення заняття/форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку, а саме: опрацювати нормативно-правові акти та методично-інструктивні документи, здійснити самостійний пошук та підбір методичних матеріалів, виготовити наочність, створити (підібрати) електронні засоби навчального призначення, структурувати форми організації життєдіяльності дітей та написати конспект тощо.

Практиканти виконують самостійну роботу у вільний від аудиторних занять. Самостійна робота оцінюється методистом практики як критерій підготовки та самостійного проведення занять/форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку.

Фрагмент програми освітнього компонента, його структуру, а також зміст практичної, самостійної роботи здобувачів освіти та консультацій подано у робочій програмі (Додаток Б).

2.2. Організація практики

Протягом V, VI, VII семестрів кожен студент повинен провести 17 занять та інших форм організації життєдіяльності дітей.

«Педагогічна практика у групах дітей дошкільного віку» проводиться на III курсі у V та VI семестрах та IV курсі у VII семестрі без відриву від теоретичного навчання. Студенти перебувають на практиці 6 годин. В дні практики у розклад навчальних занять (теоретичне навчання) заняття не вносяться.

Практика проводиться у групах молодшого, середнього та старшого дошкільного віку базових закладів дошкільної освіти міста. Для керівництва педагогічною практикою студентів призначаються досвідчені викладачі кафедри дошкільної освіти.

Для оптимальної організації практики студенти кожної академічної групи розподіляються на мікрогрупи по 5-6 осіб.

Студент призначається в одну з груп дітей дошкільного віку, у якій він працює протягом усього періоду практики згідно графіку.

Тривалість робочого дня студента-практиканта – 6 годин. Робочий день розпочинається о 8 год., закінчується о 14 год. (перша зміна). Друга зміна розпочинається о 13 год. 30 хв., закінчується о 19 год. 30 хв.

Програмою педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку для студентів за спеціальністю 012 Дошкільна освіта передбачено проведення різнопланової організаційно-педагогічної та методичної роботи, обумовленої виконанням посадових обов'язків вихователя групи дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

Самостійному проведенню освітнього процесу в групі передують ознайомлення з роботою закладу дошкільної освіти, його керівником, а також спостереження і аналіз педагогічної діяльності вихователя студентами. Студенти знайомляться із планом освітньої роботи, яким керується вихователь, спостерігають за організацією та проведенням занять та інших форм організації життєдіяльності дітей вихователем та пробними заняттями практикантів. Вони ведуть щоденник, у якому зазначають всі важливі для аналізу і власного використання аспекти педагогічного процесу. Особливу увагу звертають на своєрідність організації освітнього процесу в групі дітей дошкільного віку: комплектування групи, організацію інтер'єру групових приміщень, стиль педагогічного спілкування вихователя, розподіл обов'язків між персоналом групи тощо. Студенти-практиканти вивчають специфіку організації життєдіяльності дітей.

Спостерігаючи освітній процес, студент-практикант ознайомлюється також із його методичним та дидактичним забезпеченням: аналізує наявні у групі ігрові матеріали, наочні дидактичні посібники, технічні засоби навчання та дидактичний матеріал, який зберігають у методичному кабінеті закладу дошкільної освіти, проектує можливі умови їхнього використання у своїй подальшій діяльності під час педагогічної практики.

Спостереження і аналіз освітньої роботи вихователя поєднується з самостійним виконанням студентом обов'язків вихователя. Студент організовує та проводить складові освітнього процесу самостійно відповідно до графіку педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку.

Вони доповнюють та вдосконалюють предметно-ігрове середовище в групі, виготовляють дидактичні посібники для роботи з дітьми. Тему заняття (форм організації життєдіяльності дітей) студент погоджує з вихователем за 1-2 тижні до його проведення. Практикант спочатку одержує консультацію у вихователя закладу дошкільної освіти, а після цього – у керівника практики. На консультацію практикант приходить з тезами майбутнього заняття (форм організації життєдіяльності дітей). Після консультацій практикант складає конспект заняття (форм організації життєдіяльності дітей), підбирає або виготовляє дидактичні і наочні посібники. До самостійного проведення занять та інших форм організації життєдіяльності дітей студент допускається після затвердження конспектів вихователем та методиста практики.

Конспекти затверджуються не пізніше, ніж за два дні до проведення занять та інших форм організації роботи з дітьми.

Готуючись до занять та інших форм роботи з дітьми, студент удосконалює навички роботи з методичною літературою, дидактичними матеріалами, наочними посібниками, вчиться аналізувати отриману інформацію, адаптувати її до рівня розвитку дітей своєї групи. Під час проведення роботи з дітьми студент вчиться приділяти увагу налагодженню з вихованцями взаємин, що забезпечують емоційно-позитивну атмосферу педагогічного спілкування та виявляти інтерес, доброзичливе ставлення до дітей, любов до них, формує вміння слухати дітей, розмовляти з дітьми, бути уважним до їхніх потреб; здійснювати індивідуально-диференційований підхід у навчанні та вихованні дітей дошкільного віку.

Переглянуті заняття та інші форми організації життєдіяльності дітей, проведені вихователями закладу дошкільної освіти та студентами мікрогрупи обов'язково аналізуються. Студенти фіксують в щоденнику практики зміст та аналіз (самоаналіз) проведеної освітньої роботи.

Після проведення кожного пробного заняття та інших форм організації життєдіяльності, вихователем і керівником практики від коледжу виставляється в облік успішності спільна оцінка (у разі наявності розбіжностей у оцінюванні – домінує оцінка методиста від коледжу).

Під час педагогічної практики студент може брати участь в методичних заходах, що проводяться у дошкільному закладі: педагогічних радах і читаннях, семінарах-практикумах, методичних годинах.

Практиканти обліковують свою роботу в щоденнику (загальні відомості про базу практики, вікову групу, спостереження за організацією життєдіяльності дітей, заняттями вихователів та інших студентів-практикантів), зошиті конспектів організації життєдіяльності дітей та занять. Вони зобов'язані вчасно заповнювати і мати з собою в день практики щоденник та зошит конспектів, які є основними формами поточного звіту студента-практиканта.

Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти знайомлять практикантів з базою практики, комплектуванням груп, особливостями планування освітньої роботи вихователя, аналізують і оцінюють роботу студентів.

Викладачі коледжу, які керують практикою, надають студентам методичну допомогу, проводять інструктажі, групові та індивідуальні консультації, а також здійснюють контроль за роботою практикантів. В кінці семестру перевіряють документацію, виставляють оцінку.

По закінченню педагогічної практики в групах дошкільного віку студенти подають таку звітну документацію: облік успішності, звіт про проходження педагогічної практики, щоденник, конспекти проведених форм організації життєдіяльності дітей, занять.

У VII семестрі після завершенню педагогічної практики в групах дошкільного віку студенти складають диференційований залік.

*Використання технологій дистанційного навчання під час
проходження практики*

Організація освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання забезпечує можливість реалізувати право здобувачів вищої освіти на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможлиблюють відвідування Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

У такому випадку зміст педагогічної практики в групах дошкільного віку адаптується. Зокрема, в програму практики включаються завдання, орієнтовані на забезпечення запланованих програмових результатів навчання, які враховують можливість їх виконання здобувачами освіти в умовах використання технологій дистанційного навчання. Дистанційні технології навчання при організації педагогічної практики використовуються здійсненням моделювання занять, для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти, при отриманні консультаційної допомоги.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може також здійснюватися за допомогою таких сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, як електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати, аудіоконференції тощо.

Консультації із застосуванням технологій дистанційного навчання можуть бути індивідуальними або груповими та дозволяють здобувачам освіти в режимі онлайн отримувати відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (у формі чату, форуму та особистих повідомлень, а також у форматі відеоконференцій – для груп здобувачів). Для забезпечення виконання програми практики в повному обсязі обсяг завдань не зменшується.

Практичне заняття передбачає виконання здобувачами освіти практичних завдань в синхронному режимі:

- перегляд відео-фрагментів занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах дошкільного віку та їх аналіз;

Практичне заняття, яке передбачає перегляд відео-фрагментів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах дітей дошкільного віку та їх аналіз передбачає:

- аналіз сайту базового закладу дошкільної освіти та інших сайтів, на яких представлено відео форм роботи з дітьми дошкільного віку;
- перегляд відео фрагментів занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах дошкільного віку (відповідно графіка практики); фіксація змісту переглянутого відео в щоденниках спостереження;
- детальний аналіз переглянутих відео-фрагментів занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах дошкільного віку;
- ведення записів виявлених позитивних та негативних аспектів переглянутих фрагментів занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах дітей дошкільного віку у відповідності до запропонованих схем аналізу.
- оцінювання роботи здобувачів освіти на практичному занятті.

Оцінювання на практичному занятті здійснюється викладачем після того, як здобувачі освіти прикріплять у відповідне завдання фото з зображенням сторінки щоденника з детальним описом змісту спостереження та аналізом занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах раннього віку, переглянутих на відео.

Здобувачі освіти переглядають відео фрагменти занять/форм організації життєдіяльності дітей та роблять відповідні записи у щоденниках спостережень. Кількість переглянутих відео-фрагментів не може бути меншою, ніж кількість занять, запланованих графіком практики.

Практичне заняття, яке передбачає моделювання фрагментів занять/форм організації життєдіяльності дітей в групах дітей дошкільного віку організовується за такою послідовністю:

- ознайомлення в онлайн форматі з календарно-тематичним планом роботи групи базового закладу дошкільної освіти, за якою закріплено практиканта, затвердження вихователем-наставником теми та змісту форм роботи/теми заняття, орієнтовний підбір необхідного дидактичного матеріалу;
- надання методистами практики від Коледжу консультацій в онлайн форматі для підготовки конспектів занять/форм організації

життєдіяльності дітей; підбір та виготовлення дидактичних посібників, створення електронних засобів;

- перевірка методистами практики від Коледжу конспектів ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей;
- демонстрування фрагментів та моделювання занять/форм організації життєдіяльності дітей раннього віку здобувачами освіти з допомогою платформи для відеоконференцій;
- самоаналіз, оцінювання змодельованих практикантом занять/форм організації життєдіяльності дітей.

Здобувачі освіти, які згідно графіку не моделюють проведення форм роботи/занять з дітьми дошкільного віку в цей день, виконують такі завдання:

- переглядають в онлайн форматі всі змодельовані практикантами фрагменти занять/форм організації життєдіяльності дітей, роблять відповідні записи в щоденнику практики (зміст переглянутих відео);
- беруть участь їх аналізі та роблять відповідні записи у щоденниках спостережень;
- прикріплюють фото відповідної сторінки щоденника файл для перевірки та оцінювання методистом практики від Коледжу.

Консультації методистами практики від Коледжу проводяться дистанційно згідно графіка консультацій.

Самостійна робота виконується здобувачами освіти асинхронно відповідно до графіка практики.

Контрольний захід здійснюється в останній день проходження педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку у формі заліку дистанційно у синхронному або асинхронному режимі.

Керівник практики від закладу вищої освіти забезпечує навчально-методичний супровід педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку з використанням технологій дистанційного навчання. Практична підготовка здобувачів освіти за освітньою програмою 012 Дошкільна освіта з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється по підгрупах.

Для забезпечення ефективної комунікації здобувачів освіти з методистами практики використовуються корпоративні електронні поштові скриньки (персональна адреса методиста практики та персональні адреси здобувачів освіти ВУЗу, що входять до підгрупи практики, керівником якої є методист тощо). Застосовуючи Web-сервіс Google Classroom, методисти практики забезпечують своєчасне інформування здобувачів освіти про онлайн зустрічі; забезпечують зберігання та обмін файловою інформацією,

використовуючи різноманітні сервіси (Google Календар, Google Диск, Google Документи, Google Таблиці, Google Форми, Google Презентації, Google Meet тощо); налагоджує контакти з базовими закладами дошкільної освіти у віртуальному середовищі.

Методисти практики від Коледжу розміщують на Google Диску силабус та графік практики, відомості про оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти, надають доступ до необхідних дидактичних матеріалів (текстових файлів, відео та аудіозаписів, фотоматеріалів тощо) шляхом використання хмарних сховищ.

Підсумкова оцінка з педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку виставляється на підставі:

- поточних оцінок за проведення форм організації життєдіяльності дітей / занять в групах дошкільного віку, включаючи виконання самостійної роботи;
- оцінок за аналіз (самоаналіз) проведених занять/форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку;
- оформлення звітної документації;
- заліку.

Під час оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів освіти беруться до уваги оцінки, виставлені педагогічними працівниками базових закладів дошкільної освіти.

2.3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання (денна форма навчання)

		V семестр		VI семестр		VII семестр	
		РБ	КБ	РБ	КБ	РБ	КБ
Критерії	Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності дітей	3*12	36	4*10	40	3*12	36
	Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи	6*7	42	5*8	40	6*5	30
	Оформлення документації		22		20		4
	Залік						30
	Всього балів:		100		100		100

Критерії оцінювання (заочна форма навчання)

		V, VI семестр	
		РБ	КБ
Критерії	Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності дітей		
	Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи	8*8	64
	Оформлення документації .	6	6
	Залік	30	30
	Всього балів:	100	

№	Критерії оцінювання практики	Зміст критеріїв
1.	Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності	володіння педагогічною термінологією; вміння визначати позитивні сторони; вміння знаходити помилки, недоліки та обґрунтовувати їх; вміння формувати висновки і пропозиції;
2.	Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи	Підготовка до проведення: самостійний пошук та підбір методичних матеріалів; виготовлення наочності, створення (підбір) електронних засобів навчального призначення; структурування форм організації життєдіяльності дітей, написання конспекту; отримання консультації вихователя; отримання консультації методиста Самостійне проведення: реалізація поставленої мети, завдань; раціональність обраної структури для реалізації освітніх завдань; ефективність підібраних форм і методів; психологічна атмосфера, спілкування з дітьми; раціональність використання часу під час проведення форм організації життєдіяльності дітей; самоаналіз проведеної освітньої роботи
3.	Оформлення документації	наявність записів спостережень; своєчасність ведення записів; аналіз освітньої роботи; оформлення обліку успішності; складання звіту
4.	Залік	завдання практики виконано в повному обсязі; виявлено вміння планувати та організовувати види діяльності дітей, заняття відповідно до сучасних вимог; своєчасність ведення записів; аналіз освітньої роботи; оформлення обліку успішності; складання звіту

2.4. Методичне забезпечення проходження практики

Денна форма навчання

Графік
педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у V семестрі 2023-2024 н.р. (3 курс)

Дата	Зміст роботи
1-й тиждень	Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану, щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», листами Міністерства освіти і науки України «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти під час карантину», «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році», Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Посадовою інструкцією помічника вихователя закладу дошкільної освіти, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями, прогулянки. Освітні лінії «Особистість дитини» та «Гра дитини»
2-й тиждень друга половина дня	Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартувальні процедури), харчування, ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітня лінія «Особистість дитини»: спостереження за оздоровчими заходами, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітні лінії «Дитина у світі культури», «Гра дитини».
3-й тиждень	Моделювання організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями, прогулянки. Освітні лінії «Особистість дитини» та «Гра дитини» (перша підгрупа).
4-й тиждень друга половина дня	Моделювання організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартувальні процедури), харчування, ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітні лінії «Особистість дитини» та «Гра дитини» (друга підгрупа).
5-й тиждень	Моделювання організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями, прогулянки. Освітні лінії «Особистість дитини», «Гра дитини», «Дитина у світі культури» (друга підгрупа).
6-й тиждень друга	Моделювання організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартувальні процедури), харчування, ігри, самостійна

<i>половина дня</i>	діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітні лінії «Особистість дитини», «Гра дитини», «Дитина у світі культури» (перша підгрупа).
7-й тиждень	Спостереження та аналіз занять з методики ознайомлення дітей з природою в різних вікових групах. Освітня лінія «Дитина в природному довкіллі».
8-й тиждень	Моделювання занять з методики ознайомлення дітей з природою. Освітня лінія «Дитина в природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, Всесвіту, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через дослідницько-пошукову діяльність, виховання екологічної культури (перша підгрупа).
9-й тиждень	Моделювання занять з методики ознайомлення дітей з природою. Освітня лінія «Дитина в природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, Всесвіту, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через дослідницько-пошукову діяльність, виховання екологічної культури (друга підгрупа).
10-й тиждень	Спостереження та аналіз занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі культури».
11-й тиждень	Моделювання занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі культури»: навчання предметного, сюжетного та декоративного зображення засобами технік малювання, ліплення, аплікації, конструювання; оволодіння способами роботи з різними художніми матеріалами, елементарною художньою майстерністю; творче застосування виражальних можливостей лінії, кольору, композиції, ритму для реалізації власного задуму (перша підгрупа).
12-й тиждень	Моделювання занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі культури»: навчання предметного, сюжетного та декоративного зображення засобами технік малювання, ліплення, аплікації, конструювання; оволодіння способами роботи з різними художніми матеріалами, елементарною художньою майстерністю; творче застосування виражальних можливостей лінії, кольору, композиції, ритму для реалізації власного задуму (друга підгрупа).
13-й тиждень	Спостереження та аналіз мовленнєвих занять в різних вікових групах. Освітня лінія «Мовлення дитини»: реалізація завдань лексичної роботи, формування граматичної правильності, розвитку зв'язного мовлення, виховання звукової культури мовлення.
14-й тиждень	Моделювання мовленнєвих занять. Освітня лінія «Мовлення дитини»: реалізація завдань лексичної роботи, формування граматичної правильності мовлення, розвитку зв'язного мовлення, виховання звукової культури мовлення (перша підгрупа).
15-й тиждень	Моделювання мовленнєвих занять. Освітня лінія «Мовлення дитини»: реалізація завдань лексичної роботи, формування граматичної правильності мовлення, розвитку зв'язного мовлення, виховання звукової культури мовлення (друга підгрупа).
16-й тиждень <i>друга половина дня</i>	Спостереження за організацією та керівництвом самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Ознайомлення з умовами організації самостійної художньої діяльності, підбір обладнання та матеріалів, їх розміщення та зберігання. Освітня лінія «Дитина у світі культури».
17-й тиждень <i>друга</i>	Моделювання організації самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: образотворчої, художньо-мовленнєвої, театральної-ігрової. Формування індивідуальних нахилів та інтересів, естетичних вподобань

половина дня	дітей в процесі даного виду діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі культури» (перша підгрупа).
18-й тиждень друга половина дня	Моделювання організації самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: образотворчої, художньо-мовленнєвої, театральної-ігрової. Формування індивідуальних нахилів та інтересів, естетичних вподобань дітей в процесі даного виду діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі культури» (друга підгрупа).

**Графік
педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у VI семестрі 2023-2024 н.р. (3 курс)**

Дата	Зміст роботи
1-й тиждень	Спостереження і аналіз організації різних форми організації трудової діяльності дітей (трудова доручення, чергування, колективна праця) в другу половину дня. Аналіз обладнання для організації дитячої праці. Освітня лінія “Дитина у світі культури”.
2-й тиждень	Самостійна організація і керівництво трудовою діяльністю дітей дошкільного віку в другу половину дня. Аналіз рівня сформованості трудових умінь і навичок у дітей. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: виявлення ціннісного ставлення до результатів людської праці; формування стійкого інтересу до праці дорослих; виявлення бажання долучатися до самообслуговування, праці в природі, господарсько-побутової та художньої праці; прагнення якісно виконувати трудові доручення, чергування, колективну працю; удосконалення вмінь і навичок трудової діяльності; формування відповідального ставлення до трудових обов’язків; виховання культури праці; творче виявлення дітей у предметно-практичній діяльності (перша підгрупа).
3-й тиждень	Самостійна організація і керівництво трудовою діяльністю дітей дошкільного віку в другу половину дня. Вивчення системи роботи вихователя щодо ознайомлення дітей з працею дорослих. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: виявлення ціннісного ставлення до результатів людської праці; формування стійкого інтересу до праці дорослих; виявлення бажання долучатися до самообслуговування, праці в природі, господарсько-побутової та художньої праці; прагнення якісно виконувати трудові доручення, чергування, колективну працю; удосконалення вмінь і навичок трудової діяльності; формування відповідального ставлення до трудових обов’язків; виховання культури праці; творче виявлення дітей у предметно-практичній діяльності (друга підгрупа).
4-й тиждень	Спостереження та аналіз показових занять з методики формування елементарних математичних уявлень. Виявлення рівня розвитку логіко-математичних понять у дітей. Реалізація програмового змісту на заняттях. Активізація мислення дітей, оволодіння термінологією. Робота щодо формування елементарних математичних уявлень в повсякденному житті. Освітня лінія “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”: усвідомлення змісту математичних понять: “множина”, “число”, “цифра”, “форма”, “геометричні фігури”; формування уявлень про числа натурального ряду; здійснення найпростіших усних обчислень; розв’язування елементарних математичних задач.
5-й тиждень	Самостійне проведення заняття з методики формування елементарних математичних уявлень. Аналіз наочного матеріалу. Своєрідність демонстраційного і роздаткового матеріалу для вирішення різних дидактичних

	завдань. Підбір і виготовлення наочних посібників та дидактичних матеріалів до занять. Освітня лінія “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”: усвідомлення змісту математичних понять: “множина”, “число”, “цифра”, “форма”, “геометричні фігури”; формування уявлень про числа натурального ряду; здійснення найпростіших усних обчислень; розв’язування елементарних математичних задач (перша підгрупа).
6-й тиждень	Самостійне проведення заняття з методики формування елементарних математичних уявлень. Проведення дидактичних ігор на закріплення основних логіко-математичних понять, ігрових вправ на закріплення уявлень та знань про величину, форму, час, простір у повсякденному житті. Освітня лінія “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”: усвідомлення змісту математичних понять: “множина”, “число”, “цифра”, “форма”, “геометричні фігури”; формування уявлень про числа натурального ряду; здійснення найпростіших усних обчислень; розв’язування елементарних математичних задач (друга підгрупа).
7-й тиждень	Спостереження та аналіз показових занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: ознайомлення дітей з фольклорними та авторськими творами, творами письменників-класиків української літератури, сучасними письменниками та поетами; виховання оцінних суджень, ознайомлення дітей з книгою.
8-й тиждень	Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: ознайомлення дітей з фольклорними та авторськими творами, творами письменників-класиків української літератури, сучасними письменниками та поетами; виховання оцінних суджень, ознайомлення дітей з книгою (перша підгрупа).
9-й тиждень	Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: ознайомлення дітей з фольклорними та авторськими творами, творами письменників-класиків української літератури, сучасними письменниками та поетами; виховання оцінних суджень, ознайомлення дітей з книжкою (друга підгрупа).
10-й тиждень	Спостереження і аналіз показових занять з методики фізичного виховання дітей дошкільного віку. Ознайомлення з різними формами організації фізичного виховання: фізкультурних занять, ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, загартувальних процедур в поєднанні з фізичними вправами, рухливими іграми. Режим рухової активності дітей в різних вікових групах. Освітня лінія “Особистість дитини”: формування основ здорового способу життя.
11-й тиждень	Самостійне проведення фізкультурних занять, ранкової гімнастики, рухливих ігор, фізкультхвилинок. Перегляд обладнання і фізкультурного інвентаря дошкільного закладу на майданчику, у фізкультурному залі, його розміщення та зберігання. Освітня лінія “Особистість дитини”: формування основ здорового способу життя (перша підгрупа).
12-й тиждень	Самостійне проведення різних форм організації фізичного виховання. Аналіз рухової активності дітей в організованих і самостійних формах роботи з фізичного виховання. Аналіз рівня рухових умінь і навичок дітей. Освітня лінія “Особистість дитини”: формування основ здорового способу життя (друга підгрупа).
13-й тиждень	Спостереження і аналіз показових занять з методики музичного виховання. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: формування уявлень про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець); слухання та оцінка музичних творів дітьми; оволодіння елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних рухів, ігор; відтворення на дитячих музичних інструментах простих ритмічних мелодій; набуття досвіду індивідуального та колективного виконання музичних творів.

14-й тиждень	Самостійне проведення музичних занять. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: формування уявлень про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець); слухання та оцінка музичних творів дітьми; оволодіння елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних рухів, ігор; відтворення на дитячих музичних інструментах простих ритмічних мелодій; набуття досвіду індивідуального та колективного виконання музичних творів (перша підгрупа).
15-й тиждень	Самостійне проведення музичних занять. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: формування уявлень про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець); слухання та оцінка музичних творів дітьми; оволодіння елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних рухів, ігор; відтворення на дитячих музичних інструментах простих ритмічних мелодій; набуття досвіду індивідуального та колективного виконання музичних творів (друга підгрупа).

Графік
педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у VII семестрі 2023-2024 н.р. (4 курс)

Дата	Зміст роботи
1-й тиждень	Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану, щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», листами Міністерства освіти і науки України «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти під час карантину», «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році», Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення зі змістом і формами роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю
2-й тиждень друга половина дня	Підбір матеріалів для оформлення батьківського куточка, складання анкет для батьків, моделювання роботи з батьками індивідуальні та групові консультації, батьківських зборів (перша підгрупа)
3-й тиждень	Спостереження та аналіз занять з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям у різних вікових групах. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
4-й тиждень друга половина дня	Підбір матеріалів для оформлення батьківського куточка, складання анкет для батьків, моделювання роботи з батьками індивідуальні та групові консультації, батьківських зборів (друга підгрупа)
5-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: заняття, екскурсії, ігри, спостереження в довкіллі. Освітній напрям «Дитина в соціумі» (перша підгрупа)
6-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: заняття, екскурсії, ігри, спостереження в довкіллі. Освітній напрям «Дитина в соціумі» (друга підгрупа)
7-й тиждень друга половина дня	Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
8-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі». Робота з дітьми з національного, патріотичного, правового, морально-етичного виховання (перша підгрупа)
9-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі». Робота з дітьми з національного, патріотичного, правового, морально-етичного виховання (друга підгрупа)

10-й тиждень	Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з економічного виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
11-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання: заняття, ігрова діяльність, театралізації з економічної тематики, творчі завдання, читання художньої літератури. Освітній напрям «Дитина в соціумі» (перша підгрупа)
12-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання: заняття, ігрова діяльність, театралізації з економічної тематики, творчі завдання, читання художньої літератури. Освітній напрям «Дитина в соціумі» (друга підгрупа)
13-й тиждень	Спостереження та аналіз занять з використанням інноваційних технологій у різних вікових групах
14-й тиждень	Самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій: психолого-педагогічне проектування (ПЗ), ТРВЗ, ситуація створення успіху (ССУ), методика навчання дітей ранньому читанню, методика Л.Шульги, «театр фізичного виховання» М.Єфименка, елементи музейної педагогіки (перша підгрупа)
15-й тиждень друга половина дня	Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з валеологічної освіти у різних вікових групах. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
16-й тиждень	Самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій: психолого-педагогічне проектування (ПЗ), ТРВЗ, ситуація створення успіху (ССУ), методика навчання дітей ранньому читанню, методика Л.Шульги, «театр фізичного виховання» М.Єфименка, елементи музейної педагогіки (друга підгрупа)
17-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти: заняття, еко-прогулянки валеологічного змісту, краєзнавчий туризм. Освітній напрям «Особистість дитини» (перша підгрупа)
18-й тиждень	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти: заняття, еко-прогулянки валеологічного змісту, краєзнавчий туризм. Освітній напрям «Особистість дитини» (друга підгрупа)

Заочна форма навчання

**Графік
педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у V семестрі 2023-2024 н.р. (3 курс)
(заочна форма навчання)**

Дата	Зміст роботи
1	Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану; проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», листами Міністерства освіти і науки України «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році», Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти». Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми напрямками, прогулянки. Освітній напрям «Особистість дитини»: спостереження за оздоровчими заходами, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітній напрям «Гра дитини»: спостереження ігрової діяльності в різних вікових групах
2 друга половина дня	Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартувальні процедури), харчування, ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітній напрям «Особистість дитини»: спостереження за оздоровчими заходами, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітні напрями «Дитина у світі мистецтва», «Гра дитини». Спостереження за організацією та керівництвом самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Ознайомлення з умовами організації самостійної художньої діяльності, підбір обладнання та матеріалів, їх розміщення та зберігання. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»
3	Самостійна організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями, прогулянки. Освітні напрями «Особистість дитини» та «Гра дитини».
4 друга половина дня	Самостійна організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартувальні процедури), харчування, ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітні напрями «Особистість

	дитини» та «Гра дитини».
	Організація самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: образотворчої, художньо-мовленнєвої, театрално-ігрової. Формування індивідуальних нахилів та інтересів, естетичних вподобань дітей в процесі даного виду діяльності. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»
5	Спостереження та аналіз занять з методики ознайомлення дітей з природним довкіллям в різних вікових групах. Освітній напрям «Дитина в природному довкіллі»
6	Самостійне проведення занять з ознайомлення дітей з природним довкіллям. Освітній напрям «Дитина в природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, Всесвіту, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через дослідницько-пошукову діяльність, виховання екологічної культури (перша підгрупа)
7	Спостереження та аналіз занять з зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікація, конструювання. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»
8	Самостійне проведення занять з зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікація, конструювання. Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»: навчання предметного, сюжетного та декоративного зображення засобами технік малювання, ліплення, аплікації, конструювання; оволодіння способами роботи з різними художніми матеріалами, елементарною художньою майстерністю; творче застосування виражальних можливостей лінії, кольору, композиції, ритму для реалізації власного задуму
9	Спостереження та аналіз мовленнєвих занять. Освітній напрям «Мовлення дитини» реалізація завдань лексичної роботи, формування граматичної правильності, розвитку зв'язного мовлення, виховання звукової культури мовлення
10	Самостійне проведення мовленнєвих занять. Освітній напрям «Мовлення дитини»: реалізація завдань лексичної роботи, формування граматичної правильності мовлення, розвитку зв'язного мовлення, виховання звукової культури мовлення

Графік
педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у VI семестрі 2023-2024 н.р. (3 курс)
(заочна форма навчання)

Дата	Зміст роботи
1	Спостереження і аналіз організації різних форми організації трудової діяльності дітей (трудова доручення, чергування, колективна праця) в другу половину дня. Аналіз обладнання для організації дитячої праці. Освітня лінія “Дитина у світі культури”.
2	Самостійна організація і керівництво трудовою діяльністю дітей дошкільного віку в другу половину дня. Аналіз рівня сформованості трудових умінь і навичок у дітей. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: виявлення ціннісного ставлення до результатів людської праці; формування стійкого інтересу до праці дорослих; виявлення бажання долучатися до самообслуговування, праці в природі, господарсько-побутової та художньої праці; прагнення якісно виконувати трудові доручення, чергування, колективну працю; удосконалення вмінь і навичок трудової діяльності; формування відповідального ставлення до трудових обов’язків; виховання культури праці; творче виявлення дітей у предметно-практичній діяльності.
3	Спостереження та аналіз показових занять з методики формування елементарних математичних уявлень. Виявлення рівня розвитку логіко-математичних понять у дітей. Реалізація програмового змісту на заняттях. Активізація мислення дітей, оволодіння термінологією. Робота щодо формування елементарних математичних уявлень в повсякденному житті. Освітня лінія “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”: усвідомлення змісту математичних понять: “множина”, “число”, “цифра”, “форма”, “геометричні фігури”; формування уявлень про числа натурального ряду; здійснення найпростіших усних обчислень; розв’язування елементарних математичних задач.
4	Самостійне проведення заняття з методики формування елементарних математичних уявлень. Аналіз наочного матеріалу. Своєрідність демонстраційного і роздаткового матеріалу для вирішення різних дидактичних завдань. Підбір і виготовлення наочних посібників та дидактичних матеріалів до занять. Освітня лінія “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”: усвідомлення змісту математичних понять: “множина”, “число”, “цифра”, “форма”, “геометричні фігури”; формування уявлень про числа натурального ряду; здійснення найпростіших усних обчислень; розв’язування елементарних математичних задач.
5	Спостереження та аналіз показових занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: ознайомлення дітей з фольклорними та авторськими творами, творами письменників-класиків української літератури, сучасними письменниками та поетами; виховання оцінних суджень, ознайомлення дітей з книгою.
6	Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: ознайомлення дітей з фольклорними та авторськими творами, творами письменників-класиків української літератури, сучасними письменниками та поетами; виховання оцінних суджень, ознайомлення дітей з книгою.

7	Спостереження і аналіз показових занять з методики фізичного виховання дітей дошкільного віку. Ознайомлення з різними формами організації фізичного виховання: фізкультурних занять, ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, загартувальних процедур в поєднанні з фізичними вправами, рухливими іграми. Режим рухової активності дітей в різних вікових групах. Освітня лінія “Особистість дитини”: формування основ здорового способу життя.
8	Самостійне проведення фізкультурних занять, ранкової гімнастики, рухливих ігор, фізкультхвилинок. Перегляд обладнання і фізкультурного інвентаря дошкільного закладу на майданчику, у фізкультурному залі, його розміщення та зберігання. Освітня лінія “Особистість дитини”: формування основ здорового способу життя
9	Спостереження і аналіз показових занять з методики музичного виховання. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: формування уявлень про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець); слухання та оцінка музичних творів дітьми; оволодіння елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних рухів, ігор; відтворення на дитячих музичних інструментах простих ритмічних мелодій; набуття досвіду індивідуального та колективного виконання музичних творів.
10	Самостійне проведення музичних занять. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: формування уявлень про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець); слухання та оцінка музичних творів дітьми; оволодіння елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних рухів, ігор; відтворення на дитячих музичних інструментах простих ритмічних мелодій; набуття досвіду індивідуального та колективного виконання музичних творів

Графік
педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачок освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
у VII семестрі 2023-2024 н.р. (4 курс)
(заочна форма навчання)

Дата	Зміст роботи
1	Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану, щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», листами Міністерства освіти і науки України «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти під час карантину», «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році», Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення зі змістом і формами роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю
2	Спостереження та аналіз занять з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям у різних вікових групах. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
друга половина дня	Підбір матеріалів для оформлення батьківського куточка, складання анкет для батьків, моделювання роботи з батьками індивідуальні та групові консультації, батьківських зборів
3	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: заняття, екскурсії, ігри, спостереження в довкіллі. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
друга половина дня	Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
4	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі». Робота з дітьми з національного, патріотичного, правового, морально-етичного виховання (перша підгрупа)
5	Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з економічного виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
6	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання: заняття, ігрова діяльність, театралізації з економічної тематики, творчі завдання, читання художньої літератури. Освітній напрям «Дитина в соціумі» (перша підгрупа)
7	Спостереження та аналіз занять з використанням інноваційних технологій у різних вікових групах
8	Самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій: психолого-педагогічне проектування (ПЗ), ТРВЗ, ситуація створення успіху (ССУ), методика навчання дітей ранньому читанню, методика Л.Шульги, «театр фізичного виховання» М.Єфименка, елементи музейної педагогіки (перша підгрупа)
9	Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з валеологічної освіти у різних вікових групах. Освітній напрям «Дитина в соціумі»
друга половина дня	

10	Самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти: заняття, еко-прогулянки валеологічного змісту, краєзнавчий туризм. Освітній напрям «Особистість дитини» (перша підгрупа)
----	--

2.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

Вимоги до звітності та підведення підсумків практики (денна форма навчання)

По закінченню педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку здобувачі освіти подають таку звітну документацію:

- облік успішності;
- звіт про проходження педагогічної практики;
- щоденник практики;
- конспекти проведених занять/форм організації життєдіяльності дітей.

Здобувачі освіти, які працевлаштовані за фахом та навчаються за індивідуальним графіком, крім зазначеної вище звітної документації, здають характеристику від закладу дошкільної освіти, завірену підписом директора та печаткою закладу.

У 7-му семестрі, по завершенню практики, здобувачі освіти складають залік з освітнього компонента Педагогічна практика у групах дітей дошкільного віку.

Вимоги до звітності та підведення підсумків практики (заочна форма навчання)

Після проходження кожного з етапів педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку здобувачі освіти заочної форми навчання подають на перевірку та оцінювання звітну документацію.

По завершенню етапу практики:

- облік успішності (за 5-й, 6-й, 7-й семестри);
- щоденник спостережень.
- звіт про проходження педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку (за 5-й, 6-й, 7-й семестри);
- характеристику від закладу дошкільної освіти у 7 семестрі (за весь період практики);
- конспекти проведених ігор-занять/форм організації життєдіяльності дітей (у щоденнику практики) з самоаналізом.

У тому випадку, коли здобувач освіти заочної форми навчання проходить кожен з етапів педагогічної практики в групах дітей віку в різних закладах дошкільної освіти, то він подає два звіти та дві характеристики – звіт та характеристику за перший та другий етап практики. Звіт та

характеристика мають бути завірені печаткою закладу та підписом директора того закладу, в

якому здобувач проходив відповідний етап практики.

По завершенню проходження практики у 7-му семестрі здобувачі освіти заочної форми навчання складають залік з освітнього компонента Педагогічна практика у групах дітей дошкільного віку.

РОЗДІЛ 3.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

3.1. Зміст практики

Мета практики: формувати вміння планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в літній період, шукати шляхи його оптимізації, оволодівати сучасними методами, формами професійної діяльності; формувати професійні уміння і навички, необхідні для самостійного вирішення педагогічних завдань в умовах реального освітнього процесу в літній оздоровчий період; виховувати потребу систематичного професійного самовдосконалення.

Програма освітнього компонента «Педагогічна практика в літній період» передбачає три змістових модулі: «Підготовка до роботи в літній період, «Спостереження за організацією освітнього процесу у закладі дошкільної освіти», «Проведення різноманітних форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку. Підведення підсумків літньої педагогічної практики»

Педагогічна практика у базових закладах дошкільної освіти є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх педагогів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Вона забезпечує встановлення зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах безпосередньої професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь здобувачів освіти, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Практика виступає однією з форм організації практичної підготовки майбутнього фахівця, підготовки здобувачів освіти до виконання функцій вихователя, формування у них професійного інтересу до педагогічної діяльності. Вона спрямована на формування у студентів-практикантів умінь планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в літній оздоровчий період відповідно до сучасних вимог; цілеспрямовано добирати засоби, методи і прийоми організації освітнього процесу; застосовувати інноваційні педагогічні технології, складати конспекти різних форм роботи з дітьми дошкільного віку, виготовляти необхідні дидактичні посібники, ігровий матеріал.

Педагогічну практику в літній період здобувачі освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта проходять у терміни, визначені навчальним планом та графіком організації освітнього процесу. До літньої педагогічної практики допускаються здобувачі, які виконали попередні види практики.

Зміст освітнього компонента визначається програмою, яка передбачає складання здобувачами освіти перспективного та календарного плану роботи з дітьми в конкретній віковій групі, планування освітньої роботи з дітьми (розваги, трудова діяльність, цільові прогулянки та ін.), самостійну підготовку і проведення різних форм роботи, організацію життєдіяльності дітей у закладі дошкільної освіти, зокрема:

- ознайомлення з документацією літньої педагогічної практики та особливостями календарно-тематичного, планування зайнятості дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період, а також використанням освітніх сайтів, платформ в умовах дистанційного навчання;

- ознайомлення з інструктивно-методичними матеріалами: організацією роботи в закладах дошкільної освіти у літній період; інструкціями з організації охорони життя і здоров'я дітей у закладах дошкільної освіти;

- планування організації життєдіяльності дітей у першу половину дня, організації життєдіяльності дітей у другу половину дня;

- планування ігрової діяльності у різних вікових групах: творчих ігор (сюжетно-рольові, конструкторсько-будівельні, драматизації, театралізації); дидактичних ігор (словесні, з іграшками, предметами, картинками, настільно-друковані, інтелектуальні); рухливих (сюжетні, безсюжетні, з елементами спортивних ігор і вправ);

- планування фізкультурно-оздоровчих заходів: загартувальних процедур, ранкової гімнастики, гімнастики після сну, фізкультурних занять, рухливих ігор, спортивних вправ, ігор, розваг;

- планування видів та форм організації трудової діяльності: трудових доручень, організації чергувань, колективної праці;

- планування роботи з художньо-мовленнєвої діяльності: розповідання, читання творів художньої літератури, бесід на морально-етичні теми, інсценування, ігор-драматизацій, показ різних видів театру; театральної ігрової діяльності: інсценування, ігор-драматизацій, ігор за сюжетами літературних творів, показ різних видів театру;

- планування валеологічної роботи: бесід, дидактичних ігор, пошуково-дослідницької діяльності, читання літературних творів, проблемних ситуацій, розваг;

- планування освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей: бесід про правила пожежної безпеки, бесід про правила дорожнього руху, поведінки на вулицях, у транспорті, безпечну поведінку під час відпочинку на сонці, воді, у лісі, користування електричними і газовими приладами, запобігання харчовим отруєнням та ін.;

- планування роботи з ознайомлення з довкіллям (предметним, соціальним): спостереження, бесіди, дидактичні ігри, екскурсії-огляди, екскурсії, читання літературних творів;
- планування роботи з самостійної образотворчої діяльності: аплікації, малювання, ліплення. Добір завдань самостійної образотворчої діяльності як засобу самовираження і самореалізації дітей;
- планування спостережень, пошуково-дослідницької діяльності;
- планування освітньої роботи з сім'єю: форм взаємодії з батьками, індивідуальних та групових форми роботи з родинами із залученням батьків до безпосередньої участі організації свят і розваг в літній період.

Проходження літньої практики передбачає:

- ознайомлення з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, дітьми дошкільного віку, матеріально-технічним забезпеченням; програмно-методичним забезпеченням; навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу в закладі дошкільної освіти;
- ознайомлення з документацією вихователя, трудовими функціями згідно посадових інструкцій, досвідом роботи вихователя;
- спостереження й аналіз організації життєдіяльності дітей, різних форм роботи у першу та другу половину дня;
- вивчення та складання календарних планів освітньо-виховної роботи у конкретній віковій групі;
- самостійну підготовку і проведення освітньої роботи з використанням інноваційних педагогічних технологій;
- організацію та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів; організацію та проведення ігрової діяльності дітей;
- виготовлення необхідного дидактичного матеріалу, наочних посібників;
- ведення документації;
- індивідуальну роботу з дітьми дошкільного віку; проведення роботи з батьками;
- раціональну організацію власної діяльності, яка пов'язана з вирішенням педагогічних завдань.

3.2. Організація практики

Освітня взаємодія з дітьми в літній період спрямовується на організацію змістовного, різноманітного буття з метою оздоровлення дітей дошкільного віку, забезпечення активного відпочинку, закріплення, уточнення, розширення запасу знань, набутих упродовж року, уявлень про довкілля, збагачення досвіду застосування практичних умінь, навичок у

процесі різних видів дитячої діяльності: рухової, ігрової, пізнавальної, комунікативно-мовленнєвої, художньої тощо.

«Педагогічна практика в літній період» проводиться зі студентами III курсу (VI семестр) впродовж чотирьох тижнів (з 01.06 по 28.06). Програма освітнього компонента передбачає поетапне виконання завдань практики:

- на першому етапі здійснюється підготовка здобувачів освіти до роботи в літній період (протягом одного тижня);

- на другому етапі практиканти спостерігають за організацією освітнього процесу у закладі дошкільної освіти, проведенням різних форм організації життєдіяльності дітей, самостійно організовують освітню діяльність, виконують посадові обов'язки вихователя групи дітей дошкільного віку. Здобувачі освіти виконують програму педагогічної практики згідно з навчальним навантаженням: лекційні заняття (8 год), практичні заняття (142 год), СРС (104 год) та консультації (16 год).

Відповідно до баз проходження практики відбувається розподіл здобувачів освіти, закріплення за віковими групами, створюються накази щодо організації педагогічної практики в літній період, укладаються договори з закладами дошкільної освіти. За віковою групою закріплюються практиканти, які працюють синхронно з вихователем-наставником по змінах.

Діяльність студентів-практикантів, методистів, їх співпрацю і взаємодію під час проходження педагогічної практики регламентують відповідні нормативні документи. По закінченню практики студенти-практиканти оформляють звітну документацію, складають залік.

Методистами практики здійснюється організація проходження педагогічної практики згідно навчального плану та нормативно-правових документів, які подано у додатку (А). Підведення підсумків літньої педагогічної практики відбувається на звітній конференції.

Ознайомлення з документацією практики,

методично-інструктивними матеріалами та документами щодо здійснення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти в літній період

На першому етапі практики (підготовка до роботи в літній період) викладачі ознайомлюють здобувачів освіти з робочою програмою практики (метою, завданнями, змістом практики), критеріями оцінювання та рекомендованою навчально-методичною літературою; термінами оформлення звітної документації, особливостями функціонування закладу дошкільної освіти в літній період та на період дії правового режиму воєнного стану в Україні; методичними рекомендаціями МОН, які визначають напрями діяльності закладу дошкільної освіти в період дії воєнного стану:

«Щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану»; «Щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях», [Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](#), «Рекомендації щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану» (Лист МОН від 31.05.2023 № 4/1798-23).

Програму освітнього компонента, його структуру, а також зміст практичної, самостійної роботи здобувачів освіти та консультацій подано у робочій програмі (Додаток Б).

Підготовка до роботи в літній період

Безпосередньому проходженню практики у базовому закладі дошкільної освіти передують *перший етап – підготовка здобувачів освіти до роботи в літній період* (впродовж одного тижня) з метою вироблення у здобувачів освіти умінь планувати освітню роботу в закладі дошкільної освіти в літній оздоровчий період.

Підготовка до літньої практики передбачає аудиторні заняття згідно графіка (лекційні, практичні), під час яких здобувачі освіти ознайомлюються з документацією літньої педагогічної практики (календарне планування, щоденник спостережень, облік успішності, звіт) та набувають практичних навичок перспективного та календарного планування. Для кожної академічної групи призначається керівник – викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Календарне планування освітньої роботи у літній оздоровчий період здійснюється на тих самих підставах, за такими ж вимогами, що й упродовж усього навчального року.

Відповідно до санітарно-гігієнічних норм, інструкцій з охорони життя та здоров'я дітей, інших нормативних актів у літній оздоровчий період студенти-практиканти повинні забезпечити максимально можливе перебування дітей на свіжому повітрі, оптимальну рухову активність; сприяти дотриманню протягом дня повітряного та водного режиму, вимог до одягу і взуття впродовж перебування дітей у приміщеннях і на майданчиках.

Під час ранкового прийому здобувачі освіти планують проведення бесід і розмов з дітьми, індивідуальну роботу, спостереження за об'єктами і явищами довкілля, дидактичні, рухливі (малої і середньої рухливості),

конструкторсько-будівельні ігри, трудові доручення й чергування, різноманітну самостійну діяльність.

У ранкові години після сніданку з дітьми планується організована навчально-пізнавальна діяльність у формі фронтальних, підгрупових занять різного спрямування: фізичного, пізнавального (в тому числі – природничого спрямування), мовленнєвого, художньо-естетичного (музичні, образотворчі, художньо-мовленнєві).

Упродовж дня з дітьми різних вікових груп здобувачі освіти планують ігри: творчі (сюжетно-рольові, конструкторсько-будівельні, драматизації, театралізації), дидактичні (словесні, з іграшками, предметами, картинками, настільно-друковані, інтелектуальні), рухливі (сюжетні, безсюжетні, з елементами спортивних ігор і вправ). Особлива увага приділяється організації ігор з піском, водою.

Під час організації життєдіяльності дітей у першу і другу половини дня планується проведення різних видів праці (у природі, самообслуговування, господарсько-побутова, ручна/художня); дослідів, спостережень на майданчику, у куточку природи; самостійної ігрової, художньої, рухової, пізнавальної, комунікативної діяльності; індивідуальної роботи з окремими дітьми чи підгрупами по двоє, четверо дітей за різними напрямками освітньої роботи; читання, розповідання, інсценування творів художньої літератури, бесіди; різноманітних розваг (показ вистав у ляльковому, настільному, інших видах театру; дитячі концерти; фізкультурні, музичні, літературні дозвілля).

У літній оздоровчий період плануються загартувальні процедури: повітряні, сонячні, водні ванни, ходіння босоніж по росяній траві, камінцях, обливання водою тощо.

Для забезпечення оптимальної рухової активності дітей упродовж усього дня здобувачі освіти планують: ранкову гімнастику, гімнастику пробудження, фізкультурні та музичні заняття, рухливі ігри, спортивні вправи та ігри з елементами спорту, прогулянки-походи (дитячий туризм), екскурсії, цільові прогулянки за межі закладу дошкільної освіти, працю, самостійну рухову діяльність, фізкультурні дозвілля та ін.

Увага акцентується на систематизації інструментарію, необхідного для роботи влітку з дітьми дошкільного віку (дидактичні та рухливі ігри, атрибути до них, конспекти форм роботи з дітьми дошкільного віку, сценарії свят та розваг та ін.). Планування різноманітних форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку ґрунтується на реаліях сьогодення та охоплює різноманітні форми освітньої роботи з дітьми, здійснюється з урахуванням, безпеки та емоційної захищеності дітей.

Також, зі студентами-практикантами проводиться інструктаж з техніки безпеки та охорони життя і здоров'я дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період (результати фіксуються у відповідному журналі).

Форма звіту: календарний план

Другий етап практики (червень) передбачає:

- спостереження освітньої діяльності вихователя в різних вікових групах;
- самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя;
- оформлення звітної документації практики.

Спостереження та аналіз педагогічної діяльності вихователя в різних вікових групах

Самостійній організації та здійснення освітньої діяльності в групі дітей дошкільного віку передуює підготовчий етап. Протягом перших двох днів (перший день практики: перша половина дня, другий день практики: друга половина дня) здобувачі освіти знайомляться з базою практики, дітьми вікової групи, в якій будуть проходити практику, організацією діяльності закладу дошкільної освіти, вивчають документацію, спостерігають та аналізують освітню роботу вихователя-наставника (організаційно-педагогічну та методичну роботу), готуються до самостійної роботи на посаді вихователя: складають на основі перспективних планів календарні плани освітньої роботи на період практики, конспекти різних форм роботи, художньо-мовленнєвої, зображувальної, ігрової та трудової діяльності; розваг; форм фізкультурно-оздоровчої роботи, виготовляють необхідні дидактичні посібники, ігровий матеріал.

Директор закладу дошкільної освіти проводить інструктаж з практикантами щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку. Здобувачі освіти спостерігають та аналізують дії вихователя під час оголошення повітряної тривоги, евакуації дітей в укриття, перебування в укритті та повернення їх в групу після відміни повітряної тривоги.

В період самостійного виконання посадових обов'язків вихователя закладу дошкільної освіти, практиканти продовжують вести спостереження за організацією та проведенням різних форм освітньої роботи у закладі дошкільної освіти, беруть участь в їх обговоренні. Десять різних форм роботи (в тому числі два спостереження за роботою вихователя-наставника на початку практики) практиканти записують у щоденник.

Форма звіту: щоденник спостережень.

Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя

Основний етап практики (червень) передбачає самостійне виконання студентом-практикантом посадових обов'язків вихователя закладу дошкільної освіти в першу і другу половину дня. Здобувачі освіти організовують освітню діяльність, спрямовану на всебічний розвиток дітей, добираючи для цього конкретний зміст роботи і засоби педагогічного впливу, проводять усі форми роботи відповідно до освітніх напрямів, організовують життєдіяльність дітей в першу та другу половину дня (по змінах): різноманітні ігри, спостереження (природне, предметне довкілля), бесіди, свята, розваги, індивідуальну роботу, організовують різні види трудової діяльності, розваги, пошуково-дослідницьку, самостійну художню діяльність дітей, інші форми організації дітей з урахуванням специфіки літнього періоду.

З метою формування у дітей свідомого ставлення до власної безпеки, формування в них навичок безпечної поведінки та стресостійкості практиканти долучаються до організації та проведення «Тижня безпеки дитини», у межах якого здійснюють освітню роботу за такими напрямками: правила безпеки під час евакуації; правила поведінки під час сирени, правила дорожнього руху; правила поведінки на вулиці, у транспорті, при зустрічах з незнайомими людьми; правила безпечної поведінки під час відпочинку на сонці, у лісі, біля водойми; запобігання харчовим отруєнням і кишковим інфекціям та ін.

У літній період практиканти приділяють особливу увагу фізкультурно-оздоровлювальній роботі з метою зміцнення здоров'я дітей, а саме: проведенню загартувальних процедур (повітряні і сонячні ванни, ходьба босоніж, обтирання, обливання водою) та інших фізкультурно-оздоровчих заходів (заняття з фізкультури, рухливі ігри, спортивні свята, розваги, дні здоров'я, гімнастика тощо).

Враховуючи потреби дітей і специфіку освітніх завдань в оздоровчий період, практиканти організовують предметно-ігрове середовище групи, створюють умови для самостійної дитячої діяльності (ігрової, трудової, художньої, пізнавальної, рухової, комунікативної); виготовляють наочні посібники, дидактичні матеріали, атрибути для ігор, розваг, підтримують у групі психологічний клімат, забезпечують охорону здоров'я дітей, запобігають виникненню травм; організовують свята і розваги для дітей вікової групи або дозвілля для дітей різних вікових груп.

З метою надання першої психологічної допомоги дітям дошкільного віку практиканти використовують добірку тілесних ранкових ігор від команди UNICEF Ukraine за матеріалами психологині Світлани Ройз, ресурсну підтримку для педагогів з питань першої психологічної допомоги, яка подана

у «Рекомендаціях щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану» (Лист МОН від 31.05.2023 № 4/1798-23).

Також в цей період здобувачі освіти проводять роботу з батьками: бесіди, консультації щодо виховання дітей, залучають батьків до участі у святах, розвагах, екскурсіях та інших формах роботи з дітьми.

За потреби закладу дошкільної освіти практиканти виконують окремі доручення методичного характеру: працюють над поповненням обладнання методичного кабінету, беруть участь у методичній роботі закладу, виступають з доповідями, повідомленнями.

Для успішного виконання завдань практики здобувачі освіти, які працюють в одній віковій групі, раціонально розподіляють між собою педагогічну діяльність, координують свої дії; (розваги та свята в групі практиканти можуть організовувати і проводити спільно).

Щодня вихователь-наставник ставить оцінку в облік успішності за форми роботи, проведені студентом-практикантом. Облік успішності підписує директор закладу дошкільної освіти та завіряє печаткою закладу.

Наприкінці проходження практики за умови виконання програми педагогічної практики вихователь-наставник складає характеристику на здобувача освіти, у якій вказує оцінку. Характеристику підписує директор закладу дошкільної освіти та завіряє печаткою.

Форма звіту: календарний план, показові форми роботи, облік успішності, характеристика, звіт.

Використання технологій дистанційного навчання під час підготовки та проходження практики

Використання технологій дистанційного навчання у практичній підготовці здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта регламентується нормативно-правовими документами (Положення про порядок використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради).

Проходження педагогічної практики в літній період у використанні технологій дистанційного навчання передбачає доступ до інтернету, технічне забезпечення (комп'ютер, планшет, смартфон тощо) усіх учасників освітнього процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій та вимагає внесення керівниками практики змін щодо її організації, адаптації змісту і завдань, відповідно до умов, що склалися.

Для забезпечення дистанційної форми навчання та створення єдиного інформаційного середовища КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР використовується хмарний сервіс GSuite for Education. Корпоративні акаунти у GSuite for Education надають значні переваги під час використання хмарних сервісів та уможливають доступ до них у будь-який час з різних пристроїв.

З метою створення якісного навчально-методичного контенту матеріали з практики розроблені в електронній формі й представлені на платформі Google Classroom, яка пов'язує сервіси Google Docs, Google Drive, Gmail, що забезпечує зберігання та одночасний доступ до інформації, сприяє продуктивній взаємодії здобувачів освіти та керівників практики у віртуальному середовищі.

За допомогою онлайн-сервісів Coogle Classroom, Zoom, Google Meet методисти практики надають методичні вказівки та індивідуальні консультації практикантам, також на Google Drive розміщують силабус практики, електронні шаблони звітної документації, критерії оцінювання результатів проходження практики; забезпечують змістовне, дидактичне, методичне наповнення веб-ресурсів та надають до них доступ: електронні календарні плани для різних вікових груп, аудіозаписи, фотоматеріали, мультимедійні матеріали, текстові файли, відеозаписи ігор, руханок, фрагментів занять, пропонують використання продуктів, рекомендованих освітніми сайтами для дітей («З Любов'ю до дітей», «Малютко TV», «Садочок ТБ», «Освіта дитини 21 століття», «Аудіо мама», «Цікаво грати», платформа розвитку дошкільнят «НУМО», освітня платформа «Всеосвіта»), також інші корисні інструменти та матеріали та на допомогу вихователю.

Підготовка до проходження літньої практики здійснюється згідно визначеного графіка і робочої програми, яка включає лекційні, практичні заняття та проходить у форматі відеоконференцій з використанням веб-ресурсів ZOOM, Google Meet як форм онлайн-комунікації. Для ефективної спільної роботи викладачів та здобувачів освіти та з метою формування умінь планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в літній оздоровчий період було використано сучасні інструменти, можливості хмарних технологій (Google Drive), на якому було розміщено інструктивно-методичні матеріали у вигляді текстових документів, аудіозаписів, відео, презентацій.

Платформа Google Classroom дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи текстову, -відео інформацію. На початку, під час практичних занять (згідно графіка практики) студенти-практиканти ознайомлюються в онлайн форматі з електронним календарним планом певної вікової групи базового закладу дошкільної освіти, переглядають та

аналізують відео-фрагменти різних форм роботи, які проводяться з дітьми влітку, а також аналізують форми роботи з дітьми в літній оздоровчий період, які представлені на сайті базового закладу дошкільної освіти.

На основі опрацьованого матеріалу здобувачі освіти створюють власні електронні версії перспективних та календарних планів, використовуючи ресурсну підтримку на Google Drive, надану методистами практики та інші електронні освітні ресурси. Під час практичних занять (відеоконференцій ZOOM, Google Meet) методисти практики спільно зі студентами-практикантами обговорюють, аналізують, вносять корективи, дають рекомендації щодо планування освітньої роботи в літній оздоровчий період.

Календарні плани здобувачі освіти розміщують у Google Classroom, які перевіряються викладачами.

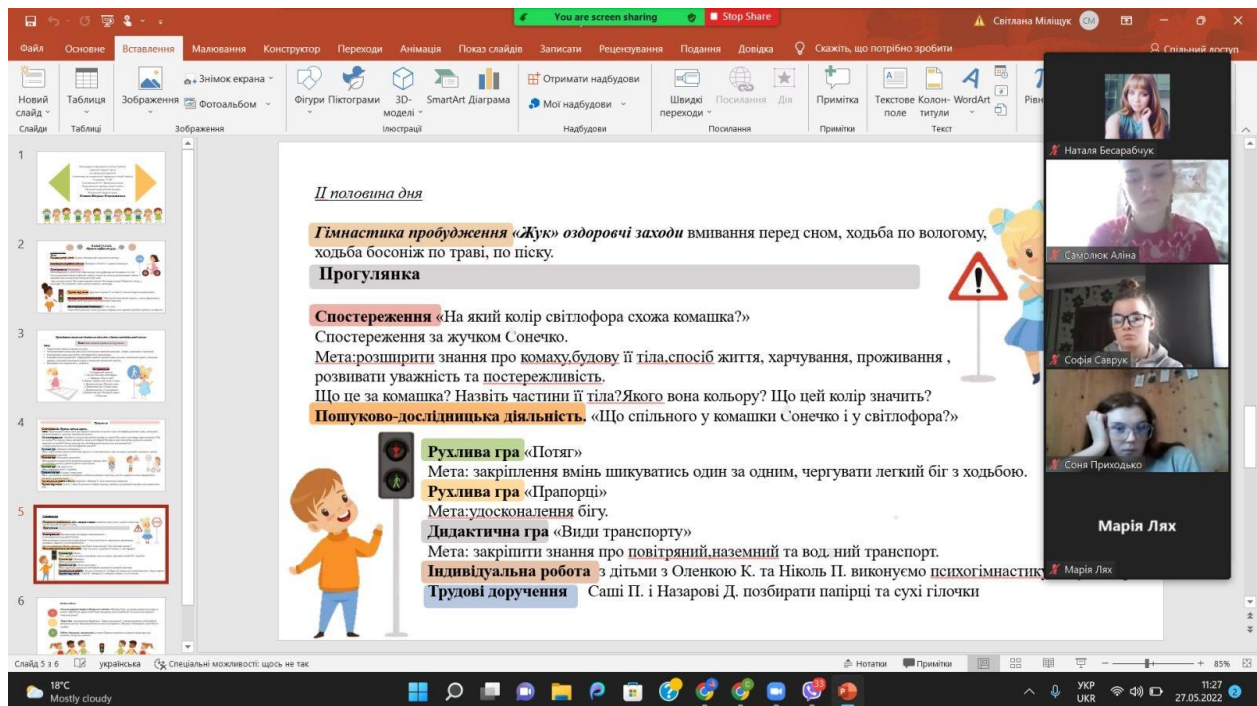
ПОНЕДІЛОК
«Правила дорожнього руху»

I половина дня
Ранок
Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини;
Індивідуальна робота з дітьми: Повторюю з Емілією Г. правила пішоходів.

Спостереження За погодою.
Мета:Формувати у дітей чітке уявлення про погоду,фактори які впливають на стан погоди,розвивати вміння відрізняти хорошу погоду від негоди,удосконалювати вміння визначати яка сьогодні буде погода,по стану неба.
Яка сьогодні погода? Які ознаки хорошої погоди? Які ознаки негоди? Відмітити погоду у календарі. Що означають певні умовні позначки у календарі.

Трудові доручення: Доручити Сергієві Л. та Златі О. підлити вчора посаджені
Конструктивно-будівельна гра «Наземний пішохідний перехід» з метою формувати у дітей про різні види пішохідних переходів.

Комплекс ранкової гімнастики: «Я і тінь моя»
Самостійна діяльність дітей (художня-зображують дорожню розмітку крейдой)

Форма звіту: календарний план, систематизовані матеріали для роботи з дітьми влітку.

Проходження літньої практики здійснюється із застосуванням технології веб-квесту. Веб-сторінка квесту оформлена як освітня і включає детальний опис етапів проходження літньої педагогічної практики та завдань, що відображають особливості організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти в оздоровчий період. На допомогу практикантам розроблено карту маршруту, критерії оцінювання кожного з етапів та вказано дедлайн виконання завдань.

Веб-сторінка з'єднана гіперпосиланнями на сервери електронних бібліотек, що сприяє дослідницькій діяльності здобувачів освіти та спонукає практикантів до самостійного пошуку інформації, використання інтернет-ресурсів. Окремі завдання передбачають роботу в малих групах (від трьох до п'яти студентів), мають на меті розвиток конкурентності та лідерських якостей здобувачів освіти, підвищують мотивацію до процесу здобуття знань, відповідальність за результати діяльності та їх презентацію.

Відповідно до завдань веб-квесту та встановлених термінів виконання етапів квесту здобувачі освіти розміщують на веб-ресурсі Google Classroom методичні кейси, опис та алгоритм проведення дослідів та експериментів (відповідно вікової групи та плану), створюють банк розвивальних ігор та вправ з різних напрямів.

Також етапи квесту передбачають моделювання та відеофіксацію окремих форм роботи, відповідно до завдань веб-квесту та календарного плану певної вікової групи (форм фізкультурно-оздоровчої роботи, образотворчої діяльності, художньо-мовленнєвої діяльності, пізнавально-

дослідницької діяльності та ін.), їх мультимедійне представлення (відеоролики, презентації) та завантаження на Google Drive для безпечного спільного доступу до файлів.

Під час проходження літньої практики у дистанційному форматі методисти надають консультації згідно графіка консультацій щодо складання календарних планів, ефективного використання електронних освітніх ресурсів, написання конспектів різних форм роботи, підготовки мультимедійних матеріалів.

У звітній документації рекомендовано зазначати перелік інформаційних ресурсів, якими користувалися здобувачі освіти під час проходження практики у дистанційному форматі.

3.3. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання (денна/заочна форма навчання)

Керівник практики від коледжу (методист) під час виставлення студенту підсумкової оцінки за літню педагогічну практику враховує: оцінки за проведені заняття та форми організації дітей, на яких був присутній методист; оцінку, виставлену студенту вихователем-наставником закладу дошкільної освіти у характеристиці; поточні оцінки, виставлені вихователем за проведені заняття в обліку успішності; комплексну оцінку за ведення документації.

Календарно-тематичне планування	Спостереження та аналіз освітньої роботи педагогів ЗДО	Облік успішності проведених форм організації життєдіяльності	Характеристика (оцінка роботи вихователя)	Залік (звіт, фото та відео-матеріали)
21	10	17*2=34	5	30
Всього балів				100

Критерії оцінювання

№	Назва (вид) критерію	Зміст (показники) критерію	Максимальна кількість балів
1	Календарне планування	Наявність розгорнутого планування форм організації життєдіяльності дітей. У календарному плані зафіксовано зміст	21

		роботи протягом усього періоду проходження літньої педагогічної практики. Якість конспектів (відповідність методиці, дидактичним вимогам)	
2	Спостереження та аналіз освітньої роботи педагогів ЗДО	Наявність записів спостережень за освітньою роботою педагогів закладу. Вміння аналізувати різні форми роботи: позитивні сторони спостережуваних форм організації життєдіяльності дітей; вміння знаходити помилки, недоліки та обґрунтовувати їх. Вміння формулювати висновки і пропозиції	10
3	Облік успішності проведених форм організації життєдіяльності	Якість ведення обліку успішності (заповнення необхідних даних). Своєчасність ведення записів	17*2=34
4	Характеристика	Комплексна оцінка директора закладу дошкільної освіти та методиста практики: оцінка «відмінно», оцінка «добре», оцінка «задовільно», оцінка «незадовільно»	5
5	Залік (звіт, фото та відео-матеріали)	Комплексна оцінка директора ЗДО та методиста практики: оцінка «відмінно», оцінка «добре», оцінка «задовільно», оцінка «незадовільно»	30

«Відмінно» – всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента планувати освітній процес відповідно до сучасних вимог (визначати мету; цілеспрямовано добирати засоби, методи, форми організації освітнього процесу, спрямовані на творче розв’язання завдань всебічного розвитку дітей в сучасних умовах; складати конспекти різних форм роботи з дітьми; прогнозувати результати освітньої діяльності). У календарному плануванні студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження літньої педагогічної практики, чітко сплановано ігрову діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи (з урахуванням оздоровчого потенціалу літнього періоду), художньо-мовленнєву діяльність, роботу з безпеки життєдіяльності дітей, форми організації трудової діяльності. Конспекти належно оформлені й доповнюються наочними посібниками. Сплановано колективну та індивідуальну роботу з дітьми. Виготовлено наочно-дидактичний матеріал, який відповідає педагогічним і гігієнічним вимогам, мультимедійні посібники для організованої діяльності дітей.

Бездоганне проведення занять, форм організації життєдіяльності; застосування ефективних методів і прийомів для досягнення мети; вміння самостійно і творчо готуватися до занять; вдале використання методичних та

наочних посібників; активізація дітей, врахування індивідуальних особливостей; регламентація часу під час проведення форм освітньої роботи; ефективна організація дитячого колективу. Здобувач освіти володіє педагогічною термінологією; уміє визначати позитивні сторони та знаходити недоліки власної діяльності та обґрунтовувати їх; формулює висновки і пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу. Звітна документація подана у встановлений термін.

«Добре» – під час планування освітньої роботи на літній період допускалися незначні помилки. Документація оформлена згідно з вимогами. Зафіксовано зміст роботи впродовж усього періоду проходження літньої педагогічної практики, сплановано ігрову діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи (з урахуванням оздоровчого потенціалу літнього періоду), художньо-мовленнєву діяльність, роботу з безпеки життєдіяльності дітей, форми організації трудової діяльності. Конспекти належно оформлені, частково доповнюються наочними посібниками, картами. Виготовлено наочно-дидактичний матеріал, який відповідає педагогічним і гігієнічним вимогам.

В цілому успішно підготовлені та проведені заняття, форми організації життєдіяльності дітей, але відсутня ініціатива з боку здобувача освіти; належний рівень проведення, але є певні недоліки в організації дітей; недостатнє використання наочності. Звітна документація оформлена згідно з вимогами.

«Задовільно» – завдання практики виконано, звітна документація оформлена з помилками. У календарному плануванні студента-практиканта частково зафіксовано зміст освітньої роботи під час літньої педагогічної практики. Ігрова, трудова, художньо-мовленнєва діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи, робота з безпеки життєдіяльності дітей спланована не в повному обсязі. Підібраний наочно-дидактичний матеріал частково відповідає педагогічним і гігієнічним вимогам.

Допущені методичні помилки під час підготовки та проведення занять, форм організації життєдіяльності дітей; часткове виконання програмових завдань; недотримання тривалості проведення заняття; мала активізація дітей, недостатньо враховується індивідуальний підхід. Звітна документація оформлена з помилками

«Незадовільно» – завдання практики не виконано, звітна документація оформлена з помилками. У календарному плануванні студента-практиканта коротко зафіксовано зміст літньої педагогічної практики (ігрова, трудова, художньо-мовленнєва діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи, робота з безпеки життєдіяльності дітей). Відсутній наочний дидактичний матеріал.

Заняття або інші форми організації життєдіяльності проведено на низькому методичному рівні; часткове виконання програмових завдань; низькі організаторські здібності, погана дисципліна; звітна документація оформлена з помилками; відсутнє календарне планування, звіт.

3.4. Методичне забезпечення проходження практики

Методичне забезпечення освітнього компонента «Педагогічна практика в літній період»: програма педагогічної практики, методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики; критерії оцінювання результатів проходження практики; електронний ресурс, відеоматеріали, науково-методична література, онлайн бібліотека, реальний або віртуальний фонд за результатами проходження практики студентами, методичні кейси.

3.5. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

*Вимоги до звітності та підведення підсумків практики
(денна/заочна форма навчання)*

Наприкінці практики студенти оформляють звітну документацію:

1. Щоденник педагогічних спостережень (з оцінкою та підписом вихователя).
2. Календарні плани освітньої роботи.
3. Конспект показової форми роботи з дітьми.
4. Тези доповідей (консультації) для батьків.
5. Звіт про педагогічну практику(з підписом вихователя та директора, завірений печаткою закладу).
6. Характеристика (складена вихователем групи, де вказана оцінка за практику, підписана вихователем та завірена директором закладу дошкільної освіти).
7. Облік успішності (з підписом методиста коледжу, вихователя та директора, завірений печаткою закладу дошкільної освіти).

Підведення підсумків літньої педагогічної практики відбувається на звітній конференції.

РОЗДІЛ 4.

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

4.1. Зміст практики

Метою переддипломної (безперервної) практики є формування професійної компетентності у здобувачів вищої освіти, набуття ними фахових та особистісних якостей, ціннісних орієнтацій, позитивної мотивації щодо здійснення майбутньої професійної діяльності, здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти.

У процесі проходження переддипломної (безперервної) практики здобувачі освіти виконують такі *види діяльності*:

1. Ознайомлення з умовами роботи закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, здобувачами дошкільної освіти, матеріально-технічним забезпеченням закладу.
2. Ознайомлення із документацією вихователя, навчально-методичним забезпеченням, передовим педагогічним досвідом педагогічного колективу.
3. Вивчення та складання перспективного та календарного плану роботи вікової групи на період практики.
4. Самостійне виконання студентом-практикантом посадових обов'язків вихователя закладу дошкільної освіти з використанням як традиційних, так й інноваційних педагогічних технологій.
5. Виготовлення необхідного дидактичного матеріалу, наочних посібників.
6. Індивідуальна робота з дітьми дошкільного віку.
7. Забезпечення особистісно- і соціально зорієнтованого спілкування з батьками, проведення просвітницької роботи.
8. Здійснення експериментально-дослідницької роботи згідно теми курсового дослідження.

Переддипломна (безперервна) практика є логічним завершальним етапом професійної підготовки майбутніх вихователів, вона передбачає застосовування студентами загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик безпосередньо в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

4.2. Організація практики

Переддипломну (безперервну) практику здобувачі вищої освіти проходять у VIII семестрі протягом 6-ти тижнів. До її проходження

допускаються лише ті студенти, які успішно пройшли всі попередні види. У кінці VII семестру проводяться інструктивні наради для студентів та керівників практики. Керівниками призначаються викладачі кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Базою для проведення практики обираються заклади дошкільної освіти міста Луцька.

Для проходження переддипломної (безперервної) практики студенти самостійно обирають базу практики та одну з вікових груп. Роботу з дітьми практиканти здійснюють під постійним контролем вихователя-наставника, який несе безпосередню відповідальність за життя і здоров'я здобувачів дошкільної освіти, їх розвиток, навчання та виховання. Вони виконують весь об'єм роботи, передбачений програмою практики.

У перші два дні практики майбутні вихователі ознайомлюються з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, матеріально-технічним та навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу; спостерігають та аналізують педагогічну діяльність вихователя-наставника, вивчають систему планування освітньої роботи в закладі в цілому, в групі зокрема, документацію вихователя-наставника і складають перспективний та календарний плани роботи вікової групи на період практики.

Практиканти самостійно виконують усі посадові обов'язки вихователя. Вони проводять освітню роботу з дітьми; виготовляють необхідний дидактичний матеріал, наочні посібники; організовують різні форми роботи з батьками вихованців (індивідуальні, колективні, наочно-інформаційні); проводять експериментально-дослідницьку роботу згідно теми курсового дослідження.

На всіх заняттях і заходах, які проводять практиканти, присутній вихователь-наставник. В обліку успішності студента він виставляє оцінки за проведені заняття, консультує щодо підготовки занять та інших форм життєдіяльності дітей на наступний день. Загальне керівництво практикою здійснює директор закладу дошкільної освіти або вихователь-методист, які забезпечують необхідні умови, контролюють роботу педагогічних працівників з практикантами, вибірково відвідують заняття студентів.

З другого тижня майбутні вихователі проходять практику з блоку дисциплін вільного вибору студентів відповідно до професійної кваліфікації: гувернер (тьютор), асистент вчителя-логопеда закладу дошкільної освіти. Студенти, відповідно до кваліфікації (гувернер (тьютор), асистент вчителя-логопеда закладу дошкільної освіти), повинні провести 4 залікові заняття.

Якщо у закладі дошкільної освіти, який обрали здобувачі для проходження переддипломної (безперервної) практики, відсутній фахівець з блоку дисциплін вільного вибору студентів відповідно до професійної кваліфікації, то студенти можуть провести 4 залікові заняття в іншому закладі дошкільної освіти.

У процесі проходження переддипломної (безперервної) практики майбутні вихователі систематично отримують консультації від викладачів коледжу. Керівники практики від коледжу обов'язково відвідують заняття, заходи, які проводять студенти, якщо базами практики є ЗДО міста Луцька.

4.3. Критерії оцінювання

Календарне планування	Спостереження та аналіз освітньої роботи педагогів ЗДО	Проведення занять та інших форм організації життєдіяльності	Залік
22	10	38	30
Всього балів			100

№	Назва (вид) критерію	Зміст (показники) критерію	Максимальна кількість балів
1	Календарне планування	- наявність розгорнутого планування різноманітних форм організації життєдіяльності дітей; - відповідність проведеної освітньої роботи розкладу організованої діяльності; - якість конспекту (відповідність методики, дидактичним вимогам)	22
2	Спостереження та аналіз освітньої роботи педагогів ЗДО	- наявність записів спостережень за освітньою роботою педагогів закладу; - вміння відшукувати позитивні сторони спостережуваних форм організації життєдіяльності дітей; - вміння знаходити помилки, недоліки та обґрунтовувати їх; - вміння формулювати висновки і пропозиції	10

3	Проведення занять та інших форм організації життєдіяльності дітей	- підготовка до проведення занять та інших форм організації життєдіяльності; - реалізація поставленої мети, завдань та самоаналіз проведеної освітньої роботи	38 (26 x 15, 26 x 4)
4	Залік	- творче завдання (мотиваційний ролик «Переваги професії вихователя»); - звіт (відображення набутих вмінь та навичок; фіксування труднощів, які виникли на практиці; оформлення висновків та пропозицій); - характеристика (комплексна оцінка директора ЗДО та методиста практики); - конспект показових форм роботи з дітьми та батьками.	30
Всього			100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F		незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» – бездоганне проведення занять, форм організації життєдіяльності дітей; реалізовано мету; виявлено вміння самостійно і творчо готуватися до занять; виготовлені і вдало використані методичні та наочні посібники; креативно застосовані ефективні методи і прийоми для досягнення мети; активізація всіх дітей, врахування індивідуальних

особливостей; правильна регламентація часу усіх частини заняття; ефективна організація дитячого колективу. Студент володіє педагогічною термінологією; уміє визначати позитивні сторони та знаходити помилки, недоліки своєї діяльності та обґрунтовувати їх; формулює висновки і пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу. Звіт подано у встановлений термін, який містить усі структурні елементи. У календарному плануванні студента-практиканта зафіксовано зміст освітньої роботи протягом усього періоду проходження практики. Виконано творче завдання.

«Добре» – в цілому успішно підготовлені та проведені заняття, форми організації життєдіяльності дітей, але відсутня ініціатива з боку студента; належний рівень проведення, але є певні недоліки в організації дітей, мала активність дітей; недостатнє використання наочності. Звітна документація оформлена згідно з вимогами. У календарному плануванні студента-практиканта зафіксовано зміст освітньої роботи протягом усього періоду проходження практики.

«Задовільно» – допущені методичні помилки, неточності при підготовці та проведені занять, форм організації життєдіяльності дітей; часткове виконання програмових завдань; недотримання тривалості проведення заняття; відсутня активізація дітей та індивідуальний підхід. Звітна документація оформлена з помилками. Календарне планування частково відображає зміст освітньої роботи впродовж проходження педагогічної практики.

«Незадовільно» – заняття або інші види організації життєдіяльності проведено на низькому методичному рівні; часткове виконання програмових завдань; невідповідність мови нормам сучасної української мови; низькі організаторські здібності, погана дисципліна; звітна документація оформлена з помилками; відсутнє календарне планування, звіт.

Керівник практики від коледжу (методист) під час виставлення студенту підсумкової оцінки за переддипломну практику враховує: оцінки за проведені заняття, форми організації життєдіяльності дітей, на яких був присутній методист; оцінку, виставлену студенту керівником закладу дошкільної освіти у характеристиці; комплексну оцінку за ведення документації.

4.4. Вимоги до звітності та підведення підсумків практики

Після проходження переддипломної (безперервної) практики студенти надають керівникам таку звітну документацію:

1) облік успішності студента-практиканта (з підписом вихователя та директора закладу дошкільної освіти, завірений печаткою закладу

дошкільної освіти);

2) щоденник спостережень;

3) календарне планування освітньої роботи;

4) конспекти показових форм роботи з дітьми;

5) конспект форми роботи з батьками;

7) звіт про педагогічну практику (з підписом вихователя-наставника та директора закладу дошкільної освіти, завірений печаткою закладу дошкільної освіти);

8) характеристику (складену вихователем-наставником, де вказана оцінка за практику, підписана вихователем та завірена директором закладу дошкільної освіти);

9) відеоролик «Моя професія – вихователь».

Якщо студенти проходять переддипломну (безперервну) практику та заняття з блоку дисциплін вільного вибору відповідно до професійної кваліфікації в одному закладі дошкільної освіти, то вони здають одну характеристику, один звіт, один облік успішності. У разі, якщо база основної практики не збігається з базою практики з блоку дисциплін вільного вибору студентів відповідно до професійної кваліфікації, практиканти повинні здати дві характеристики, два звіти та два обліки успішності.

Підсумки практики проводяться у коледжі на підсумковій конференції. На основі перевірки звітної документації, результатів захисту практики та оцінок, виставлених викладачами за відвідані заняття, виставляється підсумкова оцінка за переддипломну практику. Облік результатів переддипломної (безперервної) практики ведеться у відповідному журналі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові документи в галузі дошкільної освіти в Україні

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Закон «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
3. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittjediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti>
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти (лист МОН України № 1/11-1491 від 14.02.2019). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittjediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti>
5. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти. 2021 рік. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>
6. Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (лист МОН України № 1/3845-22 від 02.04.2022). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikov-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>
7. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти у літній період в умовах воєнного стану (лист МОН України 1/6894-22 від 22.06.2022). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti-v-litnij-perio>
8. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2023/2024 н. р. у закладах дошкільної освіти (лист МОН України №1/12490-23 від 21.08.2023). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>
9. Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях (лист МОН України № 1/4428-22 від 25.04.2022). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/627/125/e34/627125e3412d4434578376.pdf>

- 10.Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти затверджений наказом МОН від 19.12.2017 URL: <http://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya>
- 11.Про організацію безпечного освітнього простору в закладах дошкільної освіти та обладнання укриттів (лист МОН України № 1/8820-23 від 20.06.2023). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizaciyu-bezpechnogo-osvitnogo-prostoru-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti-ta-obladnannya-ukrittiv>
- 12.Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 25.07.2016 № 1/9-396). URL: <https://imzo.gov.ua/2016/08/22/list-mon-vid-25-07-2016-1-9-396-pro-organizatsiyu-natsionalno-patriotichnogo-vihovannya-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>
- 13.Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти». (наказ міністерства економіки України № 755-21 від 19.10.2021). URL:<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
- 14.Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів (наказ Міністерства юстиції України № 563/28693 від. 14.04.2016). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text>
- 15.Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittiyediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti>

Освітні програми

1. «Зерно любові». Програма духовно-морального виховання дітей / О. Шиян, О. Франкевич, Н. Патуляк, Г. Іванців, Л. Зеленко, Л. Цюпа, А. Казіброда. Львів: ДНЗ Львівське ВПУ ІКТ, 2018. 61 с.
2. Березіна О.М., Гніровська О.З., Линник Т.А. Грайлик. Програма з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 56 с.
3. Дитина в дошкільні роки: комплексна освітня програма / автор. колектив; науковий керівник К.Л. Крутій. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2016. 160 с.
4. Дитина у світі дорожнього руху. Програма з формування основ безпечної поведінки дітей дошкільного віку під час дорожнього руху. / О.А.Тимовський, І.А. Репік. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 32 с.
5. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту О.В. Огнев'юк; авт. кол. : Г.В. Беленькая, О.Л. Богініч,

- В.М.Ветлугіна; наук. ред. Г.В. Беленькая. Київ : ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 304 с.
6. Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях: навч. прогр. та календарно-темат. план / А. М. Богуш, І. Л. Сіданіч, В. Є. Сучок. Київ : ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2019. 164 с.
 7. Калуська Л.В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку «Соняшник». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 144 с.
 8. Лохвицька Л.В. Парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 128 с.
 9. Лохвицька Л.В. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 120 с.
 10. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
 11. Парціальна програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом». Київ : Видавництво «Алатон», 2016. 32 с.
 12. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Сисоєва, К.Ю. Станкевич. Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. 130 с.
 13. Програма розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі» / О.П.Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В.Артемова; наук. кер. О.Л.Кононко. Київ: МЦФЕР-Україна, 2019. 488с.
 14. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.В. Низовська. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
 15. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч.1. Від народження до трьох років / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова; наук. кер. О.Л.Кононко. Київ : МЦФЕР-Україна, 2014. 203 с.
 16. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. 2. Від трьох до шести (семи) років / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова; наук. кер. О.Л. Кононко. Київ : МЦФЕР-Україна, 2014. 451 с.

17. Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг». / під наук. кер. А.М.Богущ. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 160 с.
18. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів / О.М. Байєр, Л.В. Батліна, А.М. Богущ; за заг. ред. Л.В. Батліної. Тернопіль : Мандрівець, 2015. 200 с.
19. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів / упоряд. О.М. Байєр, Л.В. Батліна, А.М. Богущ; за заг. ред. Л.В. Батліної. Тернопіль: Мандрівець, 2015. 200 с.

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика / С. О. Нікітчиної. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 368 с.
2. Бенера В. Є., Маліновська Н. В. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей. Київ : Видавничий Дім Слово, 2014. 376 с.
3. Беленька Г. В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку. Київ : Сім кольорів, 2014. 56 с.
4. Богущ А. М. Перші кроки грамоти: передшкільний вік: навч.посіб. Київ : Видавничий Дім Слово, 2013. С. 54 –59.
5. Бубін А. О., Циплюк А. М., Боярчук С. І. Процесуально-діяльнісний компонент готовності майбутніх вихователів. *Академічні студії. Серія: Педагогіка*. 2021. № 4. Т.1. С. 190-197.
6. Бубін А.О., Боярчук С.І., Циплюк А.М. Професійна підготовка фахівців дошкільної освіти в умовах дистанційного навчання: організаційно-педагогічні аспекти. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи*. 2020. Вип. 78. С. 35-39.
7. Вільчковський Е. С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. Суми : ВТД Університетська книга, 2015. 428 с.
8. Вчуся жити. Духовно-моральне виховання дошкільнят. Старший дошкільний вік. / О.М. Каплуновська. Харків : Ранок, 2014. 144 с.
9. Інтегрування педагогічних ідей Фрідріха Фребеля : від класики до інновації. Методичні аспекти підготовки фахівців дошкільної освіти : навчально-методичний посібник / уклад. Н. Іванова, С. Боярчук, А. Бубін, М. Замелюк, С. Міліщук, Д. Стасюк, А. Циплюк. Луцьк, 2020. 162 с.
10. Калмикова Л. О. Формування у дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої діяльності: діагностично-розвивальний комплекс: навч.-метод.посіб. Київ : Видавничий Дім Слово, 2016. 384 с.

- 11.Кльось О.Й Комплексні заняття: освітня лінія «Соціально-моральний розвиток» (молодший дошкільний вік). Тернопіль, Харків : Ранок, 2015. 48 с.
- 12.Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Чернівці: Книги-XXI, 2013. 484с.
- 13.Кравченко Г.Ю., Кугуєнко Н.Ф. Метод проектів у розвитку якості дошкільної освіти / упоряд.: Г.Ю. Кравченко, Н.Ф. Кугуєнко. Харків : Ранок, 2013. 176 с.
- 14.Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище в дошкільних навчальних закладах : гавчально-методичний посібник. Київ : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 80 с.
- 15.Національне виховання в дошкільному навчальному закладі за педагогічними ідеями С. Русової. Дитячий садок. / упоряд. В.В. Семізорова. Київ : Редакція газет з дошкільної та початкової освіти, 2014. 128 с.
- 16.Піроженко Т.О. Ігрова діяльність дошкільників. Старший дошкільний вік : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2014. 96 с.
- 17.Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : підручник. Київ : Академвидав, 2013. 464 с. URL: https://krempeddoshk.at.ua/ld/1/182_zg2.pdf
- 18.Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: методичний посібник. / за ред. Т.І.Поніманської. Київ : Слово, 2013. 568 с.
- 19.Соціальний розвиток дитини: старший дошкільний вік / за ред. Т.І. Поніманська, І.М. Дичківська, О.А. Козлюк, Л.І.Кузьмук. Київ : Генеза, 2013. 88с.
- 20.Степанова Т. М. Навчаємо математики: формування елементар. мат. уявлень у дітей старш. дошк. віку: навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2017. 112 с.
- 21.Фасилітація гри: мистецтво та наука про залучення дітей дошкільного віку до навчання через гру / Кол. авт.: Х. Дженсен, А Пайл, Д. М. Зош. Б. м. : LEGO Group, 2019. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi62/0046345.pdf>
- 22.Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./ Кол. авт.: Дж. М. Зош, Е. Дж. Хопкінз, Х. Дженсен. Б. м. : LEGO Group, 2019. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi62/0046344.pdf>
- 23.Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : навч. метод. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0055392.pdf>

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ/ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1.1. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі – Положення) розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-19;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993;
- Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України № 510 від 02.05.2023;
- Наказу Міністерства освіти України № 351 від 20.12.1994 «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»;
- Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 970 «Про затвердження плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва» та Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.12.2012 № 1448 «Щодо плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва»;
- Переліку типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств

та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затверджений Наказом Міністерства юстиції України № 578/5 від 12.04.2012 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції [№ 400/5 від 07.03.2013](#)), п. 595-596;

– Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021;

– Положення про організацію освітнього процесу у КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, уведеного в дію наказом ректора № 6 від 24.01.2022;

– Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу у КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, уведеного в дію наказом ректора № 68 від 30.08.2022.

1.2. Це Положення визначає засади організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти (далі – практична підготовка) у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі – Коледжі).

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Практична підготовка – одна з форм організації освітнього процесу у Коледжі та обов'язкова складова освітньо-професійних програм вищої/фахової передвищої освіти.

2.2. Метою практичної підготовки є формування професійних компетентностей у здобувачів вищої/фахової передвищої освіти, набуття ними вмінь застосовувати набуті теоретичні знання з дисциплін фахового спрямування, оволодіння сучасними технологіями професійної діяльності.

2.3. Здобувачі вищої/фахової передвищої освіти, які поєднують теоретичне навчання в Коледжі з роботою відповідно до фаху, проходять практичну підготовку за місцем працевлаштування. Керівники практики від Коледжу здійснюють навчально-методичний супровід практичною підготовкою цієї категорії здобувачів.

2.4. Практична підготовка здобувачів вищої/фахової передвищої освіти за дуальною формою здійснюється з урахуванням особливостей цієї форми здобуття освіти.

2.5. Практична підготовка здобувачів вищої/фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

2.6. Під час проходження практичної підготовки забороняється використовувати працю здобувачів вищої/фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки.

3. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

3.1. Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і терміни проведення визначаються навчальними планами.

3.2. У Коледжі проводяться такі види практичної підготовки: навчальна, виробнича, переддипломна/комплексна практика з фаху.

Навчальна практика організовується на базі Коледжу у спеціально відведений період навчального року для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, ознайомлення з технологіями, навчально-методичним інструментарієм відповідно до спеціальності.

Виробнича (пропедевтична, пробна, літня, виховна, дослідницько-педагогічна, психолого-педагогічна) практика та переддипломна практика/комплексна практика з фаху організовується у базових закладах і установах для ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності, отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання технологій, навчально-методичного інструментарію відповідно до спеціальності.

3.3. Зміст та завдання практичної підготовки визначаються програмами практик на підставі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання в стандартах фахової передвищої освіти (за наявності), та/або розробниками освітньо-професійної програми.

3.3.1. Програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення певного виду практичної підготовки. У програмі практики зазначається:

- назва практики, її вид, опис, мета, основні завдання та форми підсумкового контролю;
- етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

3.3.2. Програми практики розробляються та затверджуються кафедрами/цикловими комісіями (перезатверджуються у разі внесення змін навчальні плани), погоджуються у встановленому порядку перед початком навчального року.

3.4. Кафедри/циклові комісії розробляють методичні та облікові документи, що сприяють досягненню високої якості проведення практичної підготовки здобувачів.

4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Вибір баз практики здійснюється, виходячи із спроможності закладів/установ забезпечити досягнення мети та виконання основних завдань відповідних практик та освітньо-професійної програми в цілому, крім передбачених законодавством випадків.

4.2. Місцем проведення практики можуть бути заклади/установи різних організаційно-правових форм і форм власності. Базы практики повинні мати інформаційне, матеріально-технічне, кадрове забезпечення відповідно до фаху підготовки здобувачів освіти.

4.3. Визначення баз практики здійснюється на основі договорів про співпрацю, договорів про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти. Тривалість дії договорів узгоджується договірними сторонами і визначається особливостями проведення окремих видів практики, регламентується вимогами освітньо-професійних програм.

При визначенні баз практики та укладанні договорів про співпрацю враховуються можливості використання матеріально-технічних, інформаційних ресурсів закладів/установ, їх кадрове забезпечення; вивчаються перспективи працевлаштування здобувачів вищої/фахової передвищої освіти; передбачаються шляхи залучення потенційних роботодавців як стейкхолдерів освітньо-професійних програм.

4.4. Здобувачі освіти можуть самостійно, з дозволу кафедр/циклових комісій, обирати для себе базу практики і пропонувати його для використання.

4.5. Вибір бази практики за межами території України здійснюється за згодою засновника Коледжу, крім випадків, коли це передбачено в договорі, що укладається між Коледжем та фізичною або юридичною особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

Не може бути базою практики заклад/установа з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або заклад/установа, зареєстрована на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якої є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли заклад/установа має постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

5.1. Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Коледжу, який:

- вирішує питання фінансового, кадрового забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти;
- створює умови для проведення усіх видів практики, визначених освітньо-професійними програмами;
- укладає договори про співпрацю із закладами/установами, видає накази про організацію (оплату) практики, затверджує списки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз і термінів;
- забезпечує умови для дієвого впливу стейкхолдерів на якість практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти.

5.2. Організація практики та контроль за її проведенням покладається на заступника директора з навчально-виробничої роботи, який:

- здійснює підготовку проектів договорів про співпрацю з організаціями, установами, договорів про практичну підготовку, проектів наказів про організацію/оплату практики;
- вивчає перспективи працевлаштування здобувачів вищої/фахової передвищої освіти; передбачає шляхи залучення потенційних роботодавців як стейкхолдерів освітніх програм;
- сприяє формуванню у здобувачів вищої/фахової передвищої освіти професійних компетентностей, окреслених в освітньо-професійних програмах;
- відповідає за розробку документації локального характеру, яка регламентує практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти;
- здійснює контроль за проведенням практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти та аналізує її результати.

5.3. Відповідальним за організацію і проведення практики на факультеті/відділенні є декан/завідувач відділення, який:

- відповідає за навчально-методичний супровід практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти, інформує їх про терміни, місце, призначення керівників практики і форми звітності;
- здійснює контроль за виконанням програм практики, своєчасним складанням заліків з практики, за веденням звітно-облікової документації з практики;
- узагальнює результати практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти.

5.4. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують відповідні кафедри/циклові комісії, які:

- розробляють навчально-методичну документацію та відповідні матеріали з практики;
- проводять організаційно-методичні заходи (інструктивні наради, підсумкові конференції, семінари, збори тощо) з питань практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти;

- здійснюють аналіз звітної документації з практики, відгуків від випускників, відгуки від базових організацій, підприємств, враховують внесені пропозиції.

5.5. Керівниками практики призначаються кваліфіковані викладачі, які здійснюють професійну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти. Керівники практики проводять інструктажі для здобувачів вищої/фахової передвищої освіти про порядок проходження практики, інструктажі з техніки безпеки; ознайомлюють здобувачів вищої/фахової передвищої освіти з навчально-методичною та звітною документацією; здійснюють контроль за відвідуванням та виконанням завдань практики, надають методичну допомогу, оцінюють результати.

5.6. У Коледжі на основі законодавчих і нормативних документів розробляється документація локального характеру, яка регламентує практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти.

5.6.1. Локально-нормативна документація:

- Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової передвищої освіти Коледжу;
- договори про співпрацю з організаціями/установами, договори про практичну підготовку;

- програми практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти (розробляються згідно із навчальними планами, визначають зміст і послідовність практик);

- накази ректора про організацію (оплату) практики;
- інструкції з охорони праці.

5.6.2. Планувальна документація:

- робочі навчальні плани;
- графіки освітнього процесу;
- графіки практичної підготовки (за видами практики);
- графіки проведення консультацій.

5.6.3. Звітно-облікова документація:

- звітна документація з практики (звіти, характеристики, відгуки від випускників, відгуки від базових установ, організацій);

- журнали обліку практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти (на кожну академічну групу);

- журнали реєстрації інструктажів з охорони праці.

5.6.4. Навчально-методична документація (матеріали):

- зразки звітної документації з практики;
- методичні розробки щодо проведення практики;
- щоденники з практики, наочні та електронні засоби навчального призначення.

5.7. Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

- розробка програм практики;
- визначення баз практики;

- укладання договорів про співпрацю, договорів про практичну підготовку;
- розподіл студентів за базами практики;
- ознайомлення із змістом і завданнями практики;
- призначення керівників практики;
- керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої/фахової передвищої освіти;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;
- оплата керівникам практики.

5.8. Керівник практики від Коледжу (методист) перед прибуттям здобувачів вищої/фахової передвищої освіти на практику забезпечує проведення всіх організаційних заходів (інструктаж про порядок проходження практики, інструктаж з техніки безпеки, ознайомлення з навчально-методичною документацією (програмою, щоденником, методичними рекомендаціями тощо), із звітною документацією.

Керівник практики від Коледжу (методист) здійснює контроль за відвідуванням студентами практики, виконанням програми практики, надає методичну допомогу, оцінює результати проходження практики.

5.9. Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021 (далі – Норми часу).

Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень.

Тривалість робочого часу здобувача вищої/фахової передвищої освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача відповідно до законодавства.

5.10. Керівники базових закладів/установ зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти.

Під час проходження практики здобувачі вищої/фахової передвищої освіти та керівники практики від Коледжу повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики.

5.11. Здобувачі вищої/фахової передвищої освіти Коледжу при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від Коледжу методичні матеріали та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити й суворо дотримуватись правил техніки безпеки та внутрішнього розпорядку;
- своєчасно оформити звітну документацію.

5.12. Здобувачі вищої/фахової передвищої освіти мають право:

- на методичне та організаційне забезпечення практики від Коледжу та бази практики;
- на консультативну допомогу з боку керівників практики від Коледжу;
- на можливість отримання робочого місця згідно з програмою практики;
- звертатися за консультаціями до керівників практики, підрозділів та провідних фахівців;
- користуватися нормативними та інструктивними матеріалами з програмних питань практики, фондом законодавчих актів та установчих документів, інформаційними ресурсами базових закладів;
- на здорові, безпечні та належні для високопродуктивної роботи умови праці.

5.13. Організація практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначається умовами договору або, у разі його відсутності, забезпечується базою виробничої практики.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

6.1. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої/фахової передвищої освіти здають керівнику практики від Коледжу (методисту) звітну документацію. Форми звітної документації затверджуються на засіданнях кафедр/циклових комісій.

Основна форма звітності здобувачів вищої/фахової передвищої освіти за виробничу та переддипломну практику/комплексну практику з фаху – це звіт, підписаний і оцінений безпосередньо керівником від бази практики. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх завдань практики, висновки і пропозиції.

Звіт разом із документами (щоденник, облік успішності, характеристика тощо) подається студентом керівнику практики від Коледжу (методисту). Звіт з практики захищається студентом під час проведення диференційованого заліку.

6.2. Оцінювання результатів практичної підготовки здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу у

КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради та вимог програм практики. Підсумкова оцінка за практику виставляється керівником практики від Коледжу (методистом) на підставі:

- поточних оцінок (за проведені уроки, заняття, виконані завдання тощо);
- оцінок за аналіз (самоаналіз) проведених уроків, занять;
- оцінки за оформлення звітної документації та залік.

6.3. Оцінка результатів практики враховується у загальному рейтингу успішності, що формується відповідно до пункту 13 Порядку призначення і виплати стипендій, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 року № 882 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1050), при підведенні підсумків наступного семестрового контролю.

Здобувачам освіти, які не виконали програму практики або за результатами такої практики отримали негативну оцінку, надається право на проходження цієї практики повторно. Ця категорія здобувачів не включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю. У разі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу.

Здобувачі освіти, які повторно не виконали програму практики або отримали негативну оцінку з практики, відраховуються зі складу студентів Коледжу.

6.4. Результати практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти обговорюються на засіданнях кафедр/циклових комісій та Вченої/Педагогічної ради. Пропозиції, внесені у звіти здобувачами вищої/фахової передвищої освіти, рекомендації, зазначені у відгуках від випускників, від працівників базових закладів (установ, організацій), стейкхолдерів, розглядаються та беруться до уваги при визначенні перспектив організації практики.

6.5. Звіти про проходження здобувачами вищої/фахової передвищої освіти практичної підготовки зберігаються на кафедрах/циклових комісіях протягом п'яти років, щоденники – протягом одного року.

6.6. Здобувачі вищої/фахової передвищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, заочною, дуальною формою та поєднують навчання і роботу за фахом, здають звітну документацію керівнику практики від Коледжу (методисту), на основі чого виставляється підсумкова оцінка за практику.

7. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

7.1. Джерела фінансування практичної підготовки здобувачів вищої/фахової передвищої освіти Коледжу визначаються формою замовлення на фахівців: регіональні, кошти підприємств (організацій, установ) усіх форм власності, закордонних замовників-спеціалістів або кошти фізичних осіб.

Для фінансування практики можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством.

7.2. Витрати на практику здобувачів вищої/фахової передвищої освіти Коледжу входять складовою частиною до загальних витрат на підготовку фахівців. Розмір витрат на практику студентів визначаються кошторисом-калькуляцією, що розробляє Коледж і погоджує з базами практики.

7.3. Під час літньої практики у період роботи на робочих місцях і посадах в закладах оздоровлення і відпочинку з виплатою заробітної плати за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами семестрового контролю.

7.4. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється за рахунок коштів Коледжу, передбачених в кошторисах на практику за нормами погодинної оплати. Оплата здійснюється відповідно до відомостей на оплату педагогічним працівникам за керівництво практикою та згідно з чинними в період практики ставками погодинної оплати праці.

ІНСТРУКЦІЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1.1. Інструкцію щодо організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) (далі – Інструкція) розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-19;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;
- Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93;
- Наказу Міністерства освіти України від 20.12.1994 № 351 «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»;
- Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 970 «Про затвердження плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва» та Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.12.2012 № 1448 «Щодо плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва»;
- Переліку типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 р. № 578/5 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції [№ 400/5 від 07.03.2013](#)), п. 595-596
- Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової перед вищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, затвердженого вченою радою (протокол від 12.10.2021 № 2).

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Практична підготовка студентів КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради є невід'ємною складовою здобуття ними вищої освіти. Вона спрямована на формування інтегральних, загальних,

спеціальних (фахових) програмних компетентностей, визначених відповідною освітньо-професійною програмою.

2.2. Мета практичної підготовки здобувачів вищої освіти – формування професійних компетентностей, вмінь застосовувати набуті теоретичні знання з дисциплін фахового спрямування в умовах закладів освіти різних типів і форм власності, оволодіння сучасними технологіями професійної діяльності.

2.4. В Інструкції визначено організаційно-педагогічні передумови практичної підготовки студентів, конкретизовано змістові характеристики проведення усіх видів практики здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти).

3. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

3.2. Зміст практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) регламентується:

- Стандартом вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 012 – «Дошкільна освіта», затвердженим та введеним в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 № 1456.

- Освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти), затвердженою вченою радою КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (2021, 2022).

3.4. Терміни проведення різних видів практики в межах навчального року може бути перенесено у зв'язку із обставинами, що мають відповідне документальне підтвердження (рішення вченої ради, накази ректора). Обов'язковим є збереження обсягу годин, передбачених на теоретичні заняття і практику.

3.5. Зміст кожного виду практики визначається робочою програмою, яка розробляється випусковими кафедрами згідно з навчальним планом підготовки фахівців, освітньо-професійною програмою, стандартом.

Робоча програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики, підведення підсумків, містить рекомендації щодо видів і форм контролю. Робоча програма практики розробляється та затверджується кафедрою (перезатверджується у разі внесення змін) перед початком навчального року.

3.6. Кафедри розробляють методичні рекомендації та облікові документи, що сприяють досягненню високої якості проведення практичної підготовки студентів.

4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) проводиться у закладах освіти, установах різних організаційно-правових форм і форм власності, які відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

Базовими для проведення практики визначаються заклади дошкільної освіти. Базы практики повинні мати інформаційне, матеріально-технічне, кадрове забезпечення відповідно до фаху підготовки здобувачів освіти.

4.3. Визначення баз практики здійснюється на основі договорів про співпрацю, укладених з головами територіальних громад (або начальниками відділів освіти/гуманітарних відділів), засновниками приватних закладів, центрів розвитку, керівниками громадських організацій тощо. Договори про співпрацю є підставою для укладання (безпосередньо із керівниками базових закладів та установ) договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів узгоджується договірними сторонами і визначається особливостями проведення окремих видів практики, регламентується вимогами освітньо-професійної програми.

При визначенні баз практики та укладанні договорів про співпрацю враховуються можливості використання матеріально-технічних, інформаційних ресурсів підприємств (організацій, установ), їх кадрове забезпечення; вивчаються перспективи працевлаштування здобувачів вищої освіти; передбачаються шляхи залучення потенційних роботодавців як стейкхолдерів освітньо-професійної програми.

4.4. Здобувачі освіти можуть самостійно, з дозволу кафедри теорії і методики дошкільної освіти, обирати для себе базу практики. Здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, заочною, дуальною формою та поєднують навчання і роботу за фахом, можуть проходити практику за місцем працевлаштування.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

5.1. Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

- розробка робочих програм практики;
- визначення базових закладів для проходження практики;
- укладання договорів про співпрацю, договорів про практичну підготовку;
- розподіл студентів за базами практики;
- ознайомлення із змістом і завданнями практики;
- призначення керівників практики;
- керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;
- оплата керівникам практики.

5.2. Види практики та особливості організації:

5.2.1. Практика з основ природознавства та краєзнавства (цей вид практики організовується тільки для здобувачів освіти за ОПП 2021 року).

Навчальна практика з основ природознавства та краєзнавства проводиться для студентів II курсу (IV семестр) протягом одного тижня з відривом від теоретичного навчання (після екзаменаційної сесії). Метою практики є поглиблення знань про історію, природу рідного краю, про розвиток мистецтва, культури, освіти на Волині, формування спеціальних умінь з природознавства. Особлива увага приділяється демонструванню практичної значущості отриманих знань у педагогічній діяльності, реалізації міжпредметних зв'язків, інтеграції навчального матеріалу з краєзнавства і природознавства. Базами практики є навчальні аудиторії, музеї, екологічна студія, метеорологічна станція, заклади дошкільної освіти міста, бібліотеки, парки культури та відпочинку. Керівниками призначаються педагоги коледжу, які викладають краєзнавство і природознавство.

Основними формами проведення цього виду практики є екскурсії (в заклад дошкільної освіти, екологічну студію, народознавчий музей, на метеостанцію, на річку (луки)), семінари-практикуми. Перед початком практики та перед екскурсіями проводиться інструктаж. Студенти облікують роботу з практики у щоденниках.

Невід'ємною складовою проведення практики є залучення студентів до дослідницько-пошукової роботи, виконання індивідуальних творчих завдань. Практиканти самостійно вибирають тему із запропонованого переліку, враховуючи власні інтереси та наявність матеріалу. До закінчення практики студенти презентують результати виконання ІНДЗ. За цей вид практики здобувачам вищої освіти виставляється диференційований залік.

5.2.2. Педагогічна практика у групах раннього та дошкільного віку (для здобувачів освіти за ОПП 2022 року це два види практики «Педагогічна практика в групах раннього віку» (3-4 семестр), «Педагогічна практика у групах дошкільного віку» (5-7 семестр)).

Педагогічна практика в групах раннього віку проводиться зі студентами II курсу у III, IV семестрах, в групах дошкільного віку – зі студентами III-IV курсу у V, VI, VII семестрах один раз на тиждень у час, вивільнений від теоретичного навчання.

Для студентів заочної форми навчання для проходження цього виду практики вивільняється у графіку освітнього процесу по 2 тижні у III, IV, V, VI, VII семестрах (відповідно у листопаді і грудні місяці). Терміни можуть бути змінені на основі договорів, укладених із директорами ЗДО (в такому разі практика відбувається у інші 2 тижні, виділені на самостійне навчання).

Метою педагогічної практики в групах раннього та дошкільного віку є поглиблення знань студентів з фахових дисциплін, оволодіння сучасними методами та формами організації освітнього процесу в групах раннього та дошкільного віку, формування професійних умінь, потрібних для догляду, розвитку, навчання і виховання дітей, виховання відповідального ставлення до професійної діяльності, потреби постійно поповнювати власні знання та творчо застосовувати їх на практиці. Керівниками практики призначаються викладачі дошкільної педагогіки, психології, фахових методик.

Для проходження практики студенти академічної групи поділяються на підгрупи по шестеро (п'ятеро) осіб. Для керівництва практикою на кожную підгрупу призначається викладач-методист. Підгрупи, в свою чергу, поділяються мікрогрупи по 2 особи та закріплюються за віковою групою базового закладу дошкільної освіти. Керівник практики складає графік організації життєдіяльності дітей та занять, який узгоджується з керівництвом та вихователем закладу дошкільної освіти. У графіку зазначається: назва академічної групи, прізвище, ім'я, по батькові викладача-методиста, день і час практики, дані про базовий заклад; таблицею оформлюється послідовність проведення залікових форм роботи – прізвища, імена, по батькові студентів кожної мікрогрупи, дати проведення практики, відмітки про спостереження, залікові форми роботи (Додаток 1).

При складанні графіка практики керівник планує проведення студентами залікових форм роботи таким чином, щоб відбувалось чергування: 1 год./тиж. – консультація для студента, 1 год./тиж. – проведення, оскільки оплата практики відбувається з розрахунку – 1 астрономічна година на студента в тиждень.

Практиканти обліковують свою роботу в щоденнику (загальні відомості про базу практики, вікову групу, спостереження за організацією життєдіяльності дітей, заняттями вихователів та інших студентів-практикантів), зошиті конспектів організації життєдіяльності дітей та занять в групах дітей раннього та дошкільного віку.

Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти знайомлять практикантів з базою практики, комплектуванням груп, особливостями планування освітньої роботи вихователя, аналізують і оцінюють роботу студентів.

Викладачі коледжу, які керують цим видом практики, надають студентам методичну допомогу, проводять інструктажі, групові та індивідуальні консультації, а також здійснюють контроль за роботою практикантів. Облік проведеної роботи ведеться викладачем-методистом в журналі педагогічної практики, де фіксується дата проведення індивідуальної консультації, записується дата, група, зміст роботи, прізвище практиканта, вихователя і викладача.

Підсумкова оцінка за цей вид практики виставляється студентам на основі сумарної кількості балів за проведenu роботу. На третьому курсі у VI семестрі та на четвертому курсі у VII семестрі після завершення практики студенти складають диференційований залік.

5.2.3. Літня педагогічна практика (для здобувачів освіти за ОПП 2022 року назва практики – «Педагогічна практика в літній період»).

Літня педагогічна практика проводиться протягом п'яти тижнів на III курсі (VI семестр) з відривом від теоретичного навчання (після екзаменаційної сесії).

В основу практики покладено модульний підхід. Так, практична підготовка відбувається у два змістові модулі: підготовка до роботи в літній

період (триває протягом тижня), робота у закладі дошкільної освіти в літній період (триває протягом чотирьох тижнів).

Модуль 1. Підготовка до роботи в літній період – акцентується увага на виробленні у студентів умінь планувати освітню роботу у закладі дошкільної освіти влітку, систематизації методичного інструментарію (дидактичні та рухливі ігри, атрибути до них, конспекти форм роботи з дітьми дошкільного віку, сценарії свят та розваг). Під час практики студенти вчаться вести документацію (щоденник спостережень, облік успішності студента) та набувають практичних навичок перспективного та календарного планування освітньої роботи. Зі студентами проводиться інструктаж з техніки безпеки та охорони життя і здоров'я дітей дошкільного віку в оздоровчий період (результати фіксуються у відповідному журналі).

Протягом тижня студенти відвідують базові заклади дошкільної освіти. Організуються зустрічі з директорами представниками ЗДО, тренінгові заняття, майстер-класи тощо. В кінці тижня студенти отримують допуск до роботи у ЗДО влітку.

Модуль 2. Робота у закладі дошкільної освіти в літній період – практика організовується з метою формування вмінь організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в літній період (ігрову, пошуково-дослідницьку, дозвілєву діяльність дітей), використовувати сучасні форми фізкультурно-оздоровчої, валеологічної роботи.

Студенти академічної групи поділяються на підгрупи по 5-6 осіб. Для керівництва практикою на кожную підгрупу призначається викладач-методист.

У закладах дошкільної освіти кожен студент коледжу закріплюється за певною віковою групою. За час педагогічної практики кожен студент повинен відвідати та проаналізувати 8-10 форм організації дітей дошкільного віку у інших студентів-практикантів або вихователів.

У 1, 2-й день практики студенти ознайомлюються з організацією роботи закладу дошкільної освіти, вивчають документацію, спостерігають та аналізують роботу вихователя, готуються до самостійної роботи на посаді вихователя (складають календарні плани освітньої роботи на період практики, конспекти форм організації життєдіяльності дітей).

Під час літньої педагогічної практики студенти здійснюють всебічне виховання дітей, добираючи для цього конкретний зміст роботи і засоби педагогічного впливу. Організують та проводять різноманітні види художньо-мовленнєвої, зображувальної, ігрової та трудової діяльності, форми фізкультурно-оздоровчої роботи, розваги, виготовляють необхідні дидактичні посібники, ігровий матеріал. Студенти проводять роботу з батьками: бесіди, консультації щодо виховання дітей, залучають батьків до участі у святах, розвагах, екскурсіях та інших формах роботи з дітьми.

В останній день практики студенти спостерігають за роботою вихователів та завершують оформлення звітної документації: щоденник педагогічних спостережень, календарний план освітньої роботи, конспект

показової форм роботи з дітьми, конспект виховного заходу з батьками, звіт про педагогічну практику, облік успішності, характеристику.

Повсякденний контроль за роботою практикантів в закладі дошкільної освіти здійснює вихователь, який консулює, аналізує та оцінює роботу практикантів. Загальне керівництво літньою педагогічною практикою в закладах дошкільної освіти здійснюють методисти практики. Вони допомагають практикантам у складанні планів роботи, консулюють їх, спостерігають, аналізують і оцінюють роботу практикантів. Після закінчення практики вони перевіряють звітну документацію, підводять підсумки, приймають у студентів диференційований залік. Дані про зміст, результати оцінювання студентів вносяться у журнали практики.

5.2.4. Переддипломна (безперервна) практика (для здобувачів освіти за ОПП 2022 року назва практики – «Переддипломна педагогічна практика»).

Переддипломна (безперервна) практика є завершальним етапом практичної підготовки майбутнього вихователя. Проводиться вона згідно з навчальним планом у VIII семестрі протягом шести тижнів.

Для студентів заочної форми навчання для проходження цього виду практики вивільняється у графіку освітнього процесу 4 тижні у VIII семестрі (у січні-лютому місяці). Терміни можуть бути змінені на основі договорів, укладених із директорами ЗДО (в такому разі практика відбувається у інші 4 тижні, виділені на самостійне навчання).

До переддипломної практики допускаються лише ті студенти, які успішно виконали всі попередні види практики. У кінці VII семестру проводяться інструктивні наради для студентів і керівників. Керівниками призначаються викладачі дошкільної педагогіки, психології, фахових методик.

У перші два дні практики студенти ознайомлюються з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, матеріальним забезпеченням освітнього процесу. Вони спостерігають та аналізують педагогічну діяльність вихователя-наставника, вивчають систему планування освітньої роботи в закладі, в групі, ознайомлюються з досвідом роботи вихователів, передовим досвідом педагогічного колективу.

Протягом практики студенти проводять заняття, форми організації життєдіяльності дітей дошкільного віку, виготовляють необхідний дидактичний матеріал, наочні посібники. Практиканти організовують роботу з батьками дітей (індивідуальні та групові консультації, тематичні виставки і батьківські збори); проводять експериментально-дослідну роботу згідно з темою курсового дослідження.

Контроль за практичною підготовкою студентів у закладі дошкільної освіти здійснюють вихователі-наставники. В обліку успішності студента вони виставляють оцінки за проведені види роботи. Загальне керівництво практикою здійснює директор ЗДО, який забезпечує необхідні умови, контролює роботу педагогічних працівників з практикантами, відвідує вибірково заняття студентів.

Під час переддипломної практики студенти отримують консультації викладачів коледжу. Керівники обов'язково відвідують заняття, форми

організації життєдіяльності дітей, які проводять студенти, якщо базами практики є заклади дошкільної освіти міста Луцька.

Підсумки практики підводяться у коледжі на підсумковій конференції. На основі перевірки звітної документації, результатів захисту практики та поточних балів, виставляється підсумкова оцінка за переддипломну практику. Облік результатів переддипломної практики ведеться у відповідному журналі.

6. ОПЛАТА ЗА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

6.1. Оплата праці за керівництво практикою проводиться згідно з чинним законодавством за фактичну кількість виконаних навчальних годин.

6.2. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється за рахунок коштів коледжу, передбачених в кошторисах на практику за нормами погодинної оплати. Оплата здійснюється раз в семестр (після завершення практики) відповідно до поданих від базових закладів відомостей.

6.3. Оплата за керівництво практикою здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) здійснюється з розрахунку 1 година на одного студента на один тиждень (для безпосередніх керівників від закладу вищої освіти та працівників підприємств, закладів, установ та організацій).

6.4. Перед початком навчального року заступником директора з навчально-виробничої роботи розробляється Розрахунок годин, відведених на оплату практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Цей розрахунок затверджується вченою радою коледжу, вводиться в дію наказом ректора.

Приклад оформлення графіка педагогічної практики у групах раннього та дошкільного віку
21 ДО (понеділок)

№	П.І.Б. студента	Прізвище викладача-методиста, №ЗДО	27.01												
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1

СП 1 – спостереження в першу половину дня, СП 2 – спостереження в другу половину дня, З – проведення занять, організація життєдіяльності дітей,

З 1 – проведення занять, організація життєдіяльності дітей в першу половину дня, З 2 – проведення занять, організація життєдіяльності дітей в другу половину дня

**Методичні рекомендації
щодо організації освітнього процесу
в закладах дошкільної освіти в літній період
в умовах воєнного стану**

Загальні відомості

Організація освітнього процесу з дітьми дошкільного віку в літній період в умовах воєнного стану відбувається з урахуванням низки чинників.

Головне завдання закладів дошкільної освіти – зосередитись на збереженні, зміцненні й відновленні фізичного, психічного та духовного здоров'я дітей.

Діяльність закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану в Україні необхідно спрямувати на організацію змістовної, різноманітної діяльності не лише з метою оздоровлення дітей, забезпечення їх активного відпочинку, закріплення й розширення уявлень про навколишній світ, а й для здійснення психолого-педагогічної підтримки. Тому надзвичайно важливо гнучко підходити до організації роботи закладу дошкільної освіти та налаштовувати освітній процес так, щоб він був комфортним і нетравматичним для дітей та педагогів.

Статтею 57⁻¹ Закону України «Про освіту» визначено, що органи виконавчої влади, органи військового командування, військові, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи (керівники, голови, начальники), органи управління (структурні підрозділи) у сфері освіти; заклади освіти, установи освіти, наукові установи, їх засновники приймають у межах своєї компетенції рішення, обов'язкові до виконання на відповідній території, для реалізації державних гарантій, визначених частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

Тобто робота закладу дошкільної освіти в умовах воєнного стану організовується залежно від конкретної ситуації та з урахуванням заходів та завдань, що визначені військово-цивільною адміністрацією та засновником.

Окрім того, відповідно до п. 43 Положення про заклад дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305, керівник закладу дошкільної освіти здійснює безпосереднє управління закладом і несе відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність закладу освіти. Також він організовує діяльність закладу дошкільної освіти, визначає функціональні обов'язки працівників, затверджує графіки роботи, посадові інструкції працівників тощо.

Зміст освітньої діяльності з питань дошкільної освіти в цілому та на період дії правового режиму воєнного стану зокрема визначається законами України “Про дошкільну освіту”, “Про охорону дитинства”, “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”. Також розроблено Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.2022) та

підготовлено лист МОН № 1/3475-22 від 17.03.2022 “Про зарахування до закладів дошкільної освіти дітей із числа внутрішньо переміщених осіб”.

Звертаємо увагу, що організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в умовах воєнного стану слід відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2021) та враховувати під час взаємодії з дітьми “Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти”. Оскільки Стандарт дошкільної освіти є актуальним у будь-який час, утверджує політику держави в галузі дошкільної освіти, то заклади дошкільної освіти мають відповідати його вимогам і під час дії воєнного стану.

Планування освітнього процесу

Планувати організацію освітнього процесу в літній період слід таким чином, щоб максимально забезпечити психологічний комфорт дітей та всіх учасників освітнього процесу, налагодити умови для відновлення їхньої нервової системи, посилити реабілітаційний напрям, активізувати роботу психологічної служби або практичного психолога при закладі дошкільної освіти, забезпечити передусім безпечне освітнє середовище і необхідний психолого-педагогічний супровід освітнього процесу.

Важливе завдання педагогів закладів дошкільної освіти — допомогти дітям подолати негативні наслідки травмивних подій та адаптуватися до нових обставин їхнього життя. Саме тому до планування освітнього процесу в літній період в умовах воєнного стану педагогічним працівникам необхідно залучати практичних психологів закладу дошкільної освіти й враховувати їхні рекомендації під час здійснення освітньої діяльності. Під час організації взаємодії з дітьми працівникам закладу дошкільної освіти слід послуговуватися листом МОН № 1/9-766 від 12.12.2019 “Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками”.

Також планування освітнього процесу має відбуватися з орієнтацією на тривале перебування в природному середовищі із залученням усіх природних ресурсів (повітря, вода, сонце, пісок, рослини, природне довкілля в цілому тощо), які сприяють загальному розвитку дитини та її освіті в цей період.

Освітня діяльність закладу дошкільної освіти здійснюється на основі розробленого плану роботи на навчальний рік і літній період, що схвалюється педагогічною радою закладу та затверджується його керівником (лист МОН № 1/9-344 від 07.07.2021 “Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік”). План роботи літнього періоду може бути як складовою Плану роботи закладу на навчальний рік, так і окремим документом.

Календарне планування в літній період здійснюється вихователями на тих самих підставах, за такими самими вимогами, що й упродовж усього навчального року. Календарний план передбачає організацію життєдіяльності дітей протягом дня на день/тиждень (два тижні — для груп дітей раннього віку). Календарному плануванню освітньої роботи передують перспективне планування комплексів ранкової гімнастики та гімнастики після денного сну,

загартовувальних заходів із зазначенням назв процедур і норм загартування, форм взаємодії з батьками (назва заходу, тема, дата проведення), завдання щодо виховання культурно-гігієнічних навичок. Вкрай важливим є формування та закріплення питань щодо культурно-гігієнічних навичок, які мають бути відображеними в плануванні вихователя.

Модель календарного планування освітньої роботи з дітьми на літній період вихователі обирають самостійно: за режимними моментами, сферами життєдіяльності, лініями розвитку; графічну, текстову тощо. Вона може бути спрощена, проте має відповідати вимогам внутрішнього локального документа (Інструкції з діловодства закладу чи Положення про планування). Пропонуємо ознайомитись із досвідом ефективного та креативного планування діяльності закладу дошкільної освіти на літній період від миколаївських колег у фаховому журналі “Дошкільне виховання” № 5 “Ефективне літо: плануємо роботу закладу дошкільної освіти” від консультанта Центру професійного розвитку педагогічних працівників Миколаївської міської ради, старшого викладача кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти Ірини Романюк. В статті подано кілька варіантів підходу до планування освітнього процесу улітку, а саме: орієнтовний тижневий план-схема освітньої роботи, методичний проєкт «Освітня мозаїка літнього періоду у ЗДО» та освітній теренкур.

Безпека життєдіяльності

У реаліях сьогодення особливо значущим є розуміння, що життя постає найвищою цінністю людини (Загальна декларація прав людини, Декларація прав дитини, Конвенція про права дитини, нормативні документи ЮНІСЕФ), а потреба в безпеці є однією з базових потреб особистості (А. Маслоу). У Законі України “Про освіту” метою дошкільної освіти визначено забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок.

Іншим важливим чинником, який необхідно врахувати під час планування й організації освітнього процесу, є загальна ситуація, яка склалася в Україні у зв’язку з воєнними діями. Тому слід приділити увагу заходам безпеки в разі надзвичайної ситуації. Відповідно до додатка 3 до листа МОН “Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні” від 02.04.2022 № 1/3845-22 розроблено наступні пам’ятки: “План дій вихователя в разі укриття в приміщенні закладу”, “План дій на випадок блокування”, “План дій евакуації за межі закладу”, “Як діяти в разі надзвичайної ситуації”.

Одним із пріоритетних завдань літнього періоду має стати формування в дошкільників свідомого ставлення до власної безпеки, формування в них навичок безпечної поведінки та стресостійкості, збереження життя та здоров’я (фізичного, психологічного, емоційного). Тому варто під час літнього періоду провести Тиждень безпеки дитини. У його межах слід організувати освітню діяльність з дітьми за такими напрямками: правила безпеки під час евакуації,

мінної безпеки (правила мінної безпеки, UNICEF розробила спеціальний комікс “Суперкоманда проти мін”); правила дорожнього руху; правила поведінки на вулиці, у транспорті, при зустрічах з незнайомими людьми; правила безпечної поведінки під час відпочинку на сонці, у лісі, біля водойми; користування електричними й газовими приладами; запобігання харчовим отруєнням і кишковим інфекціям та ін.

Одна зі складових безпечного освітнього простору — інформаційна безпека дитини. Дорослим (педагогам, батькам) слід постійно спілкуватися з дітьми, бути поруч, відповідати на їхні запитання, враховуючи вікові особливості. Разом із тим у розмові з дітьми обов’язково наголошувати, що нас захищають і ми переможемо.

При проведенні роз’яснювальної роботи серед вихованців щодо необхідності дотримання ними правил безпеки важливо говорити, що ми знаємо, як убезпечити себе, повторювати правила, як поводитися під час сирени, та правила безпеки під час обстрілів; закріплювати інформацію, яку дитина має знати відповідно до віку (власне прізвище та ім’я, адресу, кого з дорослих і де можна знайти, якщо дитина опинилась сама).

Важливо здійснювати систематичний моніторинг стану здоров’я (фізичного, психологічного) дітей дошкільного віку впродовж дня, співпрацювати із батьками дітей або законними представниками дитини та організовувати зворотний зв’язок.

Організація освітнього процесу в разі епідемічної небезпеки

Літній період починається 1 червня і закінчується 31 серпня. Рівень епідемічної небезпеки визначається рішенням Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» на період встановлення карантину власником установи, організації або уповноваженим органом може змінюватися режим роботи закладу.

Із керівними принципами та заходами щодо безпечного функціонування закладу дошкільної освіти, а також розвитку дітей та підтримки працівників можна ознайомитися в постанові Головного державного санітарного лікаря України від 06.12.2021 № 23 «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Організація освітньої взаємодії з дітьми

Враховуючи, що більшість закладів дошкільної освіти припинила свою роботу внаслідок воєнних дій, необхідно організовувати освітню діяльність у літній період із урахуванням специфіки індивідуальної роботи, керованої вихователем, самостійної діяльності дітей та обов’язково організувати

психолого-педагогічний супровід усіх учасників освітнього процесу. Звісно, сьогодні підтримки потребують усі діти, однак організація освітнього процесу має бути різною з урахуванням умов, в яких вони опинилися:

- проживають у місцевості воєнних дій;
- проживають у районах, де не здійснюються воєнні дії;
- проживають в Україні, куди родини тимчасово переїхали або евакуйовані;
- проживають у місцевості, що тимчасово перебуває під окупацією;
- залишилися без одного або двох батьків, мають батьків та інших родичів, які перебувають у лавах ЗСУ та ін.

Педагог має віднайти у своїй діяльності найліпші та найпродуктивніші способи зрозуміти кожну дитину та підтримати її. Команда UNICEF Ukraine підготувала добірку тілесних ранкових ігор за матеріалами психологині Світлани Ройз. Файл з іграми для зняття стресу у дітей легко завантажити на телефон і використовувати у випадках, коли немає зв'язку.

Важливо пам'ятати, що зараз і діти, і дорослі навряд зможуть грати в ігри чи реалізувати практики із закритими очима, адже у стресовому стані люди намагаються контролювати всі процеси, які відбуваються навколо. Якщо дитина в стані сильного стресу, то краще торкатися тільки тих частин тіла, що закриті одягом. Торкатися рекомендовано не поверхнево чи лоскочучи, а наче проминаючи тіло дитини. Якщо дитина просить повторювати якусь гру багато разів – погоджуйтеся, адже саме ця гра для неї найбільш терапевтична.

Під час планування різних форм організації життєдіяльності слід враховувати стан дітей, їхній настрій та віддавати перевагу різним формам взаємодії, як-от:

- бесіди про природу, пору року, про тварин;
- читання художніх творів з інсценуванням;
- образотворча діяльність: малювання, ліплення, конструювання тощо, що може відволікти дитину;
- різноманітні ігри з дітьми, адже для дитини дошкільного віку гра — це насамперед досвід, їхнє життя — це провідний вид діяльності.

Під час організації роботи з дітьми рекомендуємо уникати таких тем:

- про родину, адже зараз багато родин розкидано по різних країнах, ви можете мати справу з дітьми, які втратили когось із рідних;
- про війну, озброєння, небезпечні ситуації, пов'язані з воєнними діями;
- про мирне життя — це, з одного боку, приємні спогади, а з другого — зайве нагадування про те, чого нині складно досягти.

Під час спілкування з дітьми рекомендуємо відповідати лише на поставлене запитання.

У літній період педагоги зазвичай здійснюють освітню діяльність переважно фізкультурно-оздоровлювального напрямку з метою зміцнення здоров'я вихованців. Наголошуємо, що актуальним залишаються наразі Інструктивно-методичні рекомендації “Про організацію фізкультурно-оздоровлювальної роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період”.

Під час організації освітньої взаємодії з дітьми доречно використовувати такі форми роботи, як ранкова гімнастика на свіжому повітрі (з урахуванням небезпекової ситуації), заняття з фізичної культури, рухливі ігри та вправи, свята та розваги, туристичні походи, квести тощо. Фізична активність допоможе дітям зняти психо-емоційне напруження, поліпшити настрій та сприятиме загальному фізичному розвитку дошкільників.

Для забезпечення успішного літнього відпочинку та оздоровлення дітей в умовах закладу дошкільної освіти необхідно дотримувати виконання основних завдань роботи закладу на літній період і провести відповідну підготовчу роботу, яка передбачає:

- інструктаж з питань безпеки життєдіяльності дітей, техногенної, пожежної безпеки та цивільного захисту, охорони праці працівників закладу;
- поповнення та поновлення матеріалів для батьків (пам'ятки, буклети, рекомендації) щодо відпочинку з дитиною, профілактики травм і нещасних випадків із дітьми в літній період, інформації з домедичної допомоги дітям;
- забезпечення дидактичними іграми та матеріалами для організації художньої діяльності дітей на вулиці;
- забезпечення іграшками для ігор з вітром, піском, водою тощо.

На початок літнього періоду затверджують режим дня в усіх вікових групах, відповідно до орієнтовного розподілу часу на процеси життєдіяльності дітей та чинної програми, за якою працює заклад.

Улітку в закладі дошкільної освіти слід створити умови для максимального перебування дітей на свіжому повітрі, денного сну та різних видів відпочинку, відповідно до віку дітей. При цьому необхідно забезпечити одяг, взуття та головні убори дітей відповідно до температурного режиму та стану погоди. Також протягом дня слід забезпечити відповідний повітряний, руховий та питний режим дітей дошкільного віку.

Винятком є такі несприятливі умови, як:

- сильний вітер;
- температура повітря більше 35°C у затінку;
- злива, гроза;
- підвищений радіаційний фон тощо.

Послідовність різних видів діяльності та форм роботи з дошкільниками потрібно змінювати з урахуванням певних умов: погода, вік дітей та характер попередньої діяльності. Слід забезпечити логічне чергування спокійної діяльності та рухової активності дітей, правильний розподіл фізичного навантаження протягом усього дня.

Для того щоб зробити кожен день цікавим, пізнавальним для дітей, збагатити їхній життєвий досвід позитивними емоціями та власними відкриттями, радимо організовувати діяльність за принципами тематичних тижнів. Наприкінці такого тижня доцільно провести підсумковий день — це може бути тематичний день, розвага чи спортивне свято, виставка малюнків чи

поробок.

Ранковий прийом дітей є найбільш сприятливим часом для введення дітей у тему тижня/дня (відповідно до перспективного планування) і надасть можливість вихователю зацікавити дітей, зосередити їхню увагу на тих моментах, які стануть предметом обговорення, дослідження цього дня. Під час прийому слід співпрацювати з батьками вихованців та приділяти увагу зворотному зв'язку з ними, особливо це стосується категорії дітей, які були в місцевості бойових дій.

У ранковий час доцільно передбачити індивідуальну роботу, бесіди, спостереження (за об'єктами та явищами природи), трудові доручення (чергування), різноманітні види самостійної діяльності дітей.

Протягом дня вихователь має організовувати різноманітну самостійну діяльність дітей за їхнім вибором: образотворчу діяльність з використанням пластиліну, олівців, фарб, фломастерів; розфарбовування; конструювання з будівельного матеріалу, паперу, природного матеріалу, ігрового матеріалу LEGO; дослідно-експериментальну діяльність тощо. Щоб самостійна діяльність дітей була дієвою та різноманітною, варто заздалегідь продумати та організувати для дошкільників спеціально облаштовані осередки. Це можуть бути:

- *художньо-творчий* (закріплені плівка чи старі шпалери в ігрових павільйонах, матеріали для образотворчої діяльності);
- *експериментальний* (виносні центри води та піску, невеликі ємкості з матеріалами для експериментів);
- *ігровий* (атрибути для ігор-драматизацій, сюжетно-рольових, творчих ігор; настільно-друковані ігри та ігри, виготовлені власноруч, тощо);
- *будівельно-конструювальний* (різні види конструкторів, залишкові та природні матеріали тощо);
- *природничий* (знаряддя праці для роботи на городі, у квітнику; матеріали для спостережень тощо).

Якщо на території закладу є “екологічна стежина” чи територія закладу освіти флористично багата та різноманітна, радимо проводити екологічні прогулянки та квести, різні види праці, спостереження за об'єктами та явищами природи, ігри природничо-екологічного змісту.

Більшу частину роботи з дошкільниками в літній період педагоги проводять на свіжому повітрі, тому рекомендуємо віддавати перевагу організації ігрової діяльності. У літній період у багатьох закладах дітей об'єднують у різновікові групи, тому під час добору ігор радимо враховувати не лише вікові особливості дітей групи, а й їхні уподобання та інтереси. Перевагу слід віддавати самостійним, вільним та сюжетно-рольовим іграм. Особливу увагу під час педагогічного супроводу ігрової діяльності необхідно приділяти ігровій взаємодії та організації спілкування дошкільників, враховуючи стан дітей, настрій та облаштоване середовище.

Робота з дітьми в другій половині дня спрямована переважно на організацію різноманітної ігрової діяльності. Доцільними будуть розваги, які

можна провести на свіжому повітрі: ляльковий, настільний чи інший вид театру; дитячі концерти; спортивні, музичні, літературні дозвілля; читання художньої літератури з продовженням, розповідання казок та ін.

Зміст вечірніх прогулянок потрібно планувати з урахуванням усієї діяльності дітей протягом дня (спостереження, ігри, праця, фізичні вправи, індивідуальна робота, бесіди з батьками вихованців тощо) та з огляду на необхідність зменшити навантаження на дитину.

Робота з батьками

Звертаємо увагу закладів дошкільної освіти, де призупинено освітній процес у зв'язку з воєнними діями, на те, що педагоги продовжують виконувати свої обов'язки — вони виконують функцію модераторів, які пропонують педагогічну підтримку родинного виховання батькам. Щоб цей супровід був дієвим, радимо вихователям дотримувати послідовності та системності. Для цього в календарному плануванні на місяць/тиждень визначають теми та завдання, які будуть надані батькам у доступному форматі конкретного регіону (вайбер, телеграм за наявності комунікацій). Необхідно враховувати запити батьків щодо інформаційної підтримки, організовувати зворотний зв'язок та дізнаватися, з яких напрямів освітньої діяльності (творчий, інтелектуальний, фізичний) батьки потребують інформаційної допомоги. Для закріплення та формування у дітей знань і вмінь у межах вибраних тем педагогічної підтримки родинного виховання рекомендуємо добирати та відправляти батькам невеликі завдання з урахуванням можливостей кожного вихованця.

У роботі з батьками доцільно використовувати онлайн-матеріали, розміщені на сайті МОН “Сучасне дошкілля під крилами захисту”, “THE LEGO FOUNDATION” — ігрові онлайн-взаємодії для дошкільнят.

На допомогу батькам дошкільників педагоги та дитячі психологи за підтримки МОН створили Telegram-канал “Підтримай дитину”(<https://t.me/pidtrumaidutuny>), де розміщено прості рекомендації, ігри та розвивальні вправи, які можна виконувати в сховищі, вдома чи під час евакуації.

Матеріали (ігри, вправи, завдання, аудіоказки, словесні ігри, завдання для артикуляційної гімнастики тощо) оновлюються щоденно. Всі публікації доступні для використання за наявності мобільного телефону та навіть нестабільного інтернету. Це допомагає вимушено переміщеним родинам користуватися матеріалами без перешкод. Варто зазначити, що частина матеріалів розроблена чи адаптована для дітей з ООП.

Організація освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у період воєнного стану

В умовах воєнного стану важливим є продовження здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами (далі — діти з ООП) за місцем їх тимчасового перебування, максимальне збереження кадрового потенціалу педагогічних працівників, які забезпечували навчання дітей з ООП, створення безпечного освітнього середовища та надання якісних психолого-педагогічних

послуг.

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою КМУ від 10.04.2019 № 530 (далі — Порядок), на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) дитини з ООП та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром (далі — ІРЦ), керівник закладу дошкільної освіти утворює інклюзивну групу та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого ІРЦ.

Пунктом 5 Порядку передбачено, що у разі наявності висновку, що не містить інформації про рівень підтримки, така дитина розподіляється у групу закладу дошкільної освіти відповідно до складності її порушень з урахуванням рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (за участю фахівців ІРЦ).

Якщо висновок ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, який було видано до введення воєнного стану в Україні, втрачено, то батьки (інші законні представники) дитини з ООП можуть отримати копію висновку на порталі АС «ІРЦ» (<https://ircenter.gov.ua/>) або у відповідному мобільному додатку.

Коли самостійно отримати копію висновку неможливо, батьки (інші законні представники) дитини з ООП можуть звернутися до ІРЦ за місцем тимчасового проживання дитини та отримати копію висновку або провести первинну (повторну) комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи.

Звертаємо вашу увагу, що відповідно до пункту 2 Порядку під час організації інклюзивного навчання висновки ІРЦ, видані до 01.01.2022, є дійсними до закінчення строку їх дії або до видачі в установленому порядку нового висновку.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку (пункт 2 Порядку).

Також під час дії воєнного стану для створення інклюзивної групи, у разі наявності, додатково подається довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Інклюзивна група утворюється на період дії вищезазначеної довідки або до моменту виїзду дитини з ООП до іншого місця проживання.

Пунктом 5 Порядку передбачено, що у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість дітей з ООП в інклюзивних групах, визначена Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання дитини з ООП та створенні інклюзивної групи. Тобто в інклюзивній групі може бути більше трьох дітей з ООП.

Крім того, відповідно до пункту 7 Порядку у період воєнного стану,

надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються дітям з ООП (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) фахівцями ІРЦ, педагогічними працівниками закладу освіти, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Успішність корекційної роботи з дітьми з ООП, особливо дошкільного віку, залежить від дотримання принципу системності.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги надаються згідно з індивідуальною програмою розвитку дитини, яка відповідно до пункту 6 Порядку складається на навчальний рік (у разі потреби за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу — на літній період) та корегується, враховуючи результати роботи з дитиною, динаміку її розвитку тощо.

Враховуючи, що заклади дошкільної освіти у зв'язку з карантинними заходами та внаслідок збройної агресії російської федерації не працювали в навчальний період, вважаємо доцільним надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, які здобувають освіту в інклюзивних групах, у літній оздоровлювальний період. Вищезазначені послуги надають з урахуванням індивідуальної програми розвитку дитини, «Гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», затвердженого наказом МОН від 20.04.2015 № 446, та за погодженням з батьками і спеціалістами, які їх надають.

Відповідні рекомендації щодо організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами, які переїхали на тимчасове проживання до інших регіонів України, надано листом МОН № 1/3710-22 від 28.03.2022.

Під час воєнного стану в Україні батьки дітей з ООП дошкільного віку, які потребують психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (заняття), можуть звернутися до найближчого ІРЦ за місцем постійного (тимчасового) проживання дитини та отримати відповідні послуги.

Особливу увагу треба зосередити на педагогічній діяльності в групах, до яких долучилися діти зі статусом внутрішньо переміщених осіб. Умови, в яких перебувають ці діти, не дозволяють повноцінно здійснювати їхній природний розвиток, навчання та виховання.

Такі діти потребують окремого психолого-педагогічного супроводу у процесі адаптації до нових умов. Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти мають спостерігати за такими дітьми; враховувати в освітній роботі інформацію щодо їхнього психічного стану; впроваджувати такі види діяльності, які сприятимуть емоційній підтримці дітей, налагодженню комунікації з ними, нормалізації емоційного стану; використовувати індивідуальний підхід у роботі з вихованцями; залучати їх до колективної творчої діяльності.

Звертаємо вашу увагу, що МОН, Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України за підтримки Представництва ЮНІСЕФ в Україні розроблено Методичні рекомендації щодо

визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку (лист МОН від 08.06.22 № 4/1196-22).

У вищезазначених Методичних рекомендаціях запропоновано інструмент оцінки розвитку сфер дитини раннього віку (соціальної, емоційної, сенсорної, мовленнєвої, когнітивної та рухової (фізичної); подано перелік можливих особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами та наявних освітніх труднощів у дітей дошкільного віку, які можуть бути їм притаманні; наведено методичний інструментарій вимірювання ступеня їх прояву, визначення бар'єрів, особливих освітніх потреб і стратегії подальшої підтримки.

Психологічний супровід учасників освітнього процесу

Через збройну агресію російської федерації особливої підтримки потребують зараз усі: діти, батьки, співробітники закладу дошкільної освіти, усі учасники освітнього процесу. Однак у центрі особливої уваги мають бути ті учасники освітнього процесу, які перебувають у складних життєвих обставинах: діти з категорії внутрішньо переміщених осіб та їхні сім'ї; особи, які проживають на окупованих територіях або в зоні бойових дій; діти, батьки, педагогічні працівники, які зазнали насильства або потерпіли від дій окупантів та інші.

До подій, пов'язаних саме з війною в країні, і таких, що є причиною психотравм, належать: втрата родичів, близьких людей, тривале перебування у бомбосховищах, у ситуаціях підвищеної небезпеки, очікування інформації про зниклих рідних, переїзд до іншого місця або країни, адаптація до нових соціокультурних умов. Ці чинники спричиняють велику напругу, тривожність, розвиток невротичних станів, депресії у дітей та дорослих. Основними симптомами перенесеної травми в дітей, як зазначають психотерапевти, є порушення сну, настрою. Також можуть виникати фізіологічні реакції (свербіж, енурез, втома), діти можуть бути роздратованими, сумними, замкнутими, скаржитись на головний біль тощо.

З одного боку, проживання дітьми стресових станів, пов'язаних із війною, спричиняє низку негативних наслідків, що проявляються в станах тривожності, гіперактивності або навпаки апатії, неможливості розслабитися. З другого боку, у дітей виявляється посилення розвитку патріотизму, прояву активності, турботливості, відповідальності, бажання бути корисним, що сприяє розвитку соціальної активності дитини. У першому випадку діти потребують спеціального психолого-педагогічного супроводу та допомоги, а в другому — підтримки у розвитку набутих позитивних якостей.

Окрім того, слід зазначити, що, коли батьки дітей дошкільного віку перебувають у стані тривоги, страху, тривалого напруження або відчувають інші негативні емоції/стани, це напряму позначається на загальному психологічному й фізичному стані їхніх дітей. Діти, які пережили травматичні події та почуваються в небезпеці через війну, мають розлади на комунікативному, когнітивному, психоемоційному рівнях. Це може проявлятися в домінуванні агресивної поведінки, підвищеній гіперактивності, порушеннях сну,

концентрації уваги, проявах підозрілості, недовіри до знайомих та навіть близьких людей, розладах настрою, небажанні комунікувати з іншими тощо. Це все ускладнює процес нормального розвитку дитини та перешкоджає її повноцінному вихованню, освіті та соціалізації.

За таких умов істотно зростає роль психологічної служби системи освіти. МОН України надало закладам освіти методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій».

Для того щоб розробити ефективну програму роботи з дітьми на літній період в умовах воєнного стану, практичному психологу необхідно володіти також прийомом діагностики стану дитини. Для цього можна використати проєктивні методики («Малюнок тварини, якої не існує», «Малюнок мого настрою», «Малюнок родини» та інші). Також практичний психолог має бути спроможним аналізувати стан дитини, виявляти ознаки тривожності, використовуючи метод педагогічного спостереження, психологічні методи діагностики стану вихованця.

Діти середнього дошкільного віку ставлять багато запитань, саме тому їхній вік називають віком «чомучок». Вони можуть звертатися із запитаннями про війну, про насилля. Важливо не відвертатися, не казати «заспокойся», а уважно слухати та коротко надавати правдиву інформацію відповідно до віку дитини. Не слід підіймати ті аспекти, про які дитина не запитує. Важливо бути відвертими, проте це не означає, що говорити потрібно все. Діти через казки вже знають, що існує добро і зло. Але все, що ви говорите, має бути правдою, інакше можна втратити довіру дитини. Відповісти «Я не знаю» теж нормально.

Важливо бути підготовленим до розмови. Інколи дорослому складно відповісти на запитання дитини. Утакому разі просто скажіть, що вам потрібен час, щоб надати відповідь. Але обов'язково знайдіть час, щоб поговорити з дитиною пізніше.

Запитання в дітей дошкільного віку можуть виникати неодноразово. Упевніть дитину в тому, що ви готові спілкуватися з нею в будь-який момент. Діти засвоюють інформацію по-різному: кожен у своєму індивідуальному темпі.

Під час взаємодії та спілкування з дітьми важливо допомагати їм висловити свої почуття. Реакція дошкільників на травматичний стрес може бути різною. Але спільним для всіх є те, що вони реагують ускладнено, оскільки діти не навчені реагувати на стрес, у них ще немає досвіду. І дорослим потрібно виводити дітей з цього стану. На думку фахівців, дуже важливо допомогти дітям висловити свої почуття.

На допомогу педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти у контексті роботи з подолання кризових ситуацій та ліквідації їх наслідків в освітньому середовищі рекомендуємо Пам'ятку для керівників закладів освіти («Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту»): навчально-методичний посібник. — К. : Агенство «Україна». — 2015. — 176 с.)

Для педагогічних працівників, як і для батьків вихованців, надзвичайно важливо володіти елементарними навичками самодопомоги, психологічної допомоги дитині/дорослому в стані стресу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Лист МОН № 4/1798-23 від 31.05.2023

В умовах продовження дії воєнного стану в Україні особливого значення набуває безпечне проведення літнього оздоровчого періоду в закладах дошкільної освіти (далі - ЗДО). Цей період, терміном у 90 днів, спрямовується на створення найефективніших умов для оздоровлення дітей, відновлення ментального здоров'я, розвитку їх пізнавальних інтересів та творчих здібностей.

Одне з основних завдань, яке стоїть перед дошкільною педагогічною спільнотою - організувати освітній процес у ЗДО в літній період з максимальною користю для дітей, одночасно забезпечивши безпеку всіх його учасників.

В умовах сьогодення організація літньої оздоровчої кампанії в ЗДО потребує ретельної підготовки та підтримки з боку засновників, управління освіти й охорони здоров'я, а також міжвідомчої взаємодії з відповідними структурними підрозділами Державної служби з надзвичайних ситуацій (далі - ДСНС). Освітній процес у літній період організовується відповідно до законів України "Про освіту", "Про дошкільну освіту", "Про охорону дитинства". Враховуються методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України (далі - МОН), які визначають напрями діяльності ЗДО в період дії воєнного стану: "Щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану"; "Щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях"; «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні». Багато питань розкрито в методичних рекомендаціях "Щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану" за попередній 2022 рік. Дії керівника ЗДО представлено в брошурі "Пам'ятка керівника закладу дошкільної освіти щодо організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності".

Наразі актуальними напрямками залишаються наступні: організація безпечного освітнього простору в ЗДО; психологічний супровід учасників освітнього процесу; використання літнього періоду для оздоровлення та всебічного розвитку дітей, їх творчих здібностей.

Безпечний освітній простір ЗДО в літній період

Безпечний освітній простір в ЗДО - сукупність умов, що запобігають будь-яким видам фізичної, психологічної, інформаційної, соціальної, моральної, матеріальної небезпеки всіх учасників освітнього процесу, забезпечують захищеність від негативних впливів та створюють комфортність для життя і розвитку особистості. Поняття «безпека в освітньому просторі ЗДО» включає в себе соціально-психологічний, фізичний та інформаційний компоненти. Перший 2 крок організації безпечного освітнього простору в ЗДО у літній період – визначити та усунути всі ті ризики, проблеми, труднощі та перешкоди, що б збільшити відчуття захищеності в учасників освітнього процесу.

У літній період збільшується час перебування дітей на свіжому повітрі. Якщо під час сигналу тривоги діти знаходяться на подвір'ї закладу, вихователь організовує їх та супроводжує до захисної споруди. Помічники з персоналу зустрічають і допомагають їм у приміщенні закладу.

Звертаємо увагу, що укриття закладу дошкільної освіти розраховано лише на здобувачів освіти та працівників. Батьки не можуть забрати дитину з укриття під час повітряної тривоги, а педагог, відповідно, не може відпустити дитину з укриття навіть на прохання батьків, адже він не має залишати інших дітей без нагляду та уваги.

У залежності від ситуації, умов та часу перебування в укритті дітям пропонують різноманітні активності - ігрову, пізнавальну, образотворчу, театралізовану та ін. Якщо діти стривожені через гучні звуки сирени доречним буде, в першу чергу, переключити увагу дітей на інші звуки. Підійдуть такі прийоми, як хоровий спів або промовляння добре знайомого віршика, потішки, говоріння пошепки, імітація звуків тварин або природи (дощ, вітер), прослуховування дитячих музичних творів тощо.

Для зниження напруження варто використовувати художню літературу, читання якої може супроводжуватися спільною творчою або пошуковою діяльністю дітей, театралізацією, ілюструванням, руханками тощо.

Рекомендаційні матеріали щодо читання з дітьми дошкільного віку:

- Живі письменники дошкілля. Книжка заспокоює: що почитати дитині, поки триває війна
- Живі письменники. Батькам
- Як допомагати дітям у замкненому просторі
- Аудіоказки Telegram-канал Павлуша і Ява
- Прачова В. Котики (казка). У 5 частинах
- Дерманський С. «Вірші для малят»

Нагадуємо, що деталізований опис дій педагогів ЗДО в ситуаціях небезпеки представлено в посібнику “План реагування на надзвичайні ситуації вихователя закладу дошкільної освіти”, який входить до рекомендацій МОН для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні.

Мінна безпека дітей дошкільного віку

Для того, щоб літній період був дійсно оздоровчим та безпечним велике значення має просвітницька та профілактична робота з питань мінної безпеки. Варто враховувати “Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях”, вимоги ДСНС, матеріали ЮНІСЕФ. Корисна для всіх учасників освітнього процесу інформація розміщена 3 на сайті “Все про мінну безпеку”. Допомогою в організації розмови з дітьми про питання мінної небезпеки стануть рекомендації психологів.

Літній період передбачає збільшення часу перебування дітей на свіжому повітрі. В зв'язку цим вихователям необхідно систематично звертати увагу дітей щодо правил поведінки під час виявлення підозрілого предмету. Для просвітницької роботи з дітьми із питань мінної безпеки краще обрати казки, загадки, вірші, ігрові ситуації, мультфільми, різні види театру. Практичних навичок діти можуть набути в процесі ігрової діяльності (наприклад: словесні ігри - “Можна або ні”, “Безпечно - небезпечно”; настільно-друковані ігри: ігримандрівки “Прогулянка з псом Патроном”, “Безпечне лото”, рухливі ігри “Безпечна стежинка”, “Безпечна прогулянка”, “Крокуй обережно” тощо).

Основною умовою попередження мінної небезпеки для дошкільників залишається пильність дорослих, постійний контроль в період прогулянок та у разі перебування малюків за межами безпечного місця, поінформованість близьких людей про можливі ризики.

Ресурсна підтримка: Україна про мінну безпеку; СорОк та ПоНі вебсайт «Все про мінну безпеку» - bezpeka.info;

Інформаційна безпека дітей дошкільного віку

Для організації безпечного освітнього простору в ЗДО великого значення має інформаційна безпека, яка не обмежується безпекою технічних інформаційних систем, інформації у цифровому чи електронному вигляді, а стосується усіх аспектів захисту даних або інформації незалежно від форми, в якій вони перебувають.

Відбір педагогами та батьками інформації, яка надається дошкільнику, має задовольняти його потреби у пізнанні світу й водночас сприяти повноцінному розвитку особистості. Розповідати про події варто зрозумілою дітям мовою. Доречно використовувати казки або історії, в яких учасниками подій, які спостерігали діти, є казкові герої, а фінал - завжди позитивний. Слід враховувати, що діти сприймають емоційні сигнали від дорослих, тому, говорячи про воєнні події, необхідно контролювати свої емоції.

Ресурсна підтримка інформаційної безпеки: Як говорити з дітьми про війну: поради психологів; Як говорити з дітьми про війну? ; посібник «Як говорити з дітьми про війну»; Як контролювати вплив новин і соціальних

ЗМІ на себе, Як пережити війну і не втратити здоровий глузд, Дитинство у цифровому суспільстві: поради з техніки безпеки.

Освітня взаємодія з дітьми в літній період

У літній період діяльність закладів дошкільної освіти спрямовується на організацію змістовного, різноманітного буття з метою оздоровлення дітей дошкільного віку, забезпечення активного відпочинку, закріплення, уточнення, розширення запасу набутих упродовж навчального року знань, уявлень про 4 навколишній світ і самих себе, збагачення досвіду застосування практичних умінь, навичок у процесі різних видів дитячої діяльності: рухової, ігрової, пізнавальної, комунікативно-мовленнєвої, художньої, предметно-практичної тощо.

Форму організації освітнього процесу в ЗДО ухвалюють місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та військові адміністрації з огляду на ситуацію. У разі впровадження дистанційної форми педагогам варто запропонувати батькам дітей раннього й дошкільного віку відеоматеріали та ресурсну підтримку, які дозволять у літній оздоровчий період продовжити цілеспрямовану систематичну освітню діяльність із розвитку малюків. Особливу увагу необхідно приділити руховій активності, використанню природних засобів для оздоровлення дітей, правилам безпеки.

Найбільш актуальною в літній період є дослідно-експериментальна діяльність. Її доцільно організовувати з дітьми, починаючи з молодшого дошкільного віку, які могли б не тільки спостерігати та відповідати на питання, а й самостійно повторити експеримент. На сайті МОН розміщено практичні матеріали, які допоможуть педагогам зробити дослідно-експериментальну діяльність різноманітною та цікавою.

Для дітей старшого дошкільного віку літо - період перед вступом до школи. В умовах воєнного стану батьки часто відтермінують цю подію. З метою об'єднання зусиль дорослих для забезпечення соціального та психологічного благополуччя дитини на етапі переходу від дошкільної до початкової освіти, прийняття науково виваженої позиції щодо систематичного шкільного навчання дитини в умовах сучасної школи доречно використовувати матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Готовність дитини старшого дошкільного віку до систематичного навчання в школі».

У період воєнного стану залишається актуальним питання надання педагогом психологічної допомоги дітям, які переживають вплив кризових подій, навчання їх технікам зняття психічного напруження. Діти не мають великого життєвого досвіду або фізичної та емоційної зрілості, як дорослі, і вони реагують на стресові переживання та розуміють їх по-іншому. Тому і психологічна допомога має відповідати їх потребам.

Перша психологічна допомога (далі - ППД) є одним із низки заходів у відповідь на надзвичайні події, в яких може опинитися дитина, включає в себе уважне ставлення до реакцій малюка, активне слухання, і, за потреби, практичну допомогу в задоволенні базових потреб та вирішенні нагальних

проблем. Особливої уваги потребують діти, батьки яких знаходяться на захисті країни, з родин внутрішньо переміщених осіб, ті, які повернулися із-за кордону й переймають тривожність від батьків, що опинилися в новій реальності із постійною загрозою життю. Надання ППД не передбачає значної професійної підготовки, достатньо педагогічних знань, отриманих в межах загальноосвітнього психологічного інформування, і природної здатності проявляти співчуття, людяність. Педагог, який постійно взаємодіє з дитиною, може надавати таку допомогу - помічати, слухати та обговорювати. Оволодіння 5 навичками надання ППД та розуміння реакцій на кризові події, дає можливість дошкільним педагогам не лише допомагати дітям, але й застосовувати ці навички у власному житті.

Ресурсна підтримка для педагогів з питань ППД:

- Лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22 “Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»
- Вебінар Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій
- Вебінар “Перша психологічна допомога дітям: межі компетентності педагогічних працівників”
- Картки для дихальних практик стабілізації
- Картки сили: ігрові та терапевтичні картки для роботи із дітьми до 8 років
- Мультфільми від Графічного батальйону
- Навчально-методичний посібник “Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події”
- Оповідання для дітей “Сильні почуття приходять та йдуть”
- Посібник “Посібник для доброго самопочуття : зменшити стрес, наповнитися і розвинути внутрішню стійкість”
- Посібник “Діти і війна: навчання технік зцілення”
- Поради з надання першої психологічної допомоги людям, які пережили кризову подію
- Посібник “Керівництво з надання першої психологічної допомоги”
- Посібник “Перша психологічна допомога”
- Посібник “Перша психологічна допомога: посібник для працівників на місцях”
- Робочий зошит для дітей “Екіпаж КІП дає раду своїм переживанням”

Одним із дієвих засобів зняття тривожності в дітей є дотримання режиму дня. В літній оздоровчий період розклад дня дошкільників змінюється через збільшення часу на прогулянки. Звертаємо увагу, що організація екскурсій, піших переходів, мандрівок поза межами закладу в період загроз обстрілів недоречна. Адже територія ЗДО щодня обстежується персоналом для можливого виявлення небезпечних предметів, а на маршруті екскурсій такого обстеження забезпечити неможливо. Стан ділянок для прогулянок дошкільників має відповідати вимогам Державних санітарних

норм та правил утримання територій населених місць та Санітарного регламенту.

Актуальним питанням залишається формування соціально-громадянської компетентності дітей. Дошкільники, спостерігаючи за подіями в країні, ставленням дорослих до ситуації, їх допомогою військовим також хочуть долучитися до загальнонаціональної справи. В Концепції національного патріотичного виховання в системі освіти (2022) визначено напрями діяльності ЗДО, які будуть актуальними в літній період: активізація практики волонтерської роботи здобувачів дошкільної освіти; виховання елементів патріотизму дітей старшого дошкільного віку засобами автентичних ігор. 6

Хрестоматія «Моя країна – Україна» – це хрестоматія для дошкільнят з національно-патріотичного виховання, яка містить широку палітру тематично об'єднаних фольклорних і літературних творів для використання під час освітнього процесу в ЗДО.

Проект «Дітям про Україну» – унікальність проекту полягає в тому, що він є інтерактивним і дозволяє віртуально подорожувати країною.

Розучування і програвання з дітьми автентичних ігор під час прогулянок сприяє їх залученню до народної культури, розвиває словник, має пізнавальний та оздоровчий ефект. Для підтримки інтересу дітей варто доповнити такі ігри костюмами або атрибутами. Доцільно організовувати дні народних ігор із залученням батьків до участі під час ранкової або вечірньої прогулянки.

Взаємодія з батьками

Просвітницька робота з батьками щодо охорони здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей у літній період передбачає створення інформаційних матеріалів про:

- організацію освітнього процесу в закладі дошкільної освіти в літній період (режим роботи, форму організації дозвілля тощо);
- створення у ЗДО безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу;
- застосування інструментів управлінської діяльності для вирішення надзвичайних ситуацій. Важливо нагадати батькам протоколи безпеки на випадок повітряної тривоги, евакуації до укриття тощо;
- обговорення питання щодо зміцнення здоров'я і фізичного розвитку дітей у літній період (заходів, спрямованих на оздоровлення дітей шляхом загартування, організації раціонального режиму дня для дітей раннього та дошкільного віку, організації збалансованого дитячого харчування).

У складних умовах ефективними та корисними можуть бути сервіси та інструменти комунікації в онлайн-режимі, використання електронних платформ: Zoom, Google Meet, Google Classroom, з метою проведення онлайнзустрічей, конференцій, батьківських зборів. Доцільним є розміщення на сайті закладу освіти інформації та рекомендацій для батьків.

ІНСТРУКЦІЯ № 68
з безпеки життєдіяльності студентів при проходженні практики
в закладах дошкільної освіти

1. Загальні положення

1.1. Інструкція щодо безпеки діяльності та охорони праці студентів при проходженні практики в закладі дошкільної освіти за розроблена відповідно до законів України «Про охорону праці», “Про вищу освіту” і Кодексу законів “Про працю”.

1.2. Інструкція встановлює порядок безпечного ведення робіт студентами в приміщеннях, на території закладу, в місцях перебування на практиці.

1.3. Студенти проходять практику в ЗДО після закінчення 2-го курсу навчання, коли вони досягли 18 річного віку і за станом здоров'я можуть виконувати відповідний вид роботи.

1.4. Перед направленням на практику студент повинен пройти медичний огляд та інструктаж з охорони праці.

1.5. Керівник чи особа, призначена ним, проводить з студентом, який приходить на практику, вступний та первинний інструктажі з охорони праці, знайомить з правилами внутрішнього розпорядку, із заходами щодо забезпечення належного рівня пожежної безпеки, санітарними правилами влаштування і утримання приміщення.

Студент повинен виконувати тільки ту роботу, які передбачена навчальною програмою.

1.6. Студент повинен знати правила пожежної безпеки, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками) та мати навички в наданні першої (долікарської) допомоги.

1.7. Студент-практикант відповідає за охорону життя і здоров'я вихованців групи на рівні з вихователем, забезпечує їх виховання, навчання та розвиток. Проведення освітніх заходів за межами ЗДО допускаються лише з дозволу керівника або згідно затвердженого ним плану робіт.

1.8. Студент-практикант повинен:

- постійно вести профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед дітей;
- виконувати зауваження по приписам контролюючих органів служб з охорони праці, пожежної безпеки та санітарії;
- знати план евакуації дітей на випадок пожежі;
- у разі захворювання дитини чи при нещасному випадку негайно викликати медичного працівника;
- повідомляти адміністрацію про всі виявлення несправностей обладнання, устаткування, меблів та інших небезпечностей;

- суворо дотримуватися санітарних правил для закладів, постійно слідкувати за температурним режимом, вологістю повітря, природним і штучним освітленням приміщення;
- при роботі з електроприладами, апаратурою виконувати вимоги по безпеці праці, визначені в правилах по експлуатації;
- привчати дітей до чистоти і охайності;
- бути прикладом для дітей – чисто і охайно одягатися, стежити за чистотою своїх рук, нігтів, волосся, одягу, взуття.

1.9. Студент-практикант:

- відповідає за стан безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки в групі;
- несе особисту відповідальність за збереження життя і здоров'я дітей, безпечне проведення освітнього процесу;

1.10. Забороняється впускати на територію закладу, особливо в освітні приміщення, невідомих осіб, які не мають відповідних документів, що свідчать про їх право на відвідування закладу.

Батькам дозволяється входити в освітні приміщення тільки в разі потреби і за згодою завідувача або методиста ЗДО.

1.11. Якщо під час освітнього процесу виявлено хвору дитину – слід повідомити її батьків, негайно викликати медичного працівника, ізолювати від дітей та відправити її з батьками додому або в лікарню.

1.12. Після перенесеного захворювання дітей приймати в заклад тільки при наявності довідки дільничного лікаря з вказанням діагнозу, терміну захворювання, відсутність контакту з інфекційними хворими, а також дозволу на перебування в дитячому колективі.

1.13. Про виявлені несправності обладнання, устаткування, пристроїв, інші небезпечні прояви та нещасні випадки, які трапились в закладі, студенти-практиканти повинні повідомити керівника ЗДО.

1.14. Студенту заборонено з'являтися на території ДНЗ у наркотичному чи токсичному стані, або в алкогольному сп'янінні.

1.15. Паління у ЗДО суворо заборонено.

1.16. Порушення вимог даної інструкції, веде до персональної відповідальності в установленому законом порядку: адміністративна, дисциплінарна, матеріальна, або карна – в залежності від наслідків, спричинених порушенням.

2. Вимоги безпеки праці перед початком роботи

2.1. Студент-практикант повинен приступати до роботи тільки у доброму стані здоров'я.

2.2. Перед початком роботи оглянути ігрову кімнату, ігровий майданчик із метою усунення виявлених небезпечних для дітей факторів. До приходу дітей перевірити стан підлоги на наявність пошкоджених предметів, стан шаф для одягу дітей, стан шаф для посібників, їх міцність закріплення та безпеку їх використання, перевірити міцність закріплення ігрового та фізкультурного обладнання, перевірити на відсутність на ігровому

майданчику грибів та отруйних рослин та ягід.

2.3. Перед проведенням прогулянок або екскурсій на природу заздалегідь приготувати питну воду у закритій посудині та аптечку домедичної допомоги.

2.4. Привести у порядок робоче місце, не захаращувати проходи.

2.5. Замінити взуття на зручне взуття (низький підбір з задником).

2.6. Постійно стежити за станом обладнання, застосовувати заходи для усунення несправностей та поломок.

2.7. Своєчасно інформувати адміністрацію ЗДО про зіпсування обладнання та охороняти своє здоров'я та здоров'я дітей від небезпеки.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Вимоги безпеки для студента-практиканта у приміщенні ЗДО:

3.1.1. Постійно стежити за станом обладнання, вживати заходів щодо усунення несправностей.

3.1.2. Бути уважним до дітей, не залишати їх без нагляду.

3.1.3. Не залучати дітей до одержання їжі з харчоблоку, роздачі гарячих страв.

3.1.4. Отримувати їжу з кухні в закритій посуді з маркуванням (група, страва) і в той час коли в коридорах і на сходах немає дітей.

3.1.5. Подавати дітям їжу з кухні трохи охолодженою.

3.1.6. Під час прийому їжі стежити, щоб діти правильно користувалися столовими приборами, попереджати їх про можливі опіки гарячою їжею.

3.1.7. Для пиття дітям давати тільки кип'ячену воду в індивідуальних чашках, зберігати її в чистій закритій посудині. В літній період необхідно стежити, щоб вода була прохолодною.

3.1.8. Під час використання технічних засобів навчання дотримуватися інструкцій щодо їх експлуатації та правил електробезпеки: вмикати їх у мережу лише сухими руками, стежити за відповідністю показників напруги електромережі, користуватися справними електроприладами, розетками, вимикачами.

3.1.9. Не залишати ножиці, голки, ліки, сірники, миючі засоби та інші небезпечні для здоров'я дітей предмети, тримати їх у зачиненій шафі в недоступному для дітей місці; ножиці для занять з дітьми повинні бути з тупими кінцями

3.1.10. Під час проведення занять стежити за правильною поставою вихованців: вони повинні рівно тримати корпус, сидіти глибоко на стільці, ступні ніг опираються на підлогу, відстань від очей до поверхні столу 30-40 см.

3.1.11. Супровід дітей на заняття, до музичного залу, до занять з логопедами, до медичних оглядів в медичному кабінеті мають виконувати особи, які проводять заняття чи огляди, передаючи дітей «із рук у руки». Категорично забороняється відправляти дітей самостійно без нагляду дорослого.

3.1.12. З метою запобігання інфекцій не передавати із одного ЗДО в другий для тимчасового користування святкові костюми та різні атрибути.

3.1.13. Негайно ізолювати дитину, яка захворіла у ЗДО.

3.2. Вимоги безпеки для студентів-практикантів при проведенні прогулянки

на майданчику чи ділянці ЗДО:

3.2.1. Під час виходу дітей із приміщення вихователь повинен йти першим, помічник вихователя – останнім з метою забезпечення нормального руху дітей сходами, першу групу готових до прогулянки дітей виводить вихователь(студент) і чекає з дітьми біля виходу з будинку, інших одягає і супроводжує помічник вихователя. Не дозволяється відправляти дітей на майданчик з групи і в групу з майданчика без супроводу дорослого.

3.2.2. Під час проведення прогулянок забезпечити умови для вільних ігор, вправ на бумі, драбинах тощо з обов'язковою підтримкою дітей, систематично стежити за міцністю кріплення фізкультурного обладнання (як у музичному залі, так і на майданчиках) та за правильною обробкою дерев'яних приладів.

3.2.3. Під час прогулянки весь час тримати в полі зору всіх дітей, збираючись у зворотній шлях, перевірити їх наявність: вихователь(студент) повинен йти позаду, щоб бачити усіх дітей, в першій парі ставити найбільш організованих дітей.

3.2.4. Вирушаючи на екскурсію, прогулянку за межі закладу, вихователь (студент) зобов'язаний знати кількість дітей, яких він бере із собою; якщо у ЗДО залишаються деякі діти з групи, то їх передають під відповідальність одного з педагогічних працівників закладу (за вказівкою адміністрації).

3.2.5. У разі виходу на прогулянку за межі ЗДО треба мати не менш двох працівників, при цьому необхідно дотримуватись правил дорожнього руху, у разі переходу вулиці треба зупинитись і зупинити дітей біля переходу, вихователю, або помічнику вихователя - стати з червоним прапорцем на проїжджій частині дороги, що буде сигналом для припинення руху транспорту. Після повної зупинки транспорту діти переходять вулицю з вихователем, останнім переходить вулицю помічник вихователя. Об'єднувати групи більш двох **КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ!**

3.2.6. Не допускати прогулянок-екскурсій дітей поблизу доріг з інтенсивним рухом транспорту.

3.2.7. Під час проведення занять на ділянці закладу, у куточку природи стежити, щоб діти не вживали рослин (ягоди, трави), гриби ; на ділянці, у куточку природи не повинно бути отруйних рослин, ягід, а також рослин з колючим гострим листям та плодами.

3.2.8. Під час перебування на території ЗДО стежити, щоб діти не виходили за межі закладу. Хвіртка повинна завжди бути замкненою, вихідні двері зачинені на засув на висоті , не доступній для дитини.

3.2.9. Стежити, щоб у літній час діти мали легкі головні убори для уникнення перегрівів. Сонячні ванни проводити лише за призначенням і під наглядом медичного працівника.

3.3. **КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ** приносити в приміщення ЗДО отрутохімікати, отруйні речовини та розчини, несправні пристрої, вибухонебезпечні пристрої та речовини, медикаменти сильної дії.

- 3.4. Користуватися тільки інвентарними драбинами чи стрем'янками із залізними наконечниками чи гумовими фіксаторами, що не допускають сковзання на підлозі чи землі. Не допускається працювати на переносній драбині чи стрем'янці удвох, користуватися замість драбини випадковими підставками, дитячими меблями, ящиками та іншими предметами.
- 3.5. Перш ніж пересувати столи, полиці, шафи та інший інвентар, перевірити їх та прибрати з поверхні предмети, які можуть впасти.
- 3.6. Не входити у приміщення де є вказівки «Небезпечно для життя», «Вхід заборонено».
- 3.7. Проводити ремонтні роботи в приміщеннях і на території ЗДО тільки за умов відсутності дітей.
- 3.8. Суворо слідкувати за закріпленням у групі шаф для дидактичного матеріалу та іграшок; шаф для одягу дітей; картин, портретів, горщиків з квітами. Квіти повинні знаходитись на підставках з кріпленням, діаметр кріплення повинен бути більш ніж діаметр дна горщика.
- 3.9. Категорично забороняється встановлювати квіти в горщиках на шафи.
- 3.10. Вихователь(студент) повинен суворо стежити за тим. Щоб у групі був належний порядок, усі предмети находились на своїх місцях.
- 3.11. Іграшки, які підлягають миттю (металеві, гумові, целулоїдні тощо) необхідно один раз на день мити гарячою водою. Щоденно проводити кварцування м'яких іграшок (при умові відсутності дітей та дорослих) упродовж 30 хвилин.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Вимкнути всі технічні засоби з електромережі, перевірити стан приміщення, передати зміну іншому педагогічному чи технічному працівникові ЗДО, при цьому передати кількість дітей за журналом обліку та проінформувати про стан здоров'я дітей і стан обладнання у групі.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. У разі будь-якої аварійної ситуації вихователь повинен негайно повідомити керівника закладу.
- 5.2. У випадку відключення електроенергії потрібно терміново вимкнути все електрообладнання, яке працює, підключення його здійснювати тільки після вмикання напруги електромережі, яка відповідає нормам.
- 5.3. У випадку аварії в системі водопостачання чи каналізації необхідно терміново перекрити крани водопостачання, викликати аварійну службу водоканалу і сповістити керівника закладу.
- 5.4. У випадках пожежі (чи загоряння) необхідно:
- вжити заходів щодо евакуації дітей із приміщення відповідно до плану евакуації, в разі потреби звернутися за допомогою до інших працівників;
 - негайно повідомити відділення ДСНС за телефоном **-101**;
 - сповістити керівника ЗДО чи його заступника;
 - приступити до ліквідації загоряння відповідно до інструкції з пожежної безпеки в закладі дошкільної освіти;
- 5.5. У випадку травмування дітей або працівників необхідно негайно

звернутися до медпрацівника, або в разі необхідності викликати екстрену медичну допомогу за телефоном – **103**, повідомити керівника ЗДО.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ
вихователя закладу
дошкільної освіти
(код КП 2332)

зразок

№ _____
(реєстраційний номер документа)

1. Загальні положення

1.1. Посада вихователя належить до посад педагогічних працівників.

1.2. Вихователя приймає на посаду та звільняє з неї наказом директор закладу дошкільної освіти (далі — директор, заклад освіти) з дотриманням вимог нормативно-правових актів про працю.

1.3. Посаду вихователя обіймає особа з високими моральними якостями, яка:

- має вищу (освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, ступінь молодшого бакалавра, ступінь бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, освітньо-кваліфікаційний рівень магістра, ступінь магістра або фахову передвищу (ступінь фахового молодшого бакалавра) освіту за спеціальністю 012 Дошкільна освіта та/або професійну кваліфікацію вихователя або вищу або фахову передвищу освіту за іншою спеціальністю галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за умови присвоєння професійної кваліфікації вихователя;
- забезпечує результативність і якість роботи, а також фізичний і психічний стан якої дає змогу виконувати професійні обов'язки;
- проходить обов'язкові профілактичні медичні огляди (попередній - до прийняття на роботу, періодичні та психіатричні огляди (попередній і періодичні);
- проходить інструктаж, навчання та перевірку знань із питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту.

1.4. Основна мета діяльності вихователя - організація навчання, виховання та розвитку вихованців під час здобуття ними дошкільної освіти шляхом формування ключових компетентностей відповідно до державного стандарту дошкільної освіти.

1.5. Основні функції вихователя - організовує життєдіяльність дітей згідно з вимогами державного стандарту дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти); забезпечує всебічний розвиток дітей з урахуванням їхніх задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психологічних і фізичних особливостей, культурних потреб; зберігає та зміцнює фізичне і психічне здоров'я дітей.

1.6. Вихователь підпорядковується вихователю-методисту.

1.7. У своїй діяльності вихователь керується Конституцією України; законами України, указами Президента України, постановами Кабінету

Міністрів України, наказами та іншими нормативно-правовими актами центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та підпорядкованих їм органів управління освітою; Конвенцією про права дитини; правилами і нормами охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки; статутом і правилами внутрішнього розпорядку, наказами директора, цією посадовою інструкцією.

2. Завдання та обов'язки

2.1. Планує, організовує та проводить освітній процес відповідно до освітньої програми (освітніх програм), затвердженої в установленому порядку, і нормативно-правових актів з безпеки життєдіяльності.

2.2. Дотримується встановленого для дітей розпорядку дня щодо тривалості сну, занять різними видами діяльності, відпочинку, рухової активності, кратності приймання їжі тощо.

2.3. Проводить прогулянки на відкритому повітрі не рідше ніж двічі на день. У період карантину перебування на вулиці обмежує територією закладу освіти, усі активності проводить ізольовано від інших вікових груп. За несприятливих погодних умов використовує спортивну та музичну зали за графіком.

2.4. Розсаджує дітей за столами з урахуванням стану здоров'я, гостроти зору, слуху, а також анатомо-фізіологічних показників.

2.5. Організовує для дітей регулярне миття рук і дотримання правил особистої гігієни. Контролює, щоб вони користувалися власними речами та одягом.

2.6. Стежить, щоб групове приміщення періодично провітрювали за відсутності дітей.

2.7. Закріплює ліжко за кожною дитиною. Цифрове маркування ліжок відповідно до списку дітей вікової групи має збігатися із цифровим маркуванням постільної білизни, мішків для її зберігання, рушників, горщиків (для дітей раннього віку), шаф у приймальні та роздягальні.

2.8. Дотримується правил миття та оброблення іграшок.

2.9. Контролює щодня характер випорожнень у дітей раннього віку. У разі діареї невідкладно інформує медичних працівників закладу освіти, батьків або інших законних представників дитини.

2.10. Не приймає до закладу освіти дітей з ознаками інфекційного захворювання.

Стежить за станом здоров'я дітей. У разі виявлення в дитини протягом дня підвищеної температури понад 37,2 °С та будь-яких інших симптомів інфекційного захворювання повідомляє медичних працівників закладу освіти та батьків або законних представників

дитини.

2.11. Організовує життєдіяльність дітей з урахуванням сучасних тенденцій в оновленні змісту дошкільної освіти та освітніх технологій, побажань батьків або законних представників дітей, специфіки роботи закладу освіти.

2.12. Використовує провідні види діяльності дітей раннього та дошкільного віку для забезпечення гармонійного розвитку особистості.

2.13. Ураховує запити й потреби дітей, реалізовує диференційований підхід до них, виявляє, вивчає і враховує в педагогічній діяльності їхні індивідуальні особливості, сприяє розвитку здібностей і обдарувань дітей. Упроваджує систему педагогічних впливів, яка ґрунтується на гуманізмі, педагогіці співпраці, національній культурі, традиціях.

2.14. Забезпечує набуття дітьми практичного досвіду, знань, умінь, навичок; формує у дітей фізичні та психічні якості, необхідні для подальшого навчання в закладі загальної середньої освіти.

2.15. Дотримується гранично допустимого навчального навантаження на дитину. Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводить переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю дітей (вівторок, середа). Не вимагає від дітей виконання домашніх завдань.

2.16. Виховує в дітей повагу до державної мови та символів України, національних, історичних і культурних цінностей, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання й довкілля України. Настановленням і особистим прикладом утверджує в дітей повагу до суспільних цінностей і моралі: правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, доброти, толерантності, працелюбності тощо.

2.17. Обирає ефективні методи, форми та засоби організації особистісно орієнтованого освітнього процесу, які забезпечують розв'язання розвивальних, виховних і навчальних завдань, зокрема організації освітнього процесу з дітьми з особливими освітніми потребами.

2.18. Організовує освітній процес із дітьми з особливими освітніми потребами:

- здійснює адаптацію і модифікацію освітнього процесу відповідно до потреб і можливостей дітей;
- реалізує за потреби індивідуальну освітню траєкторію дітей спільно з командою психолого-педагогічного супроводу.

2.19. Організовує безпечне освітнє середовище. Ідентифікує, оцінює, адекватно реагує на можливі ризики та небезпеки, ситуації емоційного, фізичного, психологічного насилля, запобігає їм.

2.20. Здійснює профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії, гігієни.

Захищає дітей від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, приниження честі й гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, а також запобігає шкідливим звичкам, пропагує здоровий спосіб життя.

2.21. Застосовує методики усвідомленого емпатійного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації, запобігає конфліктам в освітньому процесі.

2.22. Ураховує культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснює його незалежно від власних поглядів, стереотипів й упереджень.

2.23. Створює оптимальні умови для фізичного та психічного розвитку дітей, емоційно-комфортну атмосферу, сприятливі умови для особистісного самовизначення у різних видах дитячої активності. Організовує та проектує освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування, організовує групові осередки з урахуванням інтересів та потреб дітей.

2.24. Визначає рівень сформованості компетентностей у дітей відповідно до Базового компонента дошкільної освіти. Обирає та застосовує методи оцінки рівня сформованості в дітей ключових компетентностей і спільних для них умінь.

2.25. Здійснює та інтерпретує результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей і потреб дітей та комунікації з батьками.

2.26. Ефективно розподіляє робочий час з урахуванням педагогічного навантаження.

2.27. Дотримується протиепідемічних вимог і рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України щодо особливостей організації освітнього процесу в закладах освіти під час карантину, щоб запобігти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).

Під час карантину:

- обирає ті види діяльності, які б сприяли дотриманню рекомендованої відстані між дітьми та перебуванню на відкритому повітрі максимальну кількість часу, обмежуючи безпосередній фізичний контакт між дітьми та працівниками;

- планує за можливості онлайн-заняття з дітьми за допомогою дистанційних технологій або надсилає запис занять батькам вихованців чи розміщує на сайті закладу освіти;

- здійснює ранковий прийом дітей, дотримуючись відпрацьованого порядку;

- опитує батьків, інших законних представників дітей стосовно стану здоров'я дитини, зокрема наявність інфекційних захворювань і контактів з інфікованими особами;

- в спілкується з усіх питань із батьками, іншими законними

представниками за допомогою телефону, електронної пошти, соціальних мереж чи месенджерів;

- носить маску або респіратор.

У разі проявів симптомів гострої респіраторної вірусної інфекції якнайшвидше залишає заклад освіти та звертається до сімейного лікаря чи закладу охорони здоров'я.

2.28. Дотримується вимог і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, управління цивільного захисту щодо особливостей організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в умовах воєнного стану. Проходить цільовий інструктаж для педагогічних працівників на випадок надзвичайної ситуації в умовах воєнного стану в Україні та виконує обов'язки щодо особистої безпеки і захисту життя та безпеки дітей.

2.29. Дотримується вимог із безпеки життєдіяльності та охорони праці:

- проходить навчання і перевірку знань із питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки один раз на три роки;
- проходить інструктажі з безпеки життєдіяльності;
- негайно повідомляє про нещасні випадки, що трапилися з дитиною, викликає медичного працівника та допомагає йому надавати першу медичну допомогу потерпілому;
- бере участь за потреби в розслідуванні нещасних випадків і заходах з усунення причин, що призвели до них;
- надає за потреби домедичну допомогу дітям;
- забезпечує умови, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди;
- дотримується вимог санітарії та гігієни.

2.30. Здійснює усну та письмову комунікацію з дітьми державною мовою.

2.31. Дотримується педагогічної етики, поважає гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу.

2.32. Організовує та підтримує ефективну співпрацю та комунікацію в колективі, з профільними фахівцями та професійними організаціями щодо виконання трудових функцій, налагоджує тісну взаємодію з батьківською спільнотою.

2.33. Надає пропозиції до плану роботи на навчальний рік і літній період закладу освіти.

2.34. Бере участь у засіданнях педагогічної ради, інших формах організації методичної роботи, організованих у різні способи (офлайн, онлайн).

2.35. Бере участь у розробленні внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зокрема механізмів забезпечення академічної доброчесності.

2.36. Підвищує кваліфікацію та атестується раз на п'ять років.

2.37. Постійно підвищує свій професійний і загальнокультурний рівень, педагогічну майстерність. Планує та реалізовує індивідуальний професійний розвиток і самоосвіту.

Критично обирає та використовує форми та методи самоосвіти.

Творчо використовує перспективний педагогічний досвід.

2.38. Аналізує, усвідомлює та узагальнює результати своєї професійної діяльності. Запобігає професійному вигоранню та коригує свою професійну діяльність з урахуванням власного психоемоційного стану.

2.39. Орієнтується в інформаційному просторі, ефективно використовує інформаційно-комунікаційні технології та електронні освітні ресурси. Дотримується правових вимог використання електронних освітніх ресурсів у професійній діяльності.

2.40. Веде встановлену документацію та належно зберігає її.

2.41. Проходить обов'язкові профілактичні медичні огляди в установлені строки.

2.42. Виконує положення статуту, правила внутрішнього розпорядку закладу освіти.

2.43. Охайно одягається. У приміщеннях закладу освіти перебуває у змінному взутті.

2.44. Не курить, не вживає алкогольні напої у приміщеннях та на території закладу освіти, а також не користується туалетами для дітей.

3. Права

Вихователь має право:

3.1. Обирати освітні програми, навчально-методичну літературу, затверджені в установленому порядку, доцільні форми, методи й засоби роботи з дітьми.

3.2. Брати участь у громадському самоврядуванні та роботі колегіальних органів управління закладу освіти.

3.3. Бути членом професійної спілки та інших об'єднань громадян, діяльність яких не заборонена законом.

3.4. Брати участь у засіданнях методичних об'єднань і клубів, конференціях і семінарах, інших заходах, організованих управлінням освіти.

3.5. Ознайомлюватися з документами, що містять оцінку його роботи, надавати щодо них роз'яснення.

3.6. У межах своєї компетенції повідомляти керівництво закладу освіти про виявлені недоліки в діяльності закладу освіти, вносити пропозиції щодо їх усунення.

3.7. Отримувати від директора та інших працівників закладу освіти підтримку у виконанні обов'язків і реалізації прав, що передбачені цією посадовою інструкцією.

3.8. Здійснювати індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку тощо) діяльність за межами закладу освіти.

3.9. Обирати освітню програму, форму навчання та суб'єкта підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

3.10. Захищати професійну честь і гідність, інтереси й права в усіх інстанціях, зокрема в суді.

3.11. Відмовитися виконувати роботу, якщо виникла загроза життю та здоров'ю, до моменту усунення небезпеки.

4. Відповідальність

Вихователь несе відповідальність за:

4.1. Неякісне виконання або невиконання посадових обов'язків, що передбачені цією посадовою інструкцією.

4.2. Порухення статуту і правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, правил і норм охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки, передбачених відповідними правилами та інструкціями.

4.3. Заподіяння матеріальної шкоди закладу освіти.

4.4. Застосування методів виховання, пов'язаних із фізичним чи психічним насильством над особистістю дитини.

4.5. Вчинення проступків, несумісних з роботою на посаді педагогічного працівника.

5. Повинен знати

5.1. Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Конвенцію про права дитини, Базовий компонент дошкільної освіти, інші нормативно-правові акти з питань дошкільної освіти, розвитку, навчання і виховання дітей.

5.2. Професійний стандарт і вимоги до професійної діяльності.

5.3. Принципи й завдання дошкільної освіти.

5.4. Дошкільну педагогіку, дитячу психологію, вікову фізіологію, методики виховання і навчання дітей.

5.5. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, зокрема в інклюзивних групах.

5.6. Теорію провідних видів діяльності дітей раннього та дошкільного віку.

5.7. Форми, методи, засоби організації освітнього процесу, різних видів діяльності дітей, відповідні програмно-методичні рекомендації та документи, перспективний педагогічний досвід провідних педагогів і практичних психологів.

5.8. Основи психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами та способи виявлення індивідуальних потреб в освітньому процесі.

5.9. Види адаптацій і модифікацій освітнього процесу, принципи, завдання та функції команди психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

5.10. Види дитячої діяльності та їх характерні особливості.

5.11. Методи оцінювання рівня сформованості ключових

компетентностей у дітей.

5.12. Види і вимоги до документування професійної діяльності, зокрема основні підходи до планування освітнього процесу.

5.13. Індивідуальні особливості дітей. Вимоги до рівня розвиненості, вихованості та навченості дітей.

5.14. Соціальні, культурні, інші умови освітнього процесу.

5.15. Полікультурність суспільства, відмінності між людьми.

5.16. Правила безпечної поведінки в цифровому середовищі.

5.17. Основи медіаграмотності, способи та правила використання медіапростору.

5.18. Основи тайм-менеджменту освітньої діяльності і самоменеджменту.

5.19. Основи теорії соціальної та професійної комунікації (основи самопрезентації, комунікативні канали, комунікативні бар'єри та способи їх уникнення, інструменти мотивування та залучення до співпраці; техніки ефективної комунікації та ведення переговорів, командної роботи, педагогічної фасилітації, ненасильницької взаємодії, інструменти медіації та діалогу, роботи з конфліктами, моделі та стратегії).

5.20. Сутність, зміст, методи та способи здійснення саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності. Причини і ознаки професійного вигорання.

5.21. Основні принципи, функції, форми і методи самоосвіти.

5.22. Державну мову відповідно до законодавства про мови в Україні.

5.23. Норми та стилі літературної української мови, використання усного та писемного мовлення.

5.24. Правила і норми охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки, санітарії і гігієни.

5.25. Способи поведінки в небезпечних ситуаціях і фактори можливого ризику в приміщенні та на території закладу.

5.26. Основи охорони психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

5.27. Психологічну природу булінгу та способи його попередження, подолання.

5.28. Порядки надання домедичної допомоги, порядок дій у надзвичайних ситуаціях.

5.29. Симптоми, перебіг, способи передачі, інкубаційний період дитячих хвороб.

6. Кваліфікаційні вимоги

6.1. Вихователь із кваліфікаційною категорією «спеціаліст» має повну вищу педагогічну освіту за спеціальністю «дошкільна освіта», «дошкільне виховання» (за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра) або має дві

освіти, одна з яких - неповна вища педагогічна або базова педагогічна за цією самою спеціальністю, а друга - повна вища педагогічна освіта за іншим фахом.

Уміє планувати та прогнозувати результати освітнього процесу відповідно до вимог державного стандарту дошкільної освіти, добирати доцільні методи, форми та засоби організації освітнього процесу; форми, методи, критерії та індикатори здійснення моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб дітей.

Здатний створювати умови для всебічного розвитку дітей, формувати в дітей компетентності відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, моделювати зміст освіти, створювати в освітньому середовищі емоційно-комфортну атмосферу та сприятливі умови для розвитку дітей.

Знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; вміє розв'язувати педагогічні проблеми, встановлювати контакт із дітьми, батьками або іншими законними представниками, колегами на засадах партнерства і взаємної відповідальності; дотримується педагогічної етики, моралі.

Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності, рівень сформованості професійних компетентностей відповідно до вимог професійного стандарту виявляє власні потреби у професійному розвитку. Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей.

6.2. Вихователь із кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії» відповідає вимогам, встановленим для працівників із кваліфікаційною категорією «спеціаліст».

Планує та прогнозує результати освітнього процесу з урахуванням індивідуального та диференційованого підходів, добирає доцільні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів і потреб дітей. Організовує та підтримує провідні та інші види дитячої діяльності з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, формує у дітей бажання й потребу висловлювати пропозиції щодо організації різних видів діяльності.

Обирає та застосовує технології інклюзивного навчання відповідно до індивідуальних потреб здобувачів освіти, організовує та підтримує спільну діяльність здобувачів освіти на засадах недискримінації та поваги для їхньої успішної соціалізації.

Обирає доцільні форми, методи, критерії та індикатори здійснення моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб дітей.

Коригує освітній процес з урахуванням результатів оцінювання рівня сформованості компетентностей кожної дитини відповідно до

індивідуальних потреб, залучає всіх учасників освітнього процесу для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії дитини.

Визначає та застосовує різні способи комунікації відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії з урахуванням факторів, що впливають на результат, встановлює та підтримує професійні контакти в колективі, з батьківською спільнотою, профільними фахівцями та професійними організаціями.

Постійно вдосконалює свій професійний рівень, визначає стратегічні цілі індивідуального професійного розвитку та самоосвіти відповідно до власних професійних потреб; володіє сучасними освітніми технологіями та застосовує їх в освітньому процесі. Обізнаний з основними нормативно-правовими актами в галузі освіти, має авторитет серед колег, дітей та їхніх батьків, інших законних представників.

6.3. Вихователь із кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії» відповідає вимогам, встановленим для працівників із кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії».

Планує та прогнозує результати освітнього процесу з використанням доцільних інноваційних форм, методів і засобів навчання, виховання, розвитку дітей, використовує методи особистісно орієнтованого підходу до організації освітнього процесу. Здійснює адаптацію та модифікацію освітнього процесу відповідно до індивідуальних потреб дітей з особливими освітніми потребами; обирає доцільні форми, методи, критерії та індикатори здійснення моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб дітей.

Володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей та здібностей дітей; упроваджує перспективний педагогічний досвід; лаконічно, образно, виразно і доступно ознайомлює дітей з новою інформацією; уміє аргументувати свою позицію.

Проявляє гнучкість, адаптивність та лідерські якості залежно від ситуації.

Визначає та застосовує різні способи комунікації відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії з урахуванням факторів, що впливають на результат, встановлює та підтримує професійні контакти в колективі, з батьківською спільнотою, профільними фахівцями та професійними організаціями.

Відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності. Виявляє труднощі, усуває недоліки власної професійної діяльності.

Демонструє здатність організовувати та передавати власний професійний досвід.

Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей. Критично обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб і вимог законодавства.

Критично оцінює, добирає інформацію. Відповідально ставиться до її використання та накопичення у професійній діяльності.

Дотримує правових і санітарно-гігієнічних вимог використання ІКТ в професійній діяльності згідно з чинним законодавством. Використовує ІКТ та електронні освітні ресурси для організації освітнього процесу, професійного спілкування; дотримується академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

6.4. Вихователь із кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії» відповідає вимогам, встановленим для працівників із кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії».

Володіє інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно використовує їх і поширює у професійному середовищі; володіє широким спектром стратегій навчання та виховання; продукує оригінальні, інноваційні ідеї; застосовує нестандартні форми організації роботи з дітьми; вносить пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

Демонструє здатність надавати:

- методичну допомогу під час планування та прогнозування результатів освітнього процесу на основі власного досвіду;
- консультативну підтримку та методичні роз'яснення щодо використання ефективних методів, форм і засобів організації освітнього процесу;
- організації ігрової і інших видів дитячої діяльності;
- організації інклюзивного навчання;
- методичну підтримку щодо самооцінювання професійної діяльності педагогічними працівниками;
- підтримку у визначенні стратегічних та операційних цілей професійного зростання педагогічних працівників.

Обирає доцільні форми, методи, критерії та індикатори здійснення моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти.

Формує власні інструменти оцінки рівня сформованості компетентностей у дітей відповідно до державного стандарту дошкільної освіти та рекомендації щодо його використання.

Розробляє власні навчальні, методичні матеріали для формування в дітей ключових компетентностей та спільних умінь, а також рекомендації щодо їх застосування.

Створює в освітньому середовищі емоційно-комфортну атмосферу

та сприятливі умови для навчання та роботи, виявляє фактори ризику й демонструє здатність мінімізувати їхній вплив.

Проявляє гнучкість, адаптивність і лідерські якості залежно від ситуації. Використовує інноваційні форми, методи та засоби педагогічного просвітництва батьків.

Організовує командну взаємодію, вносить пропозиції щодо розподілу командних ролей і спрямовує команду на розв'язання проблемних питань.

Створює за потреби нові електронні (цифрові) освітні ресурси, апробує та популяризує їх. Критично аналізує доцільність використання ІКТ і електронних освітніх ресурсів в освітньому процесі, добирає їх. Надає методичну допомогу іншим педагогам в оволодінні цифровими навичками.

7. Взаємодія (зв'язки) за посадою

Вихователь взаємодіє з:

- 7.1. Директором і вихователем-методистом закладу освіти.
- 7.2. Помічником вихователя, асистентом вихователя, вихователями інших вікових груп, інструктором з фізкультури, музичним керівником.
- 7.3. Медичними працівниками закладу освіти.
- 7.4. Практичним психологом закладу освіти.
- 7.5. Іншими працівниками закладу освіти з організаційних питань.
- 7.6. Батьками, іншими законними представниками дітей.

ДОГОВІР № _____
про проведення практики студентів
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

Місто Луцьк « » 20 ____ року

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, _____
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
(повне найменування закладу освіти)
(далі –коледж) в особі _____ **ректора**
_____ **Петра Микитовича Бойчука**
(посада, прізвище та ініціали)
діючого на підставі Статуту КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
_____ **Волинської обласної ради**
_____ (статут або доручення)

і, з другої сторони, _____ № ____ м. Луцька

(назва підприємства, організації, установи тощо)
(надалі – база практики) в особі _____ **директора**
_____ діючого на
підставі _____ (прізвище, ініціали)
_____ Статуту _____ (далі –
сторони),
(статут підприємства, розпорядження, доручення)
уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на педагогічну практику _____:

№	Спеціальність	Група	Прізвище, ім'я, по батькові	Термін практики
1	012 Дошкільна освіта			
2	012 Дошкільна освіта			
3	012 Дошкільна освіта			
4	012 Дошкільна освіта			
5	012 Дошкільна освіта			
6	012 Дошкільна освіта			
7	012 Дошкільна освіта			
8	012 Дошкільна освіта			
9	012 Дошкільна освіта			
10	012 Дошкільна освіта			
11	012 Дошкільна освіта			
12	012 Дошкільна освіта			

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти коледж.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору інформації для курсових робіт за результатами діяльності закладу.

1.9. Додаткові умови: _____

2. Коледж зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і коледжу.

3.5. Місцезнаходження:

коледж: 43010 м. Луцьк, проспект Волі, 36

база практики: _____

Підписи та печатки

КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської
обласної ради:

_____ № _____ м. Луцька
(база практики)

(підпис) П.М. Бойчук
(прізвище та ініціали)

(підпис) _____
(прізвище та ініціали)

М.П. “ ” 2022 року

М.П. “ ” 2022 року

**ФРАГМЕНТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ**

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 12	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента обов'язкова
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	
Загальна кількість годин – 160	ОС: бакалавр/	Рік підготовки: II
		Семестр: 3-й, 4-й
Практичні заняття 10 год		
Самостійна робота 167 год Консультації 43 год		
Тижневих годин для денної форми навчання:		Вид контролю: залік

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

Педагогічна практика у групах раннього віку є важливою складовою практичної підготовки вихователя закладу дошкільної освіти. Під час педагогічної практики здобувачі освіти спостерігають за організацією та проведенням освітнього процесу в групах дітей раннього віку та самостійно розв'язують різнопланові педагогічні завдання в конкретних ситуаціях. Вони навчаються прогнозувати хід освітнього процесу та знаходити оптимальні шляхи управління ним, забезпечуючи дієвість особистісно-орієнтованої освітньої системи та реалізуючи принципи демократизації, гуманізації та індивідуалізації, інтегративності педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти. В ході практики здобувачі освіти здійснюють роботу щодо організації сучасного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти, сприятливого для формування гармонійно розвиненої особистості та реалізації індивідуальних творчих потреб кожної дитини.

2.1. Мета освітнього компонента

Метою практики є підготовка здобувачів освіти до цілісного виконання

функцій вихователя в групах дітей раннього віку, формування вмінь організовувати освітню роботу в закладах дошкільної освіти різного типу, розвиток творчого підходу до педагогічної діяльності.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність:

КІ-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.2.2. Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

2.2.3. Фахові компетентності:

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими

КС-6. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-11. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-16. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Передумови (пререквізити) для успішного опанування освітнього компонента «Педагогічна практика в групах раннього та дошкільного віку» є засвоєння:

ОК ЦЗП.9 Безпека життєдіяльності, ЦО та основи охорони праці

ОК ЦПП.16 Вступ до спеціальності

ОК ЦПП.17 Психологія дитяча

ОК ЦПП.12 Педагогіка дошкільна

ОК ЦПП.13 Психологія (загальна, педагогічна)

ОК ЦПП.18 Історія дошкільної педагогіки

ОК ЦПП.20 Теорія та методика природничої освіти дошкільників

ОК ЦПП.21 Дошкільна лінгводидактика

ОК ЦПП.22 Основи образотворчого мистецтва з методикою зображувальної діяльності дітей дошкільного віку

ОК ЦПП.23 Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку

ОК ЦПП.24 Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень, комп'ютерні технології в роботі з дітьми дошкільного віку

ОК ЦПП.25 Теорія та методика музичного виховання

ОК ЦПП.26 Інноваційні технології у роботі з дітьми дошкільного віку.

Педагогіка Ф. Фрєбеля

2.4. Результати навчання:

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

ПРН 7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН 17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН 22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

- створювати освітньо-розвивальне, предметно-ігрове, мовленнєве середовище в групах дітей раннього віку;
- планувати форми та зміст роботи, добирати ефективні методи і прийоми організації освітнього процесу в групах дітей раннього віку; передбачати результати педагогічного впливу;
- здійснювати педагогічний процес в закладах дошкільної освіти;
- проводити психолого-педагогічне спостереження за розвитком дітей раннього віку, визначати рівень їх розвитку;
- формувати у здобувачів освіти відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дітей, виховувати турботливе ставлення до здоров'я.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА РОБОТОЮ ПОМІЧНИКА ВИХОВАТЕЛЯ. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА САМОСТІЙНЕ ПРОВЕДЕННЯ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ

Тема 1. Ознайомлення здобувачів освіти з програмою практики. Бесіда з директором закладу дошкільної освіти про матеріально-технічне забезпечення бази практики та організацію роботи в групах дітей раннього віку в умовах дії правового режиму воєнного стану. Закріплення практикантів за віковими групами. Ознайомлення практикантів з нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність закладу дошкільної освіти та методично-інструктивними документами, якими керуються педагоги під час організації освітнього процесу.

Тема 2. Ознайомлення з роботою помічника вихователя в першу половину дня в групах раннього віку: зустріч дітей, підготовка до сніданку,

сніданок, підготовка до прогулянки, прогулянка, підготовка до обіду, обід, підготовка до сну. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час організації життєдіяльності дітей. Ознайомлення з організацією харчування в групі (отримання їжі, сервіровка столу, роздача їжі, допомога вихователю під час харчування). Ознайомлення з Посадовою інструкцією помічника вихователя закладу дошкільної освіти, Інструкцією організації харчування в закладі дошкільної освіти.

Тема 3. Ознайомлення з роботою помічника вихователя в другу половину дня в групах раннього віку: поступовий підйом дітей, оздоровчі заходи, підготовка до вечері, вечеря, прогулянка. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку під час організації життєдіяльності дітей. Ознайомлення з графіком прибирання (щоденним, генеральним), дотриманням повітряного режиму, гігієнічних вимог до іграшок, дезінфекцією приміщень.

Тема 4. Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку: ігри з правилами (рухливі, дидактичні), творчі ігри (сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації). Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку: ігри з правилами, творчі ігри.

Тема 5. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей раннього віку в першу (спілкування з дорослими та дітьми, харчування, ігри, прогулянка) та другу половину дня (оздоровчі заходи, харчування, прогулянка, ігри, спілкування з дорослими та дітьми). Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу та другу половину дня.

Змістовий модуль 2. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА САМОСТІЙНЕ ПРОВЕДЕННЯ ІГОР-ЗАНЯТЬ З ДІТЬМИ РАННЬОГО ВІКУ

Тема 6. Спостереження та аналіз ігор-занять з сенсорного розвитку. Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»: ознайомлення з властивостями предметів (колір, форма, величина), навчання предметних дій. Самостійне проведення ігор-занять, ігор, вправ, самостійної діяльності з сенсорного розвитку.

Тема 7. Спостереження та аналіз ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі культури»: оволодіння елементарними технічними навичками, удосконалення вміння використовувати різні зображувальні матеріали та знаряддя, відтворення нескладних предметів та явищ. Самостійне проведення ігор-занять з зображувальної діяльності.

Тема 8. Спостереження та аналіз ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі культури»: ознайомлення дітей з різножанровими художніми текстами: різноманітні жанри дитячого фольклору (казки, потішки, лічилки, заклички, забавлянки, колискові);

розігрування змісту добре знайомих забавлянок, віршів, колискових. Самостійне проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності.

Тема 9. Спостереження та аналіз занять з фізичного розвитку дітей. Освітня лінія «Особистість дитини»: забезпечення охорони та зміцнення здоров'я дітей; опанування дитиною необхідними рухами; розвиток активності і самостійності дітей в процесі виконання фізичних вправ. Самостійне проведення занять з фізичного розвитку дітей.

Тема 10. Спостереження та аналіз ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям. Освітня лінія «Дитина у природному довкіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через елементи дослідницько-пошукової діяльності, виховання екологічної культури. Самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям.

Тема 11. Спостереження та аналіз ігор-занять з ознайомлення із соціумом. Освітня лінія «Дитина в соціумі»: збагачення чуттєвого досвіду дитини; ознайомлення з якостями та властивостями предметів; розширення знань про предмети; розвиток умінь об'єднувати речі за певними ознаками; використання предметів у власній діяльності. Самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення із соціумом.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
		практичні	самост. робота	консультації
Змістовий модуль 1. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА РОБОТОЮ ПОМІЧНИКА ВИХОВАТЕЛЯ. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА САМОСТІЙНЕ ПРОВЕДЕННЯ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ				
Тема 1. Ознайомлення з програмою практики. Бесіда з директором закладу дошкільної освіти про матеріально-технічне забезпечення бази практики та ознайомлення з інструктивно-методичними документами щодо організації роботи в групах дітей раннього віку в умовах дії правового режиму воєнного стану	20	4	14	2
Тема 2. Ознайомлення з роботою помічника вихователя в першу половину дня в групах раннього віку	20	4	14	2
Тема 3. Ознайомлення з роботою помічника вихователя в другу половину дня в групах раннього віку	20	4	14	2
Тема 4. Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку: ігри з правилами, творчі ігри. Самостійна організація ігрової діяльності дітей	60	36	22	2

раннього віку				
Тема 5. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей раннього віку в першу та другу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу та другу половину дня	60	24	34	2
<i>Разом за змістовим модулем II</i>	180	72	98	10
Тема 6. Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з сенсорного розвитку	30	12	16	2
Тема 7. Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання	30	12	16	2
Тема 8. Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності	30	12	16	2
Тема 9. Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з фізичного розвитку дітей	30	12	16	2
Тема 10. Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям	30	12	16	2
Тема 11. Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення із соціумом	30	12	16	2
<i>Разом за змістовим модулем II</i>	180	72	96	12
Усього годин	360	144	194	22

5. Теми практичних занять

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1	1/I	Ознайомлення з програмою практики. Бесіда з директором закладу дошкільної освіти про матеріально-технічне забезпечення бази практики та ознайомлення з інструктивно-методичними документами щодо організації роботи в групах дітей раннього віку в умовах дії правового режиму воєнного стану	4
2	2/I	Ознайомлення з роботою помічника вихователя в першу половину дня в групах раннього віку	4
3	3/I	Ознайомлення з роботою помічника вихователя в другу половину дня в групах раннього віку	4
4	4/I	Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: рухливі ігри, дидактичні ігри). Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього	36

		віку (ігри з правилами: рухливі ігри, дидактичні ігри). Ознайомлення з особливостями організації та проведення ігрової діяльності дітей раннього віку (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації). Самостійна організація ігрової діяльності дітей раннього віку (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації)	
5	5/І	Ознайомлення з особливостями організації життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня. Ознайомлення з особливостями організації життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня	24
<i>Разом за змістовим модулем І</i>			72
6	6/ІІ	Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з сенсорного розвитку	16
7	7/ІІ	Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання	16
8	8/ІІ	Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності	16
9	9/ІІ	Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з фізичного розвитку дітей	16
10	10/ІІ	Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям	16
11	11/ІІ	Спостереження, аналіз та самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення із соціумом	16
<i>Разом за змістовим модулем ІІ</i>			72
<i>Усього годин</i>			144

6. Самостійна робота

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1	1 / І	Ознайомлення з нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність закладу дошкільної освіти в Україні	14
2	2 / І	Ознайомлення з Посадовою інструкцією помічника вихователя закладу дошкільної освіти з санітарно-гігієнічними вимогами до особистої гігієни дітей та персоналу, з вимогами до організації харчування відповідно до «Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти», Інструкцією організації харчування в дошкільному закладі	14
3	3 / І	Ознайомитися з санітарно-гігієнічними вимогами до утримання приміщень та обладнання та до повітряно-теплового режиму відповідно до «Санітарного регламенту для дошкільних	14

		навчальних закладів»	
4	4/I	Ознайомитися з Посадовою інструкцією вихователя закладу дошкільної освіти, з вимогами до медичного обслуговування, оцінки стану здоров'я дітей, вимогами до розпорядку дня і навчання, організації життєдіяльності, рухової активності дітей та санітарно-гігієнічними вимогами до особистої гігієни дітей відповідно до «Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів»	22
	4 / I	Підготуватися до самостійної організації та проведення ігрової діяльності дітей (ігри з правилами: рухливі ігри), підібрати та/або виготовити атрибути для рухливих ігор дітей раннього віку.	
	4 / I	Ознайомитися з переліком ігрового та навчально-дидактичного обладнання для груп раннього віку	
	4 / I	Підготуватися до самостійної організації та проведення ігрової діяльності дітей (ігри з правилами: дидактичні ігри), підібрати та/або виготовити наочний матеріал до дидактичних ігор	
	4/ I	Ознайомитися з гігієнічними вимогами до іграшок, дезінфекції іграшок відповідно до «Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти»	
	4/ I	Підготуватися до самостійної організації та проведення ігрової діяльності дітей (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації), виготовити театри для організації театралізованої діяльності дітей раннього віку. Переглянути вебінар «Технології створення та виготовлення методичних розробок. Ідеї, реалізація, собівартість» https://vseosvita.ua/webinar/tehnologii-stvorennia-ta-vigotovlennia-metodicnih-rozrobok-idei-realizacia-sobivartist-221.html	
5	5/ I	Переглянути вебінар «Адаптація дітей раннього віку до ЗДО» https://www.youtube.com/watch?v=RONlABxtSGk . Підібрати руханки для дітей раннього віку	24
	5/ I	Підготуватися до самостійної проведення форм організації життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня, підібрати та/або виготовити наочний матеріал до дидактичних ігор, атрибути для рухливих ігор дітей раннього віку тощо. Переглянути вебінар «Як урізноманітнити освітній процес за допомогою додаткової наочності. Готові розробки». https://www.youtube.com/watch?v=ym6z5fKwOGY	
	5 / I	Підібрати вправи для зняття напруження у дітей раннього віку	
	5/ I	Підготуватися до самостійної проведення форм організації життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня, підібрати та виготовити наочний матеріал до дидактичних ігор, атрибути для рухливих ігор дітей раннього віку тощо	
6	6 / II	Скласти перелік корисних покликань (відеороликів) для планування роботи сенсорного розвитку дітей раннього віку	12
	6/ II	Підготуватися до самостійної проведення ігор-занять з сенсорного розвитку, підібрати та/або виготовити необхідний дидактичний матеріал.	

7	7/ II	Скласти перелік корисних покликань (відеороликів) для планування роботи з малювання з використанням нетрадиційних технік	12
	7/ II	Підготуватися до самостійного проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання, підібрати та/або виготовити необхідний дидактичний матеріал, підібрати зображувальні засоби	
8	8/II	Підібрати дитячий фольклор (казки, потішки, лічилки, заклички, забавлянки, колискові), аудіозаписи творів для дітей раннього віку	12
		Підготуватися до самостійного проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності, підібрати та/або виготовити необхідний дидактичний матеріал, наочні засоби	
9	9/II	Скласти перелік корисних покликань (відеороликів) на тему «Традиційні та нетрадиційні методи загартування дітей раннього віку» у закладі дошкільної освіти	12
	9/II	Підготуватися до самостійного проведення занять з фізичного розвитку дітей, підібрати необхідний інвентар, виготовити атрибути до рухливих ігор тощо	
10	10/II	Підібрати елементарні пошуково-дослідницькі завдання для дітей раннього віку.	12
	10/II	Підготуватися до самостійного проведення ігор-занять з ознайомлення дітей з природним довкіллям, підібрати та/або виготовити необхідний дидактичний матеріал, наочні засоби	
11	11/II	Скласти перелік корисних покликань (відеороликів) для планування ігор-занять з ознайомлення дітей з соціумом	12
	11/II	Підготуватися до самостійного проведення ігор-занять з ознайомлення дітей з соціумом, підібрати та/або виготовити необхідний дидактичний матеріал, наочні засоби	
Разом			14

7. Консультації

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1	3 / I	Організація ігрової діяльності дітей раннього віку	6
2	4 / I	Організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня	2
3	5 / I	Організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу другу дня	2
4	6 / I	Складання конспекту гри-заняття з сенсорного розвитку	2
5	7 / I	Складання конспекту гри-заняття з зображувальної діяльності	2
6	8 / I	Складання конспекту гри-заняття з художньо-мовленнєвої діяльності	2
7	9 / I	Складання конспекту гри-заняття з фізичного розвитку дітей	2
8	10 / I	Складання конспекту гри-заняття з ознайомлення з природним довкіллям	2
9	11 / I	Складання конспекту гри-заняття з ознайомлення із соціумом	2
Разом			22

8. Рекомендована література

8.1. Базова

1. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту О.В. Огнев'юк; авт. кол. : Г.В. Беленькая, О.Л. Богиніч, В.М.Ветлугіна; наук. ред. Г.В. Беленькая. Київ : ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 304 с.
2. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2023/2024 навчальному році у закладах дошкільної освіти (Лист МОН від 21.07.2023 № № 1/12490-23). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>
3. Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях (Додаток до листа МОН від 25.04.2022 №1/4428-22). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/627/125/e34/627125e3412d4434578376.pdf>
4. Методичні рекомендації для проведення навчальної та педагогічної практики (напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта») / уклад. С. І. Боярчук, А. О. Бубін, С. О. Мілішук, Т. О. Чигринюк. Луцьк, 2015. 134 с.
5. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти затверджений наказом МОН від 19.12.2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya>
6. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні (лист МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>
7. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456). URL: <https://imzo.gov.ua/2016/09/08/list-mon-vid-02-09-2016-1-9-456-shhodo-organizatsiyi-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboti-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>

8.2. Допоміжна

1. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку: підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш, О. В. Саприкіна. Вид 2-е. К.: Видавничий Дім «Слово». 2015. 408 с.
2. В'юнник В.О. Мій конспект. 3-й рік життя. II півріччя/ В.О. В'юнник, О.Т. Ханіна, Л.В. Чернишова. Харків: Основа, 2014. 166 с.
3. Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище в дошкільних навчальних закладах: Навчально-методичний посібник. Київ : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 80 с.

4. Пальчикові ігри для дошкільників/ упор. Шик Л.А. Харків : Основа, 2012. 176 с.
5. Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг» / під наук. кер. А.М.Богущ. Тернопіль : Мандрівець, 2014.160 с.
6. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: методичний посібник / Кузьмук Л.І. та ін.; за ред. Т.І.Поніманської. Київ : Слово, 2013. 568с .
7. Сенсорний розвиток: з досвіду роботи. 3-4 роки /упоряд. М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій, В.М.Ачкасова. Харків : Ранок, 2012. 240 с.
8. Сухорукова Г. В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те видання, перер. та доп. Київ: Видавничий Дім «Слово». 2019. 378 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського. URL: <http://dnpb.gov.ua/u>.

**ФРАГМЕНТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ГРУПАХ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		Денна/заочна форма навчання
Кількість кредитів – 19	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента обов'язкова
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	
Загальна кількість годин – 570	ОС: бакалавр/	Рік підготовки: III-IV
		Семестр: 5-7
		Практ. 306 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 (V, VI, VII семестр)		Самостійна робота 230год Консультації 34 год
		Вид контролю: залік (VII семестр)

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

Педагогічна практика у закладах дошкільної освіти є важливою складовою частиною фахової підготовки вихователя.

Під час педагогічної практики студенти спостерігають за організацією і проведенням освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку самостійно розв'язують різнопланові педагогічні завдання в конкретних ситуаціях. Вони вчаться прогнозувати хід освітнього процесу і знаходити оптимальні шляхи управління ним, забезпечуючи дієвість особистісно-орієнтованої освітньої системи та реалізуючи принципи демократизації, гуманізації та індивідуалізації, інтегративності педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти. В ході практики студенти здійснюють роботу щодо організації сучасного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти різних типів, сприятливого для формування гармонійно розвиненої особистості, та реалізації індивідуальних творчих потреб кожної дитини.

2.1. Мета освітнього компонента

Метою практики є підготовка студентів до цілісного виконання функцій вихователя в групах дітей дошкільного віку, формування вмінь організовувати освітню роботу в закладах дошкільної освіти різного типу,

розвиток творчого підходу до педагогічної діяльності.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність:

КІ-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.2.2. Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

2.2.3. Фахові компетентності:

КС-4. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої

виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

- КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.
- КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
- КС-14. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
- КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.
- КС-16. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.
- КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
- КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
- КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
- КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини..

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Передумови (пререквізити) для успішного опанування освітнього компонента «Педагогічна практика в групах дошкільного віку» є засвоєння:

ОК 16 Вступ до спеціальності

ОК 13 Психологія дитяча

ОК 12 Педагогіка дошкільна

ОК 19 Історія дошкільної педагогіки

ОК 20 Теорія та методика природничої освіти дітей дошкільного віку

ОК21 Дошкільна лінгводидактика

ОК22 Основи образотворчого мистецтва з методикою зображувальної діяльності дітей дошкільного віку

ОК23 Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку

ОК24 Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень, комп'ютерні технології в роботі з дітьми дошкільного віку

2.4. Результати навчання:

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

- ПРН 3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.
- ПРН 4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
- ПРН 6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
- ПРН 7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
- ПРН 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
- ПРН 13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
- ПРН 14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.
- ПРН 15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
- ПРН 18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
- ПРН 22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

- планувати форми та зміст роботи, добирати ефективні методи і прийоми організації освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку; передбачати результати педагогічного впливу;
- здійснювати педагогічний процес в закладах дошкільної освіти;
- вчити проводити психолого-педагогічне спостереження за розвитком дитини дошкільного віку, визначати рівень розвитку;
- вчити аналізувати процес адаптації дітей дошкільного віку до умов закладу дошкільної освіти, проводити педагогічні заходи задля полегшення адаптації дітей до нових умов;
- розвивати у студентів відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дітей, виховувати турботливе ставлення до здоров'я.

3. Зміст практики

Педагогічна практика в групах дошкільного віку проходить на третьому курсі (IV, V, VI семестр). VI семестр практики завершується здачею заліку.

3.1. Зміст педагогічної практика в групах дошкільного віку

У процесі проходження практики студенти повинні виконати такі *види діяльності*:

1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу в групах дітей дошкільного віку.
2. Написання конспектів занять та інших форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку.
3. Проведення пробних занять та інших форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку.
4. Спостереження та аналіз пробних занять та інших форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку, проведених студентами підгрупи.
5. Ведення документації практики.
6. Виготовлення наочності, дидактичного матеріалу.
7. Вивчення вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку.

Протягом V, VI, VII семестрів кожен студент повинен провести 17 занять та інших форм організації життєдіяльності дітей.

4. Організація практики

«Педагогічна практика у групах дітей дошкільного віку» проводиться на III курсі у V та VI семестрах та IV курсі у VII семестрі без відриву від теоретичного навчання. Студенти перебувають на практиці 6 годин. В дні практики у розклад навчальних занять (теоретичне навчання) заняття не вносяться.

Практика проводиться у групах молодшого, середнього та старшого дошкільного віку базових закладів дошкільної освіти міста. Для керівництва педагогічною практикою студентів призначаються досвідчені викладачі кафедри дошкільної освіти.

Для оптимальної організації практики студенти кожної академічної групи розподіляються на мікрогрупи по 5-6 осіб.

Студент призначається в одну з груп дітей дошкільного віку, у якій він працює протягом усього періоду практики згідно графіку (Додатки 1-3).

Тривалість робочого дня студента-практиканта – 6 годин. Робочий день розпочинається о 8 год., закінчується о 14 год. (перша зміна). Друга зміна розпочинається о 13 год. 30 хв., закінчується о 19 год. 30 хв.

Програмою педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку для студентів за спеціальністю 012 Дошкільна освіта передбачено проведення різнопланової організаційно-педагогічної та методичної роботи, обумовленої виконанням посадових обов'язків вихователя групи дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти.

Самостійному проведенню освітнього процесу в групі передують ознайомлення з роботою закладу дошкільної освіти, його керівником, а також *спостереження і аналіз педагогічної діяльності вихователя студентами*. Студенти знайомляться із планом освітньої роботи, яким керується вихователь, спостерігають за організацією та проведенням занять та інших форм організації життєдіяльності дітей вихователем та пробними заняттями практикантів. Вони ведуть щоденник, у якому зазначають всі важливі для аналізу і власного використання аспекти педагогічного процесу. Особливу увагу звертають на своєрідність організації освітнього процесу в групі дітей дошкільного віку: комплектування групи, організацію інтер'єру групових приміщень, стиль педагогічного спілкування вихователя, розподіл обов'язків між персоналом групи тощо. Студенти-практиканти вивчають специфіку організації життєдіяльності дітей.

Спостерігаючи освітній процес, студент-практикант ознайомлюється також із його методичним та дидактичним забезпеченням: аналізує наявні у групі ігрові матеріали, наочні дидактичні посібники, технічні засоби навчання та дидактичний матеріал, який зберігають у методичному кабінеті закладу дошкільної освіти, проектує можливі умови їхнього використання у своїй подальшій діяльності під час педагогічної практики.

Спостереження і аналіз освітньої роботи вихователя поєднується з *самостійним виконанням студентом обов'язків вихователя*. Студент організовує та проводить складові освітнього процесу самостійно відповідно до графіку педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку.

Вони доповнюють та вдосконалюють предметно-ігрове середовище в групі, виготовляють дидактичні посібники для роботи з дітьми. Тему заняття (форм організації життєдіяльності дітей) студент погоджує з вихователем за 1-2 тижні до його проведення. Практикант спочатку одержує консультацію у вихователя закладу дошкільної освіти, а після цього – у керівника практики. На консультацію практикант приходить з тезами майбутнього заняття (форм організації життєдіяльності дітей). Після консультацій практикант складає конспект заняття (форм організації життєдіяльності дітей), підбирає або виготовляє дидактичні і наочні посібники. До самостійного проведення занять та інших форм організації життєдіяльності дітей студент допускається після затвердження конспектів вихователем та методиста практики. Конспекти затверджуються не пізніше, ніж за два дні до проведення занять та інших форм організації роботи з дітьми.

Готуючись до занять та інших форм роботи з дітьми, студент удосконалює навички роботи з методичною літературою, дидактичними матеріалами, наочними посібниками, вчиться аналізувати отриману інформацію, адаптувати її до рівня розвитку дітей своєї групи. Під час проведення роботи з дітьми студент вчиться приділяти увагу налагодженню з вихованцями взаємин, що забезпечують емоційно-позитивну атмосферу педагогічного спілкування та виявляти інтерес, доброзичливе ставлення до дітей, любов до них, формує вміння слухати дітей, розмовляти з дітьми, бути

уважним до їхніх потреб; здійснювати індивідуально-диференційований підхід у навчанні та вихованні дітей дошкільного віку.

Переглянуті заняття та інші форми організації життєдіяльності дітей, проведені вихователями закладу дошкільної освіти та студентами мікрогрупи обов'язково аналізуються. Студенти фіксують в щоденнику практики зміст та аналіз (самоаналіз) проведеної освітньої роботи.

Після проведення кожного пробного заняття та інших форм організації життєдіяльності, вихователем і керівником практики від коледжу виставляється в облік успішності спільна оцінка (у разі наявності розбіжностей у оцінюванні – домінує оцінка методиста від коледжу).

Під час педагогічної практики студент може брати участь в методичних заходах, що проводяться у дошкільному закладі: педагогічних радах і читаннях, семінарах-практикумах, методичних годинах.

Практиканти обліковують свою роботу в щоденнику (загальні відомості про базу практики, вікову групу, спостереження за організацією життєдіяльності дітей, заняттями вихователів та інших студентів-практикантів), зошиті конспектів організації життєдіяльності дітей та занять. Вони зобов'язані вчасно заповнювати і мати з собою в день практики щоденник та зошит конспектів, які є основними формами поточного звіту студента-практиканта.

Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти знайомлять практикантів з базою практики, комплектуванням груп, особливостями планування освітньої роботи вихователя, аналізують і оцінюють роботу студентів.

Викладачі коледжу, які керують практикою, надають студентам методичну допомогу, проводять інструктажі, групові та індивідуальні консультації, а також здійснюють контроль за роботою практикантів. В кінці семестру перевіряють документацію, виставляють оцінку.

По закінченню другого етапу педагогічної практики – педагогічної практики в групах дошкільного віку студенти подають таку звітну документацію: облік успішності, звіт про проходження педагогічної практики, щоденник, конспекти проведених форм організації життєдіяльності дітей, занять.

У VII семестрі після завершенню педагогічної практики в групах дошкільного віку студенти складають диференційований залік.

5. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Педагогічна практика в групах дошкільного віку

Тема 1. Ознайомлення з нормативними актами, які регламентують діяльність ЗДО період дії правового режиму воєнного стану в Україні, ознайомлення з Посадовою інструкцією помічника вихователя закладу дошкільної освіти, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня: спілкування з

дорослими та дітьми, самостійна діяльність за вибором дітей, гігієнічні процедури, харчування, організація різних видів діяльності дітей за освітніми лініями, прогулянки. Освітні лінії «Особистість дитини» та «Гра дитини». Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня

Тема 2. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: поступовий підйом, фізкультурно-оздоровчі заходи (гімнастика після денного сну, загартувальні процедури), харчування, ігри, самостійна діяльність дітей, індивідуальні (спільні) заняття, гурткова робота. Освітня лінія «Особистість дитини»: спостереження за оздоровчими заходами, аналіз рівня сформованості навичок особистої гігієни. Освітні лінії «Дитина у світі культури», «Гра дитини». Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня

Тема 3. Спостереження та аналіз занять з методики ознайомлення дітей з природою в різних вікових групах. Самостійне проведення занять з методики ознайомлення дітей з природою. Освітня лінія «Дитина в природному довіллі»: формування уявлень дітей про природу планети Земля, Всесвіту, виявлення причинно-наслідкових зв'язків через дослідницько-пошукову діяльність, виховання екологічної культури

Тема 4. Спостереження та аналіз занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Освітня лінія «Дитина у світі культури»: навчання предметного, сюжетного та декоративного зображення засобами технік малювання, ліплення, аплікації, конструювання; оволодіння способами роботи з різними художніми матеріалами, елементарною художньою майстерністю; творче застосування виражальних можливостей лінії, кольору, композиції, ритму для реалізації власного задуму

Тема 5. Спостереження та аналіз мовленнєвих занять в різних вікових групах. Самостійне проведення мовленнєвих занять. Освітня лінія «Мовлення дитини»: реалізація завдань лексичної роботи, формування граматичної правильності мовлення, розвитку зв'язного мовлення, виховання звукової культури мовлення

Тема 6. Спостереження за організацією та керівництвом самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Ознайомлення з умовами організації самостійної художньої діяльності, підбір обладнання та матеріалів, їх розміщення та зберігання. Освітня лінія «Дитина у світі культури». Організація самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня: образотворчої, художньо-мовленнєвої, театральної-ігрової. Формування індивідуальних нахилів та інтересів, естетичних вподобань дітей в процесі даного виду діяльності. Освітня лінія «Дитина у світі культури»

Тема 7. Спостереження і аналіз організації різних форми організації трудової діяльності дітей (трудова доручення, чергування, колективна праця) в другу половину дня. Аналіз обладнання для організації дитячої праці.

Самостійна організація і керівництво трудовою діяльністю дітей дошкільного віку в другу половину дня. Аналіз рівня сформованості трудових умінь і навичок у дітей. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: виявлення ціннісного ставлення до результатів людської праці; формування стійкого інтересу до праці дорослих; виявлення бажання долучатися до самообслуговування, праці в природі, господарсько-побутової та художньої праці; прагнення якісно виконувати трудові доручення, чергування, колективну працю; удосконалення вмінь і навичок трудової діяльності; формування відповідального ставлення до трудових обов’язків; виховання культури праці; творче виявлення дітей у предметно-практичній діяльності

Тема 8. Спостереження та аналіз показових занять з методики формування елементарних математичних уявлень. Виявлення рівня розвитку логіко-математичних понять у дітей. Реалізація програмового змісту на заняттях. Активізація мислення дітей, оволодіння термінологією. Робота щодо формування елементарних математичних уявлень в повсякденному житті. Самостійне проведення заняття з методики формування елементарних математичних уявлень. Аналіз наочного матеріалу. Своєрідність демонстраційного і роздаткового матеріалу для вирішення різних дидактичних завдань. Підбір і виготовлення наочних посібників та дидактичних матеріалів до занять. Освітня лінія “Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі”: усвідомлення змісту математичних понять: “множина”, “число”, “цифра”, “форма”, “геометричні фігури”; формування уявлень про числа натурального ряду; здійснення найпростіших усних обчислень; розв’язування елементарних математичних задач

Тема 9. Спостереження та аналіз показових занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності. Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: ознайомлення дітей з фольклорними та авторськими творами, творами письменників-класиків української літератури, сучасними письменниками та поетами; виховання оцінних суджень, ознайомлення дітей з книгою (

Тема 10. Спостереження і аналіз показових занять з методики фізичного виховання дітей дошкільного віку. Ознайомлення з різними формами організації фізичного виховання: фізкультурних занять, ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, загартувальних процедур в поєднанні з фізичними вправами, рухливими іграми. Режим рухової активності дітей в різних вікових групах. Самостійне проведення фізкультурних занять, ранкової гімнастики, рухливих ігор, фізкультхвилинок. Перегляд обладнання і фізкультурного інвентаря дошкільного закладу на майданчику, у фізкультурному залі, його розміщення та зберігання. Освітня лінія “Особистість дитини”: формування основ здорового способу життя

Тема 11. Спостереження і аналіз показових занять з методики музичного виховання. Самостійне проведення музичних занять. Освітня лінія “Дитина у світі культури”: формування уявлень про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець);

слухання та оцінка музичних творів дітьми; оволодіння елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних рухів, ігор; відтворення на дитячих музичних інструментах простих ритмічних мелодій; набуття досвіду індивідуального та колективного виконання музичних творів

Тема 12. Ознайомлення з нормативними актами, які регламентують діяльність ЗДО на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, з Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Ознайомлення зі змістом і формами роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю. Підбір матеріалів для оформлення батьківського куточка, складання анкет для батьків, моделювання роботи з батьками індивідуальні та групові консультації, батьківських зборів

Тема 13. Спостереження та аналіз занять з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям у різних вікових групах. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: заняття, екскурсії, ігри, спостереження в довкіллі. Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Тема 14. Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Освітній напрям «Дитина в соціумі». Робота з дітьми з національного, патріотичного, правового, морально-етичного виховання

Тема 15. Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з економічного виховання. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання: заняття, ігрова діяльність, театралізації з економічної тематики, творчі завдання, читання художньої літератури. Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Тема 16. Спостереження та аналіз занять з використанням інноваційних технологій у різних вікових групах. Самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій: психолого-педагогічне проектування (ПЗ), ТРВЗ, ситуація створення успіху (ССУ), методика навчання дітей ранньому читанню, методика Л.Шульги, «театр фізичного виховання» М.Єфименка, елементи музейної педагогіки

Тема 17. Спостереження та аналіз різноманітних форм роботи з валеологічної освіти у різних вікових групах. Самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти: заняття, еко-прогулянки валеологічного змісту, краєзнавчий туризм. Освітній напрям «Особистість дитини»

6. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		ПР	СРС	Консультації

Змістовий модуль 1. Педагогічна практика в групах дошкільного віку				
Тема 1. Ознайомлення з методично-інструктивними документами, які регламентують діяльність ЗДО період дії правового режиму воєнного стану в Україні. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня	31	17	12	2
Тема 2. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня	31	17	12	2
Тема 3. Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з методики ознайомлення дітей з природою.	31	17	12	2
Тема 4. Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності.	31	17	12	2
Тема 5. Спостереження, аналіз та самостійне проведення мовленнєвих занять в різних вікових групах.	31	17	12	2
Тема 6. Спостереження за організацією та керівництвом самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Самостійна організація самостійної художньої дітей.	30	17	10	1
<i>Усього за V семестр</i>	189	102	76	11
Тема 7. Спостереження, аналіз та самостійне проведення організації різних форми організації трудової діяльності дітей	31	17	12	2
Тема 8. Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики формування елементарних математичних уявлень.	311	17	12	2
Тема 9. Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності.	31	17	12	2
Тема 10. Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.	31	17	12	2
Тема 11. Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики музичного виховання.	30	17	10	1
<i>Усього за VI семестр</i>	189	102	76	11

Тема 12. Ознайомлення з методично-інструктивними документами, які регламентують діяльність ЗДО на період дії правового режиму воєнного стану в Україні. Ознайомлення зі змістом і формами роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю. Самостійна організація форм роботи з батьками.	30	17	11	2
Тема 13. Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям у різних вікових групах.	30	17	11	2
Тема 14. Спостереження, аналіз та самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання.	30	17	11	2
Тема 15. Спостереження, аналіз та самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання.	30	17	11	2
Тема 16. Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій у різних вікових групах.	30	17	11	2
Тема 17. Спостереження, аналіз та самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти у різних вікових групах.	30	17	12	2
<i>Усього за VII семестр</i>	192	102	78	12
Разом за змістовим модулем I	570	306	230	34
Усього годин	570	306	230	34

7. Теми практичних занять

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1	1/I	Ознайомлення з методично-інструктивними документами, які регламентують діяльність ЗДО період дії правового режиму воєнного стану в Україні. Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня	17
2	2/I	Ознайомлення з організацією життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня. Самостійна організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня	17
3	3/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з методики ознайомлення дітей з природою.	17
4	4/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності.	17
5	5/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення	17

		мовленнєвих занять в різних вікових групах.	
6	6/I	Спостереження за організацією та керівництвом самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Самостійна організація самостійної художньої дітей.	17
		<i>Усього за V семестр</i>	102
7	7/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення організації різних форми організації трудової діяльності дітей	17
8	8/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики формування елементарних математичних уявлень.	17
9	9/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності.	17
10	10/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.	17
11	11/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення показових занять з методики музичного виховання.	17
		<i>Усього за VI семестр</i>	102
12	12/I	Ознайомлення з методично-інструктивними документами, які регламентують діяльність ЗДО на період дії правового режиму воєнного стану в Україні. Ознайомлення зі змістом і формами роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю. Самостійна організація форм роботи з батьками.	17
13	13/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з ознайомлення дітей з суспільним довкіллям у різних вікових групах.	17
14	14/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення різноманітних форм роботи з громадянського виховання.	17
15	15/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення різноманітних форм роботи з економічного виховання.	17
16	16/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій у різних вікових групах.	17
17	17/I	Спостереження, аналіз та самостійне проведення різноманітних форм роботи з валеологічної освіти у різних вікових групах.	17
		<i>Усього за VII семестр</i>	102
		<i>Разом за змістовим модулем I</i>	306
		<i>Усього годин</i>	306

8. Самостійна робота

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1	1/I	Ознайомитися з робочою програмою практики (метою, завданнями, змістом практики); строками оформлення звітної документації практики; критеріями оцінювання; рекомендованою навчально-методичною літературою.	12

		Ознайомлення з нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність закладу дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану, Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей, Посадовими обов'язками вихователя закладу дошкільної освіти, Правилами внутрішнього трудового розпорядку в ЗДО. Ознайомитися з переліком ігрового та навчально-дидактичного обладнання для групи. Оглянути картотеку дидактичних ігор та методичних розробок групи та підбрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня.	
2	2/І	Оглянути методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підбрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття.	12
3	3/І	Оглянути методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підбрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з методики ознайомлення дітей з природою. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття, підготувати матеріали для зображувальної діяльності дітей.	12
4	4/І	Оглянути методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підбрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з методики занять з методики зображувальної діяльності. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття.	12
5	5/І	Оглянути методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підбрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації мовленнєвих занять. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття.	12
6	6/І	Оглянути методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підбрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації самостійної художньої діяльності дітей. Підбрати зображувальні засоби та матеріали, виготовити необхідні засоби.	10
	Разом за V семестр		76
7	7/І	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти. Підбрати	12

		дидактичний матеріал та електронні засоби для організації трудової діяльності дітей. Підібрати необхідне обладнання для організації дитячої праці.	
8	8/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з методики формування елементарних математичних уявлень. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття.	12
9	9/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття.	12
10	10/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою рухливих ігор та методичних розробок інструктора з фізичного виховання. Підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з фізичної культури, необхідний інвентар та обладнання для заняття. Виготовити атрибути для рухливої гри.	12
11	11/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою музичних ігор та методичних розробок музичного керівника. Підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з методики музичного виховання. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття.	10
Разом за VI семестр			76
12	12/I	Ознайомлення з нормативними актами, які регламентують діяльність ЗДО в Україні, в тому числі на період дії правового режиму воєнного стану, Інструкцією з безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти під час освітнього процесу, Інструкцією з охорони життя та здоров'я дітей. Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з методичними розробками щодо організації роботи з батьками в закладі дошкільної освіти. Підібрати необхідні матеріали для організації роботи з батьками (оформлення батьківського куточка, складання анкет для батьків, проведення індивідуальних та групових консультацій, батьківських зборів тощо).	11
13	13/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з ознайомлення дітей з суспільним	11

		довкіллям. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення заняття	
14	14/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації різноманітних форм роботи з громадянського виховання. Виготовити необхідний дидактичний матеріал.	11
15	15/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації різноманітних форм роботи з економічного виховання. Виготовити необхідний дидактичний матеріал.	11
16	16/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації занять з використанням інноваційних технологій. Виготовити дидактичний матеріал, необхідний для проведення занять.	11
17	17/I	Опрацювати методичну літературу, переглянути відео-матеріали на сайтах закладів дошкільної освіти, ознайомитися з картотекою дидактичних ігор та методичних розробок групи та підібрати дидактичний матеріал, електронні засоби для організації форм роботи з валеологічної освіти. Виготовити необхідний дидактичний матеріал.	12
	Разом за VII семестр		78
	Разом за змістовим модулем I		230
	Усього годин		

9. Консультації

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1	1/ I	Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня	2
2	2/ I	Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня	2
3	3/ I	Складання конспекту заняття з методики ознайомлення дітей з природою	2
4	4/ I	Складання конспекту заняття з методики занять з методики зображувальної діяльності	2
5	5/ I	Складання конспекту мовленнєвого заняття	2
6	6/ I	Організація самостійної художньої діяльності дітей	1
7	7/ I	Організація трудової діяльності дітей	2
8	8/ I	Складання конспекту заняття з методики формування елементарних математичних уявлень	2
9	9/ I	Складання конспекту заняття з методики організації художньо-мовленнєвої діяльності	2
10	10/ I	Складання конспекту заняття з фізичної культури	2

11	11/ I	Складання конспекту заняття з методики музичного виховання	1
12	12/ I	Організація роботи з батьками	2
13	13/ I	Складання конспекту заняття ознайомлення дітей з суспільним довкіллям	2
14	14/ I	Організація форм роботи з громадянського виховання	2
15	15/ I	Організація форм роботи з економічного виховання	2
16	16/ I	Складання конспекту заняття з використанням інноваційних технологій	2
17	17/ I	Організація форм роботи з валеологічної освіти	2
Разом			34

Критерії оцінювання (денна/заочна форма навчання)

1. Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності дітей
2. Самостійне проведення форм організації життєдіяльності дітей, самоаналіз освітньої роботи
3. Оформлення документації
- 4.Залік

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F		незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» – володіє технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природо-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в групах раннього віку; добирає оптимальні методи, ефективні форми, засоби педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях; планує заняття та інші форми організації життєдіяльності дітей в закладі дошкільної освіти, добираючи доцільні його види та розробляючи конспекти форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей.

«Добре» – володіє технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природо-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в групах раннього віку; виникають труднощі у доборі оптимальних методів, ефективних форм, засобів педагогічного впливу на дітей у процесі їхнього виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях; планує заняття та інші форми організації життєдіяльності дітей в закладі дошкільної освіти, розробляє конспекти форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей дітей раннього віку.

«Задовільно» – організовує розвивальне предметно-ігрове середовище в групах раннього віку; недостатньо володіє програмовим матеріалом; виникають труднощі у доборі методів, форм організації дітей; конспекти форм організації дітей складає фрагментарно; не активізує пізнавальну діяльність дітей; не завжди може налагодити взаємодію з дітьми; під час самоаналізу не помічає своїх помилок і недоліків.

«Незадовільно» – недостатньо володіє програмовим матеріалом; виникають труднощі у доборі методів, форм організації дітей; конспекти форм організації дітей складає фрагментарно; не завжди може налагодити взаємодію з дітьми; не проводить самоаналіз.

10. Рекомендована література

10.1. Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_red_aktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту О.В. Огнев'юк; авт. кол. : Г.В. Беленькая, О.Л. Богініч, В.М.Ветлугіна; наук. ред. Г.В. Беленькая. Київ : ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 304 с.
3. Закон «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/nastupnist-mizh-doshkilnoyu-ta-pochatkovoyu-osvitoyu>
5. Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях (Додаток до листа МОН від 25.04.2022 №1/4428-22). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/627/125/e34/627125e3412d4434578376.pdf>
6. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти затверджений наказом МОН від 19.12.2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya>
7. Про затвердження протиепідемічних заходів в закладах освіти на період карантину у період поширення коронавірусної хвороби COVSD-19 (постанова головного санітарного лікаря від 25.08.2021 №8). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/612/756/06b/61275606b89b5610133628.pdf>
8. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти 2022-2023 навчальному році (лист МОН від 27.07.2022 № 1/8504). URL:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diynosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20222023-navchalnomu-roci>

9. Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 25.07.2016 № 1/9-396). URL: <https://imzo.gov.ua/2016/08/22/list-mon-vid-25-07-2016-1-9-396-pro-organizatsiyu-natsionalno-patriotichno-go-vihovannya-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>
10. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні (лист МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikov-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>
11. Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (затверджений наказом Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 року № 755-21). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час карантину (лист МОН від 25.04.2020 № 1/9-219). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-pid-chas-karantinu>
12. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456). URL: <https://imzo.gov.ua/2016/09/08/list-mon-vid-02-09-2016-1-9-456-shhodo-organizatsiyi-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboti-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>

10.2. Допоміжна

1. Сухорукова Г. В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те видання, перер. та доп. Київ: Видавничий Дім «Слово». 2019. 378 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського. URL: <http://dnpb.gov.ua/u>

ФРАГМЕНТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЛІТНІЙ ПЕРІОД

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		денна/заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Статус освітнього компонента: обов'язковий	
Змістових модулів – 3		Рік підготовки: 3-й	
Загальна кількість годин – 270		Семестр: VI	
Тижневих годин для денної форми навчання – 36 год	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції 8 год./ 4 год.	Практ. 142 год./ 8 год.
		Самостійна робота 104 год./ 225 год.	
		Консультації 16 год./ 33 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

Мета освітнього компонента: формувати вміння планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в літній період, шукати шляхи його оптимізації, оволодівати сучасними методами, формами професійної діяльності; формувати професійні уміння і навички, необхідні для самостійного вирішення педагогічних завдань в умовах реального освітнього процесу; виховувати потребу систематичного професійного самовдосконалення.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.2.2. Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

2.2.3. Спеціальні (фахові) компетентності:

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

2. 3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Основи природознавства з методикою, Дошкільна лінгводидактика, Практика з основ природознавства та краєзнавства, Практика з основ природознавства та краєзнавства, Підготовка до роботи в літній період, Педагогічна практика у групах раннього віку, Педагогічна практика у групах дітей дошкільного віку.

2.4. Результати навчання:

2.4.1. Програмні результати навчання за ОПП

ПРН 1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН 4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН 14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН 15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етикоестетичні цінності.

2.4.2. Результати навчання за освітнім компонентом:

Знання та розуміння:

Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності.

Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного віку.

Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти

Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного віку різного рівня розвитку.

Застосування знань і розумінь:

Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного віку.

Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного віку.

3. Програма освітнього компонента

ТЕМА 1. Ознайомлення з документацією літньої педагогічної практики. Особливості календарно-тематичного планування зайнятості дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період. Використання освітніх сайтів, платформ в умовах дистанційного навчання.

ТЕМА 2. Організація життєдіяльності дітей у першу половину дня. Ознайомлення з інструктивно-методичними матеріалами: організацією роботи в закладах дошкільної освіти у літній період; інструкцією з організації охорони життя і здоров'я дітей у закладах дошкільної освіти.

ТЕМА 3. Організація життєдіяльності дітей у другу половину дня.

ТЕМА 4. Організація ігрової діяльності дітей. Керівництво ігровою діяльністю дітей дошкільного віку. Види ігор, їх функції, зміст і методи організації. Дидактичні ігри, будівельно-конструкційні ігри, рухливі ігри, народні ігри ігри, драматизації, режисерські ігри. Організація ігрового простору.

ТЕМА 5. Планування ігрової діяльності. Планування різних видів ігрової діяльності: творчих ігор (сюжетно-рольові, конструкторсько-будівельні, драматизації, театралізації); дидактичних ігор (словесні, з іграшками, предметами, картинками, настільно-друковані, інтелектуальні); рухливих (сюжетні, безсюжетні, з елементами спортивних ігор і вправ).

ТЕМА 6. Планування форм фізкультурно-оздоровчої роботи. Планування загартовувальних процедур: традиційних (повітряні, сонячні, водні ванни), нетрадиційних (ходіння босоніж по росяній траві, камінцях, обливання водою) тощо. Планування рухової активності дітей: ранкової гімнастики, гімнастики після сну, фізкультурних та музичних занять, рухливих ігор, спортивних вправ та ігор з елементами спорту, прогулянок-походів (дитячий туризм), самостійної рухової діяльності, фізкультурного дозвілля та ін.

ТЕМА 7. Планування художньо-мовленнєвої діяльності. Планування бесід на морально-етичні теми; читання, розповідання літературних творів.

ТЕМА 8. Планування театральної-ігрової діяльності. Планування інсценування творів художньої літератури, ігор-драматизацій, ігор за сюжетами літературних творів, показ різних видів театру.

ТЕМА 9. Планування форм роботи з ознайомлення з довкіллям (предметним, соціальним): спостереження, бесіди, дидактичні ігри, екскурсії-огляди, екскурсії, читання літературних творів. Планування освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей: бесід про правила дорожнього руху, поведінки на вулицях, у транспорті, безпечну поведінку під час відпочинку на сонці, воді, у лісі, користування електричними і газовими приладами, запобігання харчовим отруєнням і кишковим інфекціям. Ознайомлення з правилами поведінки під час повітряної тривоги.

ТЕМА 10. Планування роботи з валеологічного виховання: бесіди, дидактичні ігри, пошуково-дослідницька діяльність, читання літературних творів, проблемні ситуації, розваги.

ТЕМА 11. Планування освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей: бесід про правила пожежної безпеки, правила дорожнього руху, запобігання харчовим отруєнням та ін.

ТЕМА 12. Планування роботи з образотворчої діяльності: аплікація, малювання, ліплення. Самостійна образотворча діяльність як засіб самовираження і самореалізації дітей в різних видах образотворчої діяльності. Добір завдань самостійної образотворчої діяльності. Педагогічне керівництво самостійною образотворчою діяльністю. Стимулювання ініціативи та творчості дітей.

ТЕМА 13. Планування спостережень, пошуково-дослідницької діяльності.

ТЕМА 14. Планування пошуково-дослідницької діяльності. Організація дослідницької діяльності дітей на прогулянці, під час екскурсії. Етапи проведення досліду. Досліди з об'єктами живої та неживої природи.

ТЕМА 15. Планування освітньої роботи з сім'єю. Форми взаємодії з батьками. Індивідуальні та групові форми роботи з родинами. Залучення батьків до безпосередньої участі організації свят і розваг в літній період.

ТЕМА 16. Особливості календарного планування зайнятості дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період.

ТЕМА 17. Ознайомлення із документацією вихователя, навчально-методичним забезпеченням, досвідом роботи вихователя.

ТЕМА 18. Організація та проведення ігрової діяльності.

ТЕМА 19. Організація та проведення форм фізкультурно-оздоровчої роботи.

ТЕМА 20. Організація та проведення художньо-мовленнєвої діяльності.

ТЕМА 21. Організація та проведення театральної-ігрової діяльності.

ТЕМА 22. Організація та проведення форм роботи з ознайомлення з довкіллям (предметним, соціальним).

ТЕМА 23. Організація та проведення роботи з валеологічного виховання.

ТЕМА 24. Організація та проведення освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей.

ТЕМА 25. Організація та проведення образотворчої діяльності.

ТЕМА 26. Організація та проведення спостережень.

ТЕМА 27. Організація та проведення пошуково-дослідницької діяльності.

ТЕМА 28. Організація та проведення свят, розваг.

ТЕМА 29. Організація та проведення освітньої роботи з сім'єю.

ТЕМА 30. Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень.

ТЕМА 31. Оформлення звітної документації

ТЕМА 32. Підведення підсумків літньої педагогічної практики на звітній конференції.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	Л	П	К	СРС	усього	Л	П	К	СРС
1	2	3	4	5	6					
Змістовий модуль 1. Підготовка до роботи в літній період										
Тема 1. Особливості календарно-тематичного планування зайнятості дітей дошкільного віку в літній оздоровчий період	10	2			8	2	2			
Тема 2. Організація життєдіяльності дітей у першу половину дня	7	2			5	2	2			
Тема 3. Організація життєдіяльності дітей у другу половину дня	8	2			6	7				7
Тема 4. Організація ігрової діяльності дітей	2	2				7				7
Тема 5. Планування різних видів ігрової діяльності	8		2		6	2		2		
Тема 6. Планування форм фізкультурно-оздоровчої роботи	7		2		5	4		2	2	
Тема 7. Планування художньо-мовленнєвої діяльності	3		2	1		7			1	6
Тема 8. Планування театральної-ігрової діяльності	3		2	1		7			1	6
Тема 9. Планування форм роботи з ознайомлення з довкіллям (предметним, соціальним)	8		2		6	7				7
Тема 10. Планування роботи з валеологічного виховання	3		2	1		7			1	6
Тема 11. Планування освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей	10		2		8	8			1	7
Тема 12. Планування роботи з образотворчої діяльності	7		2		5	7			1	6
Тема 13. Планування спостережень	3		2	1		8			1	7
Тема 14. Планування пошуково-дослідницької діяльності	8		2		6	7			1	6
Тема 15. Планування освітньої роботи з сім'єю	3		2	1		8			2	6
Разом за змістовим модулем	90	8	22	5	55	90	4	4	11	71

1										
Змістовий модуль 2. Спостереження за організацією освітньої діяльності процесу у закладі дошкільної освіти										
Тема 16. Ознайомлення з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, дітьми дошкільного віку, матеріально-технічним забезпеченням	20		15	1	4	21		2		19
Тема 17. Ознайомлення із документацією вихователя, навчально-методичним забезпеченням, досвідом роботи вихователя	20		15	1	4	19				19
Разом за змістовим модулем 2	40		30	2	8	40		2		38
Змістовий модуль 3. Проведення різноманітних форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку. Підведення підсумків літньої педагогічної практики										
Тема 18. Організація та проведення ігрової діяльності	16		8	5	3	17		2	5	10
Тема 19. Організація та проведення форм фізкультурно-оздоровчої роботи	11		8		3	10				10
Тема 20. Організація та проведення художньо-мовленнєвої діяльності	10		8		2	10				10
Тема 21. Організація та проведення театральної-ігрової діяльності	10		8		2	10				10
Тема 22. Організація та проведення форм роботи з ознайомлення дітей з довкіллям (предметним, соціальним)	10		8		2	10				10
Тема 23. Організація та проведення роботи з валеологічного виховання	10		8		2	10				10
Тема 24. Організація та проведення форм роботи з безпеки життєдіяльності дітей	10		8		2	10				10
Тема 25. Організація та проведення образотворчої діяльності	10		8		2	10				10
Тема 26. Організація та проведення спостережень	10		8		2	10				10
Тема 27. Організація та проведення пошуково-дослідницької діяльності	11		8	1	2	15			5	10
Тема 28. Організація та проведення свят, розваг	3				3					

Тема 29. Організація та проведення освітньої роботи з сім'єю	4		2		2	10				10
Тема 30. Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень	7		4	1	2	7			5	2
Тема 31. Оформлення звітної документації	5		2	1	2	7			5	2
Тема 32. Підведення підсумків літньої педагогічної практики на звітній конференції	5		2	1	2	4			2	2
Разом за змістовим модулем 3	132		90	9	41	140		2	22	116
Всього	180		120	11	49	180	4	4	22	154
Всього	270	8	142	16	104	270	4	8	33	225

5. Теми практичних занять

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	К-сть годин	
			Д	З
1.	5/1	Тема 5. Планування різних видів ігрової діяльності	2	2
2.	6/1	Тема 6. Планування форм фізкультурно-оздоровчої роботи	2	2
3.	7/1	Тема 7. Планування художньо-мовленнєвої діяльності	2	
4.	8/1	Тема 8. Планування театральної-ігрової діяльності	2	
5.	9/1	Тема 9. Планування форм роботи з ознайомлення з довкіллям (предметним, соціальним)	2	
6.	10/1	Тема 10. Планування роботи з валеологічного виховання	2	
7.	11/1	Тема 11. Планування освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей	2	
8.	12/1	Тема 12. Планування роботи з образотворчої діяльності	2	
9.	13/1	Тема 13. Планування спостережень, екскурсій, цільових прогулянок	2	
10.	14/1	Тема 14. Планування пошуково-дослідницької діяльності	2	
11.	15/1	Тема 15. Планування освітньої роботи з сім'єю	2	
12.	16/2	Тема 16. Ознайомлення з особливостями діяльності закладу освіти в умовах правового режиму воєнного стану, матеріально-технічним забезпеченням освітнього процесу Інструктаж з техніки безпеки. Знайомство з педагогічним колективом, дітьми	15	2
13.	17/2	Тема 17. Ознайомлення із документацією вихователя, календарним плануванням у літній період, навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу	15	
14.	18/3	Тема 18. Організація та проведення ігрової діяльності	8	2
15.	19/3	Тема 19. Організація та проведення фізкультурно-оздоровчої роботи	8	
16.	20/3	Організація та проведення художньо-мовленнєвої діяльності	8	

17.	21/3	Організація та проведення театральної-ігрової діяльності	8	
18.	22/3	Тема 22. Організація та проведення форм роботи з ознайомлення дітей з довкіллям (предметним, соціальним)	8	
19.	23/3	Тема 23. Організація та проведення роботи з валеологічного виховання	8	
20.	24/3	Тема 24. Організація та проведення форм роботи з безпеки життєдіяльності дітей	8	
21.	25/3	Організація та проведення образотворчої діяльності	8	
22.	26/3	Організація та проведення спостережень	8	
23.	27/3	Організація та проведення пошуково-дослідницької діяльності	8	
24.	29/3	Організація та проведення освітньої роботи з сім'єю	2	
25.	30/3	Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень	4	
26.	31/3	Оформлення звітної документації	2	
27.	32/3	Підведення підсумків літньої педагогічної практики на звітній конференції	2	
ВСЬОГО:			142	8

6. Самостійна робота

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	К-ть годин	
			Д	З
1.	1/1	Підібрати форми роботи, дидактичний матеріал до тематичного тижня «Моя Батьківщина – моя Україна»: день оберегів та символів України; день щасливого дитинства; рідній Україні – творчість дитини	8	
2.	2/1	Підібрати відеоролики ранкової гімнастики на свіжому повітрі для дітей різних вікових груп	5	
3.	3/1	Переглянути вебінар «Як урізноманітнити освітній процес за допомогою додаткової наочності. Готові розробки». https://www.youtube.com/watch?v=ym6z5fKwOGY Скористатися поданим матеріалом для виготовлення дидактичного матеріалу	6	7
	4/1	Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку		7
4.	5/1	Переглянути вебінар «Методичні розробки для навчання та розвитку дітей дошкільного віку». https://www.youtube.com/watch?v=c1zGDk167qY&t=3357s Скористатися поданим матеріалом для виготовлення дидактичного матеріалу до тематичного тижня «Світ гри»	6	
5.	6/1	Підготувати презентацію «Традиційні та нетрадиційні методи загартування» у закладі дошкільної освіти	5	
	7/1	Планування художньо-мовленнєвої діяльності.		6
	8/1	Планування театральної-ігрової діяльності		6
6.	9/1	Підготувати презентацію «Правила дорожнього руху для дітей. Безпека на дорозі». Підібрати відеоролики, дидактичні ігри, наочний матеріал до них та розмістити у слайдах	5	7
	10/1	Планування валеологічної роботи.		6

7.	11/1	Планування освітньої роботи з безпеки життєдіяльності дітей. Доберіть відеоролики для дітей дошкільного віку «Що робити, коли лунає сирена?». Розробіть консультацію для батьків «Правила поведінки для дітей під час повітряної тривоги. Сирена – що робити?»	8	7
8.	12/1	Скласти перелік корисних покликань (відеороликів) для планування роботи з малювання з використанням нетрадиційних технік в різних вікових групах. Виконати малюнки	5	6
	13/1	Планування спостережень, екскурсій, цільових прогулянок		7
9.	14/1	Підібрати досліди для дітей дошкільного віку. Створити презентацію «Організація пошуково-дослідницької діяльності в літній період»	6	6
	15/1	Планування освітньої роботи з сім'єю		6
10.	16/2	Ознайомлення з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, дітьми дошкільного віку, матеріально-технічним забезпеченням: узагальнення і оформлення даних про діяльність ЗДО (відомості про працівників, дітей, занять, аналіз безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану)	4	19
11.	17/2	Ознайомлення із документацією вихователя, навчально-методичним забезпеченням, досвідом роботи вихователя	4	10
12.	18/3	Оформити «доріжку здоров'я» на ігровому майданчику (з камінців, гальки, піску, трави тощо)	3	10
13.	19/3	Підготувати інтерактивні матеріали до проведення ранкової гімнастики, гімнастики після денного сну, фізкультурні хвилини, паузи, загартувальні процедури	3	19
14.	20-23/3	Планування ігрової діяльності, театральної ігрової діяльності, фізкультурно-оздоровчих заходів, художньо-мовленнєвої діяльності, валеологічної роботи	6	18
15.	24/3	Оформити папки-пересувки: «Найкраща пора для загартовування – літо», «Режим дня, як одна зі складових збереження та зміцнення здоров'я дітей», «В гостях у казочки», «Безпека і дитина»	3	18
16.	25/3	Організувати виставки дитячих робіт «Кольорове літо», «Ми діти твої Україна», «Я люблю Україну». Організувати конкурс малюнків на асфальті	6	18
17.	26-27/3	Провести день презентації групи «Цікавинки нашого життя»	3	18
18.	28/3	Організація та проведення свят, розваг	3	
19.	29/3	Провести консультації з батьками: «Доріжка здоров'я на ігровому майданчику», «Організація рухової діяльності на прогулянці дітей»	6	18
19.	30/3	Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень	4	2
20.	31/3	Оформлення звітної документації	2	2
21.	32/3	Підведення підсумків літньої педагогічної практики на звітній конференції	2	2
ВСЬОГО:			104	225

Примітка: ФОРМА ПОДАЧІ СРС – електронне портфоліо. Питання СРС включаються до програми заліку

7. Консультації

N з/п	N теми/ модуля	Назва теми	К-ть годин	
			Д	З
	6/1	Традиційні та нетрадиційні методи загартування у закладі дошкільної освіти.		1
1.	7/1	Використання аудіоказок у художньо-мовленнєвій діяльності дітей дошкільного віку	1	1
2.	8/1	Особливості підготовки театральних вистав у закладі дошкільної освіти	1	1
3.	10/1	Особливості дидактичних ігор валеологічного змісту	1	1
	11/1	Правила поведінки для дітей під час повітряної тривоги. Сирена – що робити?		1
	12/1	Використання нетрадиційних технік малювання в різних вікових групах		1
4.	13/1	Організація і проведення цільових прогулянок на природу в різних вікових групах	1	1
	14/1	Організація та проведення дослідів на прогулянці.		2
5.	15/1	Консультація для батьків «Безпека дитини в літній період»	1	2
6.	16/2	Організація безпечного освітнього середовища в ЗДО в умовах воєнного стану	1	
7.	17/2	Ознайомлення із документацією вихователя, навчально-методичним забезпеченням, досвідом роботи вихователя	1	
8.	18/3	Організація ігрової діяльності в літній період	5	5
9.	27/3	Організація пошуково-дослідницької діяльності на прогулянці	1	5
10.	30/3	Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень	1	5
11.	31/3	Оформлення звітної документації	1	5
12.	32/3	Підведення підсумків літньої педагогічної практики на звітній конференції	1	2
Разом			16	33

8. Рекомендована література

8.1. Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. **Горопаха Н.М., Поніманська Т.І.** Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. **232 с.**
3. **Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років.** / наук. кер. проекту О.В. Огнев'юк; авт. кол. : Г.В. Беленькая, О.Л. Богініч, В.М. Ветлугіна; наук. ред. Г.В. Беленькая. Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2020.

- 304 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
4. Закон «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/nastupnist-mizh-doshkilnoyu-ta-pochatkovoyu-osvitoyu>
6. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти. 2021 рік. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр. URL: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf.
8. Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період. Інструктивно-методичні рекомендації. *Дошкільне виховання*. 2012. № 5. С.2-4.
9. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ: Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
10. Положення [Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](https://mon.gov.ua),
11. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати» / Л.В.Лохвицька. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 120 с.
12. Парціальна програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом». Київ : Видавництво «Алатон», 2016. 32 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/1.pdf>
13. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
14. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти затверджений наказом МОН від 19.12.2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya>
15. Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 25.07.2016 № 1/9-396). URL: <https://imzo.gov.ua/2016/08/22/list-mon-vid-25-07-2016-1-9-396-pro-organizatsiyu-natsionalno-patriotichnogo-vihovannya-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>
16. Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних

навчальних закладах в літній період. Інструктивно-методичні рекомендації (Додаток до листа МОН молоді та спорту України від 28.05.2012 р. № 1/9-413). *Дошкільне виховання*. 2012. № 6. С.4-7.

17. Рекомендації щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти в літній період в умовах воєнного стану» (Лист МОН від 31.05.2023 № 4/1798-23) <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/rekomendacziyi.pdf>
18. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456). URL: <https://imzo.gov.ua/2016/09/08/list-mon-vid-02-09-2016-1-9-456-shhodo-organizatsiyi-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboti-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>

8.2. Допоміжна

1. Гавриш Н., Безсонова О. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей. Методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць. Київ : Видавничий дім «Слово», 2012. С.23-25.
2. Конструктивна творчість дошкільників/уклад. Н.О. Творогова. Харків : Основа, 2011. 160 с.
3. Кривоніс М.Л. Сенсорний розвиток: з досвіду роботи. 5-6 (7) років/ автор-упорядник Кривоніс М.Л., О.А. Дроботій. Харків : Ранок, 2012. 256 с.
4. Крутій К. Сучасне заняття та освітні ситуації. *Дошкільне виховання*. 2016. № 9. С. 6-10.
5. Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище в дошкільних навчальних закладах: навчально-методичний посібник. Київ : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 80 с.
6. Лохвицька Л.В. Парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 128 с.
7. Лохвицька Л.В. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати» / Л.В. Лохвицька. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 120 с.
8. Лохвицька Л.В., Андрущенко Т.К. До здоров'я дітей – через освіту дорослих: Технологія взаємодії дошкільних навчальних закладів з родинами: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2012. 176 с.
9. Маленькі таємниці великої економіки: матеріали до формування первинного економічного досвіду в дітей дошкільного віку (Освітній проект)/ уклад. О.Є. Прокудіна, Н.М. Сечина, Ж.О. Славникова. Запоріжжя: ЛПС, 2012. 88 с.
10. Маліновська Н. В. Розвиток зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами моделювання. Діяльнісний підхід в організації освітньо-виховного процесу закладу дошкільної освіти: педагогічний путівник: посібник. Упоряд. Л. В. Гурнік, за ред. А. Л. Черній. Рівне, 2020. С. 21-26.

11. Нечипорук Н.І., Педько О.П., Корж Т.М. Особливості організації навчально-виховного процесу в різновікових групах ДНЗ. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 184 с.
12. Піроженко Т.О. Ігрова діяльність дошкільників. Старший дошкільний вік: навчально-методичний посібник/ Т.О. Піроженко, К.В. Карасьова. Київ : Генеза, 2014. 96 с.
13. Поніманська Т.І., Козлюк О.А., Марчук Г.В. Виховання людяності: методичний посібник.
/ Т.І. Поніманська, О.А. Козлюк, Г.В. Марчук. Рівне : Волинські обереги, 2012. 160 с.
14. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: методичний посібник
/ за ред. Т.І. Поніманської. Київ : Слово, 2013. 568 с.
15. Романюк І., Бороздіна О. Інтегроване заняття: поняття, особливості змісту та структури. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. № 5. С.13-21.
16. Ринчовська Т., Соломонюк С. Лепбук для реалізації ідей сталого розвитку. *Дошкільне виховання*. 2018. №3. С.30-33.
17. Сенсорний розвиток: з досвіду роботи. 3-4 роки /упоряд. М.Л. Кривоніс, О.Л. Дроботій, В.М. Ачкасова. Харків : Ранок, 2012. 240 с.
18. Соціальний розвиток дитини: старший дошкільний вік / Т.І. Поніманська, І.М. Дичківська, О.А. Козлюк, Л.І. Кузьмук. Київ : Генеза, 2013. 88 с.
19. Сухар В.Л. Дидактичні ігри. 3-4 роки. Харків: Ранок, 2012. 160 с.
20. Сухар В.Л. Дидактичні ігри. Старший дошкільний вік/ автор-упорядник В.Л. Сухар. Харків: Ранок, 2012. 192 с.
21. Полєвікова О. Б., Швець Т. А. Організація пошуково-дослідницької діяльності в дошкільлі Харків : Вид. група «Основа», 2018. 109 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
URL: [http:// www.mon.gov.ua](http://www.mon.gov.ua)

ФРАГМЕНТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ПЕРЕДДИПЛОМНА (БЕЗПЕРЕРВНА) ПРАКТИКА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень / освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		денна/заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента: обов'язковий
Змістових модулів – 3	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: 4-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр: VIII
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 8	Освітній ступінь: бакалавр	Практичні 180/6 год
		Консультації 14/29 год
		Самостійна робота 46/205 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета, програмні компетентності та результати

навчання

2.1. Мета освітнього компонента

Переддипломна (безперервна) практика є логічним завершенням професійної підготовки майбутніх вихователів. Практика сприяє формуванню професійної компетентності у здобувачів освіти, набуттю ними особистісних та фахових якостей, ціннісних орієнтацій, позитивної мотивації щодо здійснення майбутньої професійної діяльності, здатності розв'язувати освітні завдання відповідно до вимог Базового компоненту дошкільної освіти України.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність.

КІ-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов..

2.2.2. Загальні компетентності.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

2.2.3. Фахові (спеціалізовані) компетентності.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-11. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-14. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-21. Здатність планувати та здійснювати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури порушення, актуального стану і потенційних можливостей дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення; організовувати корекційно-розвивальне освітнє середовище; застосовувати сучасні освітні технології.

2.3. Результати навчання.

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

ПРН 7. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН 13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН 16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей

ПРН 17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН 22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Знання та розуміння:

- особливостей організації різних видів життєдіяльності дітей дошкільного віку;
- змісту освітньої роботи з дітьми в закладі дошкільної освіти (нормативні документи, Базовий компонент дошкільної освіти, освітні програми для дітей раннього та дошкільного віку, методичні посібники тощо);
- базисних характеристик розвитку дітей різних вікових груп;
- методик навчання дітей дошкільного віку;

- сучасних технологій, передового педагогічного досвіду.

Застосування знань і розумінь:

- складати календарно-тематичне планування;
- визначати, обґрунтовувати мету, зміст, методи та прийоми навчання;
- використовувати в роботі надбання передового педагогічного досвіду;
- визначити мету організаційних форм, різних видів роботи з дітьми дошкільного віку (заняття, спостереження, ігрова діяльність, праця тощо);
- добирати структуру заняття відповідно до його мети, виду та типу;
- раціонально поєднувати ефективні форми, методи, прийоми, види роботи на заняттях та інших формах організації життєдіяльності дітей дошкільного віку;
- виготовляти дидактичний матеріал, використовувати інформаційні технології;
- організовувати діяльність дітей на заняттях та у повсякденному спілкуванні, враховуючи індивідуальні особливості і рівень підготовленості кожної дитини;
- будувати модель педагогічної взаємодії з дітьми конкретної вікової групи і реалізувати її;
- налагоджувати контакт з дитиною, групою дітей, створювати сприятливу психологічну атмосферу;
- встановлювати педагогічно доцільні стосунки з родинами вихованців;
- об'єктивно оцінювати результати діяльності дітей;
- стимулювати навчальну діяльність дітей, їх пізнавальні інтереси;
- набувати навички застосування методів наукових досліджень, здійснювати науково-дослідницьку роботу.

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			у тому числі			
		практ. (семі- нар*)	самост. робота	консуль- тації	усього	практ. (семіна р*)	самост. робота	конс.
Змістовий модуль І. Спостереження за організацією освітнього процесу у ЗДО								
Тема 1. Ознайомл ення із діяльніст ю ЗДО	5	3	2		4		4	
Тема 2. Спостере ження за діяльніст ю	11	9		2	6		2	4

виховате ля								
Разом за змістови м модулем І	16	12	2	2	10		6	4
Змістовий модуль II. Проведення різноманітних форм організації життєдіяльності дітей дошкільного віку								
Тема 3. Проведення занять та інших форм організації життєдіяльн ості дітей в першу та другу половину дня	150	112	33	5	178		170	8
Тема 4. Ведення календарног о планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостереже нь	40	34	2	4	32	4	16	12
Тема 5. Індивідуаль на робота з дітьми, батьками	8	4	3	1	5		3	2
Разом за змістовим модулем II	198	150	38	10	215	4	189	22
Змістовий модуль III. Проведення занять та інших форм організації життєдіяльності дітей з додаткової спеціалізації								
Тема 6. Проведенн я занять та інших форм організації	26	18	6	2	15	2	10	3

життєдіяль ності дітей								
Разом за змістовим модулем III	26	18	6	2	15	2	10	3
Усього годин	240	180	46	14	240	6	205	29

4. Теми практичних занять

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин (денна форма)	К-сть годин (заочна форма)
1/1	Ознайомлення із діяльністю ЗДО:		
	Інструктаж з техніки безпеки	1	
	Ознайомлення з особливостями діяльності закладу освіти в умовах правового режиму воєнного стану, матеріально-технічним забезпеченням освітнього процесу	1	
	Знайомство з педагогічним колективом, вихованцями	1	
2/1	Спостереження за діяльністю вихователя-наставника:		
	Ознайомлення із документацією, календарно-тематичним плануванням, навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу.	3	
	Спостереження за проведенням ранкового прийому, різноманітних форм організації життєдіяльності дітей, роботою з батьками, індивідуальною роботою з дітьми.	6	
3/2	Проведення ранкового прийому, ранкової гімнастики, різноманітних форм організації життєдіяльності дітей в першу та другу половину дня, прогулянок, рухливих ігор, гімнастики пробудження, загартувальних процедур	112	
4/2	Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень	34	4
5/2	Індивідуальна робота з батьками	4	

	вихованців		
6/3	Проведення занять та інших форм організації життєдіяльності дітей з додаткової спеціалізації	18	2
Разом		180	6

5. Самостійна робота

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин (денна форма)	К-сть годин (заочна форма)
1/1	Ознайомлення із діяльністю ЗДО:		
	Узагальнення і оформлення даних про діяльність ЗДО (відомості про працівників, дітей, розподіл організованої життєдіяльності дітей, аналіз безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану)	2	4
2/1	Спостереження за діяльністю вихователя-наставника:		
	Узагальнення і оформлення результатів спостереження за проведенням різноманітних форм організації життєдіяльності дітей, роботою з батьками, індивідуальною роботою з вихованцями.		2
3/2	Проведення ранкового прийому, ранкової гімнастики, різноманітних форм організації життєдіяльності дітей в першу та другу половину дня, прогулянок, рухливих ігор, гімнастики пробудження, загартовувальних процедур (згідно з плануванням):	33	170
4/2	Ведення календарного планування освітньої роботи, заповнення щоденника спостережень	2	16
5/2	Аналіз інклюзивного освітнього середовища ЗДО	3	3
6/3	Проведення занять та інших форм організації життєдіяльності дітей з додаткової спеціалізації	6	10
Разом		46	205

6. Література

6.1. Базова

1. Березовська Л. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Івано-Франківськ. НАІР, 2022. 252 с. URL : <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/32633/1/Berezovska.pdf>
2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. - Вид. 2-ге, доповнене. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
3. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2015. 428 с.
4. Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 232 с.
5. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту О.В. Огнев'юк; авт. кол. : Г.В. Беленькая, О.Л. Богініч, В.М.Ветлугіна; наук. ред. Г.В. Беленькая. Київ : ун-т ім. Б.Грінченка, 2020. 304 с.
6. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку : навчальний посібник. Запоріжжя : СТАТУС, 2021. 296 с
7. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249). URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/nastupnist-mizh-doshkilnoyu-tapochatkovoyu-osvitoyu>
8. Лохвицька Л. В. Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Тернопіль : Мандрівець, 2018. 120 с.
9. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
10. Пагута Т. І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: Навчально-методичний посібник / Упорядник Т. І. Пагута. Львів, «Новий Світ-2000», 2020. 300 с.
11. Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти затверджений наказом МОН від 19.12.2017 URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya>
12. Програма розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі» / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова; наук. кер. О.Л. Кононко. Київ : МЦФЕР-Україна, 2019. 488с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programma-ya-y-sviti.pdf>
13. Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 25.07.2016 № 1/9-396). URL :

<https://imzo.gov.ua/2016/08/22/list-mon-vid-25-07-2016-1-9-396-pro-organizatsiyu-natsionalno-patriotichnogo-vihovannya-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>

14. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456). URL : <https://imzo.gov.ua/2016/09/08/list-mon-vid-02-09-2016-1-9-456-shhodo-organizatsiyi-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboti-u-doshkilnih-navchalnih-zakladah>

6.2. Допоміжна

1. В'юнник В. О. Мій конспект. 3-й рік життя. II півріччя. Харків: Основа, 2014. 166с.

2. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей четвертого року життя: навчально-методичний посіб. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2021. 178 с.

3. Лохвицька Л. В. Парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 128 с.

4. Лохвицька Л. Розвивальне предметне середовище в дошкільних навчальних закладах: Навчально-методичний посібник. Київ : Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. 80с.

5. Нечипорук Н. І., Педько О. П. , Корж Т. М. Особливості організації навчально-виховного процесу в різновікових групах ДНЗ. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 184 с.

6. Піроженко Т. О. Ігрова діяльність дошкільників. Старший дошкільний вік: навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2014. 96 с.

7. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч.1. Від народження до трьох років / О.П.Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В.Артемова; наук. кер. О.Л. Кононко. Київ : МЦФЕР - Україна, 2014. 203 с.

8. Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років «Оберіг» / Під наук. кер. А. М. Богущ. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 160 с.

9. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя : методичний посібник / Кузьмук Л.І. та ін.; за ред. Т.І.Поніманської. Київ : Слово, 2013. 568 с.

10. Соціальний розвиток дитини: старший дошкільний вік / Т. І. Поніманська, І. М. Дичківська, О. А. Козлюк, Л. І. Кузьмук. Київ : Генеза, 2013. 88 с.

6.3. Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Всеосвіта – спільнота активних освітян. URL : <https://vseosvita.ua/>

3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. URL : <http://dnpb.gov.ua/u>

4. Закон «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL : <http://www.mon.gov.ua>
7. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>
8. Інструкція щодо організації роботи практичної підготовки здобувачів вищої освіти. URL : <http://lpc.org.ua/>

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ: СХЕМИ АНАЛІЗУ РЕЖИМНИХ МОМЕНТІВ, ЗАНЯТЬ, ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ У ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Схема конспекту заняття

Тема заняття:

Мета (програмовий зміст заняття):

Обладнання (матеріал, необхідний для заняття):

Організація обстановки на занятті: указати, як буде розміщено у групі демонстраційний та роздавальний матеріал, фізкультурне обладнання, атрибути до гри тощо; розташування столів, розміщення дітей за ними, інші важливі деталі обстановки.

Попередня робота з дітьми: вказати всі форми роботи в щоденному житті, які готують дітей до сприймання матеріалу на занятті.

Хід заняття:

1. *Вступна частина* (початок заняття): докладно описати методичні прийоми та зміст роботи, спрямовані на організацію переходу дітей від ігрової чи побутової діяльності до навчання, зосередження уваги дітей та зацікавлення їх змістом заняття.

2. *Основна частина:* докладно розкрити послідовність проведення всіх видів навчальної діяльності дітей на занятті, навести зміст розповідей та пояснень, запитань до дітей, описати ігрові прийоми, вправи, усі форми практичної діяльності дітей на занятті та прийоми керівництва діяльністю дітей.

3. *Заклучна частина* (підсумок заняття): описати методичні прийоми підведення підсумків заняття, навести зміст заключної розповіді вихователя.

Використана література: указати посібники, методичні розробки, хрестоматії, іншу літературу, якою користувалися під час підготовки та проведення заняття.

Схема аналізу режимних моментів в першу половину дня

І. Ранковий прийом:

- місце проведення прийому дітей;
- готовність групи, ділянки, дидактичних матеріалів та іграшок;
- тон і настрій вихователя під час зустрічі з дітьми;
- звернення уваги педагога на самопочуття дітей;
- прийоми, що використовує педагог, щоб відволікти дитину від розлучення з батьками, викликати позитивні емоції, створити гарний настрій;
- бажання дітей відвідувати групу;
- володіння навичками самообслуговування та культурно-гігієнічними

навичками;

- організація індивідуальної, ігрової та трудової діяльності дітей;
- вміння вихователя організовувати та поєднувати групову та індивідуальну роботу з дітьми;

II. Сніданок:

- підготовка столів до сніданку (правильне розміщення; сервіровка);
- тривалість сніданку, відповідність режиму;
- освітня робота вихователя під час сніданку;
- рівень культурно-гігієнічних навичок дітей;
- прийоми, які використовує вихователь для виховання культурно-гігієнічних навичок культури;
- керівництво вихователя діяльністю дітей, які закінчили харчуватися.

Аналогічно аналізується обід.

III. Одягання:

- умови одягання дітей;
- навички дітей;
- прийоми, які використовує вихователь;
- тривалість одягання.

IV. Прогулянка:

- відповідність структури прогулянки методичним вимогам (спостереження – бесіда; трудові доручення; рухливі ігри (2-3); дидактичні ігри; індивідуальна робота);
- доцільність вибору об'єкта спостереження, оптимальність обсягу бесіди;
- ступінь раціональності й ефективності використання методів та прийомів, їх відповідність віку дітей;
- мова вихователя: доступність, логічність, образність, виразність (використання в бесіді художнього слова);
- мовленнєва активність дітей (знання дітьми віршів, загадок);
- наявність прийомів щодо активізації пізнавальних психічних процесів;
- ставлення дітей до спостереження (інтерес, зацікавленість, активність);
- організація та доцільність трудових доручень;
- організація рухливих ігор;
- активність та самостійність дітей під час проведення рухливих ігор;
- організація та проведення дидактичних ігор з природознавчим матеріалом;
- організація самостійної ігрової діяльності дітей;
- наявність та ефективність індивідуальної роботи з дітьми;
- взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей;
- використання атрибутів та іграшок.

Схема аналізу режимних моментів в другу половину дня

I. Підйом, загартовуючи процедури:

- відповідність часу підйому режиму дня вікової групи;
- характер звертань вихователя (спокійний доброзичливий тон, використання малих фольклорних жанрів, художньої літератури, заохочення, ігрові прийоми);

- зміст гімнастики пробудження, відповідність віку дітей;
- якість виконання вправ дітьми;
- види загартування;
- час відведений для одягання;
- володіння навичками самообслуговування, розвиток самостійності, заохочення до взаємодопомоги.

II. Одягання дітей на прогулянку:

- умови одягання дітей;
- рівень сформованості навичок дітей;
- прийоми, які використовує вихователь, доцільність їх використання;
- тривалість одягання.

III. Прогулянка та керівництво вихователя різними видами діяльності дітей:

- місце проведення прогулянки (на майданчику, за межами дошкільного закладу);
- види діяльності дітей, які організовано на прогулянці, створення відповідних умов;
- використання прогулянки для розширення знань дітей про оточуюче середовище;
- правильність організації спостереження (вибір об'єкту, постановка завдань, характер питань і пояснень, включення художнього слова, активність дітей);
- забезпечення рухової активності дітей на прогулянці (кількість рухливих ігор, їх характер, участь в них дітей);
- проведення індивідуальної роботи з дітьми (з яких розділів);
- емоційний стан дітей під час і на кінець прогулянки.

IV. Полуденок:

- підготовка столів до полуденку (правильне розміщення; сервіровка);
- тривалість вечері, відповідність режиму;
- освітня робота вихователя під час вечері;
- рівень культурно-гігієнічних навичок дітей;
- прийоми, які використовує вихователь для виховання культурно-гігієнічних навичок;
- керівництво вихователя діяльністю дітей, які закінчили харчуватися.

V. Діяльність дітей у вечірні години:

- різноманітність видів діяльності, до яких залучає вихователь дітей;
- організація різних видів ігрової діяльності (дидактичні, сюжетно-рольові, будівельні, театралізовані ігри);
- організація самостійної художньої діяльності.

VI. Повернення дітей додому:

- індивідуальні бесіди з батьками, консультації для батьків;
- прощання з дітьми.

Схема аналізу сучасного заняття

1. Доцільність організації дітей перед початком заняття, плавний перехід від ігрової до пізнавальної діяльності.
2. Відповідність запланованого програмового змісту діючій програмі, віковим особливостям, сучасним методичним вимогам.
3. Підготовка вихователя до заняття (наочний матеріал, іграшки та ігрове обладнання, добір художніх творів, використання ТЗН, створення спеціального “середовища” заняття)
4. Початок заняття (наявність мотивації, сюрпризного моменту, яким чином здійснюється занурення в тему).
5. Наявність попередньої роботи в процесі підготовки до заняття.
6. Логічність та послідовність заняття, доцільність обраної структури заняття.
7. Аналіз використаних методів та прийомів. Місце гри та ігрових прийомів.
8. Задіяність різних аналізаторів, чергування та різноманітність обраних форм та видів діяльності.
9. Врахування вікових, фізіологічних, психологічних та індивідуальних особливостей дітей.
10. Реалізація особистісного підходу на занятті (створення ситуації успіху, наявність простору для особистісного зростання, позитивна реакція на діяльність дітей, позитивний емоційний фон, диференційований підхід в доборі завдань, можливість реалізації власного досвіду дитини)
11. Педагогічні цілі заняття (розвивальна, навчальна, виховна ціль) та їх ієрархія, наявність ключової ідеї на інтегрованих, тематичних заняттях.
12. Організація педагогічного спілкування з дітьми (стиль взаємин, позиція вихователя, емоційний фон заняття, модель спілкування-діалог, полілог, монолог); наявність атмосфери співробітництва.
13. Врахування етапу засвоєння знань (ознайомлення – повторення – закріплення - практичне застосування) під час побудови заняття, адекватний добір методів та форм роботи.
14. Інтерактивні аспекти заняття (активність та самостійність дітей, організація різних форм роботи від індивідуальних до колективних, взаємодія вихователя та дітей)
15. Професійно-особистісні якості вихователя (володіння методиками, вміння організувати дитячий колектив, адекватність у взаєминах з дітьми, такт та ерудиція, культура поведінки та мовлення, емоційність).
16. Раціональне, педагогічно обґрунтоване чергування активності вихователя з активністю самих дітей; створення умов для прояву дітьми активності.
17. Стимулювання інтересу дітей до заняття, підтримка робочої налаштованості дітей.
18. Наявність підсумково-рефлексивного етапу заняття (задіяність дітей в аналізі заняття, наявність рефлексії, самоаналізу у дітей).

19. Темп діяльності дітей; тривалість заняття та його структурних частин.
20. Психофізіологічний аспект заняття (освітлення, повітряний і тепловий режим, осанка під час сидіння, зміна видів діяльності).

Схема аналізу заняття з фізичної культури

I. Підготовка педагога до заняття:

- конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, рівню фізичної підготовленості дітей;
- взаємозв'язок з попереднім матеріалом;
- комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань;
- взаємозв'язок частин заняття;
- підготовка місця та обладнання до заняття;
- одяг вихователя та дітей.

II. Організація заняття:

- своєчасність початку за закінчення заняття, його тривалість;
- доцільність розподілу часу на проведення кожної частини заняття;
- прийоми розміщення та пересування дітей у залі чи на майданчику, способи їх організації під час виконання вправ в кожній частині заняття;
- раціональність використання приміщення (майданчика) та інвентарю;
- взаємодія педагогів під час заняття.

III. Проведення заняття:

- відповідність методів та прийомів навчання вікові дітей, їх підготовленості, етапу навчання, характеру вправ та музичного супроводу;
- попередження та усунення помилок у дітей;
- диференційований підхід у роботі з дітьми;
- забезпечення страхування, дотримання техніки безпеки;
- повідомлення дітям теоретичних відомостей про фізичне виховання;
- темп виконання та дозування вправ;
- регулювання фізичного та психічного навантаження протягом заняття;
- формування правильної постави та навичок особистої гігієни;
- динаміка фізичних навантажень.

IV. Поведінка та самопочуття дітей:

- дисциплінованість та організованість дітей, стосунки і ровесниками;
- увага, активність, ініціативність, наполегливість дітей;
- самопочуття та настрої дітей.

V. Вимоги щодо діяльності вихователя:

- якість показу та пояснення вправ;
- вміння тримати в полі зору всю групу, контролювати самопочуття та поведінку дітей;
- вміння володіти голосом, культура мовлення;
- володіння спеціальною термінологією;
- характер проведення заняття (впевнено - невпевнено), настрої вихователя.

Схема аналізу мовленнєвого заняття

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Відповідність фактичного змісту поставлених меті (обсяг запропонованого матеріалу, доцільність використання дидактичних ігор та вправ тощо):
3. Врахування індивідуальних та вікових особливостей дітей. Характеристика їхніх мовленнєвих можливостей і здібностей.
4. Організація дітей.
5. Доцільність вибору методів і прийомів навчання мови з погляду їхньої придатності для реалізації мети заняття.
6. Створення належної мотивації до заняття.
7. Засоби стимулювання мовленнєвої активності дітей.
8. Темп мовлення вихователя.
9. Темп роботи на мовленнєвому занятті: доцільність розподілу часу; зміна різних видів діяльності.
10. Забезпечення працездатності дітей на занятті. Прийоми запобігання втомі.
11. Реалізація мовленнєвих завдань на занятті (завдання лексичної роботи, виховання звукової культури мовлення, формування граматично правильного мовлення, розвиток зв'язного мовлення). Забезпечення їх комплексності, взаємозв'язку.
12. Наявність та відповідність дидактичного матеріалу педагогічним вимогам, віковим особливостям дітей.
13. Засоби привертання і зосередження уваги дітей. Спонування дітей до співробітництва.
14. Наявність наскрізного героя на занятті (доречність його використання).
15. Оцінка структури мовленнєвого заняття та якісна характеристика його окремих елементів, відповідність обраної структури меті заняття. Обґрунтованість, послідовність, логічний зв'язок між етапами заняття тощо;
16. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
17. Мікроклімат мовленнєвого заняття: стиль спілкування вихователя з дітьми упродовж заняття; загальна атмосфера спілкування.
18. Правильність і нормативність мовлення вихователя.
19. Прийоми формування оцінно-контрольних дій.
20. Загальна оцінка мовленнєвого заняття.

Схема аналізу занять з образотворчої діяльності **(варіант I)**

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Санітарно-гігієнічні та естетичні умови під час проведення заняття.
3. Добір практичного матеріалу, його розташування (відповідно до методичних вимог).
4. Наявність та відповідність посібників, натури, зразків, картин художнім та педагогічним вимогам, віковим особливостям дітей.
5. Доцільність методів та прийомів, використаних вихователем під час: розглядання натури, репродукції; визначення змісту сюжету; добору засобів виразності.
6. Рівень залучення дітей до обговорення послідовності виконання завдань.
7. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
8. Спрямованість використаних методів і прийомів на формування у дітей емоційного настрою, творчості, самостійності.
9. Доступність, логічність, емоційність мови вихователя.
10. Володіння вихователем спеціальною термінологією.
11. Оцінка емоційних проявів дітей під час роботи (захоплення, зацікавленість, прояви творчості).
12. Оцінка самостійності виконання роботи.
13. Навчальні технічні навички (відповідно до програмових вимог) з малювання, аплікації, ліплення.
14. Володіння дітьми навичками аналізу й оцінки результатів своєї діяльності та діяльності своїх товаришів.

Схема аналізу занять з образотворчої діяльності **(варіант II)**

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Добір практичного матеріалу, його розташування (відповідно до методичних вимог).
3. Наявність та відповідність посібників, натури, зразків, картин художнім і педагогічним вимогам, віковим особливостям дітей.
4. Мотиваційна зумовленість заняття, створення творчої атмосфери.
5. Раціональність та ефективність використаного часу для кожної частини заняття.
6. Організація спостереження за суспільним явищем, об'єктом, обстеження об'єкта.
7. Емоційність спостереження, обстеження, спрямованість на розвиток естетичних почуттів.
8. Чіткість, послідовність запитань, що спрямовують увагу дітей на засоби та техніку, необхідні для виконання зображення.

9. Визначення етапів зображення (планування роботи); залучення дітей до визначення етапів роботи.
10. Ознайомлення з новими прийомами (засобами) зображення (за допомогою інформаційно-рецептивного методу).
 - рівень повного показу засобу зображення (якщо він новий) чи часткового (із залученням дітей);
 - рівень активізації дитячого досвіду;
 - використання поетичного слова, образних слів, порівнянь, емоційності мовлення вихователя;
 - використання репродуктивного методу (спеціальні вправи, необхідні для наступного зображення)
11. Використання евристичного та дослідницького методів, що спрямовані на навчання дітей пошуку самостійного рішення зображувального завдання, можливих варіантів, розвитку мислення, уяви.
12. Використання ігрових прийомів.
13. Рівень формування знань, умінь і навичок дітей, необхідних для зображення об'єктів:
 - передача форми;
 - передача величини предметів та їх частин;
 - передача будівлі (виокремлення складників предмета);
 - передача кольору (як ознаки предмета, та як засобу виразності);
 - розташування у просторі (варіативність засобів розташування);
 - відносна величина та положення предметів;
 - рухи.
14. Оцінка емоційних проявів дітей під час роботи (захоплення, зацікавленість, прояви творчості).
15. Рівень самостійності виконання роботи.
16. Уміння педагога організувати аналіз дитячих робіт.
17. Уміння дітей аналізувати результати зображувальної діяльності.
18. Ступінь фронтальної та індивідуальної роботи з дітьми.

Схема аналізу процесу створення зображення за задумом
(малювання, ліплення, аплікація)

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Добір та різноманітність практичного матеріалу, зручність його розташування та використання.
3. Раціональність та ефективність використаного часу для кожної частини заняття.
4. Активізація дитячого досвіду та уточнення уявлень дітей про предмети, явища, які будуть зображуватися (згадування, коли відбувалося накопичення цього досвіду: шляхом спостереження на прогулянці, екскурсії; шляхом

перегляду телепередач, читання художніх творів, розглядання репродукцій картин художників, ілюстрацій, ігор, слухання музики тощо).

5. Означення теми малюнка.
6. Усвідомлення дітьми змісту майбутнього малюнка. Визначення зображень, які будуть входити в малюнок: визначення композиції малюнка (використання педагогом пошукового та евристичного методів).
7. Вибір матеріалів для малювання, якому віддала перевагу дитина.
8. Вибір та уточнення засобів і техніки малювання, необхідних для створення зображення.
9. Визначення етапів зображення (планування роботи). Залучення дітей до визначення етапів роботи.
10. Уточнення уявлень про предмети, що зображуються (у разі необхідності), у ході реалізації задуму шляхом додаткового розглядання предмета, ілюстрацій, додаткового пояснення, нагадування.
11. Активізація застосування різноманітних засобів створення зображення, засобів виразності (у разі необхідності): передача форми, передача величини предметів та їх частин, передача будівлі (виокремлення складників предмета), передача кольору (як ознаки предмета та як засобу виразності); розташування у просторі (варіативність засобів розташування); відносна величина та положення предметів; рухи.
12. Емоційність мовлення педагога, володіння спеціальною термінологією.
13. Оцінка емоційних проявів дітей під час роботи (захоплення, зацікавленість, прояви творчості).
14. Рівень самостійності виконання роботи.
15. Уміння педагога організувати аналіз дитячих робіт з погляду повноти здійснення задуму, застосованих засобів зображення та виразності.
16. Уміння дітей аналізувати результати зображувальної діяльності.

Схема аналізу заняття з художньо-мовленнєвої діяльності

1. Створення відповідних умов для сприйняття літературних творів.
2. Уміння пізнавати назву твору, автора, героїв за уривком або за ілюстрацією.
3. Рівень розуміння змісту твору.
4. Емоційність сприйняття змісту художніх творів.
5. Уміння висловлювати своє ставлення до героїв, оцінні судження.
6. Уміння визначати позитивні й негативні риси персонажів.
7. Інтонаційна виразність мовлення вихователя.
8. Уміння розрізняти жанри творів.
9. Розігрування за сюжетом літературного твору.

Схема аналізу заняття з ознайомлення з довкіллям

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Організаційна структура заняття: послідовність етапів, чіткість переходу від одного етапу до іншого.
3. Раціональність та ефективність використання часу, оптимальність темпу заняття.
4. Розміщення, доцільність, різноманітність та якість наочних посібників.
5. Кількість дітей на занятті. їх поведінка та розміщення.
6. Наявність прийомів для активізації психічних процесів (пам'ять, мислення, увага, уява).
7. Відповідність та доцільність практичних методів.
8. Місце художніх текстів, прийоми та доцільність їх використання.
9. Місце ігор та ігрових прийомів.
10. Мовленнєва активність, самостійність дітей.
11. Ставлення вихователя до помилок дітей.
12. Мовлення вихователя: його відповідність нормам української літературної мови, інтонаційна виразність.
13. Ґрунтовність знань педагога з даної теми, відповідність поданого матеріалу дійсності.
14. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей; індивідуальна робота з дітьми.
15. Засвоєння дітьми програмового змісту, передбаченого поставленими завданнями.
16. Емоційна атмосфера на занятті.
17. Прийоми для закінчення заняття.

Схема аналізу заняття з логіко-математичного спрямування

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Раціональність та ефективність використання часу, побудови етапів, оптимальність темпу заняття.
3. Доцільність, різноманітність та розміщення демонстраційного та роздаткового матеріалу. їх види, кількість та якість.
4. Вміння педагога організувати пізнавально-пошукову та самостійну діяльність дітей.
5. Чіткість і грамотність вказівок, пояснень, запитань, демонстрування матеріалів, логічність та емоційність мовлення вихователя.
6. Вміння активізувати мовлення дітей (конкретність, влучність запитань, різноманітність їх формулювання).
7. Вміння підводити дітей до узагальнення, математичних висновків; ґрунтовність та доступність узагальнення педагога.

8. Вміння активізувати увагу, розвивати різні види пам'яті: зорову, слухову, словесно-смыслову, емоційну.
9. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.
10. Фронтальна й індивідуальна робота з дітьми.
11. Підсумок заняття, оцінно-контрольні дії.
12. Рівень використаних прийомів для формування математичних уявлень у дітей (залежно від поставленої мети): кількість та лічба, величина, геометричні фігури, орієнтування у просторі, орієнтування у часі, логіко-математична компетенція.
13. Особливості поведінки дітей: активність, інтерес, увага, ставлення до заняття.
14. Засвоєння дітьми програмового змісту, передбаченого поставленими завданнями.

Схема аналізу музичного заняття

1. Конкретність та відповідність завдань заняття програмовим вимогам, розвитку дітей; взаємозв'язок з попереднім матеріалом; комплексність розв'язання розвивальних, навчальних та виховних завдань.
2. Відповідність структури та змісту музичної діяльності виду заняття, доцільність використання різних видів музичної діяльності.
3. Ефективність застосованих методів та прийомів:
 - слухання;
 - співи;
 - музично-ритмічні рухи;
 - гра на музичних інструментах.
4. Раціональність та ефективність прийомів для розвитку музичних здібностей дітей (естетичний смак, музичний слух, пам'ять, музичний словник, творча активність тощо).
5. Підбір музичного репертуару, етапи роботи над ним (наступність у засвоєнні знань, умінь і навичок дітей).
6. Наявність та якість наочних посібників.
7. Індивідуально-диференційований підхід.
8. Логічність, послідовність, емоційність мовлення педагога.
9. Взаємодія, узгодженість діяльності музичного керівника і дітей.
10. Особливості поведінки дітей під час заняття: інтерес, увага, активність, творчість.
11. Засвоєння дітьми завдань, передбачених метою заняття.

Схема аналізу фізкультурного свята, розваги

1. Обсяг, відповідність програмового змісту віковій дітям та рівню фізичної підготовленості дітей.

2. Умови проведення свята, розваги (наявність емблеми, пам'ятних значків, естетика приміщення).
3. Оптимальне розміщення обладнання, інвентаря.
4. Структура свята, розваги (парад учасників, масові виступи, змагання, конкурси, вікторини).
5. Ефективність вибору, доцільність методів та прийомів.
6. Забезпечення позитивного емоційного клімату.
7. Сприяння творчим проявам, фізичним і вольовим зусиллям дітей в умовах змагання; винахідливості та спритності.
8. Заохочення дітей до змагання за першість в естафетах, чітке виконання вправ.
9. Доцільність використання сюжетних ситуацій, ігрових образів.
10. Здійснення індивідуального та диференційного підходів.
11. Підбиття підсумків конкурсів, змагань.
12. Спільна робота вихователя з батьками.
13. Доступність, логічність, емоційність, виразність мови вихователя.
14. Охорона життя і здоров'я дітей.
15. Результативність.
16. Роль ведучого.

Схема аналізу родинного виховного заходу

1. Доцільність, актуальність теми.
2. Відповідність змісту меті заходу.
3. Своєчасність проведення заходу.
4. Тривалість підготовчого періоду, система підготовчих заходів.
5. Відповідність змісту заходу річним завданням дошкільного закладу.
6. Ґрунтовність та зрозумілість поданої інформації, емоційність викладення теми.
7. Наявність наочності, демонстраційних матеріалів.
8. Форма проведення заходу, її відповідність визначеному змісту.
9. Ефективність залучення батьків до взаємодії (діалог між батьками та педагогом).
10. Створення доброзичливої атмосфери.
11. Практичні прийоми підвищення рівня педагогічної культури батьків.
12. Культура спілкування з батьками, гуманізація взаємин між членами родин та вихователями.
13. Індивідуальний та диференційований підходи до розв'язання визначеної проблеми.
14. Результативність заходу.

Схема аналізу підготовки та проведення музичних свят

І. Підготовка до свята, вимоги до сценарію:

- дотримання принципу колегіальності при складанні сценарію;

- логічність і методична грамотність побудови сценарію; розкриття в сценарії теми свята, узгодження її з груповими планами;
- раціональність використання часу на підготовку з урахуванням розподілу занять та режиму дня;
- змістовність та різноманітність видів художньо-естетичної роботи з дітьми та доцільність їх чергування;
- новизна у змісті розкриття теми, оригінальність вираження задуму заходу;
- відповідність репертуару віковим можливостям дітей та ідеї заходу;
- сюрпризні моменти;
- залучення всіх дітей групи до участі у святі;
- залучення дорослих: батьків та працівників дошкільного закладу;
- наявність, доцільність та естетичність атрибутики;
- оформлення приміщення, відповідність тематиці свята;
- індивідуальна робота музичного керівника з дітьми та дорослими в ході підготовки.

II. Проведення свята:

- костюми дітей та дорослих;
- взаємодія музичного керівника і педагогів з дітьми, взаємодія дорослих між собою;
- виконання ролей дорослими (артистизм, винахідливість, спритність);
- супроводжувальна роль інших дорослих на святі;
- якість музичного репертуару, супроводу, акомпанементу;
- організація робочого місця музичного керівника;
- уміння захопити дітей, зацікавити їх; тон мови, доброзичливість спілкування;
- формування морально-етичних та естетичних навичок глядачів;
- інтерес, захопленість, безпосередність, якість виконання дітьми творів:
 - віршів;
 - пісень;
 - таночків, хороводів;
 - інсценувань.
- участь усіх дітей з урахуванням їхніх індивідуальних уподобань, інтересів та можливостей;
- самопочуття, настрої, відсутність перевантажень;
- логічність завершення свята.

III. Оцінка підготовки та проведення свята.

Схема аналізу організації рухової діяльності дітей на прогулянці

1. Фізкультурний комплекс на прогулянці.
2. Відповідність змісту поставленим завданням, вікові дітей, рівню їх підготовленості.
3. Зручність розташування дітей, відповідність місця проведення нормам безпеки життєдіяльності.
4. Доцільність розподілу часу на проведення кожної частини.

5. Способи організації дітей під час виконання вправ у кожній частині.
6. Попередження та усунення помилок дітей під час виконання рухів.
7. Рухливі ігри (2-3).
8. Чіткість пояснення правил гри.
9. Чергування в іграх основних рухів.
10. Тривалість гри, регулювання фізичного навантаження.
11. Інтерес, ініціативність дітей під час гри.
12. Спортивні ігри або вправи (рівень проведення).
13. Загартувальні процедури у поєднанні з дихальними вправами.
14. Індивідуальна, групова, фронтальна робота з фізичного виховання.
15. Чіткість показу рухів педагогом.
16. Осмисленість техніки виконання рухів дитиною.
17. Самостійна рухова діяльність дітей (ініціативність, самостійність у виборі діяльності).
18. Створення умов для організації самостійної рухової діяльності (фізкультурна атрибутика, забезпечення страхування).
19. Керівництво з боку вихователя (прийоми активізації, ступінь використання часу з метою активізації рухової діяльності дітей).
20. Уміння тримати у полі зору всю групу, контролювати самопочуття та поведінку дітей.
21. Взаємодія педагога та дітей протягом прогулянки.
22. Самопочуття та настрої дітей.

Схема аналізу проведення ранкової гімнастики

1. Чіткість організації та відповідність часу проведення.
2. Санітарно-гігієнічні умови.
3. Відповідність пропонованих загально-розвивальних вправ вікові, руховій підготовленості дітей.
4. Черговість, послідовність, правильність виконання загально-розвивальних вправ.
5. Різноманітність вихідних положень, дозування вправ.
6. Якість показу та чіткість пояснень.
7. Індивідуальний підхід.
8. Увага на правильність дихання.
9. Увага на формування постави та профілактику плоскостопості.
10. Поведінка дітей (активність, самостійність, зацікавленість).
11. Музичний супровід (відповідність рухів характеру музики).

Схема аналізу прогулянки

1. Відповідність структури прогулянки методичним вимогам (спостереження-бесіда; трудові доручення чи колективна праця: рухливі ігри (2-3); дидактичні ігри; індивідуальна робота).
2. Доцільність вибору об'єкта спостереження, оптимальність обсягу бесіди.

3. Ступінь раціональності й ефективності використання методів та прийомів, відповідність віковій дітям.
4. Мова вихователя: доступність, логічність, образність, виразність (використання в бесіді художнього слова).
5. Мовленнєва активність дітей (знання дітьми віршів, загадок, прикмет природознавчого характеру).
6. Наявність прийомів для активізації пізнавальних психічних процесів.
7. Ставлення дітей до спостереження (зацікавленість, активність).
8. Організація та доцільність трудових доручень.
9. Ставлення дітей до праці (бажання, наполегливість). Результативність трудових дій та якість набутих дітьми вмінь і навичок.
10. Організація та якість проведення рухливих ігор.
11. Активність та самостійність дітей під час проведення рухливих ігор.
12. Організація та проведення дидактичних ігор з природознавчим матеріалом.
13. Наявність та ефективність індивідуальної роботи з дітьми.
14. Взаємодія, узгодженість діяльності вихователя та дітей.
15. Використання атрибутів та іграшок.
16. Фіксація спостережень дітей у календарі погоди та природи.

Схема аналізу спостереження в природі

I. Підготовка до спостереження:

- чіткість виділення завдань спостереження: навчальних (формування певних уявлень про об'єкти природи, зв'язки між ними); розвивальних (розвиток психічних процесів), виховних (формування ціннісного ставлення до певних природних об'єктів);
- чіткість визначення виду та етапу спостереження;
- складання схеми спостереження (структури);
- доцільність вибору місця, об'єкта спостереження, підготовка об'єкта до спостереження;

II. Проведення спостереження:

- ефективність поєднання прийомів активізації пізнавальної діяльності;
- запитання: конкретність, доступність для розуміння дітьми, врахування попереднього досвіду та активізація розумової діяльності;
- пояснення - підведення до встановлення залежностей, узагальнень;
- розповідь - допомога у пізнанні того, що неможливо побачити безпосередньо;
- обстеження об'єкта різними аналізаторами;
- порівняння - формування повніших і точніших уявлень, активізація пізнавальної діяльності;
- практичні завдання;
- художнє слово - загострення чуттєвого сприймання;
- гра - формування інтересу до спостереження;

- ґрунтовність знань педагога з поданої теми;
- мовлення педагога: чіткість, логічність, емоційна виразність;
- рівень виконання завдань спостереження;
- особливості поведінки дітей: пізнавальна активність, інтерес, увага;
- рівень сформованості у дітей знань про об'єкти та явища природи;
- оцінно-контрольна діяльність педагога та дітей;
- дотримання правил безпеки життєдіяльності.

Схема аналізу рухливої гри

1. Відповідність віковим особливостям дітей, їх руховій підготовленості.
2. Правильність та конкретність навчально-виховних завдань (чи враховується ускладнення та досвід дітей при повторенні гри).
3. Урахування часу гри в режимі дня.
4. Відповідність місця проведення з урахуванням безпеки життєдіяльності.
5. Рівень організації гри (використання прийомів для активізації дітей, вибір ведучого, об'єднання в команди, розташування дітей під час гри, підсумок гри та її результатів).
6. Чіткість та зрозумілість пояснень правил гри, культура мовлення.
7. Керівництво грою (своєчасність зауважень та вказівок, їх доцільність).
8. Індивідуальний підхід.
9. Регулювання фізичного навантаження, тривалість гри.
10. Ступінь реалізації оздоровчих та навчально-виховних завдань.
11. Засвоєння дітьми правил гри.
12. Рівень активності, ініціативності, самостійності дітей.
13. Рівень взаємодії та взаємовідносин дітей між собою під час гри (морально-етична оцінка).
14. Рівень взаємодії педагога та дітей.
15. Використання атрибутики, її доцільність.

Схема аналізу сюжетно-рольової гри

1. Аналіз відповідності програмі та індивідуальним особливостям дітей, оцінка виховних завдань даної гри.
2. Попередня організація необхідних умов для сюжетно-рольової гри (підготовка необхідних атрибутів і обладнання; доцільність їх підбору та розташування: відповідність створених ігрових умов санітарно-гігієнічним, психолого-педагогічним вимогам).
3. Оцінка попередньо проведеної роботи з дітьми.
4. Методи і прийоми, використані вихователем при переході від одного виду діяльності до гри:
 - за чиєю ініціативою виникла гра (дитина, вихователь);
 - емоційна атмосфера початку гри;
 - момент домовленості в грі і розподілу ролей, наявність суперечки та її вирішення;

- об'єднання дітей у ігрові підгрупи на початку гри (особливості симпатії дітей, вказівки вихователя, інтерес до ігрових атрибутів).

5. Організація ігрової діяльності:

- методи і прийоми, спрямовані на підтримку і покращення емоційно-позитивного стану дітей; рівень дитячих ігрових умінь, прийоми їх розвитку;
- забезпечення активності кожного гравця, врахування індивідуальних особливостей;

- робота з підгрупами, їх кількість, взаємодія членів підгруп, лідерство в підгрупах, стійкість ігрових угруповань, взаємодія різних підгруп;

- наявність відокремлених підгруп, індивідуальна допомога нерішучим дітям;

- методи та прийоми, спрямовані на виховання позитивної взаємодії дітей з вихователем та між собою, розвиток потреби у доброзичливому ставленні;

- продовження та ускладнення ігрової діяльності;

- методи і прийоми, спрямовані на формування в грі чуттєво-наочних уявлень та навичок і звичок культурної поведінки;

- схвалення й активізація самостійної творчої думки дітей, виявлення розумової активності дітей (запитання дітей дорослому чи один одному, придумування різних способів виконання роботи, уміння застосовувати отримані раніше знання);

- тривалість виконання ролі кожною дитиною, наявність обміну ролей;

- виникнення конфліктів під час виконання ролей та їх причини;

- узгодження дітьми своїх дій і підкорення правилам гри;

- вміння дітей розв'язувати конфлікти;

- перехід дітей до іншої гри чи іншої ігрової підгрупи;

- введення додаткових правил дітьми або вихователем (черговість, жеребкування, підкорення меншості більшості);

- наявність стану психологічного і фізичного комфорту кожної дитини в грі;

- творче використання дітьми ігрового обладнання у грі;

- організація системи безпеки дітей у грі.

6. Доцільність безпосередньої участі вихователя у грі.

7. Роль співпраці вихователя з дітьми для активного спрямування дитячої гри.

7. Використання вихователем набутого морального досвіду дітей.

8. Культура мовлення вихователя як дійовий засіб морально-етичного виховання дітей у грі.

9. Рівень мовленнєвої активності дітей у грі.

10. Тривалість гри. Засоби подолання втомлюваності дітей.

11. Оцінювання вихователем діяльності дітей та їх поведінки у грі, прийоми заохочення дітей до самооцінки та самоконтролю.

12. Організація вихователем переходу від сюжетно-рольової гри до іншого виду діяльності дітей.

Схема аналізу стану освітньої роботи в групі
щодо вирішення завдань трудового виховання

- 1.Грунтовність знань педагогів про завдання трудового виховання у кожному конкретному випадку.
- 2.Дотримання санітарно-гігієнічних умов під час організації трудових процесів
- 3.Зовнішній вигляд групи.
- 4.Наявність обладнання для всіх видів праці, відповідність основним педагогічним вимогам.
- 5.Наявність наочного та літературного матеріалу, спрямованого на формування позитивного ставлення до праці.
- 6.Щоденна участь дітей у трудових процесах; використання всіх видів дитячої праці.
- 7.Врахування особливостей розвитку дитячого організму, дотримання норм праці (тривалість, характер трудової діяльності, навантаження, відповідність знаряддя силам дитини).
- 8.Індивідуальний підхід до дітей у процесі організації трудової діяльності (врахування стану здоров'я, фізичних та психічних особливостей).
- 9.Наявність керівництва з боку педагогів за працею дітей (контроль, нагадування, обговорення, пояснення).
10. Володіння педагогами прийомами (практичними, словесними, наочними) для формування позитивного ставлення дітей до праці, розуміння суспільної значущості праці.
11. Загальний рівень знань дітей про працю.
12. Загальний рівень сформованості трудових умінь та навичок дітей групи.
13. Сформованість позитивних взаємин у дитячому колективі.
14. Обізнаність педагогів про рівень трудового виховання в сім'ях.

Схема аналізу організації колективної праці

- 1.Розподіл обов'язків (діти, вихователь).
- 2.Урахування трудомісткості різних видів праці з метою одночасного закінчення всіх етапів роботи.
- 3.Участь дитини в кожній операції.
- 4.Розміщення дітей.
- 5.Урахування індивідуальних особливостей, бажань дітей.
- 6.Обговорення з дітьми організації спільної праці.
- 7.Мотивація виконуваної роботи.
- 8.Інструкція про порядок виконання роботи, її обсяг.
- 9.Уведення правил, що регулюють взаємини під час виконання роботи.
10. Участь вихователя у виконанні роботи на різних етапах: контроль, обговорення, нагадування.

Схема аналізу самостійної художньої діяльності

1. Види самостійної художньої діяльності.
2. Створення умов для організації самостійної художньої діяльності.
3. Прийоми залучення дітей до самостійної художньої діяльності.
4. Врахування нахилів, інтересів дітей в самостійній художній діяльності.
5. Прояв творчих здібностей під час самостійної художньої діяльності.
6. Використання результатів самостійної художньої діяльності в освітньо-виховній роботі.
7. Аналіз діяльності дітей, самоаналіз.

Схема аналізу роботи з батьками

1. Визначення форми роботи.
2. Актуальність вибраної теми.
3. Позитивне налаштування на спілкування з батьками.
4. Підготовка студента до даної роботи (наявність тексту консультації, виставки літератури для батьків, наочних посібників).
5. Створення умов для зручності проведення роботи (місце проведення, зручність для співбесідників).
6. Володіння теоретичним матеріалом, який пропонується батькам.
7. Вміння зацікавити батьків розмовою (слухали її з інтересом, пізнали для себе щось нове, чи поспішали, чекали швидкого закінчення розмови).
8. Емоційний стан.
9. Вдалий підбір методичної літератури і наочних посібників, їх естетичне оформлення.
10. Вміння відповідати на запитання батьків.
11. Пропозиції щодо вдосконалення подальшої роботи з батьками.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ: ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІК УСПІШНОСТІ

з педагогічної практики в групах раннього віку

здобувачки освіти _____ групи

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради

(прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____

(повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____

Терміни проходження здобувачкою освіти практики

_____ семестр з _____ по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Макси- мальна кіль-кість балів	Отри- мані бали	Підпис вихователя
1.		Організація ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: рухливі ігри)				
2.		Організація ігрової діяльності дітей раннього віку (ігри з правилами: дидактичні ігри)				
3.		Організація ігрової діяльності дітей раннього віку (творчі ігри: сюжетні ігри, конструктивно-будівельні, ігри-драматизації, інсценівки, театралізації)				
4.		Організація життєдіяльності дітей раннього віку в першу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, гігієнічні процедури, харчування, ігри, прогулянка				
5.		Організація життєдіяльності дітей раннього віку в другу половину дня: спілкування з дорослими та дітьми, оздоровчі заходи, харчування, ігри, прогулянка				
6.		Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності раннього віку				
		Оформлення документації				
Всього балів				100		

Керівник практики

від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» коледж ВОР _____

підпис ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти _____

підпис

ініціали та прізвище

МП

“ _____ ” _____ 20__ р.

ОБЛІК УСПІШНОСТІ
з педагогічної практики в групах раннього віку
здобувачки освіти _____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта **заочної форми навчання**
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

(прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____
(повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____
Терміни проходження здобувачкою освіти практики: _____ семестр з
по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Макси- мальна кіль- кість балів	Отри- мані бали	Підпис вихователя
1.		Організація ігор-занять, ігор, вправ, самостійної діяльності з сенсорного розвитку				
2.		Самостійне проведення ігор-занять з зображувальної діяльності (малювання, ліплення) та конструювання				
3.		Самостійне проведення ігор-занять з художньо-мовленнєвої діяльності.				
4.		Самостійне проведення занять з фізичного виховання				
5.		Самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення з природним довкіллям				
6.		Самостійне проведення ігор-занять з ознайомлення з соціумом				
7.		Спостереження та аналіз форм організації життєдіяльності раннього віку, ігор-занять				
8.		Оформлення документації				
9.		Залік		30		
Всього балів				100		

Керівник практики
від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» коледж ВОР _____
_____ *підпис* _____ *ініціали та прізвище*

Директор закладу дошкільної освіти _____
_____ *підпис* _____ *ініціали та прізвище*
МП “_____” _____ 20__ р.

здобувачки освіти ____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

1. Загальні відомості про проходження педагогічної практики в групах раннього віку

2. Опис роботи

3. *Аналіз проведеної освітньої роботи*

4. Пропозиції щодо покращення організації та проведення педагогічної практики

Здобувачка освіти _____ (_____) (підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник практики

від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР

підпис ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти

підпис *ініціали та прізвище*

МП

“ ” 20 p.

***Зміст звіту про проходження
педагогічної практики в групах раннього віку***

- 1. Загальні відомості про місце проходження педагогічної практики (про ЗДО: напрям роботи закладу, комплектація, матеріальне забезпечення; про групу, за якою був закріплений здобувач освіти: номер, назва групи, прізвище, ім'я та по-батькові вихователя-наставника.*
- 2. Опис роботи (ознайомлення з передовим педагогічним досвідом вихователя-наставника; вивчення системи перспективного та календарного планування освітньої роботи в групі; планування організації життєдіяльності у віковій групі на період практики; проведення освітньої роботи з дітьми: кількість проведених форм організації життєдіяльності дітей; використання традиційних та елементів інноваційних педагогічних технологій; виготовлення дидактичного матеріалу, наочних посібників.*
- 3. Аналіз проведеної освітньої роботи (сформовані уміння і навички; труднощі, які виникли під час практики).*
- 4. Пропозиції до поліпшення організації та проведення педагогічної практики.*

ОБЛІК УСПІШНОСТІ
з педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
 здобувачки освіти ____ групи
 спеціальності 012 Дошкільна освіта
 Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
 Волинської обласної ради

 (прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____
 (повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____

Терміни проходження студентом практики

семестр з _____ по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Максим. кільк. балів	Отримані бали	Підпис вихователя
1.		Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в першу половину дня				
2.		Організація життєдіяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня				
3.		Самостійне проведення занять з методики ознайомлення дітей з природою				
4.		Самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності				
5.		Самостійне проведення мовленнєвих занять				
6.		Організація самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня				
7.		Спостереження та аналіз фрагментів організації життєдіяльності дітей, занять				
8.		Оформлення документації				
Всього балів				100		

Керівник практики

від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» коледж ВОР _____
 підпис ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти _____
 підпис

МП

ініціали та прізвище
 “ _____ ” _____ 20__ р.

ОБЛІК УСПІШНОСТІ
з педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачки освіти _____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

(прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____

(повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____

Терміни проходження студентом практики

_____ семестр з _____ по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Максимальна кількість балів	Отримані бали	Підпис вихователя
1.		Організація трудової діяльності дітей дошкільного віку.				
2.		Самостійне проведення занять з логіко-математичного розвитку.				
3.		Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності.				
4.		Самостійне проведення фізкультурних занять				
5.		Самостійне проведення занять з дисциплін вільного вибору студентів відповідно до професійної кваліфікації				
6.		Спостереження та аналіз фрагментів занять, організації трудової діяльності дітей дошкільного віку.				
7		Оформлення документації				
Всього балів				100		

Керівник практики

від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» коледж ВОР _____

підпис ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти _____

підпис

ініціали та прізвище

МП

“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗВІТ
про проходження педагогічної практики в групах дошкільного віку
на базі _____

здобувачки освіти _____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

(прізвище, ім'я, по батькові)
в період з _____ по _____

1. Загальні відомості про проходження пробної педагогічної практики _____

2. Опис роботи

3. Аналіз проведеної освітньої роботи

4. Пропозиції щодо покращення організації та проведення педагогічної практики _____

Здобувачка освіти _____ (_____) (підпис) (ініціали та прізвище)

Ознайомлені:

Керівник практики
від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВО _____ підпис _____ ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти _____ підпис _____ ініціали та прізвище
МП “_____” _____ 20__ р.

*Зміст звіту про проходження
педагогічної практики в групах дошкільного віку*

- 1. Загальні відомості про місце проходження педагогічної практики (про ЗДО: напрям роботи закладу, комплектація, матеріальне забезпечення; про групу, за якою був закріплений студент: номер, назва групи, прізвище, ім'я та по-батькові вихователя-наставника.*
- 2. Опис роботи (ознайомлення з передовим педагогічним досвідом вихователя-наставника; вивчення системи перспективного та календарного планування освітньої роботи в групі; планування організації життєдіяльності у віковій групі на період практики; проведення освітньої роботи з дітьми: кількість проведених форм організації життєдіяльності дітей; використання традиційних та елементів інноваційних педагогічних технологій; виготовлення дидактичного матеріалу, наочних посібників.*
- 3. Аналіз проведеної освітньої роботи (сформовані уміння і навички; труднощі, які виникли під час практики).*
- 4. Пропозиції до поліпшення організації та проведення педагогічної практики.*

ОБЛІК УСПІШНОСТІ

з педагогічної практики в групах дітей дошкільного віку
здобувачки освіти _____ групи, **заочної форми** навчання
спеціальності 012 Дошкільна освіта
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____

(повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____

Терміни проходження студентом практики _____ семестр _____ з
по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Макси- мальна кількість балів	Отрим. бали	Підпис вихователя
1.		Самостійне проведення занять з методики ознайомлення дітей з природою				
2.		Самостійне проведення занять з методики зображувальної діяльності				
3.		Самостійне проведення мовленнєвих занять				
4.		Організація самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку в другу половину дня				
5.		Самостійне проведення заняття з методики формування елементарних математичних уявлень				
6.		Самостійне проведення занять з фізичного виховання, ранкової гімнастики, рухливих ігор, фізкультхвилинок				
7.		Організація та проведення різноманітних форм роботи з економічного				

		виховання				
8.		Самостійне проведення занять з використанням інноваційних технологій				
9.		Оформлення документації				
10.		Залік				
Всього балів				100		

Керівник практики
від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» коледж ВОР

Директор закладу дошкільної освіти

МП

_____ підпис ініціали та прізвище

_____ підпис

_____ ініціали та прізвище
“ _____ ” _____ 20__ р.

ОБЛІК УСПІШНОСТІ
з педагогічної практики в **групах дітей дошкільного віку**
здобувачки освіти ____ групи, **заочної форми навчання**
спеціальності 012 Дошкільна освіта
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

(прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____

(повна назва закладу дошкільної освіти)

Вікова група: _____

Терміни проходження студентом практики

_____ семестр _____ з _____ по _____

№	Дата	Зміст роботи	Тема	Максим. кількість балів	Отримані бали	Підпис вихователя
1.		Організація трудової діяльності дітей дошкільного віку.				
2.		Самостійне проведення занять з логіко-математичного розвитку.				
3.		Самостійне проведення занять з художньо-мовленнєвої діяльності.				
4.		Самостійне проведення фізкультурних занять				
5.		Самостійне проведення занять з дисциплін вільного вибору студентів відповідно до професійної кваліфікації				
6.		Спостереження та аналіз фрагментів занять, організації трудової діяльності дітей дошкільного віку.				
7		Оформлення документації				
Всього балів				100		

Керівник практики

від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» коледж ВОР

підпис ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти

підпис

ініціали та прізвище

МП

“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗВІТ
про проходження педагогічної практики в групах дошкільного віку
на базі _____

здобувачки освіти _____ групи, **заочної форми навчання**
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

(прізвище, ім'я, по батькові)

в період з _____ по _____

1. Загальні відомості про проходження пробної педагогічної практики _____

2. Опис роботи

3. Аналіз проведеної освітньої роботи

4. Пропозиції щодо покращення організації та проведення педагогічної практики _____

Здобувачка освіти _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Ознайомлені:

Керівник практики

від КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР _____

підпис

ініціали та прізвище

Директор закладу дошкільної освіти _____

підпис

ініціали та прізвище

МП _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

*Зміст звіту про проходження
педагогічної практики в групах дошкільного віку*

- 1. Загальні відомості про місце проходження педагогічної практики (про ЗДО: напрям роботи закладу, комплектація, матеріальне забезпечення; про групу, за якою був закріплений студент: номер, назва групи, прізвище, ім'я та по-батькові вихователя-наставника.*
- 2. Опис роботи (ознайомлення з передовим педагогічним досвідом вихователя-наставника; вивчення системи перспективного та календарного планування освітньої роботи в групі; планування організації життєдіяльності у віковій групі на період практики; проведення освітньої роботи з дітьми: кількість проведених форм організації життєдіяльності дітей; використання традиційних та елементів інноваційних педагогічних технологій; виготовлення дидактичного матеріалу, наочних посібників.*
- 3. Аналіз проведеної освітньої роботи (сформовані уміння і навички; труднощі, які виникли під час практики).*
- 4. Пропозиції до поліпшення організації та проведення педагогічної практики.*

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Форма титульної сторінки звітної документації

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ДОКУМЕНТАЦІЯ

з переддипломної (безперервної) практики

здобувачки освіти _____ групи

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

прізвище, ім'я, по батькові

ПЕРЕВІРЕНО

Керівник практики

оцінка, підпис

ініціали та прізвище

“ _____ ” _____ 20__ р.

2023 – 2024 н. р.

Відомості про базу проходження практики

Місце проходження
практики _____

повна назва закладу дошкільної освіти

Термін проходження
практики _____

Директор закладу дошкільної
освіти _____

Методист закладу дошкільної
освіти _____

Керівник практики від
коледжу _____

Вихователі _____

Вікова група _____

Форма титульної сторінки щоденника спостережень

**ЩОДЕННИК СПОСТЕРЕЖЕНЬ
З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ (БЕЗПЕРЕРВНОЇ) ПРАКТИКИ**

здобувачки освіти _____ групи

спеціальності 012 Дошкільна освіта

прізвище, ім'я, по батькові

Місце проходження практики _____

Термін проходження практики _____

Форма ведення щоденника переддипломної (безперервної) практики

№ з/п	Дата	Зміст роботи	Аналіз роботи

Вимоги до оформлення конспектів занять з дітьми дошкільного віку

Форма титульної сторінки конспекту заняття

До проведення заняття допущено

“ _____ ” _____
дата

Вихователь _____
підпис

Методист практики _____
підпис

КОНСПЕКТ

заняття (форми організації життєдіяльності дітей)

з _____
розділ програми

Заняття проведено _____
дата

студентки-практикантки _____ курсу

спеціальності 012 Дошкільна освіта

прізвище, ім'я, по батькові студентки

Оцінка _____

Підпис вихователя _____

Підпис методиста _____

Схема конспекту заняття

Тема заняття:

Мета (програмовий зміст заняття):

Обладнання (матеріал, необхідний для заняття):

Організація обстановки на занятті: указати, як буде розміщено у групі демонстраційний та роздавальний матеріал, фізкультурне обладнання, атрибути до гри тощо; розташування столів, розміщення дітей за ними, інші важливі деталі обстановки.

Попередня робота з дітьми: вказати всі форми роботи в щоденному житті, які готують дітей до сприймання матеріалу на занятті.

Хід заняття:

1. *Вступна частина* (початок заняття): докладно описати методичні прийоми та зміст роботи, спрямовані на організацію переходу дітей від ігрової чи побутової діяльності до навчання, зосередження уваги дітей та зацікавлення їх змістом заняття.

2. *Основна частина:* докладно розкрити послідовність проведення всіх видів навчальної діяльності дітей на занятті, навести зміст розповідей та пояснень, запитань до дітей, описати ігрові прийоми, вправи, усі форми практичної діяльності дітей на занятті та прийоми керівництва діяльністю дітей.

3. *Заклучна частина* (підсумок заняття): описати методичні прийоми підведення підсумків заняття, навести зміст заключної розповіді вихователя.

Форма обліку успішності

ОБЛІК УСПІШНОСТІ

переддипломної (безперервної) практики

здобувачки освіти ____ групи

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради

прізвище, ім'я, по батькові

Термін проходження практики _____

№ з/п	Дата	Форма організації життєдіяльності	Тема	Аналіз	Оцінка та підпис вихователя
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					

12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
Календарне планування					
Спостереження та аналіз освітньої роботи педагогів ЗДО					
Залік					30

Відпрацьовано _____ днів

Проведено занять та інших форм організації діяльності дітей _____

Отримано балів за переддипломну (безперервну) практику _____

Керівник практики від коледжу

_____ ініціали та прізвище
підпис

Директор закладу дошкільної освіти

_____ ініціали та прізвище
підпис

МП

“ _____ ” _____ 20__ р.

ХАРАКТЕРИСТИКА

студентки ____ групи

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради

прізвище, ім'я, по батькові

Студентка за проходження переддипломної (безперервної) практики заслуговує на оцінку «_____».

Директор закладу дошкільної освіти

nidnuc

ініціали та прізвище

М П

Характеристика містить відомості про час і місце проходження практики; посаду, на якій працював студент-практикант.

Варто перерахувати виконані за період практики види роботи, зазначивши тематику занять, зміст виховної роботи з дітьми та методичну роботу, проведену в дошкільному закладі. Кожному виду роботи дати коротку якісну характеристику. У характеристиці слід також зазначити ставлення студента до своїх обов'язків практиканта, рівень його теоретичної підготовки, наявність педагогічних здібностей, умінь спілкуватися з вихованцями та колегами.

Необхідно вказати на помилки і недоліки в роботі, проаналізувати їх можливі причини, дати поради на майбутнє.

Завершують характеристику загальною оцінкою за практику, яку виставляють за п'ятибальною системою.

Характеристика має бути оформлена на одному аркуші, підписана керівником бази практики (завідувачкою дошкільного навчального закладу, начальником управління освіти, завідувачем кафедри) та завірена печаткою відповідної установи.

З В І Т
про проходження переддипломної (безперервної) практики на базі

здобувачки освіти _____ групи
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

_____ *прізвище, ім'я, по батькові*
в період з _____ по _____

Загальні відомості про місце проходження переддипломної (безперервної) практики _____

Опис роботи _____

Аналіз проведеної освітньої роботи _____

Значення практики для оволодіння педагогічною майстерністю _____

Пропозиції до поліпшення організації та проведення переддипломної (безперервної) практики

Студентка (студент)

_____ *підпис* _____ *ініціали та прізвище*

Ознайомлені:

Вихователь

_____ *підпис* _____ *ініціали та прізвище*

Директор закладу дошкільної освіти _____

_____ *підпис* _____ *ініціали та прізвище*

М П

“ _____ ” _____ 20__ р.

***Зміст звіту про проходження
переддипломної (безперервної) практики***

- 1. Загальні відомості про місце проходження переддипломної педагогічної практики (про ДНЗ: напрям роботи закладу, комплектація, матеріальне забезпечення; про групу, за якою був закріплений студент: номер, назва групи, прізвище, ім'я та по-батькові вихователя-наставника.*
- 2. Опис роботи (ознайомлення з передовим педагогічним досвідом вихователя-наставника; вивчення системи перспективного та календарного планування навчально-виховної роботи в групі; планування організації життєдіяльності у віковій групі на період практики; проведення освітньої роботи з дітьми: кількість проведених форм організації життєдіяльності дітей; використання традиційних та елементів інноваційних педагогічних технологій; організація різних форм роботи з батьками; проведення експериментально-дослідної роботи згідно з темою курсового дослідження; виготовлення дидактичного матеріалу, наочних посібників.*
- 3. Аналіз проведеної освітньо-виховної роботи (сформовані уміння і навички; труднощі, які виникли під час практики).*
- 4. Значення практики для оволодіння педагогічною майстерністю.*
- 5. Пропозиції до поліпшення організації та проведення педагогічної практики.*

Інклюзивна складова освітнього процесу в ЗДО

Аналіз інклюзивного середовища ЗДО _____

Збір інформації про дітей з особливими освітніми потребами, їх інтересів, труднощів з метою визначення та реалізації належної підтримки _____

Моніторинг динаміки загального психічного розвитку дитини, консультування і вирішення складних, конфліктних ситуацій _____

Аналіз документації, що відображає актуальний розвиток дитини, динаміку її стану _____

Специфіка організації освітнього процесу в групі з інклюзивним навчанням (надання допомоги вихованцям з особливими освітніми потребами в організації робочого місця, спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб; сприяння формуванню саморегуляції та самоконтролю дитини; співпраця педагога з фахівцями, які безпосередньо працюють з дитиною з особливими освітніми потребами; забезпечення безпечних умови навчання та виховання та ін.) _____

Співпраця з вихователями інклюзивної групи (соціально-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами; сприяння соціальній адаптації та розвитку дітей, поліпшенню їхнього психоемоційного стану; стимулювання соціальної активності дітей, виявлення та розкриття їхніх здібностей, обдарувань, створення ситуацій впевненості у своїх силах)

Надання батькам консультативної допомоги

Впровадження педагогічними працівниками методик і технологій роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

Ваші пропозиції щодо покращення інклюзивного середовища закладу дошкільної освіти, у якому Ви проходили практику

**З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ**

Підготовка до педагогічної практики в літній період
Календарне планування освітньої роботи
(середня група)
студентки 32 ДО спеціальності 012 Дошкільна освіта
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
Стасюк Богдани Станіславівни

Тематика тижневих освітніх блоків

Вікова група	ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ
Середня група	Тиждень безпеки	Щоб професію обрати – треба вчитись працювати	Щоб здоров'я добре мати – слід про нього змалку дбати	У світі природи	Без води – нікуди

ПОНЕДІЛОК

Правила дорожнього руху

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з дітьми: повторити з Емілією Г. правила пішоходів.

Спостереження за погодою.

Мета: удосконалювати уявлення дітей про погоду, фактори які впливають на стан погоди, розвивати вміння відрізняти хорошу погоду від негоди, удосконалювати вміння визначати яка сьогодні буде погода, за стану неба.

Яка сьогодні погода? Які ознаки хорошої погоди? Які ознаки негоди? Що ми можемо сказати про погоду дивлячись на небо? Яка вона? Чи буде сьогодні дощ? Отже ми впродовж дня перевіримо, чи підтвердяться наші припущення.

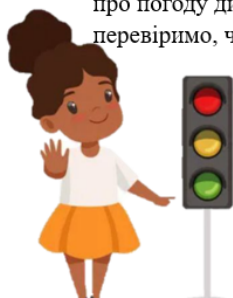
Трудові доручення: доручити Сергієві Л. та Златі О. підлити квіти на клумбі.

Конструктивно-будівельна гра «Наземний пішохідний перехід».

Мета: закріпити вміння підбирати потрібні для будови матеріали, планувати послідовність виконання роботи; розширити уявлення дітей про різні види пішохідних переходів.

Самостійна діяльність дітей: (зображують дорожню розмітку крейдою на асфальті)

Комплекс ранкової гімнастики «Я і тінь моя»

Тема. Знаки вивчаємо – правила не порушуємо

Мета:

- закріплювати правила дорожнього руху;
- удосконалювати знання про різні види пішохідних переходів (наземний – «зебра», підземний);
- розширювати знання про роботу світлофора його призначення;
- розвивати вміння розрізняти інформаційно-вказівні дорожні знаки (зупинка, пішохідний перехід, пішохідна доріжка, підземний пішохідний перехід, надземний пішохідний перехід)
- виховувати спостережливість, уважність.

Хід проведення:

1. Сюрпризний момент
2. Бесіда «Кольори світлофора»
3. Завдання «Що не так?»
4. Вправа «Знайди знак, який я назву»
5. Дидактична гра «Поверни знак»
6. Фізкультхвилинка «Пішоходи ми малі»
7. Дидактична гра «А так можна?»
8. Дидактична гра «Посортуй знаки»
9. Підсумок

Спостереження. Проїзна частина дороги

Мета: закріпити знання дітей про світлофор та правила поведінки на вулиці; розвивати увагу, виховувати дисциплінованість, культуру поведінки на вулиці.

Хід спостереження. Подивіться скільки автомобілів проїжджає по дорозі? Яке світло світлофора зараз загорілось? Що це означає? Чи порушують автомобілі вимоги світлофора? Погляньте, який автомобіль рухається швидше червоний чи синій? Скільки кольорів має світлофор, який колір засвітився для автомобілів?

А тепер погляньте на ось цей світлофор, він для кого?

Рухлива гра «Пташки й автомобіль».

Мета: закріплювати вміння дітей бігати врозтіч, не наштовхуючись один на одного; розвивати швидкість, вміння орієнтуватися в просторі.

Рухлива гра «Не замочи ніг».

Мета: вправляти дітей у стрибках.

Рухлива гра «Кольорові автомобілі».

Мета: закріпити вміння дітей розрізняти відтінки кольорів і швидко діяти по зоровому сигналу, розвивати різні види ходьби.

Дидактична гра «Склади і назви знак».

Мета: удосконалити вміння відображати побачене, розвивати ейдетичну пам'ять, закріпити назви інформаційно-вказівних дорожніх знаків.

Індивідуальна робота з дітьми: закріпити з Назаром К. види пішохідних переходів.

Трудові доручення: Сашкові К. і Марії Я. зібрати іграшки, атрибути, роздатковий матеріал для дидактичних ігор.

II половина дня

Гімнастика пробудження «Жук».

Загартувальні процедури: вмивання після сну, ходьба по вологому килимку, ходьба босоніж по траві, по піску.

Прогулянка

Спостереження за комахами.

Мета: розширити знання про комаху (жук сонечко), будову її тіла, спосіб життя, харчування, проживання, розвивати уважність та спостережливість.

Хід спостереження: як називається комашка? Назвіть частини її тіла? Якого вона кольору? Що цей колір означає? Яку користь приносить?

Пошуково-дослідницька діяльність. Що спільного у жучка і у світлофора?

Рухлива гра «Потяг».

Мета: закріпити вміння шикуватись один за одним, чергувати легкий біг з ходьбою.

Рухлива гра «Прапорці».

Мета: удосконалювати навички бігу.

Дидактична гра «Види транспорту».

Мета: закріпити знання про повітряний, наземний та водний транспорт.

Індивідуальна робота з дітьми: з Оленкою К. та Ніколем П. закріпити звуковимову шиплячих звуків.

Трудові доручення: доручити Саші П. і Назарові Д. позбирати папірці та сухі гілочки.

Вечірні години

1.

Читання художніх творів. «Пригоди Кози, що правил дорожнього руху не вчила».

Бесіда за змістом. «Куди бігала щодня коза? Через яку дорогу вона перебігала? Чи знала коза правила? Чому коза упала?»

2.

Творчі ігри. Конструктивно-будівельна «Гараж для машини».

Мета: закріпити вміння конструювати за зразком; розвивати дрібну моторику пальців; виховувати бажання закінчити будівлю і обіграти її.

3.

Робота з батьками. Консультація на тему «Правила поведінки на дорозі-краще один раз показати, ніж десять сказати».

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з дітьми: повторити з Дмитром К. назви різних професій.

Спостереження за пішоходами.

Мета: удосконалювати уявлення дітей про представників різних професій, розвивати вміння впізнавати представників професій за зовнішнім виглядом, спостерігаючи за перехожими.

Хід спостереження. Куди поспішають? У що одягнені? Чи можемо ми визначити, яка професія у цих людей, дивлячись на їх одяг? Ось ця жінка – представниця якої професії? А цей чоловік? Як ви це зрозуміли? Як ви зрозуміли, що цей чоловік – поліцейський? Який у них одяг? За одягом ми можемо дізнатися про професію людини?

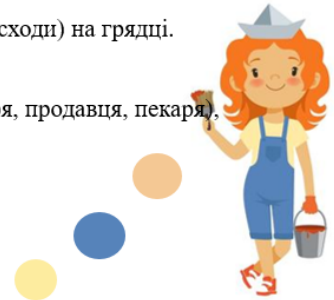
Трудові доручення: доручити Петрику Я., Віталіку М., Яні С. підлити овочі (сходи) на грядці.

Дидактична гра «Що кому потрібно для роботи?»

Мета: закріпити знання про робітничі професії (будівельника, водія, перукаря, продавця, пекаря), знаряддя та зміст їхньої роботи.

Самостійна діяльність дітей (ігри за інтересом дітей з іграшками).

Комплекс ранкової гімнастики «Я і тінь моя».

Читання літературного твору

«Десять робітників»

М. Коцюбинський

Мета:

- *продовжувати* знайомити дітей із творчістю М. Коцюбинського;
- *удосконалювати* вміння уважно слухати літературні твори;
- *розвивати* вміння запам'ятовувати та пригадувати повну назву та автора твору, вміння відповідати на запитання вихователя;
- *розвивати* вміння виразно за допомогою інтонації передавати емоції персонажів твору (весело, здивовано);
- *виховувати* бажання слухати художні твори.

- Хід роботи**
1. Сюрпризний момент
 2. Читання оповідання

Михайла Коцюбинського «Десять робітників»

3. Бесіда за змістом твору
4. Дидактична гра «Обери правильне зображення»
5. Фізкультхвилинка «Рухаємося жваво»
6. Дидактична гра «Скажи так само»
7. Дидактична гра «Третій зайвий»
8. Підсумок

Експерсія «На Нову пошту»

Мета:

- розширити уявлення дітей про працю на Новій пошті;
- закріпити знання дітей про правила поведінки на пошті;
- формувати у дітей знання про обов'язки працівників пошти: касира, вантажника, водія, кур'єра.
- поглибити знання про те, як правильно отримати та відправити посилку.

Активізація і збагачення словника: експерсія, Нова пошта, посилка, відправка, оплата, платіж, доставка, оператор, кур'єр, вантажник, поштове відділення, сортування

Зміст:

- Організаційний момент (загадка про Нову пошту).
- Бесіда «Про правила безпеки».
- Здійснення пішохідного переходу до Нової пошти згідно схеми руху.
- Спостереження «Як отримати посилку»
- Бесіда (Хто працює на новій пошті? Що робить касир-оператор? Яка у нього форма? Як він видає посилку? Для чого потрібен вантажник? Які у нього обов'язки? Чи може працювати пошта без водія?
- Підсумок експерсії.
- Повернення в дитячий садок.
- Дидактична гра «Хто, що робить на пошті?»

II половина дня

Гімнастика пробудження «Жук».

Загартувальні процедури. Повітряні ванни, погладжування, пощипування, розтирання шк

Прогулянка

Спостереження за роботою двірника

Мета: закріпити знання про двірника, поглибити уявлення про користь професії.

Хід спостереження. Як звати двірника? Що він робить? Яке значення має професія? Як ми можемо допомогти двірнику? (не смітити)

Пошуково-дослідницька діяльність

Рухлива гра «Лисиця в курнику».

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу у різних напрямках; виховувати вміння орієнтуватися в просторі.

Рухлива гра «Не дзвони».

Мета: удосконалення навичок з повзання і лазіння;

Дидактична гра «Хто тут працює?»

Мета: закріпити знання про місце роботи представників різних професій (лікар, пожежник, перукар, поліцейський, будівельник, касир)

Індивідуальна робота з дітьми з Дмитром Б. та Назаром. К. повторити вірш про Нову пошту

Трудові доручення доручити Олі П., Віталію С. позбирати папірці та іграшки

Вечірні години

1.

Бесіда

«Ким працюють ваші батьки?»

- Ким працюють ваші батьки?
- Чи подобається батькам їхня робота?
- Як часто вони ходять на роботу?
- Які обов'язки у ваших батьків на роботі?
- Чи були ви у них на роботі?
- Чи хотіли би ви мати таку саму професію, як ваші батьки?
- Ким ви хочете стати, як виростете?

2.

Творчі ігри

сюжетно-рольова гра «Нова Пошта»

- **Мета:**
- удосконалювати вміння дітей спільно обирати тему гри, розподіляти ролі, налагоджувати ігрові дії;
- розвивати вміння підбирати атрибути відповідно до своєї ролі;
- збагачувати зміст ігрової діяльності через розгортання нових, послідовно пов'язаних між собою сюжетів;
- підтримувати прояви дитячої ініціативи;
- закріпити знання про роботу працівників Нової пошти

3.

Робота з батьками

Консультація на тему:
«Де працюють батьки – дитина хоче знати залюбки»

СЕРЕДА

Щоб здоров'я добре мати – слід про нього змалку дбати

І половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з дітьми: Закріпити з Юлею М. та Марічкою К. вміння передавати емоції за допомогою міміки.

Спостереження «Візерунки на пальцях».

Мета: удосконалювати знання дітей про власне тіло, розширювати уявлення про індивідуальність шкіри кожного (візерунки на пальцях, колір шкіри та очей), виховувати спостережливість.

Хід спостереження: Подивіться на ваші пальчики, які ви бачите візерунки? А візерунки у всіх однакові? Як ви думаєте? А чи можуть в когось повторюватися візерунки? А чи можливо порахувати всі лінії, хоча б на одному пальчику? Чи можна розблокувати телефон відбитком пальця?

Трудові доручення: закріпити навички самообслуговування з Сергієм Л. та Дмитром К. (обтрусити пісок, перевзути, вимити руки, витерти їх)

Дидактична гра «Для чого нам потрібні руки, ноги...?»

Мета: поглиблювати знання дітей про частини тіла; закріпити уявлення про значення різних його частин.

Самостійна діяльність дітей. Малювання в повітрі паличками: розкажіть, що ви зобразили, якого кольору, на що подібне?

Комплекс ранкової гімнастики: «Я і тінь моя»

Тема «Про шкіру треба дбати»

Мета:

- *закріпити* знання дітей про властивості, функції та призначення шкіри;
- *розвивати* вміння здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність, спостерігати за властивостями своєї шкіри;
- *виховувати* спостережливість, уважність;
- *повторити* правила догляду за шкірою.

Хід проведення:

1. Сюрпризний момент (прихід Бруднулі)
2. Бесіда «Щоб шкіра була здоровою»
3. Дидактична гра «Допоможи Бруднулі»
4. Дидактична гра «Так чи ні?»
5. Бесіда «Якби не було шкіри»
6. Фізкультхвилинка
7. Дослідницько-пошукова діяльність;
8. Дидактична гра «Про шкіру треба дбати»
9. Підсумок

Прогулянка

Спостереження за вухами в дзеркалі.

Мета: закріпити знання про вуха, як орган чуття, повторити правила догляду за вухами.

Хід спостереження: Що допомагає нам чути? Для чого людям вуха? Як доглядати за вухами? Які предмети особистої гігієни нам знадобляться?

Рухлива гра «Знайди собі пару».

Мета: закріплювати вміння дітей бігати врозтіч, не наштовхуючись один на одного; розвивати швидкість, вміння орієнтуватися в просторі, шукати собі пару за кольором картки.

Рухлива гра «Зайчик сірий умивається».

Мета: закріпити вміння дітей виконувати стрибки.

Рухлива гра «Прудкі мавпочки»

Мета: вправляти дітей у повзанні і лазінні.

Дидактична гра «Що для чого».

Мета: розширити знання про важливість догляду за власним тілом.

Індивідуальна робота з дітьми Закріпити з Олею Н. знання про функції шкіри.

Трудові доручення Юрію К. допомогти зібрати іграшки, атрибути.

II половина дня

Гімнастика пробудження «Жук»

Загартувальні процедури: обприскування ніг від колін до ступнів водою, кошик здоров'я, питний режим.

Прогулянка

Спостереження за зачісками товаришів.

Мета: удосконалити уявлення дітей про догляд за волоссям.

Хід спостереження. Що таке зачіска? Де її можна зробити? Чи потрібно підстригати волосся? Яке буває волосся? Як ви за ним доглядаєте? Скільки разів у тиждень миєте? Які предмети догляду за волоссям можете назвати?

Пошуково-дослідницька діяльність. Чи обов'язково мити руки з милом?

Мета: продемонструвати відмінності миття рук, предметів з милом.

Хід проведення. Якщо мити предмети та руки з милом та без нього результат буде різний чи однаковий?

Ось подивіться у нас є два брудних м'ячі, зараз я помий один з милом, другий без мила. Як ви думаєте, який буде чистішим? Виймаємо з посудини м'ячі та порівнюємо. Отже, чистіший той м'яч який помитий з милом

Рухлива гра «Підніми палець».

Мета: удосконалити навички бігу.

Рухлива гра «Прапорці».

Мета: удосконалити навички бігу.

Дидактична гра «Щоб шкіра була здоровою».

Мета: закріпити правила догляду за шкірою.

Індивідуальна робота з дітьми з Дмитром К. та Петриком Л. закріпити вміння співвідносити частини доби та режимні процеси

Трудові доручення доручити Назарові Д. позбирати папірці та іграшки.

Вечірні години

Трудова діяльність: господарсько-побутова праця «Миття іграшок»

Творчі ігри: конструктивно-будівельна «Басейн та тренажери».

Мета: закріпити вміння конструювати за зразком; розвивати дрібну моторику пальців; виховувати бажання закінчити будівлю і обіграти її.

Робота з батьками. Фотовиставка для батьків, сімейні газети «Літо – час оздоровлення».

ЧЕТВЕР У світі природи

І половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з дітьми. Повторити з Дмитром К. чим кущі відрізняються від дерев.

Спостереження за травною, деревами і кущами.

Мета: уточнити та розширити знання про користь та різноманітність рослинного світу.

Хід спостереження. Які умови потрібні для росту рослин? Як за ними доглядати? Пригадати будову рослин? Назвати дерева і кущі, які знають? Яка користь від них людям? Звернути увагу на те, що приємно у спекотні дні перебувати у тіні, як корисно вдихати запахи.

Трудові доручення: доручити Сергієві Л. та Дмитру К. зібрати іграшки після гри, зволожити пісок.

Дидактична гра «Що зайве?».

Мета : удосконалити знання про кущі, квіти, дерева, закріпити вміння групувати їх виділяючи істотні ознаки .

Мовленнєва вправа «Тепле літо завітало, друзям всім ось так сказало: «Я гостинці для Вас маю, в гості малюків чекаю». Які гостинці приготувало для вас літо?

Самостійна діяльність дітей. Малювання паличками на піску «Моя улюблена рослина».

Комплекс ранкової гімнастики «Я і тінь моя».

Дидактична гра «Назви фігуру і знайди предмет».

Мета: удосконалювати вміння дітей розрізняти та впізнавати геометричні фігури в оточуючих предметах, закріпити назви фігур.

Дидактична гра «Збери ягоди у кошик».

Мета: закріпити вміння рахувати предмети та співвідносити їх кількість з відповідною цифрою.

Дидактична гра «Де вишеньки?»

Мета: розвивати вміння визначати розташування предметів та правильно їх називати, використовуючи слова (над, під, у, за...).

Мета:

- закріпити комплекс загальнорозвиваючих вправ «Сонячні зайчики».
- вправляти дітей у різних видах ходьби (врозтіч, у колоні один за одним, на носочках, п'ятках);
- удосконалювати вміння дітей правильно виконувати основний рух – проповзати під дугою на животі;
- удосконалювати вміння ходити по мотузці, покладеній на підлогу; стрибати енергійно, відштовхуючись ногами;
- розвивати спритність та швидкість під час рухливої гри «Зайчики і вовк», вправляти дітей у вмінні бігати врозтіч, не наштовхуючись один на одного під час бігу, бігати з підстрибуванням;
- виховувати дисциплінованість, наполегливість, організованість.

Хід проведення:

1. ПІДГОТОВЧА ЧАСТИНА

- Психогімнастика «Доброго ранку»
- Сюрпризний момент
- Різні види ходьби
- Комплекс загальнорозвиваючих вправ: «Сонячні зайчики»

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

- Виконання основних рухів (підлізання під дугу, ходьба по мотузці, стрибки з обруча в обруч)

- Рухлива гра «Зайчики і вовк»

3. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

- Ходьба, вправи на відновлення дихання
- Масаж спини «Був у зайчика город»
- Підсумки

Прогулянка

Спостереження за фруктовими деревами.

Мета: закріпити знання про садові дерева і їх плоди.

Хід спостереження: Які фруктові дерева ростуть на території дитячого садка? Чому дерева називаються фруктовими? Які плоди на них ростуть? Коли ми будемо збирати врожай? Що відбувається з деревом, поки почнуть з'являтися плоди?

Рухлива гра «Знайди собі пару».

Мета: закріплювати вміння дітей бігати врозтіч, не наштовхуючись один на одного; розвивати швидкість, вміння орієнтуватися в просторі, шукати собі пару за кольором картки.

Рухлива гра «Зайчик сірий умивається».

Мета: закріпити вміння дітей виконувати стрибки.

Рухлива гра «Лови, кидай, падати не давай».

Мета: вправляти дітей у метанні м'яча.

Дидактична гра «Дерево і плід»

Мета: закріпити вміння впізнавати дерево по листках і без плоду, удосконалити вміння співвідносити дерево та плід.

Індивідуальна робота з дітьми. Закріпити з Марією Я. знання про відмінності між фруктами та овочами.

Трудові доручення. Олі Н., Миколці С. допомогти зібрати сухі палички, камінчики на території майданчика

II половина дня

Гімнастика пробудження «Жук».

Загартувальні процедури: обприскування ніг від колін до ступнів водою, кошик здоров'я, питний режим.

Прогулянка

Спостереження за квітником.

Мета: розширення знань про квіти, їх насіння, закріпити знання про будову квітки.

Хід спостереження: Яка наша клумба? Назвіть які квіти ростуть? Для чого люди висівають та садять квіти? Яка ваша улюблена квітка? З чого вона складається? Який аромат ви чуєте?

Пошуково-дослідницька діяльність. «Здогадайся яку квітку ти понюхав?»

Рухлива гра «Пастух і отара».

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу у різних напрямках; виховувати вміння орієнтуватися в просторі.

Рухлива гра «Равлик на галявині».

Мета: удосконалювати навички з повзання і лазіння.

Дидактична гра «Вігадай куц за описом».

Мета: закріпити знання дітей про куці, розрізняти та називати куці малини, шипшини, чорниці.

Індивідуальна робота з дітьми: з Дмитром Б. та Назаром. К. закріпити назви квітів. Дидактична гра «Впізнай квітку за описом».

Трудові доручення: доручити Яні С. позбирати папірці та іграшки.

Вечірні години

Трудова діяльність. Праця в природі. Допоможи хмаринці підлити грядки.

Мета:

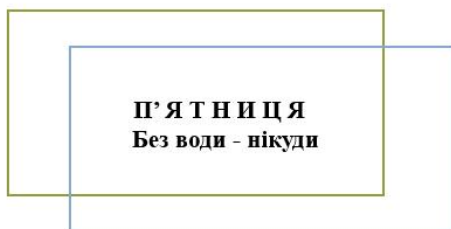
- закріпити знання дітей про догляд за рослинами на грядці;
- удосконалювати вміння дітей визначати вологість ґрунту та потребу в поливанні огірків та помідорів;
- розвивати спостережливість, бажання вирощувати рослини;
- виховувати у дітей інтерес до вирощування помідорів та огірків, радість від колективної дружньої роботи.

Творчі ігри. Будівельно – конструктивна гра «Паркан для квітника».

Мета: закріпити вміння підбирати матеріали та продумувати план споруди, розвивати у дітей дрібну моторику пальців, виховувати бажання завершити будівлю і обіграти її.

Робота з батьками: консультація медичної сестри: «У яких продуктах найбільше вітамінів».

І половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з дітьми: закріпити з Назаром Л. вміння розрізняти геометричні фігури;

Спостереження за россою.

Мета: удосконалити знання дітей про росу, уточнити уявлення про характерні властивості водяної пари, заохочувати бачити красу у довкіллі, прогнозувати погоду.

Хід спостереження. Подивіться, що це за намистинки? Чи можете ви їх позбирати? Які вони? Діти, на чому утворилась роса? Чи є вона на землі? У який час буває роса? На що схожа росинка? Чи зникне вона коли з'явиться сонце? То що ж таке роса?

Трудові доручення: доручити Яні К. і Петрику В. позбирати іграшки після гри, зволожити пісок.

Дидактична гра «Кому потрібна вода».

Мета: закріпити знання про важливість води у житті людей, тварин, рослин.

Конструктивно-будівельна гра «Фігури з піску».

Мета: закріпити вміння будувати фігури з піску використовуючи воду, створювати будівлі за заданою тематикою.

Самостійна діяльність дітей (комунікативна)

Комплекс ранкової гімнастики «Я і тінь моя».

Дидактична гра «Що спочатку, що потім?»

Мета: удосконалити знання дітей про послідовність появи плоду, поглиблювати знання про фактори, які впливають на ріст рослини;

Дидактична гра «Хто літає?»

Мета: закріпити знання про тварин, комах, птахів, розвивати увагу, пам'ять.

Дидактична гра «Яка пора року?»

Мета: розвивати вміння співвідносити опис природи у віршах або прозі з певною порою року; розвивати увагу, швидкість мислення.

Прогулянка

Спостереження за водою.

Мета: закріпити знання про воду.

Хід спостереження. Яка вода? Які руки, коли їх намочити? Який предмет, коли намочиться? Яка стала вода, коли постояла на сонці? Киньте у посудину з водою пісок, камінець, листок, травинку: плаває чи тоне, видно їх у воді чи ні?

Дослідницько-пошукова діяльність: перевірити гіпотезу про прозорість води. Зробити висновки

Рухлива гра «У лісочку на горбочку».

Мета: розвивати навички орієнтуватися у просторі .

Рухлива гра «Знайди собі пару».

Мета: закріпити вміння дітей бігати врозті , не наштовхуючись один на одного; розвивати швидкість, вміння орієнтуватися в просторі, знаходити собі пару за кольором картки.

Рухлива гра «Зайчик сірий умивається».

Мета: закріпити вміння дітей виконувати стрибки.

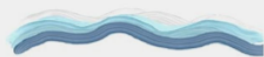
Індивідуальна робота з дітьми: закріпити з Олею Н. знання про властивості води.

Трудові доручення: доручити Олі П., Віталію С. позбирати папірці та іграшки, зволожити пісок.

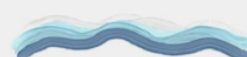
II половина дня

Гімнастика пробудження «Жук».

Загартувальні процедури: вмивання після сну, ходьба по вологому килимку, ходьба босоніж по траві, по піску.

Прогулянка

Спостереження за камінням зібраним на майданчику.

Мета: формувати уявлення про об'єкти природи: камінці.

Хід спостереження. Якого кольору каміння? Якої форми? Яке воно на дотик?

Чи є однакові камінці? Де його використовують?

Дослідницько-пошукова діяльність: перевірити, чи каміння міцне (тверде), чи тоне у воді?

Рухлива гра «Лисиця в курнику».

Мета: розвивати у дітей вміння виконувати рухи за сигналом, вправляти в бігу, в стрибках на обох ногах, у присіданні, ловлі, в лазінні, стрибках в глибину.

Рухлива гра «Кольорові автомобілі».

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу врозтіч.

Розвивати вміння розпізнавати кольори.

Дидактична гра «Що забруднює, а що очищує воду».

Мета: закріпити знання дітей про значення води для усіх живих об'єктів.

Індивідуальна робота з дітьми: з Дмитром Б. та Назаром. К. повторити вірш про воду.

Трудові доручення: доручити Олі П., Віталіку С. позбирати папірці та іграшки.

Вечірні години

Читання художнього твору «Подорож краплинки».

Бесіда за змістом. Про що мріяла краплинка? До кого вона пішла за порадою? Що їй порадила краплина? На що спочатку перетворилась краплинка? З ким краплинка познайомилась під землею? Як вона потрапила назад у своє озеро?

Творчі ігри. «Міст через річку»

Мета: закріпити вміння конструювати за задумом, розвивати у дітей дрібну моторику пальців рук, закріпити уявлення про призначення будівельного матеріалу і назв його частин.

Робота з батьками: консультація на тему «Сонце, повітря, вода – наші найкращі друзі».

Календарне планування освітньої роботи
старшої вікової групи
на навчальній практиці
(підготовка до педагогічної практики в літній період)
студентки 32 ДО
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
Юшук Надії Володимирівни

МЕРЕЖА ЗАЙНЯТОСТІ (РОЗКЛАД)

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
ОБЖД	Фізкультурно – оздоровча діяльність	Логіко- математична діяльність	<u>Валеологічна</u> діяльність	Художньо- мовленнєва діяльність

I половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з математики: закріпити з Ольгою К. назви геометричних фігур, лічби в межах 10.

Спостереження за дощовим черв'яком.

Мета: закріпити знання про роль черв'яків у природі; удосконалювати знання про живу природу; розвивати допитливість, спостережливість та мовлення; виховувати бережливе ставлення до природи.

Кого ви бачите? Який він: довгий чи короткий? Як рухається? Що він може робити? Де живе? Яку користь приносить?

Трудові доручення: доручити Софії І. та Станіславу К. підлити посаджані квіти.

Конструктивно-будівельна гра «Дорога для пожежної машини»

Мета: удосконалювати вміння планувати процес створення конструкцій дороги для пожежної машини та обговорювати план дій з іншими учасниками гри; розвивати творчість, винахідливість в процесі будівництва з різних видів конструктора.

Самостійна діяльність дітей художня: діти малюють пожежну машину на аркуші паперу.

Комплекс ранкової гімнастики: «Літо і сонце»

Організована навчально-пізнавальна діяльність з безпеки життєдіяльності дитини:

Тема: «Юні пожежники»

Мета:

- закріплювати знання дітей про правила пожежної безпеки, тушіння вогню в дослідах, про одяг пожежного, речі, які необхідні йому для роботи;
- удосконалювати вміння у разі необхідності, самостійно набирати номер пожежної служби (101), повідомляти місце пожежі та відрізнити і називати пожежну машину за будовою, кольором;
- формувати знання про ознаки пожежі та засобами гасіння (вода, пісок, ковдра, вогнегасник); розвивати увагу, критичне мислення, моторику рук;
- виховувати у дітей потребу в турботі про свою безпеку.

Хід проведення:

1. Сюрпризний момент
2. Читання казки
3. Дидактична гра «Викладіть номер пожежної частини»
4. Дидактична гра «Вогонь добрий – вогонь злий»
5. Дидактична гра «Необхідні речі для пожежі»
6. Досліди про вогонь
7. Фізкультхвилинка «Юні пожежники»
8. Правила поведінки проти пожежі
9. Підсумок заняття

Прогулянка

Розглядання пожежних щитів у приміщенні дитячого садка

Мета: закріплення знань про засоби пожежогасіння.

Що ви бачите? (пожежний рукав, вогнегасник, лопата, відро з піском). Який він? Що ним можна робити?

Рухлива гра «Спритний пожежник»

Мета: виховувати спостережливість, витримку та уміння орієнтуватися у просторі;

Рухлива гра «Хто швидше загасить вогонь»

Мета: удосконалення вміння стрибати в довжину на двох ногах;

Рухлива гра «Пожежна тривога»

Мета: закріплювати вміння дітей діяти за сигналом; розвивати швидкість бігу, рівновагу.

Дидактична гра «Доскажи слівце»

Мета: закріплювати знання про заходи запобігання пожежі; розвивати словник, увагу, пам'ять.

Індивідуальна робота з Владиславом М. закріпити правила пожежної безпеки.

Трудові доручення: Саші К. та Іларії Ф. зібрати іграшки, атрибути, роздатковий матеріал для дидактичних ігор.

Половина дня

Гімнастика пробудження «Човен»; оздоровчі заходи: вмивання після сну, ходьба босоніж по траві, по піску.

Прогулянка

Спостереження за вітром

Мета: закріплювати знання дітей про вітер: як він утворюється, як дізнатися, чи є вітер надворі; пояснити дітям, що повітря існує навколо нас; розвивати допитливість та спостережливість.

А що таке вітер? Так, це, звичайно, рух повітря. А яке повітря зараз? Чи бачите ви його? Відчуваєте? Для чого потрібне повітря живим організмам? А людям? Які ви знаєте властивості повітря?

Пошуково-дослідницька діяльність «Що станеться з вогнем під дією вітру різної інтенсивності?»

Рухлива гра «Врятуй друзів»

Мета: удосконалювати вміння орієнтуватися в просторі; виховувати спостережливість та витримку.

Рухлива гра «Знайди собі пару»

Мета: удосконалювати вміння бігати врозтіч не наштовхуючись один на одного; розвивати уважність і спритність.

Дидактична гра «Врятуй вірних друзів»

Мета: закріплювати знання про правила пожежної безпеки; удосконалювати вміння дітей правильно і швидко приймати рішення в екстремальних ситуаціях та виконувати певні дії; виховувати почуття відповідальності.

Індивідуальна робота з Євеліною К. закріпити знання про ознаки пожежі та засобами гасіння.

Трудові доручення: залучити Давида М. та Домініку Б. до збирання каміння і сміття на майданчику.

Вечірні години:

Читання художніх творів та бесіда за їх змістом «Загорівся в кицьки дім». Що сталося у кицьки дім? Що зробила кішка, коли загорівся дім? Чи правильно зробила кішка, коли вискочила з дому?(діти, кішка правильно зробила, що вибігла з дому під час пожежі) Хто допомагав гасити? Чому сталася пожежа, як ви гадаєте?

Сюжетно-рольова «Пожежники»

Мета: забезпечувати тематику сюжетно-рольових ігор на основі спостережень дітей за роботою працівників пожежної частини; спонукати дітей заздалегідь узгоджувати тему гри, розподіляти ролі; спонукати дітей дотримуватись засвоєних правил та норм поведінки під час гри, проявляти норми етикету ігрового спілкування; виховувати відповідальне ставлення до гри, бажання допомагати один одному.

Робота з батьками консультація на тему «Безпека дітей удома».

ВІВТОРОК

«Веселі моряки»

I половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з математики: з Олександром Б. закріпити знання про частини доби та дні тижня.

Спостереження за дощем.

Мета: закріплювати уявлення про дощ як явище неживої природи та про характерні особливості дощів; розвивати допитливість, спостережливість та мовлення; виховувати естетичні почуття та інтерес до неживої природи.

Що потрібно мати, щоб сховатись від дощу? Чому люди ховаються від дощу? Чому не можна ходити по калюжам? Звідки летить дощ? Яким буває дощ? Які калюжі? Який асфальт? Яка земля? Які дерева і трава?

Трудові доручення: доручити Владу З. та Кірі Х. позбирати іграшки після гри та полити квіти.

Конструктивно-будівельна: «Міст через річку»

Мета: закріпити вміння планувати процес створення конструкцій та обговорювати план дій з іншими учасниками гри; розвивати творчість, винахідливість в процесі будівництва з різних видів конструктора.

Самостійна діяльність дітей художня: зображують корабля крейдою на асфальті.

Комплекс ранкової гімнастики: «Літо і сонце»

Мета:

- закріпити комплекс загальнорозвиваючих вправ з використанням гімнастичної лави «На кораблі»;
- вправляти дітей у різних видах ходьби (врозтіч, у колоні один за одним, на носочках, п'ятках, напівприсяді), у повзанні по гімнастичній лаві на животі, бігу по «купинкам», ходьбі по гімнастичній палиці;
- закріпити вміння шикуватися в шеренгу самостійно один за одним, стрибати через перешкоди висотою 10 см;
- розвивати спритність та швидкість під час гри «У пірата з острова», уміння дітей орієнтування у просторі та відчуття рівноваги, витривалість, гнучкість, силу;
- виховувати цілеспрямованість та бажання займатися спортом.

Хід проведення:

ПІДГОТОВЧА ЧАСТИНА

Мімічна гімнастика «Передай усмішку»

Різновиди ходьби

Комплекс загальнорозвиваючих вправ «На кораблі»

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Виконання основних рухів

Рухлива гра «У пірата з острова»

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Заклучна заспокійлива ходьба в повільному темпі

Вправи на відновлення дихання

Підсумок заняття

Прогулянка

Спостереження за водою.

Мета: закріпити знання про воду; розвивати допитливість, спостережливість та мовлення; Яка вода у крані? У річці? В морі? Якого кольору? Яка на дотик? Як летиться вода? Хто любить воду? Чому вода всім потрібна? Яку воду можна вживати?

Рухлива гра «Через струмок»

Мета: закріпити дітей ходити по зменшеній опорі.

Рухлива гра «Море хвилюється»

Мета: вправляти в умінні стрибати на місці, розвивати увагу, спритність.

Рухлива гра «Веселі моряки»

Мета: удосконалення навичок бігу, реакції на словесну вказівку.

Дидактична гра «Знайди тінь»

Мета: удосконалювати вміння помічати відмінності між силуетами та знаходити тінь; розвивати увагу, спостережливість, зорове сприймання, мислення.

Індивідуальна робота з Іларією Ф. повторити правила безпеки біля водоймищ.

Трудові доручення: доручити Златі К. та Давиду М. зібрати каміння на майданчику у відерця, полити квіти на квітнику.

Гімнастика пробудження «Човен»; **оздоровчі заходи:** доріжка здоров'я, обприскування ніг від колін до ступні водою.

Прогулянка

Спостереження за камінням, зібраним на майданчику.

Мета: формування уявлень про об'єкти природи; розвивати допитливість, спостережливість та мовлення. Якого кольору каміння? Якої форми? Яке воно на дотик? Чи є однакові камінці? Де його використовують?

Пошуково-дослідницька діяльність: перевірити, чи каміння міцне (тверде), чи тоне у воді?

Рухлива гра «Морський камінчик»

Мета: удосконалення вміння стрибати в довжину на двох ногах.

Рухлива гра «Карась і щука»

Мета: удосконалення навички бігу; розвивати швидкість і спритність.

Дидактична гра «Жива – нежива природа»

Мета: закріпити знання про живу і не живу природу, про навколишній світ; розвивати мислення, мовлення, пам'ять, увагу; виховувати бережливе ставлення до природи.

Індивідуальна робота з Романом П. та Артемом виконуємо **психогімнастику** «Дощик».

Трудові доручення: залучити Ольгу К. та Дмитра І. до **змітання піску з надвірного обладнання, поливання квітів на клумбі.**

Вечірні години:

Читання художніх творів та бесіда за їх змістом «Дощ іде». Який настрій твору? Чи змінюється настрій упродовж вірша? Чому Маринці сумно, а рослинам радісно?

Театралізована гра «Равлик і море»

Мета: закріплювати вміння організовувати театральний простір в закладі дошкільної освіти, знання форм літературного твору, що театралізується; заохочувати організацію дітьми театралізованих ігор; удосконалювати вміння дітей відтворювати літературний текст; розвивати акторські навички дітей.

Робота з батьками: консультація на тему «Небезпека біля водойм: відпочинок з родиною».

С Е Р Е Д А
«Подорож додому»

І половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота з Ульяною М. та Ольгою К. закріпити назви геометричних фігур, лічби в межах 10.

Спостереження за станом погоди.

Мета: формувати у дітей чітке уявлення про погоду, фактори, які впливають на стан погоди, удосконалювати вміння визначати яка сьогодні погода, по стану неба; розвивати вміння відрізняти хорошу погоду від негоди.

Яка сьогодні погода? Які ознаки хорошої погоди? Які ознаки негоди? А чи є хмаринки на небі?

Скільки їх? А які хмаринки великі чи маленькі?

Трудові доручення: доручити Ігорю С. та Марині Б. підлити квіти на квітнику.

Конструктивно-будівельна гра «Гараж для автомобіля»

Мета: закріпити вміння планувати процес створення конструкцій та обговорювати план дій з іншими учасниками гри; розвивати творчість, винахідливість в процесі будівництва з різних видів конструктора.

Комплекс ранкової гімнастики: «Літо і сонце»

Самостійна діяльність дітей: діти малюють крейдою на асфальті «Мій транспорт».

Конструктивно-будівельна гра «Гараж для автомобіля»

Мета: закріпити вміння планувати процес створення конструкцій та обговорювати план дій з іншими учасниками гри; розвивати творчість, винахідливість в процесі будівництва з різних видів конструктора.

Комплекс ранкової гімнастики: «Літо і сонце»

Самостійна діяльність дітей: діти малюють крейдою на асфальті «Мій транспорт».

Організована навчально-пізнавальна діяльність логіко-математичного спрямування:

Дидактична гра «Допоможи покласти дорогу додому»

Мета: закріплювати вміння дітей оперувати цифрами, визначати наступне та попереднє число відносно заданого («сусідів числа»).

Дидактична гра «На яку фігуру схожий предмет?»

Мета: закріплювати знання дітей про геометричні фігури; (прямокутник, квадрат, круг, трикутник, овал); розвивати логічне мислення, пам'ять, мовлення; виховувати стриманість, інтерес до математики.

Дидактична гра «Де хто знаходиться транспорт»

Мета: закріпити уміння в орієнтуванні в просторі (зліва, справа, вгорі, внизу, посередині); розвивати логічне мислення, пам'ять, мовлення; виховувати інтерес до математики.

Спостереження за транспортом.

Мета: удосконалювати знання дітей про види транспорту за способом пересування і за його призначенням; розвивати мовлення, спостережливість, увагу та допитливість.

Відгадування загадки: я не їм вівса, ні сіна, дайте випити бензину, всіх коней пережену, кого хоч наздожену. Що це? Якого кольору машини? Яка будова машини: що це? Які бувають машини? Яке їх призначення? Хто керує машинами? Де їх ремонтують? Де і чим заправляють?

Рухлива гра «Кольорові автомобілі»

Мета: удосконалювати вміння орієнтуватися в просторі; виховувати спостережливість та витримку.

Рухлива гра «Пташка та автомобілі»

Мета: закріплювати вміння дітей бігати врозтіч, не наштовхуючись одне на одного; розвивати швидкість, вміння орієнтуватися в просторі.

Рухлива гра «Потяг»

Мета: закріпити вміння шикуватись один за одним, чергувати легкий біг з ходьбою.

Дидактична гра «Відкрий замочка»

Мета: закріплювати уміння дітей розв'язувати логічні задачі; розвивати логічне мислення;

Індивідуальна робота з Владиславом Л. порівняння величин, закріплення знань про геометричні фігури.

Трудові доручення: доручити Роману П. та Іларії Ф. зібрати картини та виносні іграшки, допомогти занести в групу.

II половина дня

Гімнастика пробудження «Човен»; оздоровчі заходи: ходьба босоніж по росяній траві та погладжування, поціпування, розтирання шкіри.

Прогулянка

Спостереження за будинками.

Мета: закріпити назви будинків; удосконалювати вміння оперувати цифрами; закріпити назви геометричних фігур (прямокутник, квадрат, трикутник); розвивати логічне мислення, пам'ять, спостережливість.

Які бувають будинки? Порахуйте, скільки поверхів має, скільки під'їздів? На якому поверсі живе ви? Хто будує будинки? З чого будують будинки? На яку геометричну фігуру схожий дах, двері, вікна будинку? Для чого людям потрібні будинки?

Пошуково-дослідницька діяльність: Порівняння двох будинків з метою визначення різниці між одноповерховим і багатоповерховим будинком.

Рухлива гра «Автомобілі в дорозі»

Мета: вправляти дітей в бігові врозтіч, не наштовхуючись один на одного; виховувати увагу та вміння починати рухи за сигналом.

Рухлива гра «Знайди свій будинок»

Мета: удосконалення навичок ходьби, бігу та орієнтування в просторі;

Дидактична гра «Великий, середній, маленький»

Мета: вправляти дітей в умінні порівнювати предмети за величиною, позначити результати порівняння словами: великий, середній (менший), малий;

Індивідуальна робота з математики: з Миколою Т. грати дидактичну гру «Легкові і вантажні машини» з метою усвідомлення даних понять, закріплення кольорів, видів транспорту: водний, повітряний, наземний.

Трудові доручення: з Маргаритою З., Максимом Ю та Вікою М. закріпити навички самообслуговування: обтрусити пісок, позмітати пісок з надвірного обладнання, підливання кущів жасміну, бузку, викопування трави на майданчику.

Вечірні години:

Трудова діяльність: художня праця

Тема: «Будинок»

Мета: закріплювати вміння найпростішими навичками робити з папером, вміння перетворювати квадрат у трубочку; удосконалювати вміння сприймати інструкцію, складання проєктів та колективних робіт композиційного плану; розвивати творчість, пам'ять та дрібну моторику рук;

Конструктивно-будівельна гра: «Доріжка до будинка»

Мета: удосконалювати вміння викладати доріжку з трьох цеглинок та планувати процес створення конструкцій та обговорювати план дій з іншими учасниками гри; розвивати творчість, винахідливість в процесі будівництва з різних видів конструктора та дрібної моторики пальців; виховувати бажання закінчити будівлю і обіграти її, сприяти вихованню самостійності в роботі навчати дітей.

Робота з батьками консультація «Як розвинути у дітей математичні здібності».

ЧЕТВЕР

«Бережи своє здоров'я»

I половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками та дітьми про стан здоров'я.

Індивідуальна робота з Олею К. та Сергієм П. закріпити правила поведінки про користування гострими предметами.

Бесіда «Що корисно для здоров'я?»

А що таке здоров'я? Як ви думаєте, що корисно для здоров'я? А які види спорту ви знаєте? А що саме потрібно їсти? А що таке вітаміни? А як ви думаєте, в який час року ми отримуємо вітамінів найбільше? Що потрібно утримувати в порядку? А яку ви знаєте шкідливу їжу для здоров'я?

Трудові доручення: залучити Ангеліну К. та Нікіту Ш. до змітання піску з надвірного обладнання, поливання квітів на клумбі.

Дидактична гра «Збережемо своє здоров'я»

Мета: удосконалювати уявлення про здорові спосіб життя людини, шкоду і користь продуктів харчування; розвитку уваги, мислення, мовлення та швидкої реакції.

Комплекс ранкової гімнастики: «Літо і сонце»

Самостійна діяльність дітей художня: діти ліплять фрукти та овочі з пластиліну.

Організована навчально-пізнавальна діяльність валеологічного спрямування:

Тема: «Щоб здоров'я мати, про здоров'я треба дбати»

Мета:

- закріпити уявлення про здоровий спосіб життя та про користі продукти харчування;
- формувати дбайливе ставлення до власного здоров'я, та здоров'я інших людей та виробленню у дітей мотивації здорового способу;
- збагачувати валеологічний світогляд дошкільників;
- розвивати пам'ять, увагу, мовлення дітей, логічне мислення та кмітливість під час відгадування загадок та відповіді на запитання;
- виховувати бажання бути здоровим і радіти здоров'ю.

Хід проведення:

1. Вірш-привітання
2. Сюрпризний момент
3. Дидактична гра «Знайди продукт, де багато вітамінів»
4. Дидактична гра «Тік так це не так»
5. Рухлива гра «Годинник і стрілка»
6. Відгадування загадок про спорт
7. Фізкультхвилинка
8. Дидактична гра «Що для чого?»
9. Правила для того, щоб бути здоровим
10. Підсумок заняття

Прогулянка

Спостереження за ягодами в саду.

Мета: удосконалювати знання про рослини; ввести в активний словник узагальнююче слово: ягоди; розвивати допитливість, спостережливість та мовлення; виховувати бережливе ставлення до природи.

На чому ростуть? Чим корисні ягоди? Виховувати вміння поводитись в природі. Який сік можна виготовити з ягід: з суніці, полуниці, чорниці, смородини, порічки? (вправляти у називанні слів – ознак).

Рухлива гра « Чия ланка швидше збереться? »

Мета: закріплювати вміння дітей ходити колоною, парюю, бігати врозтіч; розвивати швидкість, пам'ять, організованість.

Рухлива гра «Цілься краще»

Мета: удосконалення навичок метання у ціль мішечків з піском.

Рухлива гра «Хто далі стрибне»

Мета: вправляння у стрибках на дальність.

Дидактична гра «Як виготовляють сік»

Мета: удосконалювати вміння дітей розрізняти ягоди; розвивати зв'язне мовлення, логічне мислення;

Індивідуальна робота з Катериною К. закріпити знання про їстівні та отруйні ягоди.

Трудові доручення з залучати Дмитра І. до збирання іграшок після гри, самостійного миття рук, користування милом.

Гімнастика пробудження «Човен»; оздоровчі заходи: доріжка здоров'я, обприскування ніг від колін до ступні водою.

Прогулянка

Спостереження за фруктовими деревами в саду.

Мета: розширення знань про рослини; ввести в активний словник узагальнююче слово: фрукти; виховувати вміння поводитись в природі;

Чим корисні фрукти? Яких шкідників саду знаєте? Який сік можна виготовити: з яблук, груш, слив, вишень, алічі, абрикос? (вправляти у називанні слів – ознак).

Пошуково-дослідницька діяльність «Чим відрізняються солодка груша та кисле яблуко?»

Рухлива гра «Знайди фрукт»

Мета: розвитку уваги, орієнтації у просторі.

Рухлива гра «Хто швидше до Білочки»

Мета: розвитку реакції, швидкості, спритності.

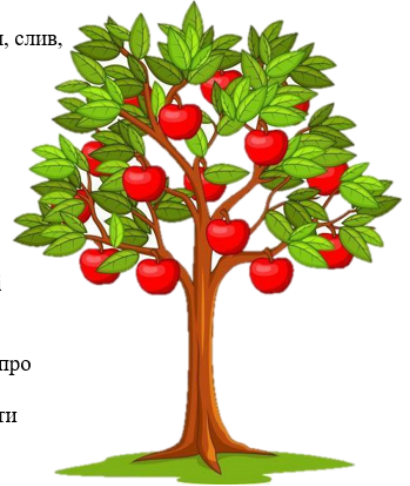

Дидактична гра «Що потрібно для компоту?»

Мета: удосконалювати вміння дітей розрізняти фрукти і страви, які з них готують; розвивати дрібну моторику пальців рук: зобразити фрукти за допомогою пальців.

Індивідуальна робота з Марічкою С. закріпити знання про корисні продукти харчування.

Трудові доручення: доручити Стасу Х. та Златі К. полити ягоди та фруктові дерева в саду.

Вечірні години:

Трудова діяльність: праця в природі

Тема: «Висаджування розсади помідорів»

Мета: підвести дітей до поняття колективної праці, до висновку про його цінності, до усвідомлення того, що праця може принести радість, почуття задоволення; закріплювати знання прийомів висаджування розсади; спонукати дітей відноситися до рослин як до живих істот, берегти їх; закріплювати уміння правильно тримати ліжку з водою, копати лунки для помідорів; виховувати інтерес до вирощування помідорів, відповідальність та бажання доглядати за рослинами, позитивне відношення до праці.

Конструктивно – будівельна гра: «Ящик для фруктів»

Мета: удосконалювати вміння планувати процес створення конструкцій та обговорювати план дій з іншими учасниками гри; розвивати творчість, винахідливість в процесі будівництва з різних видів конструктора та дрібної моторики пальців; виховувати бажання закінчити будівлю і обіграти її, сприяти вихованню самостійності в роботі.

Робота з батьками: консультація на тему «Виховуємо бажання у дітей бути здоровими».

П'ЯТНИЦЯ

«Бережи книгу»

І половина дня

Ранок

Ранкова зустріч дітей. Бесіда з батьками про самопочуття дитини.

Індивідуальна робота повторити з Дмитром І. правила поведінки в лісі.

Спостереження за росою

Мета: розширення знань про явища природи; розвивати пізнавальну активність, спостережливість; виховувати бережливе ставлення до довкілля.

Що ви бачите на траві? На що схоже? Яка на дотик? З чого утворюються росинки?

Краплинки води: холодні чи теплі? Сказати прикмету «якщо випаде роса – чекай хорошої погоди».

Розглядання улюблених книжок. Бесіда про правила користування книгою.

Трудові доручення залучити Романа П. погодувати пташок, полити квіти на квітнику.

Мовленнєві вправи «Скажи навпаки»

Мета: закріпити вміння дітей добирати слова протилежні за значенням; активізувати словниковий запас антонімами.

Комплекс ранкової гімнастики «Літо і сонце»

Самостійна діяльність дітей: малювання паличкою на піску «Моя улюблена пташка».

Організована навчально-пізнавальна діяльність художньо-мовленнєвого спрямування:

Тема: «Подорож до лісу»

Мета:

- продовжувати знайомити дітей із творчістю В. О. Сухомлинського;
- вчити уважно слухати літературний твір «Соромно перед соловейком», розуміти мораль твору, оцінювати вчинки та поведінку героїв твору;
- формувати свідоме ставлення до виконання правил поведінки в природі, спонукати до позитивних моральних вчинків;
- збагачувати лексику спорідненими словами (до слова ліс);
- розвивати увагу, пам'ять, мовлення, вміння відповідати на запитання вихователя;
- виховувати любов до художніх творів, шанобливе ставлення до природи.

Хід проведення:

1. Читання вірша «Ліс»
2. Бесіда про ліс
3. Сюрпризний момент
4. Розповідь про ліс з показом ілюстрацій
5. Гра «Казкові оголошення»
6. Читання оповідання В. О. Сухомлинського «Соромно перед соловейком»
7. Бесіда за змістом твору
8. «Правила поведінки в лісі»
9. Фізкультхвилинка
10. Гра на утворення споріднених слів до слова «ліс»
11. Підсумок заняття

Спостереження за деревами на ігровому майданчику.

Мета: закріпити вміння дітей за допомогою кольору кори, листя, розташування гілок пізнавати та називати дерево; уточнення знань про користь зеленого покриву та значення рослин у житті людей; розвивати спостережливість, кмітливість, зв'язне мовлення; виховувати дбайливе ставлення до природи.

Які дерева ростуть на майданчику? Що є у дерева? Що утримує рослину у землі? Назвіть листяні дерева. (Береза, дуб, осика ...) Чим берізка несхожа на інші дерева? Якого кольору в неї листя? Яких листочків більше? Зелених чи жовтих? Назвіть хвойні дерева. (Сосна, ялина, модрина, ялища...) Де ростуть ще дерева? Яку користь приносять дерева людям? Звернути увагу на те, що приємно у спекотні дні перебувати у тіні, як корисно вдихати запахи рослин.

Рухлива гра «У лісочку на горбочку»

Мета: удосконалення навичок метання у ціль мішечків з піском.

Рухлива гра «Хто збере більше стрічок»

Мета: удосконалювати вміння стрибати на обох ногах, розвивати спритність.

Рухлива гра «Діти в лісі»

Мета: удосконалення навичок ходьби та бігу, виховання уваги та розвитку спритності.

Дидактична гра «Хованки»

Мета: закріпити знання дітей про дерева; розвивати сприйняття, увагу, словниковий запас.

Індивідуальна робота з Евеліною К. малювання паличками на піску «Книжка».

Трудові доручення залучати Олегом К. та Маргаритою З. збирати іграшки після гри.

II половина дня

Гімнастика пробудження «Човен» оздоровчі заходи: обприскування рук до ліктів водою, ходьба по вологому, ходьба босоніж по траві, по піску.

Прогулянка

Спостереження за птахами, які прилітають на майданчик.

Мета: закріпити знань про птахів; удосконалити вміння впізнавати птахів за зовнішнім виглядом, голосом; розвивати пізнавальний інтерес до природи; виховувати дбайливе ставлення до пернатих друзів.

Хто це? Чи вкрите тіло? Що вони роблять? Що люблять їсти? Як співає? Як літає? Чому бояться людей? Як потрібно їх оберігати? Назви велику і маленьку пташку. (ворона – горобець).

Пошуково-дослідницька діяльність: «Чи буде промокати пір'я пташок під час дощу?»

Рухлива гра «Літають, відпочивають»

Мета: розвитку вмінь швидко орієнтуватися та рухатися в просторі, не заважаючи один одному.

Рухлива гра «Птахи і зозуля»

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу; розвивати спритність та швидкість;

Дидактична гра **Дидактична гра** «Послухаємо, що як звучить»

Мета: закріплення назв музичних інструментів: барабан, дудка, бубон; удосконалювати знаходити їх і називати.

Індивідуальна робота з Станіславом К. та Владом К. закріплення правил поведінки з книгою у дидактичній грі «Прохання книги».

Трудові доручення залучати Віталіні Х. та Ангеліні К. до збирання сміття на майданчику.

Трудова діяльність: художня праця.

Тема: «Виготовлення закладок для книжок»

Мета: ознайомити з послідовністю виготовлення закладки для книг, вчити виготовляти закладку для книг та оздоблювати її, формувати вміння правильного поводження з книгою, закріплювати вміння акуратно наклеювати елементи картинки, дотримуватись послідовності;

розвивати акуратність, увагу, моторику рук, естетичні почуття;

виховувати прагнення допомогти товаришеві, дбайливе ставлення до книг.

Сюжетна гра «Бібліотека»

Мета: забезпечувати тематику сюжетно-рольових ігор на основі спостережень дітей за роботою працівників бібліотеки; спонукати дітей заздалегідь узгоджувати тему гри, розподіляти ролі; спонукати дітей дотримуватись засвоєних правил та норм поведінки під час гри, проявляти норми етикету ігрового спілкування; виховувати відповідальне ставлення до гри, бажання допомагати один одному.

Робота з батьками бесіда на тему: «Що читати нашим дітям?»

